

195. poglavje.

Samo pevka.

Helena je sedela v lopi, podobni goščavi banan, katerih široko, svitlo zeleno listje je zadrževalo solnčne žarke in razprostiralo prijeten hlad.

Vzradoščena zrla je pevka na živobojno, tujo sliko, ki se je razprostirala pred njenimi pogledi.

Domišljevala si je, da biva na dalnjem vzhodu, da občuduje kraj kake bajke iz „tisoč in ena noč.“

V krogu vzdigovale so se krasne palme s svojimi velikanskimi vrhovi, ki so obsenčevali mali prostor, na katerem so eksotične cvetice v slikovitem neredu obkrožale mali ribnik, iz katerega je žarek kristalno čiste vode švigal v zrak, da se, od solnčnih žarkov v raznovrstnih bojah razsvetljen, razprši v lahkem popoldanskem vetriču.

Krasni pavi stopali so ponosno pod zelenjem, sem in tja razprostirajoč svoje lepo perje; snežnobeli labudi stali so nepremično ob robu ribnika in škrlatasto rudeči flamingo prišel je radoveden proti Heleni in začudeno ogledoval lepo ženo, ki je sanjaje opazovala igro vodnega žarka.

Kar se kričaje razpršijo pavi, labudi izginejo v goščavi, pesek škripal je pod trdnimi koraki, ki so se hitro bližali mestu, kjer je sedela Helena.

Lep mlad mož, ki je imel prikladno uniformo častnika, stopal je hitro po stezi in bistro opazovaje zrl na vse strani.

Kar se zasvetijo njegove oči, s hitrimi koraki premeri pot, ki ga je še ločila od Helene, ter stopi k pevki, ki je vstala s svojega prostora.

„Ah, torej je imel služabnik vendar prav, ko je trdil, da je naša slavljena pevka poiskala indijsko hišo“, zakliče častnik in se prikloni pred začudeno.

„Ime mi je Hari Vinsloe, 51. polka, bratranec sem učnega gospodarja, kateri je Vas, milostljiva, vodil po krasnih dvoranah.“

Helena je lahko nagnila lepo glavo, imela je neprijeten občutek spričo tega tujea, ki je z očitnim občudovanjem motril lepo postavo pevke.

„Čakam na svojo spremljevalko, ki se je z gospodom Vinsloe vrnila, da poišče svoj solnčnik“, reče Helena.

Drzni pogledi, s katerimi jo je mladi častnik skoraj prebodel, širili so rudečico sramu na njenem licu.

„Krasna, oboževalna“, mrmra Hari, „v resnici boginja.“
Heleni je bil ta trenotek skrajno neprijeten.

„Imel sem s svojim bratrancem že večkrat redko veselje, občudovati Vaš krasni glas“, reče glasno. „Vsi častniki našega polka so popolnoma očarani in ne govorijo o drugem kakor o Vaši nenavadni prikazni.“

„Zelo sem hvaležna za Vašo ljubeznjivost“, odgovori Helena, ki ni nobene zabave našla v tem pustem laskanju.

„Častniški zbor priredi drugi teden skupen izlet z damami“, reče Hari. „Jaz sem prevzel povabila: tudi Vas povabimo.“

„O, prosim, ne potrudite se, gospod Vinsloe“, reče Helena odklanjaje. „Povabilo je popolnoma nepotrebno, ker se umikam vsem zabavam.“

„Izleti častniškega zbora so vedno nek posebni dogodek“, reče častnik z visoko povzdignjenim glasom.

„Prvaki mestne družbe si štejejo v veliko čast, če smejo tem izletom prisostvovati; le redko kedaj se zgodi, da je dovoljena kaka izjema.“

Zadnje besede povdarjal je častnik posebno in Helena je čutila, da se to povabilo, ki je bilo njej namenjeno, šteje kakor kaka posebna milost, katero se ji hoče izkazati.

„Jako obžalujem“, mu odgovori s trdnim glasom, „ali mene ne bo in obžalujem, da moram povabilo odkloniti.“

Preteč oblak jeze se pojavi na čelu vročekrvnega častnika.

To se mu vendar še ni pripetilo; kaj je lepa pevka toliko držala na svojo slavo, da se je branila, udeležiti se blestečih zabav ponosnega denarnega plemstva?

Saj je pela kakor druge pevke za plačilo, in zdaj se je upala, vabilo z nekaterimi besedami odkloniti.

Za to naj se pokori.

„Oprostite, milostljiva“, reče Hari. „Ali s to odklonitvijo si bolj škodujete, kakor mislite.“

„Ne razumem Vas“, odgovori Helena začudeno.

„Častniški zbor bo radi te odklonitve razžaljen, cela družba izve to, da, vprašanje je, če boste mogli še kdaj nastopiti.“

„To se sliši, kakor kako pretenje“, vzklikne Helena z bliščečimi očmi, „ali je to dostojno, damo s takimi migljaji siliti?“

Častnik zmaje z rameni, medtem ko njegovi žareči pogledi vise na njenem ljubkem obrazu.

„Jaz le ponavljam, da bo častniški zbor radi odklonitve užaljen“, ponavlja mladi mož. „Nasledke te branitve boste pa že v naslednjem koncertu spoznali.“

„Kakšne nasledke, Hari?“ vpraša nakrat resen glas.

Častnik se hitro obrne.

Gospod Vinsloe stal je zraven njega.

Helena se ozre po svoji spremljevalki, katere pa ni bilo nikjer videti.

Hotela je hitro oditi, a nepopisno čuvstvo sililo jo je, da ostane. —

„Slišal sem zadnji del Tvojega pogovora z gospico B....“, nadaljuje gospod Vinsloe, „Ti si gospici grozil, da, ako se brani, nastanejo lahko neprijetni nasledki za njo. Ali je tako?“

„Gotovo“, reče častnik temno, „po naročilu častniškega zbora sem pevko povabil, ali ona je odklonila.“

„Ali so Tvoji tovariši Tebi naročili, da v slučaju odklonitve pretiš z neprijetnimi nasledki?“ vpraša gospod Vinsloe z ostrim glasom.

„To je moja stvar, Robert“, zakliče vzplamteč Hari. „To Tebe nič ne briga!“

„Več, kakor misliš“, odgovori gospodar, „Ti se boš takoj v moji navzočnosti pred to damo oprostil in ji rekel, da Te je le mladostna nepremišljenost zapeljala k takim besedam.“

„Tega ne storim!“ zakliče Hari divje.

„Takoj na mestu, Ti rečem, deček!“ reče gospod Vinsloe z jeklenim glasom.

Izraz njegovega obraza je bil neupogljiv.

Helena hiti proti njemu.

„Ah, prosim, gospod Vinsloe, odpustite gospodu bratrancu to oprostitev, jaz mu rada odpustim in nočem, da nastane radi mene kak prepir.“

„Zelo obžalujem, milostiva“, reče gospod Vinsloe, „da Vaše prošnje, ki je le izraz Vaše angeljsko čiste duše, ne morem izpolniti; odločno zahtevam, da se moj bratranec pred Vami oprosti.“

„Ne, pod nobenim pogojem“, vzklikne častnik ves iz sebe. „Jaz, da bi se oprostil, radi pevke, — ki — — — —“

„Nobene besede več!“ mu ostro zaukaže gospod Vinsloe. „Za Tvoje obnašanje dal mi bodeš račun.“

„Takoj, ako hočeš!“ vpije Hari in udari na svojo sabljo. „Dovoli, da spremim milostivo k njeni spremljevalki, potem sem Ti na razpolago“, reče gospod Vinsloe ledeno ter se obrne k Heleni.

„Milostiva, dovolite, da Vas smem spremiti“, reče z globokim poklonom.

Helena je s smrtnim strahom poslušala razdražene može; bila je bleda ko mrlič, njene lepe oči so bile polne solz.

„Ne, ne grem“, zakliče proseče, „ne preje, kakor da sem se prepričala, da je ta nesrečni prepir končan; nujno Vas prosim, gospoda, sprijaznita se zopet, sicer ne najdem več miru.“

„Jaz tega ne trpim, da se na mojem posestvu dama užali“, reče gospod Vinsloe hladno.

„Pridite, milostiva!“

Ali Helena ga ni poslušala; vedela je, da, ako pojde, se ta dva moža v krvavem boju stojita nasproti za življenje in smrt. —

Bila je vsa obupana, kajti kazalo je tako, kakor da sledi nesreča vsem njenim stopinjam.

Pevka ni vedela, kako neprekosljivo lepa je bila v svojem obupu. —

Pogledi obeh mož so viseli na njenem obrazu, ki je bil poln smrtnega strahu.

Kar ji pride rešilna misel; kolikokrat se je vadila v samozatajevanji; tudi tukaj v uri nevarnosti naj bi se njena čista duša zopet pokazala.

Urno hiti pevka k častniku, ki je svojega bratranca motril z grozečimi in jeznimi pogledi.

„Poslušajte me“, prosi s povzdignjenimi rokami, „rotim Vas, pri vsem, kar Vam je najsvetejše, sprijaznite se s svojim bratrancom, saj sem Vam vse odpustila in ne zahtevam nikake oprostitev. Ali, — mislite vendar na moj strah in globoko

duševno bolest, da sem sorodnika, če tudi nehote, naredila za sovražnika; mislite na svojo mater in izpolnite mojo vročo prošnjo.“

Težko se je boril mladi častnik sam s seboj; še enkrat premeri s temnimi pogledi bratranca, ki je stal za Heleno in brezsapno poslušal sladki glas, ki je znal tako milo prositi.

Potem hiti Harijev pogled k pevki, ki je s smrtno bledim obrazom stala pred njim.

Pogledal je v krasne oči, ki so s strahom zrle na njega, medtem ko je svoje nežne, krčevito stisnjene roke kakor roté mu molela naproti. —

Konečno stopi odločno naprej.

„Prosim Vas odpuščanja, gospica, — oprostite mojo burno naravo, ki me je nehote zapeljala.“

In mladi častnik se pripogne in poljubi malo ročico, katero mu je Helena s solzami smehljaje ponudila.

Potem prime pevka roko mladega častnika in ga pelje k gospodu Vinsloe, ki je molčé slonel ob palmi in v katerega jeklenih potezah se ni videlo, kako razburjen da je bil.

„Ste li zdaj zadovoljni?“ vpraša Helena in pričakovaje pogleda gospodarja.

Molčé stegne ta svojo desnico ter strese roko svojemu bratranecu, ki je tudi krepko odvrnil.

Potem zajeejla mladi častnik nekaj oprostitev in hiti odtod. —

„Ali ste se zelo prestrašili, milostiva?“ vpraša gospod Vinsloe in skrbno pogleda v blede Helenin obraz.

„Da, prestala sem veliko strahu“, odgovori ona. „Ali kaj ne, zdaj je zopet vse dobro?“

„Gotovo, moj bratranec je še zelo mlad, in ima burno narav, pri tem ga spelje njegova vroča kri k nepremišljenim besedam; ima pa tudi dobro srce; z leti postane še prav moder mož.“ —

Molčé stopa Helena na strani gospoda Vinsloe po tilih potih, čez katere so se pripogibala tuja drevesa in rastline s svojimi prekrasnimi cvetovi.

„Ali se Vam park dopada, milostiva?“ vpraša gospod Vinsloe, ki je opazil Helenine občudovalne poglede.

„Dozdeva se mi, kakor da sanjam“, reče Helena tiho. „Tu v tem bajnem parku se misli na raznobojne pravljice; kakor

vrt vile Fatime, in indijska hiša kakor začarani grad, kjer nedosežna vladarica duhov straži svoje dragocene zaklade.“

Gospod Vinsloe pokima, — potem obstane.

„Samo malo korakov še, tam za onim grmovjem ste pri izhodu parka, kjer Vas pričakujeta Vaša spremljevalka in Vaša služabnica. — Samoten mož sem, ki je veliko videl sveta in le redko, da, skoro nikdar med brezvestnim, omahujočim človeštvom ni našel čistega srea. Samo v svoji ljubljeni drugi domovini Indiji našel sem še takih biserov, zato sem tudi košček nepozabnega ozemlja presadil tu v tujo zemljo, saj je to zame srečen spomin. — Ko ste ravno govorili o čarobnem času vile Fatime, sem tudi jaz videl ono bajno krasoto: bila je v resnici, ker je visoka vila hodila zraven mene, — da še več, bil je angelj, ki je danes bival v moji hiši. Zdravstvijte in Bog Vas blagoslovi.“

Gospod Vinsloe je prijel pri teh besedah Helenino roko, katero je vroče poljubil.

V naslednjem trenutku je že izginil. —

Premišljevaje gre Helena proti izhodu, kjer sta jo stara gospa in zamorka že pričakovali.

---

196. poglavje.

Zadnji koncert pevke.

Drugi dan pride Helenin podjetnik, da se nekaj pogovori s pevko.

„Kolikokrat naj še v Cincinatu nastopim?“ vpraša Helena Amerikanca, ki je sedel pred njo in nervozno s prsti trkal po mizi. —

„Samo še enkrat“, odgovori gospod Morgan, „od vseh strani sem dobil ponudbe.“

„Potem bo skoro gotovo zadnjikrat, da pojem“, reče Helena odločno.

Agent se zgane.

„Zadnjikrat, milostiva, Vi se gotovo le šalite, — saj bi na ta način premoženje odklonili.“

„Moj sklep je nepreklicen“, reče Helena. „Nujna privatna zadeva zahteva vse moje moči in moj čas.“

„Ali se morda sme čestitati?“ vpraša gospod Morgan napeto. —

„Motite se, če mislite kaj takega“, reče pevka in zarudi. „Mučna dolžnost, ki je ne morem več odlašati, zahteva nujno mojo navzočnost.“

„No, kakor želite“, reče agent udan. „Dobiti imate približno 150.000 dolarjev; nakažem to svoto pri bankirju.“

„Saj to je velikanska svota“, se Helena začudi.

„O, lahko bi bila desetkrat večja, če bi hoteli dalje nastopiti“, reče gospod Morgan bridko: „Vaša slava se širi z velikansko hitrostjo, saj so se skoraj za vstopnice bili.“

Ali Helena ni poslušala na vabljive ponudbe; kadar najde svojo Lidijo, potem še vedno lahko nastopi, da si pripoje premoženje, da preskrbi svojemu ljubčeku brezskrbno bodočnost. Zdaj ji bo s pomočjo tega denarja lahko, da poizve kaj gotovega. Hotela je vse moči napeti, da si pridobi gotovost o usodi svojega otroka.

„Torej danes zvečer zadnjikrat nastopim“, reče pevka.

„Da, ker nočete na noben način drugače“, odgovori agent. „Naznanil sem že, da tukaj v Cincinatu zadnjikrat koncertujete; vstopnice so kar hipoma pobrali; vse bo prenapolnjeno.“

Ko je zapustil gospod Morgan sobo, se prikaže črna glava zamorke v vratih.

„Le notri pridi“, zakliče Helena. „Tukaj ni nobenega.“

„Ali si zopet videla Severjevega služabnika?“ vpraša Helena zamorko, ki je k njenim nogam počenila.

„Juno ga zopet videla, — rujavi mož žalostno izgledal, — gotovo je lačen, — izgleda prav zelo slabo.“

Helena vzdihne.

Morebiti da se je Sevet za vedno ločil od svojega služabnika; kako bi sicer bila mogoča taka izpremena.

„Če naju le ni videl“, reče motno. „Če je to slučajno, potem se lahko kmalu umakneve preganjalcem, ker zapustim Cincinati in — poiščem svojega otroka.“

„O, to je lepo!“ se raduje zamorka, „potem Juno zopet išče po gozdu otroka od gospe, — to veliko bolj lepo, kakor tukaj sedeti v mestu.“

„Potem pospravi najine kovčege“, reče Helena. „Najprvo greva v Kolumbijo, tam hočem poizvedovati, če se je kje našel kak otrok. Mogoče, da mi bo nebo milostivo!“ — — —

Hitro so prešle ure pri pripravljanju za odpotovanje.

Bližal se je večer.

Helena je imela danes pri slovesu svojo najlepšo obleko od rumenkaste svile, ki se ji je izredno podajala in njeno redko lepoto očarujoče povzdignila.

Zrcalo kazalo ji je njeno kraljevsko podobo v polnem svitu, ali Helena je le motno zrla na svojo podobo, saj je le njena lepota bila vedni vzrok nevarnosti in nadlog.

Mislila je na svoje nastope v pevski gostilni, kjer je občutila najgrenkeje gorje; a celo tukaj, kjer je slovela kot velika pevka, bližale so se ji nadloge, kakor včerajšnji dan v indijski hiši. —

Čprav je Helena vse šopke in druga darila, katera so ji po polne voze pošiljali v hišo, stanovitno odklanjala, bila je vendar prebrisana Juno vedno delavna in je vsakovrstne pripovedke pripovedovala o nji. Samo neokinčeno občudovanje, katero so ji od vseh strani izkazovali, je zamoglo opravljivec brzdati. —

Helena ni nikdar nosila niti najmanjšega lišpa. Čemu bi tudi lišp potrebovala, ko bi vendar vse dragocenosti otemnele pred njeno žarečo lepoto. To je bil glavni vzrok, da so pevki tako prijazno dobrohotnost ohranili. Visoko se je Heleni upoštevalo, da ni uprizorila bliščeče izložbe mnogovrstnih briljantov in, v nasprotju k svojim z dragocenostmi nališpanim pevskim tekmovalkam, kot edini lišp imela k večjemu pol razevelo rožo na prsih.

„O, ko bi mogel imeti prostor rože“, je rekel neki poredni zabavljivec v krogu njenih oduševljenih oboževalcev precej glasno. —

Ali ta beseda bi bila kmalu nesrečnika drago stala; le z največjo težavo so ga njegovi prijatelji rešili najhujšega. Ali precej potem dobil je toliko pozivov na dvoboj, da se ne bi bil mogel rešiti. Po tretjem dvoboju prinesli so ga v tako strašnem stanu domov, da se je v resnici balo za njegovo življenje. —

Juno prekine Helenino premišljevanje in sporoči, da v predsobi čaka služabnik s šopkom.

„Mož oddal pismo za gospo, — tu je.“

Pevka je hotela, kakor navadno, uljudno in odločno dar odkloniti, ker ni nikdar sprejemala na koncertnih večerih šopkov ali vencev.

Tu ji pade oko na posetnico, ki je bila pismu pripeta.

„Robert Vinsloe“, brala je.

Čutila je Helena, da mora tu storiti izjemo.

Šla je sama v predsobo in vzela šopek z nekaterimi zahvalnimi besedami.

Bil je šopek tujega cvetja, ki so ga le s težavo gojili v tuji zemlji in kateri je imel omamljajočo vonjavo.

Pevka odpre pismo in bere:

„Visokočastita gospica B.....!

Akoravno mi je znano, da v svojem domu odklanjate vse poklone, pošljem Vam vendar nekaj cvetov in Vas prosim, da jih sprejmete. Mislite si, da je to zadnji pozdrav iz vrta, v katerem ste včeraj bivali, kot dar, katerega so evetlice darovale dobrotni vili. —

Ali upam si še več. —

Vem, da kmalu zapustite Cincinnati in da danes za dnjikrat nastopite; danes mi bo tudi še dovoljeno občudovati Vaš krasni glas. Potem se zopet umaknem v svojo samoto, ker sem mož, ki zna živeti ob spominih. Zato Vam tudi jaz kličem zadnji z Bogom! in Vas prosim, da sprejmete mali dar, ki je skrit med cveticami. Spomin je neke osebe, katero sem bolj ljubil, ko svoje življenje, ki ga je v Indiji nosilo, — bitje, ki je bilo Vam podobno, angelj milote, dobrote in samozatajevanja. Ne biva več na tej zemlji, na kateri je bila le kratek čas, kakor kako višje bitje. Mala zlatnina, katero je rada nosila v temnih laseh, podarim Vam v spomin na mene, kakor brat izkaže svoji ljubljeni sestri kako malo pazljivost. Naj Vas vedno spominja na zagrenjenega moža, kateremu ste zopet vrnili vero na čisto, brezsebično dušo.

Vaš

Robert Vinsloe.“

Ko je Helena prebrala te vrstice, ki so označile plemenit značaj tega gospoda, bila je globoko ginjena.

Vzame lepi šopek in kmalo zapazi pri škarlatasto rudečem cvetu malo bliščečo iglo za lase.

Bila je starodavna dragocenost, obsuta z bliščečimi kamenji: mojstrsko delo staroindijske zlatorezbe.

Previdno odpne Helena to iglo in jo pripne v svoje temne lase. —

Potem se hitro pismeno zahvali in pošlje zamorko s pismom v indijsko hišo.

Čez nekaj minut se Juno zopet vrne in ogrne svojo gospo v širok plašč, ker je voz že pred vratmi čakal. — — — — —

Velika dvorana je bila natlačeno polna, ko je Helena stopila s šopkom v roki na oder.

Pevka pela je neko pretresljivo pesem.

Nikdar ji ni glas tako lepo donel, kakor ta večer, to je dokazalo bobneče priznanje, katero je več minut omamljajoče donelo.

Ko se je Helena hvaležno priklonila, pogledala je v ložo, kjer je navadno sedel gospod Vinsloe. — — — — —

Bil je navzoč, ali sam: njegovega bratranca ni bilo v njegovi družbi.

Oči gospoda Vinsloe so se zaiskrile, ko je videl, da ima Helena njegov šopek in tudi bliščečo iglo v laseh.

Helena je le slučajno pogledala tja. Medtem ko je melanholičen posmeh igral krog ust čudaka, ni obrnil pogleda od njene krasne osebe, katero je občinstvo večkrat poklicalo na oder, in sedel je nepremično, dokler ni bil koncert končan in se je Helena poslovila od radujoče množice. —

Tudi Helena je bila čudno ginjena, ko je, kakor je mislila, za vedno zapustila oder.

Pazila ni na množico, ki se je drenjala krog njenega voza, ki je vedno in vedno klicala njeno ime.

Njene misli bile so pri tistem možu, kateremu ni bila sojena sreča, ki jo ima marsikateri siromak, imeti namreč zvesto ljubečo ženo; zgubil je ljubico, predno je bila njegova. In ona naj bi ji bila podobna; — globoko sočutje z nesrečnim možem napolnjevalo je njeno mehko srce; vitežki in dober, zato ustvarjen, da ljubi in osreči, bilo mu ni sojeno, da bi to srečo

užival. Z ostro roko je neusmiljena usoda posegla vmes, in ga s krvavečim sreem pustila samega.

Voz je prišel pred hišo.

Helena hitela je, spremljana od zamorke, po stopnicah v svojo tiho sobo.

Previdno je postavila šopek v kozarec in odpela iglo iz svojih las.

Dolgo je pregledavala malo umetnino, katera je radi svoje čudne rezbe vzradoščala oko vsakega spoznavalca umetnin. Potem jo zaklene v malo škatljico, in skrije v svoj zaboj.

Konečno se Helena poda k počitku, ali spanje ni hotelo priti, in ko je proti jutru zadremala, videla je kmalu resni obrat gospoda Vinsloe, ki jo je s svojimi temnimi očmi gledal žalostno in poželjivo.

197. poglavje.

Prevarana.

Gospod Morgan, Helenin impresarijo, napovedal je svoj obisk za zjutraj, ker je hotel s Heleno obračunati.

Pevka hotela je proti večeru odpotovati.

Ali dopoldan je prešel in agenta ni bilo, akoravno ga je Helena težko pričakovala.

Bilo je poldan.

Konečno se je Helena ob tretji uri odločila, da se sama pelje v Cincinnati, da tam poižve za vzrok njegove odsotnosti.

Agent je stanoval v hotelu, kjer je Helena nastopala in kjer je v to svrhu najel slavnostno dvorano.

Posestnik hotela je prijazno pozdravil pevko in jo vprašal po njenih željah.

„Prosim gospoda Morgana, da pride k meni“, odgovorila Helena.

„Gospod Morgan?“ reče gostilničar. „Ta je danes zjutraj odpotoval.“

„Odpotoval?“ vzklikne Helena in prebledi.

„Da, kaj tega ne veste?“ vpraša gostilničar, ki je zapazil Helenin strah.

„Ne“, reče Helena brezglasno. „Ali ni moj impresarijo ničesar pustil za me?“

„Niti najmanje ne“, reče posestnik. „Rekel mi je samo, da naj vsakemu, ki bo po njem spraševal, povem, da je odpotoval. — Ali, oprostite, gospica, ta človek Vas je gotovo prevaril, saj ste prebledeli kakor smrt.“

„Da“, šepne Helena komaj slišno, „ob ves moj zaslužek me je pripravil.“

Posestnik hotela pelje omahujočo v sobo in pokliče svojo ženo, ki je razsrjena slišala o tem nečuvnem dogodku.

„Nikdar nisem zaupala temu človeku, imel je tako nekaj hinavskega na sebi“, vzklikne razburjena, „a saj Vas nisem mogla svariti, saj ni bilo nikakega povoda za to.“

„Pustite tega človeka bežati“, jo tolaži gospodar. „Ponudim Vam za jutri dvorano, ves dogodek se bo takoj izvedel, in zagotovim Vas, polovico ljudi ne dobi prostora, tako velik pritisk bo.“

„Ne, tega nočem“, reče Helena odločno, „še danes zvečer odpotujem.“

Gostilničar jo milo pogleda; računal je že na velik dobiček. —

„Hvala Vam za Vašo ljubeznjivost“, reče Helena in vstane. „Ali je morda še kaj plačati?“

„Vse je plačano!“ zagotovi gostilničar žalostno in opetovano strese Helenino roko.

Pevka se vrne v Newport; kakšne misli rojile so ji po glavi!

Upanje, da s pomočjo svojega premoženja zopet najde svojo Lidijo, pomaknjeno je bilo zopet v daljavo; teh par sto dolarjev, ki jih je še imela, zadostovalo je samo za kratko dobo. —

Ali naj bi zopet nastopila? —

Impresarija lahko najde; saj je potem lahko sama spravljala dohodke, in nezaupnost opravičila z doživelo nesrečo.

Za zdaj ji je bilo to nemogoče; Helena čutila je skoraj gnjus pred svetom, pred tem plazečim, grehotnim človeštvom,

ki je samo na to mislilo, kako vzame nesrečniku še zadnje, kar ima. — — —

S takimi mislimi vrnila se je zopet domov.

Pevka je hitela v sobico, v kateri je zamorka stanovala. Ali ta ni bila navzoča, ker je v bližini še nekaj potrebnega kupovala za potovanje.

Zdaj zapusti Heleno premagovanje, katero jo je do sedaj krepčalo; padla je na stol ter bridko in vroče jokala.

„Moje ubogo, — ubogo dete!“ ihti. „Zdaj ko sem po nepopisnih bridkosti mislila, da imam toliko sredstev, da Tebe, moje edino, poiščem, oropa me ta capin za težko prisluženo in me oropa mojega upanja, — o, Lidija, — Lidija, kdaj Te zopet vidim in Tvojo glavico pritisnem zopet na moje srce?“

Konečno si posuši solze in najde zopet zaupanje v Bogu, ki jo je že tolikokrat rešil v uri nevarnosti.

Juno je bila zelo začudena, da najde Heleno v svoji sobi ter bila kakor blazna, ko ji je Helena pripovedovala, kaj se ji je pripetilo.

„Zdaj gospa zopet peti?“ vprašala je zamorka, ko se je malo pomirila.

„Najprvo se odpeljeve v Kolumbijo“, rekla je Helena, „jaz imam še kacic 500 dolarjev. To zadostuje za vožnjo in da se tam par tednov preživive. Ako tam ne izvem ničesar o Lidiji, potem se bo že videlo, kaj bo treba dalje ukreniti.“

Juno je zapustila sobo in mrmrala predse nerazumljive besede, s katerimi gotovo ni pela hvale ubeglemu Morganu.

Helena se je hotela po noči odpeljati, da bi se ognila ovacijam in pozornosti, zato je rekla Juni, naj odpošlje prtljago na kolodvor v Nevport.

Ko je bilo vse preskrbljeno in se je Helena pripravila k večerji, oznanila je Juno nekega gospoda, ki je želel s pevko v nujni zadevi govoriti.

Na vizitnici je bilo samo: Ravnatelj Kari.

Helena je trenotek premišljevala, potem je prosila Juno, naj pelje gospoda notri.

Ravnatelj Kari je bil mož srednje starosti, s temno brado, finega vedenja, ki je na prvi pogled kazal izurjenega posvetneža.

„Ali mislite, da bo Vaše občinstvo z menoj zadovoljno?“ je vprašala Helena.

„Gotovo“ je zaklical ravnatelj Kari navdušeno. „Kar je še treba znati, se naučite igrati. Že Vaša lepota jamči za uspeh. Če Vas občinstvo še sliši — bo kar oduševljeno.“

„Odpustite, milostna, da še v tako pozni uri motim, a slišal sem, da ste namenjeni še danes odpotovati in zato sem se takoj pripeljal k Vam.“

Helena mu je ponudila stol in se je ravnatelju nasproti vsedla.

„Včeraj zvečer sem imel veselje Vašemu zadnjemu koncertu prisostovati“, nadaljeval je ravnatelj Kari uljudno. „Bil sem prijetno iznenaden, kajti kaj enakega se redkokedaj sliši.“

Helena se je zahvaljujé priklonila.

„Danes sem zvedel po gostilničarju, v kojega dvorani se je vršil koncert, da ste imeli nesrečo z Vašim impresarijem in je ta goljuf z Vašim denarjem zbežal.“

„Ah, poslani ste od policije“, prestrigla mu je Helena besedo.

„Ne, milostna“, odvrnil je ravnatelj smehljaje, „jaz sem vodja velikega gledišča v Charleston-u; zagotovim Vam sijajne dohodke in Vam bodem te tako vročil, da se tak dogodek, kakor včerajšnji, ne more pripetiti.“

„Z obžalovanjem Vam moram omeniti, da nisem gledališka pevka“, rekla je Helena.

„O, to nič ne dé“, zaklical je ravnatelj. „Tu je treba le majhne pripomoči in jaz izberem opere, v katerih je petje glavna stvar; vsak teden bodete le enkrat nastopili in jaz Vam zagotovim poleg visoke plače še velik delež dohodkov, ker jaz dovolim moji prvi pevki, kadar nastopi, tudi en del vstopnine.“

S pričakovanjem je zrl ravnatelj v lepi obraz Helenin.

„Mene kliče neka osebna zadeva, ki se ne dá preložiti, v Kolumbijo“, rekla je Helena. „V štirih do šestih tednih bi mi bilo morda mogoče Vaši želji ugoditi, a sedaj tega ne morem storiti.“

Ravnatelj se je prestrašil.

„Ali Vas bo morda ta osebna zadeva za vedno odtegnila javnemu nastopu?“ vprašal je radovedno.

Helena se je smehljala, ker je gospod Morgan svoj čas skoraj isto vprašanje stavil.

„Ne, gospod ravnatelj, celo, če se ta zadeva reši v mojo zadovoljnost, bi ne imela nikacega upliva na moje poznejše nastópanje; a sedaj ne morem dati odločilnega odgovora. Današnje spoznanje mi je pripravilo bridko uro in mi pokazalo, kako katerisikoli goljuf lahko oropa zapuščeno ženo zaslužka.“

„Tega se Vam pri meni ni treba bati, milostna“, rekel je ravnatelj resno. „Če želite, Vam dam plačo in odstotke vsak teden in sem rad pripravljen dovoliti Vam znatno predplačo. Prosim, določite vsoto.“

Pri teh besedah potegnil je ravnatelj Kari iz žepa knjižico s čeki.

Helena je živahno branila.

„Jaz ne zahtevam nikake predplače, ker imam še dosti denarja in tudi ne vem, če bom res še kdaj nastopila. Ako se pa to zgodi, stavim tudi na Vas pogoj, da ostane moje ime na vsak način tajnost.“

„Gotovo, kakor želite“, zagotovil je vodja, „taka skrivnostna tajnost obda Vašo osebo s sijajem, ki bi Vam gotovo bil v korist.“

Helena je premišljevala. —

Vedela je, da Charleston ni bil daleč od Kolumbije. Ako bi bile njene poizvedbe tam brezuspešne, bi lahko sprejela ponudbo ravnateljovo in, ker bi vsak teden le enkrat nastopila, svojega otroka dalje iskala.

„Ali igrate na Vašem odru le opere?“ vprašala je pevka z zanimanjem ravnatelja.

„Da; a nimam tako znamenite pevke, da z glavnimi ulogami lahko večkrat menjam. Diva, ki je sedaj zvezda mojega odra in ljubljena vsega občinstva, je večkrat tožila radi prevelikega napora in jaz sem se odločil, da vzamem še eno izvrstno pevko v pomoč.“

„Ali mislite, da bi moje petje zadostovalo zahtevam Vašega razvajenega občinstva?“

„Gotovo, prisegel bi na to“, zaklical je ravnatelj Kari vneto. „Majhnih priprav se bodete igranje naučili, vže Vaša lepota Vam zagotovi vspeh. Kadar bo pa občinstvo slišalo še Vaš glas, potem bo očarano — navdušeno.“

„Zahvaljujem se Vam na Vaši prijazni ponudbi, gospod ravnatelj“, rekla je Helena, „a za sedaj se ne morem vezati; obljubim Vam pa, da Vam tekom štirih tednov pišem in Vam sporočim moj končni sklep; ste-li s tem zadovoljni?“

„Ako ni drugače mogoče, milostna, se hočem zadovoljiti: a v Vašo korist bi Vam svetoval, da sprejmete mojo ponudbo: v kratkem času si lahko zaslužite velikansko premoženje.“

Helena je vzdihnila; mislila je na denar, za katerega jo je ogoljufal Morgan.

Ravnatelj je uganil njene misli.

Vstal je in se pripravil za odhod.

Predno je zapustil lepo pevko, rekel ji je še resno:

„Dogodek, kakor je Vaša današnja nesreča, je pri meni popolnoma izključen; jaz veliko zahtevam od mojih pevk, a plača je tudi primerna.“

Potem se je poslovil z globokim priklonom.

„Če se ne motim, pride k meni“, mislil je domov gredé.

„To je zame prava sreča, da je njen impresarijo ušel; seveda je sentimentalna Avstrijanka, to sem opazil pri prvi besedi, a lepa je, lepa, kakor boginja, in to je glavna stvar. Terezija je postala nadležna s svojimi zahtevami; stara se, čas je, da si preskrbim namestnico in za to je ta diva kakor ustvarjena, tako krasne ženske se ne dobi kmalu.“ — — — — —

Helena je skrbno spravila naslov ravnatelja; slutila ni, v kake nove nevarnosti se poda, ako sledi temu vabilu; misel, Lidijo zopet najti, je ni več zapustila.

Vse je bilo k odhodu pripravljeno.

Helena se je iskreno poslovila od gostilničarke, katera se ji je prav priljubila.

„Če pridete zopet v indijsko hišo in srečate gospoda Vinsloe, pozdravite ga v mojem imenu in recite mu, da se bodem onega obiska vedno spominjala“, prosila je pri slovesu staro damo, ki je iznenadeno pritrdila.

Potem je voz oddrdral ter Heleno in Juno peljal na kolodvor. —

Ko je noč s svojim temnim plaščem zagrnila molčeče mesto, hitel je vlak, ki je odpeljal Heleno in njeno služabnico, že več ur proti jugu ter ju peljal vedno bliže k novemu cilju, kjer so ju čakale nove nevarnosti in skušnje.

198. poglavje.

Pastirji.

Zapustili smo Severja, ko je s svojim plenom zbežal iz Marijine vile, da bi poiskal nov kraj za njegova hudodelstva.

Sprva se ni bal zasledovanja, ker ga je imela Marija skritega in ga gotovo iz sramu ne bo naznanila; naj sedaj misli o njem, kar hoče.

Rop se mu je deloma posrečil in imel je zopet večjo vsoto denarja, s pomočjo katerega bo svoje razuzdano življenje lahko znova pričel.

Tako je mislil Sever, ko je dospel na kolodvor in se odpeljal z vlakom proti zahodu, najprvo v Cincinnati, kjer ga je Joze pričakoval.

Sever je svojemu slugi odločil kraj, kjer naj bo ob gotovi uri.

Ko je prišel v Cincinnati, šel je torej najprvo na isto mesto, kamor je čez malo minut prišel tudi Joze.

Juno je imela prav, sluga je prav slabo izgledal; k rednemu delu ga ni bilo mogoče pripraviti, in ker mu Sever ni mogel pustiti nobenega denarja, je moral do njegovega prihoda večinoma trpeti glad.

„No, vidim, da je bil skrajni čas, da sem se vrnil“, rekel je Sever in podaril Jozeju nekaj 100-dolarskih bankovcev.

„Tu imaš, napravi si novo obleko in pridi potem takoj v Union-hôtel, kjer te bom pričakoval, ker še danes odpotujeva dalje.“

„Nekaj prav važnega Vam imam sporočiti, gospod“, šepetal je sluga, „ona je bila tu.“

„Kdo? — Helena?“

„Da; Vaša soproga je dajala tu koncerte, ki so bili jako priljubljeni; ker mi je manjkalo denarja, nisem mogel nobenega obiskati.“

„Za zlodja“, škripal je Sever. „A povej le, kje je sedaj?“

„Tega, žal, nisem mogel zvedeti“, odvrnil je sluga. „Vaša soproga je stanovala z zamorko v Nevportu, tam sem jo slučajno videl in več dni opazoval. Predvčerajšnjim se je odpeljala, a celo nje gospodinja ni vedela, kam se je obrnila.“

„Jaz se tu ne čutim varnega“, dejal je Sever, „moj opis je po vseh časnikih. Dalje morava proti zahodu, morda v Missouri, tam bi bil za zdaj varen.“

„Kaj bode te tam počeli?“ vprašal je Joze.

Sever je zganil z ramami.

„Dosedaj še nimam gotovega načrta, prepričati se moram šele, če mi bo kraj ugajal.“ —

Bilo je nekaj dni za tem, ko sta se Sever in Joze zopet videla.

Lahkoživec je sedel v salonskem vozu skozi Missouri drdrajočega vlaka; prijetno je vrtil med prsti cigareto ter snoval nova podjetja, ki naj bi ga naredila milijonarjem.

Joze je bil v drugem vozu.

Sever je zamišljeno gledal v pokrajine, skozi katere se je vozil in ki so polagoma dobile bolj divji značaj; namesto obdelanega polja videla so se romantična pogorja, menjajoča s prijaznimi travnatimi dolinami, v katerih se je paslo na tisoče goved ter prestrašeno gledalo na mimo drdrajočo parno pošast.

Sever se ni kar nič kesal nad nezgodo, katero je napravil.

Pred malo urami se je peljal skozi C . . . o, kjer je Helena zadnji trenotek ubežala njegovemu zasledovanju.

Misel na lepo ženo, katero je imel in jo zapustil, razburila mu je kri; Heleno je pred leti resnično ljubil in ni mogel preboleti njene izgube.

Marija, Lujiza, Manuelita in Jana so bile krasotice, a kako je zginila njihova ljubkost nasproti neprimerni lepoti Helene, njegove žene, katero je spravil v največjo nesrečo.

Ne globoka strast, a le brezmejno hrepenenje po lepi ženi je napotilo Severja, da jo je zasledoval in ji pripravil najobčutnejše ure.

Sever je nakrat odskočil. —

Strel je počil zraven vlaka, — vozovi so se počasneje premikali.

Zopet so pokali streli, potem se je vlak ustavil na planem.

„Kaj je, — kaj se je zgodilo, — ali je kaka nesreča?“ kričali so potniki in hiteli k oknom gledat.

„Vsi na prostore!“ grmel je zunaj močen glas.

Hladnokrven Amerikanec, ki je sedel poleg Severja, se je mirno vsedel na svoj prostor in dejal:

„Sedaj se znebimo nekaj dolarjev, pastirji so ustavili vlak.“

Dame v vozu so stokale in tarnale.

„Pomirite se vendar“, tolažil je Amerikanec, ki je ravnokar govoril, „ni las se Vam ne bo skrivil, napram gospem in dekletom so pastirji galantni mladeniči.“

„Da, galantni, poznamo to!“ vpila je neka stara dama in objela kakor v varstvo svojo hčer, ki je jokaje skrila svoj zali obraz na prsa matere.

„Ponovim Vam, da se nimate ničesar bati“, zaklical je Amerikanec. „Saj bodete sami videli, — saj tu vže prihajajo.“

Vrata so se odprla in nekaj čudno oblečenih mladeničev je stopilo v salonski voz.

Noša teh potepuhov je obstala iz barvaste, volnene srajce, močnih suknenih hlač in do kolen segajočih škorenj, na katerih so žvenketale meksikanske ostroge. Širok pas iz usnja, na katerem je bil pritrjen obodek za samokres, je obdal kolke, medtem ko je širok klobuk senčil njihove zale obraze.

Eden izmed treh pastirjev je nosil na roki košek poln šopkov; on, kakor oba njegova spremljevalca imeli so v roki napet samokres.

Nepovabljeni gostje so uljudno pozdravili in se pred prestrašenimi damami celo nerodno priklonili.

Potem je stopil mladenič s košarico pred nje in je glasno govoril:

„Dame in gospodje! Mi nismo roparji, ki potnikom siloma vzamejo vse, mi smo samo veseli fantje, katerim v trenutku primanjkuje žganja in tobaka, ne misleč na več drugih koristnih rečij. Ker smo radi tega slabo razpoloženi, sklenil je naš „Read Charly“, kojega vsi slušamo, da otvorimo majhno trgovino, da se s temi dolgo pogrešanimi rečmi bogato založimo. Misleč, da gospodje nimate pri sebi ni žganja ni tobaka, zato hočemo skleniti pošteno kupčijo in vsak naj kupi en šopek. Da pa nihče ne bo opeharjen, bodite tako prijazni in nam покаžite Vaše denarnice, po kojih vsebini se bo določila cena.“

Amerikanec je vže potegnil denarnico iz žepa in jo odprl. A drugi so se zelo prestrašili.

„V ostalem pa“, nadaljeval je govornik pastirjev, „bi jaz gospodom svetoval, da bi po pomoti ne privlekli iz žepa kako strelno orožje namesto denarnice, moja dva tovariša ustrelita na trideset korakov vrabca z drevesa in bi se tudi za trenotek ne obotavljala, če bi opazila kaj sumljivega — torej prosim —“

Stara dama je tresočih rok odprla svojo potno torbico.

„Pustite to, gospa“, rekel je mladenič s cvetlično košarico, „od dam ne vzamemo ničesar: gospici se ni treba skrivati, tu je šopek zanjo.“

Podaril je mladi dami, ki je še vedno skrivala svoj obraz, cvetlice.

„O Bog, pustite mi samo mojega otroka“, prosila je mati, ki je v svojem strahu komaj razumela prijazne besede, „edino je, kar imam, vdova sem, to je moja edina hči.“

Pastirji so se na ves glas smejali.

„Pomirite se, gospa, noben človek ne misli na to, da bi odpeljal Vašo hčer, tu vzemite!“

Položil je materi cvetlice v naročje in se obrnil k Amerikancu, kojega denarnico je naglo pregledal.

„Tu je šopek, — stane 200 dolarjev!“

Ne da bi trenil z očesom, potegnil je ogovorjeni dva bankovca in ju vročil čudnemu prodajalecu, ki ju je položil v cvetlično košarico.

Tudi ostali štirje, ki so bili v salonskem vozu navzoči, so morali pokazati svoje denarnice in po premoženju se odkupiti.

„Ali bodete tudi ostale vozove obiskali?“ vprašal je Amerikanec.

„Tam že davno delajo naši tovariši, nas je okolu štiri-deset mož in lokomotiva je toliko časa obležena, da bo stvar končana. Strojevodja je tepec: ako bi bil takoj vstavil, bi bilo vse dobro; tako se ga je moralo šele malo obstreliti, da je postal pameten.“

Dame so se stresle in polne strahu gledale na zali, mladostni obraz govornika, ki ni spremenil poteze in je klepetal, kakor bi se šlo za vsakdanje dogodke.

„No, gospod“, rekel je pastir in se ustavil pred Severjem, „kje je Vaša denarnica, ali nimate nič denarja pri sebi?“

Sever ni odgovoril in je le temno zrl na govorečega pastirja.

„Bo kmalu?“ rekel je ta, in pomeril samokres nanj.

„Nočem“, je bil hladni odgovor Severjev.
„Oho, to bomo videli!“ zaklical je pastir. „Pridita sem, dečka, postavita se mu na desno in levo stran in nastavita mu samokresa na ušesi.“

Bliskoma sta tovariša izvršila njegov ukaz.

Dame so prestrašeno zavpile in se naglo poskrile, da bi jim ne bilo treba gledati grozovitosti.

„Ne branite se“, rekel je Amerikanec Severju, „gre se za Vaše življenje!“

Sever je prekrižal roki na prsih in je hladnokrvno gledal na samokres, ki je bil nanj pomerjen.

Pastir, ki je nosil cvetlični košek, potegnil je iz žepa starinsko uro.

„Eno minuto Vam dam časa, gospod“, rekel je mirno, „sekundni kazalec bo takoj na 60, kakor hitro pride zopet do te številke in ste Vi še vedno trmasti, ni Vaše življenje vredno piškavega oreha.“

Držal je uro Severju pred obraz, tako da je ta lahko videl sekundno kazalo.

„Za Boga, udajte se!“ zaklical je Amerikanec.

A Sever je sedel nepremično, njegove plamteče oči so pričale, da je bil pripravljen k najhujšemu.

„Še ena četrta minute“, rekel je pastir resno, — „pri 60 ustrelita!“

Ogovorjena sta prikimala.

„45, 46, 47“, je štel pastir. „Mi se ne šalimo, gospod, to nam je krvava resnost!“

„54, 55, 56 —“

Prsti obeh pastirjev so se pripognili.

„Stojte!“ zadonelo je nakrat od vrat sem.

Pastir s cvetličnim koškom se je ozrl.

„Samo trenotek, Read Charly“, rekel je, „da nekega trmo-glavca spravimo na oni svet.“

„Ne, čakajte, ga bodem sam sodil“, dejal je vstopivši.

Oblečen je bil kakor njegovi tovariši, a na njegovi obleki opazila se je neka čednost in posebna ljubezen za lišp. Pas je bil bogato vezan in samokresi, ki so v njem tičali, so bili s srebrom okrašeni. Bil je mož najboljših let, z ogorelim obrazom, kojega temno oko je mirno in pogumno gledalo.

„Kaj pa se godi tu prav za prav?“ vprašal je svojega tovariša.

„Denarja noče pokazati“, zavpil je ta divje.

Načelnik je stopil k Severju, ki je nepremično sedel na svojem mestu in zrl predse, kakor bi ga vsa stvar ne brigala.

„Pokažite denarnico!“ zarohnel je Read Charly nad mirno sedečega Severja.

„Ne, nočem“, odvrnil je ta mrzlo.

Načelnik je osupnjen odstopil nazaj. „Gre se za Vaše življenje, gospod!“

„Storite, kar se Vam zljubi!“ rekel je neomahljivo, „jaz ne odneham.“

Read Charly ga je meril z dolgim pogledom.

Potem je stopil nazaj in zašepetal svojim tovarišem nekaj besed.

V hipu so se ti vrgli na Severja in mu zvezali z dolgimi jermeni roki na hrbtu.

Akoravno se je srečelovec obupno branil, moral se je vendar udati večji moči.

„Tako, — sedaj naprej!“ ukazal je vodja.

Pastirja sta vzela Severja v sredo in sta ga pahnila predse, proti vratom.

V trenutku so bila ta odprta.

Jetnik je bil peljan na podnožnik in se je čez par minut nahajal v celi tropi vriskajočih pastirjev, ki so zopet zajahali svoje konje in med glasnim hrumom postreljali svoje samokrese v zrak.

„To je bil lov!“ vpili so proti načelniku. „Živio, Read Charly, hip — hip — hura!“

Severja so vzdignili na neko kljuse, za njim je sedel pastir, da ni padel z njega.

„Ha, koga pa imamo tu?“ zaklical je nakrat glas iz vpijoče druhali. „Bog me kaznuj, to je Joze. — Dečko, odkod pa prihajaš?“

V resnici je bil to Severjev sluga, ki je spoznal nevarnost svojega gospodarja in mu je sledil.

„Jaz spadam k onemu gospodu tam!“ rekel je Joze kratko in pokazal na Severja.

„Tako, no potem prisedi, naš tabor ni daleč, tam se lahko enkrat do dobrega pomenimo. A Tvojega gospoda si pač videl

najdalje časa, zoperstavlil se je ‚Read Charly-ju‘; tega mu ne odpusti nikdar.“

Eden pastirjev je v največjem diru jezdil k lokomotivi, kjer je strojevodja z obvezano roko stal in temno zrl na razsajajočo tolpo.

„Sedaj se lahko odpelješ!“ zavpil je ter udaril svojega konja, da bi dohitel množico, ki se je že pomikala proti gozdu.

199. poglavje.

V taboru.

Hitro so dirjali jezdec čez gozdnate griče, ki so bili deljeni po širokih zelenih dolinah; neprestano se je razlegalo veselje nad imenitnim uspehom, ki je poplačal predrzno dejanje.

Jezdec, kojemu je bil izročen Sever, je bil čmeren starec preperelega obraza, ki je mrmral predse nerazumljive besede, od katerih je le sem pa tje kak izraz, kakor „za noge obesiti“, — „pri počasnem ognju peči“, zadonel Severju na uho.

Po polurnem divjem jahanju je bil dosežen cilj.

Glasno vpitje se je slišalo iz skritega taborišča, kjer je kakih dvajset pastirjev težko pričakovalo prihod tovarišev.

Tabor na pol divjih malopridnežev je bil ob pobočju nekoga klanca.

Sever je videl, da se je okolo mnogoštevilnih ogenj premikalo nekaj žensk.

Hitro so bili konji razsedlani in pastirji so se vstopili v krog okolo načelnika, ki je stal pred neko travnato uto in je sklical svoje tovariše.

„Preiščite jetnika in prinesite mi ves denar, kar ga ima pri sebi“, ukazal je kratko.

V hipu so zgrabili Severja, mu odpeli suknjo in iztrgali denarnico, v kateri je imel svoj plen.

„Za vraga, — ta je pa dobro nabasana!“ zaklical je eden pastirjev in hitel k načelniku, ki je nepremično stal na svojem mestu.

Read Charly se je vsedel na kamen in vzel denarnico v roke.

„Tako, sedaj pa stresite, kar ste Vi prinesli s seboj“, rekel je onim, ki so prevzeli silno kupčijo.

Nakrat so bila z mahom poraščena tla pokrita z novci in bankovci.

Smrtna tišina je nastala, medtem ko je poveljnik preštel vsoto.

„Malenkost, nad 5000 dolarjev!“ dejal je končno proti okolu stoječim. „Nas je 60 mož, pride na vsacega 80 dolarjev, prokleta malo.“

Splošno mrmranje je nastalo, — potem je več glasov kričalo:

„To pride od tega, ker ne smemo ropati, kakor mi hočemo, — saj bi bili lahko vse vzeli, — nihče bi se ne bil zmenil za to, — seveda mi smo prave mevže in se zadovoljimo s par dolarji.“

Čule so se razne opazke iz kroga nezadovoljnih pastirjev.

„Mir!“ zarohnel je vodja, „mi nismo cestni roparji in tatovi, to sem Vam vedno rekel, kdo se upa temu ugovarjati, — odgovorite!“

Nihče se ni oglasil, — kakor v zadregi so vsi zrl predse.

Zadovoljno je gledal Read Charly na ukrotene tovariše, — nakrat mu je padel pogled na Severjevo denarnico, katero je bil položil poleg sebe.

„Stojte, tu je še nekaj!“ zaklical je. „Denar našega jetnika, — poglejmo — —“

Odprl je denarnico.

Iznenaden je štel bankovce: potem je naglo skočil kvišku.

„Fantje, to je lov, skoraj 500.000 dolarjev je notri!“

Divje vriskanje je odgovorilo na to oznanilo: pastirji so kakor obsedeni skakali okoli in vpili na vse grlo.

V tem trenutku je eden pastirjev pristopil k vodniku ter mu zašepetal nekaj besed na uho.

„Kako, Joze je tu?“ zaklical je Read Charly. „celo večnost ga vže nisem videl, pošlji ga takoj k meni!“

Ko se je tovariš odstranil, da bi izpolnil ukaz, spravil je poveljnik tolpe hitro denar skupaj.

„V eni uri delimo“, rekel je sodrugom. „Snidite se vsi, kajti vsak dobi par tisoč dolarjev, s tem lahko par tednov veselo živimo.“

Sever je slišal vsako besedo in je besno škripal z zobmi; a udal se je v svojo usodo, ker je gotovo pričakoval smrt.

Joze je sledil klicu poveljnika in se je dolgo na tihem z njim razgovarjal.

Pastirji so poznali Severjevega slugo, ker je le-tá, predno je šel v Novi Orlean, delj časa pri njih živel, potem se je z enim izmed tovarišev sprl in ga je prebodel.

Joze je bil zbežal, ker se je bal maščevanja ostalih sodrugov in se je podal v Novi Orlean, kjer ga je našel Sever.

Sluga je bil zelo presenečen, ko je spoznal v pastirjih, ki so napadli vlak, svoje prejšnje tovariše. Veselil se ni malo, ko je našel moža, katerega je takrat prebodel, še pri življenju, ker zboldlej z nožem ni imel nikakih daljnih posledic. Zaradi tega mu je njegov nekdanji sovražnik prijateljsko podal roko.

Sever je bil ves zatopljen v svoje misli, ko je Joze stopil k njemu.

„Poveljnik Vas kliče, gospod“, rekel mu je, „jaz sem storil vse, kar je bilo v moji moči in mislim, da se Vam ne bo nič zalega storilo.“

Pri teh besedah odpel mu je jermena, s katerimi so bili Severju roki zvezani in je pokazal na uto, v katero se je prej Read Charly podal.

Počasi in obotavljaje se je podal oropani v majhni prostor, v katerem ga je pričakoval vodja jahačev.

„Sedite, gospod“, rekel je poveljnik uljudno in je pokazal na nizki sedež, ki je bil pregrnjen z medvedovo kožo.

„Govoril sem z Vašim slugo Jozejem, ki nam je dobro znan“, rekel je Read Charly, ko je Sever sledil njegovemu pozivu. „Vaš denar smo vzeli. Ako je bil Vaš, ne vem in tudi ne verujem, odkar sem Jozeja zaslišal.“

„Kaj je ta človek o meni povedal?“ je jezno vprašal Sever.

„Toliko, da vem, da bi bil Vaš prostor prav za prav par vatlov nad zemljo“, smejal se je poveljnik. „A zato se ni treba hudovati nad Vašega slugo, mislil je dobro, kajti če bi ne bili imeli ničesar na vesti, bi bili sedaj mrtvi.“

Sever je hotel zarohneti, a premislil si je in molčal.

„Tako je prav“, dojal je Read Charly zadovoljno. „Togota nič ne pomaga in pri nas imate priliko si mnogo denarja zaslužiti, akoravno nismo roparji in samo to vzamemo, kar nam ravno pride pod roko. Sploh ste pa tu v Missouri manj varni ko kje drugod, tam v časniku je Vaš opis, do pičice.“

„Prepričan sem celo, da bi Vas bili na naslednji postaji že ugrabili“, nadaljeval je načelnik, „kajti nekaj policajev, kateri so Vas iskali, je bilo v drugem vozu in so hoteli preiskati vse oddelke. Bog si ga vedi, odkod jim je bilo znano, da ste Vi v bližini.“

Sever se je prestrašil. —

Potem je imel še srečo, da je tem pastirjem padel v roke. Da bi mu bili le njegov denar pustili; a tako ni imel ni vina. —

„No, saj ni treba tako otožno gledati“, tolažil ga je poveljnik, „denar se bo seveda razdelil, a Vi dobite Vaš delež, ako ste v prihodnje naš tovariš.“

Sever je poslušal, kaj neki Read Charly misli s tem migljajem?!

„Vidite, gospod“, nadaljeval je načelnik, „stvar z neprosto voljnim prispevkom se je v zadnjem času slabo obnesla in fantje postajajo nestrpni, le težko jih je ukrotiti, kajti par sto dolarjev je nakrat zapravljenih. Danes je malo več, a tudi to ne bo dolgo trpelo, ker takoj vse na najbolj neumni način razmečejo. Ko sem pa danes opazoval, kako ste mirno gledali v samokresa, akoravno bi bil zadostoval en pritisk, da bi Vam bil izpihnil majhno lučico življenja, rekel sem si: To je naš mož, tega moramo imeti. Kako bi bilo, gospod, če bi nam bili tako rekoč neke vrste ogleduh, da bi spremenili Vašo zunanost in po bližnjih mestih poizvedovali, kedar bo na poti kaka večja denarna pošiljatev. Seveda dobiva midva večji delež kakor tovariši in če nam je sreča mila, lahko v par tednih to nadomestite, kar ste danes izgubili. — Hočete?“

Sever je premišljeval. —

Kaj mu je storiti: brez denarja bi lahko prišel policiji v roke, medtem ko je imela ponudba nekaj mikavnega, ker bi lahko prej ko slej živel v večjih mestih svoje razuzdano življenje; potem bi še vedno ostal elegantni kavalir, za kojega postranski zaslužek bi nihče ne vedel.

Odičen je podal načelniku roko.

„Dobro, pod temi pogoji sem Vaš.“

„Vedel sem“, rekel je ta in krepko stisnil Severjevo desnico. „Vi ste sposobni za to nalogo, ker ste plemenitaš, odličnemu vedenju vajeni. Ostanite sedaj nekaj dni pri nas, da bo policija drugod iskala, potem lahko vzamete Jozeja s seboj, in ga nam pošljete, kadar bode kaj poizvedeli. Ako smo potem kaj ulovili, delimo pošteno in midva dobiva od načelniškega priboljška vsak polovico.“

„Ali ste pa tudi gotovi, da Vaši ljudje ne bodo ničesar izdali?“ vprašal je Sever. „Jaz sem videl tudi ženske pri ognju.“

„Brez skrbij!“ zaklicel je Read Charly veselo, „jaz na vsakega mojih fantov prisežem, in kar se tiče naših žen in deklet, so pa bolj molčeče kakor marsikaka mevža v državi, ki hoče biti mož in vendar o vsaki malenkosti pol ure pripoveduje.“

„Potem sem zadovoljen“, rekel je Sever. „V katerem mestu naj pričnem?“

„No, poskusite svojo srečo v Little Rok“, dejal je Read Charly. „Tje pridejo večkrat denarne pošiljatve iz vzhodnih držav, katere se par tednov prej naznanijo. Prestavili bodemo naš tabor tako blizu tje, da bode Joze lahko po pet do šesturnem jahanju k nam dospel.“

„To bo šlo“, odvrnil je Sever, „ker Joze je dober jezdec.“

„On je eden najboljših, kar sem jih kedaj videl“, potrdil je poveljnik, „zato nam je bilo tudi žal, ko je takrat zaradi onega neumnega zbodljaja z nožem ušel. — In tu, gospod, imate 20.000 dolarjev, te bode te rabili, kajti nastopiti morate kot fin mož in v najboljših rodbinah občevati. Sicer ni veliko, a če bode te prebrisan, bova še oba bogata.“

„Prizadeval si bom“, dejal je Sever in spravil bankovce, katere mu je poveljnik vrnil. „Koliko bo znesel najin vsakokratni znesek?“

„Računam, da se razumete na stvar“, rekel je načelnik smehljaje. „Torej plen se bo razdelil na štiri enake svote; tri dele dobe tovariši, ostanek je najin.“

Sever je mislil na oni čas, ko je z Jozejevo pomočjo dal oropati svoje klubove tovariše v Novem Orleansu; to je bil rop, ki se je od sedanjega predloga malo razločil.

„Zadovoljni bodete z menoj“, zagotovil je še enkrat. „Če se primeri kako posebno nevarno podjetje, bi bil rad zraven, nevarnost me mika.“

„Bravo, to mi ugaja, nisem se varal!“ zaklical je Read Charly veselo in stisnil Severju tako krepko roko, da bi bil ta kmalu zavpil. — — —

„Tako, zdaj si pa postrežite, gospod; tam za barakami naj Vam pokaže Joze kočo, kjer bodete našli vse, kar se dobi v stepi. Poslal Vam bodem tudi nekaj steklenic vina, kakoršnega ste redkokedaj pili. Bil je tudi o priliki vzet in njega posestnik je bolj tožil za njim, ko za svojimi dolarji, katere smo mu tudi pobrali.“ —

Sever je zapustil kočo in se sešel zunaj z Jozejem, kateremu je na kratko ponovil razgovor.

„Jaz sem načelnika privedel na to misel“, rekel je sluga s premetenim obrazom, „tu ste sami svoj gospodar in kadar bo dosti denarja in Vam stvar več ne ugaja, nas nihče ne drži.“ — —

Joze je peljal Severja v neko kočo, v kateri je stala miza in stol, ter je bilo iz jelenovih in medvedovih kož napravljeno ležišče. Ob enem je prinesel pastir vino, katerega je poveljnik obljubil Severju.

„Sedaj grem gledat, če se dobi kaj užitnega“, je rekel Joze in je zapustil kočo.

Sever mu je sledil.

V taboru so goreli povsod ognji, nad katerimi so viseli kotli in se je razširjal prijeten duh.

Joze je ravno mislil iti k drugemu ognju, ko je zagledal mladostno postavo, ki je hitela naglo mimo njega.

„Poslušaj, otrok!“ zaklical je sluga. „Ali bi nam ne mogla preskrbeti kake jedi, lačni smo ko volkovi!“

Dekle je slišalo klic in se je začudeno ustavilo. —

A nakrat je vskliknilo veselja in se oklenilo osupnjenemu Jozeju okoli vratu.

„Joze, kaj me ne poznaš več, saj sem jaz, Tvoja Lucija?“

„V resnici, dekle!“ zakričal je Joze vesel in pritisnil svoji ljubici poljub na rudeči ustni.

„Da, takrat si zbežal in se nisi nič več zame brigal!“ očitala je deklica.

„Saj gotovo nisi ostala brez drugega ljubčka. — Saj jaz tudi nisem bil prvi, katerega si osrečila s svojo ljubeznijo.“

„Ah, pojdi no“, hudovalo se je dekle in skrivaj pogledalo lepega moža, ki je stal za Jozejem in je bil priča svidenja.

„Prinesi nama kaj jesti“, rekel je Joze. „Sestradena sva oba; kaj pa je tam na ognju?“

„Dober kos govejega mesa in nekaj damperjev (pecivo iz koruzne moke), prinesem Ti takoj“, zaklicala je Lucija in hitela k ognju.

„To je bila gotovo Tvoja ljubica, ko si bival tu med pastirji?“ vprašal je Sever.

Joze je prikimal.

„Da, dekle je prav zalo, a malo lahkomišljeno, danes tega, jutri drugega, kdor zna ravno najbolj govoriti.“

Kmalu se je Lucija vrnila in prinesla toliko obljubljenega, da bi bilo zadostovalo za šest oseb.

Krožniki, noži in vilice so bili na razpolago, tako da je Severju jed prav dobro teknila, medtem ko sta Lucija in Joze, ki se je zunaj spravil nad obed, menjala prijazne poglede.

„Sedaj moram pa zopet k Ben-u, drugače bo ljubosumen“, zašepetala je končno. „Saj je prav dober dečko, samo malo kratkoumen; a vročekrven, da se moraš varovati pred njim, če bodem kako urico s Teboj poklepetala.“

„Le pusti, Lucija“, rekel je Joze smeje, „midva ne ostaneva pri Vas, nameravava vse druge stvari, prišel bodem le sem pa tje k Vam.“

Lepo dekle je postalo žalostno.

„Če je tako, potem sevé; a če prideš, mi le pomigaj in takoj bom pri Tebi.“

„Lucija, kje pa si?“ zaklical je surov glas od ognja.

„Vže pridem“, odvrnilo je dekle ter Jozeja naglo poljubila in odšla.

Kmalu je mrak objel ves tabor, ki je bil razsvetljen od mnogoštevilnih ogenj in živahni pogovori so dokazovali, kako zadovoljni so bili pastirji z današnjim ropom.

Od daleč se je slišalo pokanje z biči in glasne klice. Bili so pastirji, ki so gnali svoje črede vkup, da bi se na istem mestu čez noč odpočili.

A ta mična podoba ni napravila na Severja nikakega utisa; zamišljeno je sedel v svoji koči.

Drzni srečelovec je iskal nove načrte, po katerih bi sto-krat nadomestil današnjo izgubo, ker čutil je, da teh šestdeset divjih jahačev bi se ne ustrašilo največje nevarnosti. Treba jim je bilo samo veliko svoto obljubiti, potem so bili k vsemu pripravljeni.

Ko so zvezde na nebu zasvetile, je Sever vstal in se zadovoljno vrgel na nenavadno ležišče.

Izmislil si je načrt, ki bi ga naj obogatil in ga hipno spremenil v načelnika divje tolpe.

200. poglavje.

V Litle - Roku.

„No, Henrik, ali se Te vendar enkrat vidi? Mislil sem, da si že davno strohnel.“

„Saj vidiš, da še živim, Edvard; kaj dela Tvoja nevesta?“

„Pst, ne tako glasno: zaročena sva sicer, a general hoče, da postanem prej stotnik, predno pride to v javnost.“

„To je vendar prismojen starec, Tvoj prihodnji tast, kaj pa še zahteva od Tebe? Mlad si, bogat, to tudi, kar se imenuje zalega mladeniča; sedaj naj pa še v službi napreduješ?“

„Le pusti: zaželjeno stopnjo bom kmalu dosegel, pri povišanju sem prvi na vrsti. Včasi govori general, moj prihodnji tast, o nekem važnem naročilu, katerega mi hoče zaupati, potem bom morda prej stotnik, nego sem mislil.“

„Moje najsrčnejše čestitke v naprej, Edvard, privoščim Ti Tvojo srečo iz celega srea.“

Ta razgovor se je vršil med dvema mladima častnikoma drugega arkanskega artilerijskega polka, koji oddelek vojske je stal v Litle-Roku.

Mlada poročnika sta bila zvesta prijatelja in sta si bila tako podobna, da so jih tovariši v šali nazivali Kastor in Poluks.

Edvard Stavnton je bil nekaj tednov zaročen z Mabel, hčerjo generala Bračava. Ker je stari general želel za zeta najmanj stotnika, se zaroka še ni naznanila, akoravno je stari vojak ljubil Edvarda kakor svojega lastnega otroka.

Henrik Klaj, ki je bil nastavljen v vojnem oddelku in je mogel le redkokedaj posetiti zabavne večere v generalovi palači, je pregledal odlično družbo, ki se je bila zbrala v krasnih prostorih.

„Kdo pa je izvanredno lepi mož, s katerim Tvoj tast ravnokar govori, Edvard?“ vprašal je mladi častnik svojega tovariša.

Jasni obraz odgovorjenega je postal teman.

„To je nek vpokojen stotnik pl. Roden, ki je prej služil v avstrijski vojski in je radi nekih nesložnosti izstopil“, odvrnil je Edvard kratko.

„Stotnik jako prijateljsko občuje s Tvojim tastom, tako priljudno se naš general malokedaj vede.“

„Žalibog“, dejal je Edvard in s temnim pogledom meril tujca.

„Mož Ti gotovo ni simpatičen?“ vprašal je Henrik, ki je zapazil pogled.

„Nikakor, celo presilen se mi zdi in predrzen; moja nevesto vedno zasleduje s svojo uljudnostjo in jaz se le veselim, da tudi Mabel ta človek ne ugaja.“

„Kako pa pride v Little-Rok?“ vprašal je prijatelj.

„Pravi, da se zanima za našo velikansko orožnico, in je generalu s svojimi vednostmi, ki med nama rečeno niso kaj posebne, tako imponiral, da mu je ta naklonil vse svoje zupanje.“

„General bo že pazil, da mu ne izda kakih državnih tajnosti“, šalil se je Henrik. „Mislim, da vidiš strahove, Edvard, in si na moža malo ljubosumen, samo zato, ker Tvoji lepi nevesti dvori, in to mu ne more nihče zameriti.“

„Jaz pa nočem tega!“ vskipel je Edvard. „Drugikrat ga pokličem na odgovor, da bo vse življenje name mislil!“

„A Edvard, Ti kričiš, da se vsi ljudje za nama ozirajo, pomisli vendar, da sva v družbi“, šepnil je Henrik in očitaje pogledal prijatelja.

„Ah, vendar, tu pride Mabel“, zaklical je Henrik in veselo gledal na ljubko deklco, ki je hitela proti prijateljema.

Mabel, hči generala Bračava, je bila mična prikazen, koje temne oči so v srčni ljubezni gledale zaročenca, medtem ko je nežno desnico ponudila prijatelju.

„Stotnik pl. Roden je zopet z očetom skupaj“, rekla je s srebrnočistim glasom, „pogovarjata se o stvareh, katerih ne razumem, zato mi je bilo mogoče k Tebi hiteti in Tvojega prijatelja pozdraviti.“

„Čestitam Vam, gospica“, rekel je Henrik ginjen, „vem, da bode te srečni, ker poznam mojega Edvarda kakor samega sebe.“ —

„Hvala“, je rekla Mabel tiho in z blestečimi očmi pogledala svojega ženina.

„Ali Te je tujec zopet nadlegoval?“ vprašal je Edvard tiho svojo nevesto in stopil z Mabel v vrtno dvorano, ki je bila zraven, medtem ko se je Henrik odstranil.

„Ne, danes me je komaj pozdravil“, odgovorila je Mabel, „bila sem zato vsa srečna, a v papa v enomer govori.“

„Zaradi mene ga lahko cel večer zabava“, rekel je Edvard in pritisnil Mabel na srce.

„A Edvard, če naju kdo vidi“, zaklicalo je dekle prestrašeno.

„Ne boj se, Henrik pazi in me bo pravočasno posvaril“, dejal je mladi častnik in vroče poljubil rožnati ustni.

„Porednež — le čakaj“, rekla je Mabel in vrnila poljube.

„Pst!“ zaslišalo se je od vhoda.

Zaročenca sta se naglo izpustila.

Stari general je stopil v vrtno dvorano.

„Seve, če se mladeniča išče, tiči z Mabel skupaj“, zaklical je dobrovoljno. „Sedaj pojdi z menoj, Edvard, da Ti nekaj povem.“

General je vstopil v majhno priležno sobico.

Edvard mu je sledil ter se ozrl za Henrikom, ki je ravno ponudil Mabel roko in jo peljal nazaj v dvorano.

Komaj so se vrata za njima zaprla, ko je v vrtno dvorano vstopil gospod ter se previdno ozrl na vse strani.

Bil je stotnik pl. Roden.

„Tu jih ni“, govoril je tiho, „a vedeti moram, za kaj se gre, saj mi je general v svoji zaupnosti povedal, da pride v kratkem ogromna svota za artilerijsko orožnico; žal, da nisem mogel zvedeti dneva in ure in to je vendar zame glavna stvar.“

Vrata v sesedno sobo, v kateri sta se nahajala general in Edvard, so bila le priprta.

Stotnik, v katerem takoj spoznamo Severja, slišal je njihove zamolke glasove.

Blisk zmage se je zasvetil v demonskih očeh, ko je prisluškujoč previdno prilezel do vrat in popolnoma razumel njihov razgovor.

Njegova slutnja ga ni varala: šlo se je za stvari največje važnosti.

„Pred par urami sem dobil brzojav, da je denar v M....s pripravljen za odposlati in da se pričakuje prihod častnika, ki ga bo prevzel“, rekel je general Edvardu. „Odločil sem se, Tebi izročiti to odgovorno delo: iz tega lahko razvidiš, koliko zupanje imam v Tebe. Denarno pošiljatev je navadno vodil le kak višji častnik: ker pa lahko po moji volji določim, sklenil sem, da Ti prevzameš pošiljatev: v plačilo Te čaka povišanje stotnikom.“

„Nepopisno sem vesel, ljubi oče, da ste mene odločili za to pot in bodem vse po najboljših močeh izvršil. Ali je svota zelo velika?“ vprašal je mladi častnik.

„Gotovo, ker je namenjena za napravo novega orožja, 10 milijonov je v zlatu in bankovcih.“

„To je ogromna svota, kedaj jo naj pa sprejem?“

„Pelješ se jutri s prvim vlakom v M....s“, rekel je general Bračav. „Izročitev denarja trpi k večjemu eno uro, tako da se s spremljevalno stražo lahko poslužiš popoldanskega vlaka.“

„Ali naj vojake vzamem s seboj?“ vprašal je Edvard.

„Deset artileristov, katere sem v to določil, je že od danes zjutraj v M....s: poslal sem jih naprej, da se ne vzbujajo pozornost, ker sem postal od onega ponesrečenega napada, ki je pred nekaj leti pretil pošiljatvi, zelo previden. Vojaki imajo sablje in samokrese in vedó z obema orožji dobro ravnati.“

„Ali ve Mabel, da naj grom po denar?“ vprašal je častnik.

„Da, moj dragi, pred mojo hčerjo nimam nobene skrivnosti, ker je molčeča ko grob. Tebi pa ni treba o tej zadevi ž njo govoriti, ker se nikdar ne vé, če ni kdo nepoklicani v bližini: sploh si pa jutri po noči zopet v Little-Roku.“

Prisluškovelec je vedel dosti.

Hitro je odšel od vrat ter se vrnil v dvorano, kjer je poiskal Mabel, katero je vzlic Henrikovi navzočnosti obsul s svojo ljubeznjivostjo.

Resna narava dekleta je bila malo sprejemna za pusto laskanje, željno je gledala v vrtno dvorano, kjer sta bila general in Edvard.

Ko mlado dekle ni moglo več tega zdržati, šlo je v spremstvu Henrika tje.

A čez nekaj minut se je stotnik zopet pridružil in bil bolj vsiljiv ko prej.

Mabel je proseče pogledala Henrika, ki jo je takoj razumel in ji svest svoje prijateljske dolžnosti ponudil roko, da bi jo peljal nazaj v dvorano.

„To je breztaktno, gospod poročnik, da hočete prekiniti moj razgovor z damo“, rekel je stotnik z ostrim glasom ter jima zastopil pot.

Mlademu častniku so vzplamtele oči.

„Jaz nisem vajeu trpeti takega zavračanja, gospod Roden in Vas moram nujno prositi, da se ne poslužite več takih opazk!“

„Jaz sem stotnik, gospod poročnik!“ rekel je ogovorjeni s povdarkom.

„Kaj ste bili v Avstriji, mi je vse jedno“, rekel je Henrik mrzlo. „V ameriškanski vojski ne zavzemate nikakega dostojanstva, zato Vam tudi odrečem naslov.“

Gospod pl. Roden se je vgriznil v ustni in se je obrnil k Mabel, ki se je zaman trudila Henrika pomiriti.

„Ali Vam smem ponuditi roko, gospica Bračav?“ vprašal je uljudno, medtem ko je vrgel grozeči pogled na mladega častnika.

V tem so se zaslišali nagli koraki v vrtni dvorani in Edvard je stopil k svojemu prijatelju.

Mladi častnik je menda slišal zadnji del prepira.

Bil je bled in njegove oči so nezdgo oznanjujoč žarele k stotniku, ki je stal zraven Mabel in je s svojimi prešinjajočimi pogledi zrl na ljubko postavo mlade deklice.

„Ali smem vprašati, če ste z mlado damo tako znani, da se drznete polastiti se njene roke brez vsakega uljudnega ogovora?“ vprašal je stotnik mrzlo.

Edvard je vže hotel zarohneti in gospodu pl. Rodenu povedati, da je Mabel njegova nevesta, a premislil se je.

„Jaz nisem nikomur dolžen odgovornosti za moje vedenje“, odvrnil je ostro in peljal mlado dekle proti vratom.

„Jaz le zato vprašam, ker bi Vam mogoče ne bilo vse eno, kaj bi k takim prostostim rekel general Bračav“, zaklical je stotnik s povdarkom.

„Če hočete biti tožnik, gospod pl. Roden, slobodno Vam, generala dobite v dvorani“, dejal je Edvard zaničljivo in šel z Mabel skozi vrata.

Stotnik mu je hotel to zabraniti, a Henrik mu je zastopil pot in ga je meril s tako grozečimi pogledi, da se je moral gospod pl. Roden, da bi ne provzročil škandala, umakniti.

„Ali želite še kaj od mene?“ vprašal je Henrik mrzlo.

Stotnik je obrnil hrbet proti mlademu častniku in je stopil za skupino rastlin, katere so ga popolnoma zakrile.

Henrik je obstal na svojem prostoru, dokler je videl stotnika, potem je sledil prijatelju v dvorano.

„Čakaj, pobič“, škripal je Sever, kakor ga hočemo sedaj zopet imenovati, „Ti boš še mislil name!“

Hudodelec, ki je s svojim odličnim vedenjem lahko dobil pristop v vojaške kroge mesta Little-Rok, imel je veliko veselje, da je zvedel za denarno pošiljatev, in hitro je izdelal načrt, kako bi dobil velikansko svoto v svoje roke.

Zato se je namenil sam jezdit v tabor in se z Read-Charlyjem vse natančno domeniti, da bi izvršitev načrta ne naletela na kake težave.

Lepa Mabel je vnela njegovo strastno srce in hudodelec je sklenil kaznovati zavračanje njegove ljubeznjivosti na njenem izvoljencu.

To je kazal pogled, s katerim je meril Edvarda; goreče njegove oči oznanjale so smrt in pogubo. —

Sever je odšel, ne da bi se bil poslovil od generala in je hitel domov, kjer ga je pričakoval Joze.

„Osedlaj takoj konja!“ velel je Sever. „Čez pol ure morava biti na poti.“

„Je-li kaj upanja?“ vprašal je Joze radovedno.

„Denar za orožnico se odpošlje jutri iz M... s tu sem, in mi ga moramo med potjo dobiti, — 10 milijonov dolarjev bo.“

„Ali pa tudi ne bo prevelika straža?“ vprašal je sluga, kojega oči so se poželjivo zasvetile, ko je slišal visoko svoto.

„En častnik in deset artileristov, katere bomo kmalu popravili“, zavrnil je Sever zaničljivo.

„Ne več?“ čudil se je Joze. — „Če le ni kaj drugega na tem.“

„Jaz natanko vem, da obstoji straža le iz toliko oseb“, odvrnil je Sever. —

„No, saj bomo od poveljnika zvedeli, kako je s to rečjo“, rekel je končno Joze. „Read Charly je pred nekaj leti naredil isti poskus, ki je pa takrat ponesrečil.“

„Ponesrečil, kako to?“ vprašal je Sever radovedno.

„Ne morem povedati, gospod, ker takrat še nisem bil pri pastirjih in sem le slučajno zvedel o tem; poveljnik se še danes jezi, da mu je odšel tisti plen.“

„To pot bo šlo bolje, zanesi se na to“, rekel je Sever, „a ne smeva se delj časa muditi; pripravi konja!“

Sluga je hitel doli. Sever pa je medtem nestrpno hodil sem pa tje in premišljeval svoje drzne načrte.

Čez nekaj minut je prihitel Joze nazaj in zaklical svojemu gospodu, da je vse pripravljeno.

Zajahala sta krasna konja, katera jima je Read Charly dal s seboj, in sta počasi jezdila iz mesta, da bi potem, ko bodeta zunaj njega, v največjem diru hitela v tabor pastirjev.

Severjev duh je bil poln temnih mislij. Sklenil je, se grozno maščevati nad mladim častnikom in njegovo nevesto, in menil, da to najbolj doseže s tem, če napade jutrajšnji denarni prevoz.

Napad.

Solnce je že več ur stalo na nebu, ko sta Sever in Joze dospela v tabor, ter skočila raz upehanih konj.

Medtem ko je Joze konja odpeljal in se ob enem oziral po Luciji, šel je Sever proti hišici Read Šarlija, kateri mu je v pozdrav krepko stisnil roko.

„No, gospod, kar po domače! Gotovo je kaj nenavadnega, da ste sami prišli?“ reče vodja, ter pričakuje pogleduje svojega tovariša.

„Da, tu se gre za velikanske svote, katere danes zvečer prepeljejo po železnici, — 10 milijonov dolarjev.“

Read Šarlijev obraz se zresni.

„Po teh ne smemo seči“, reče precej nejevoljno.

„Zakaj pa ne?“ se razljuti Sever. „Kaj se morda bojite vojakov, ki to pošiljatev stražijo?“

„Radi mene jih je lahko trikrat toliko“, reče vodja zaničljivo; „ti zajci teko pri prvem strelu, — ne, na tem ni ležeče, — ta stvar ima drug zadržek!“

„Imenujte mi ta zadržek!“ reče Sever, ki je bil ves iz sebe, da bi mu ušla ta svota.

„Gotovo, gospod! Jaz sem namreč to že enkrat poskusil — pred leti — ko je tudi bila enaka svota na poti. Z eno besedo, mi ne moremo vlaka vstaviti, ker se pelje od M . . . . sa do Little-Roka, ne da bi se ustavil.“

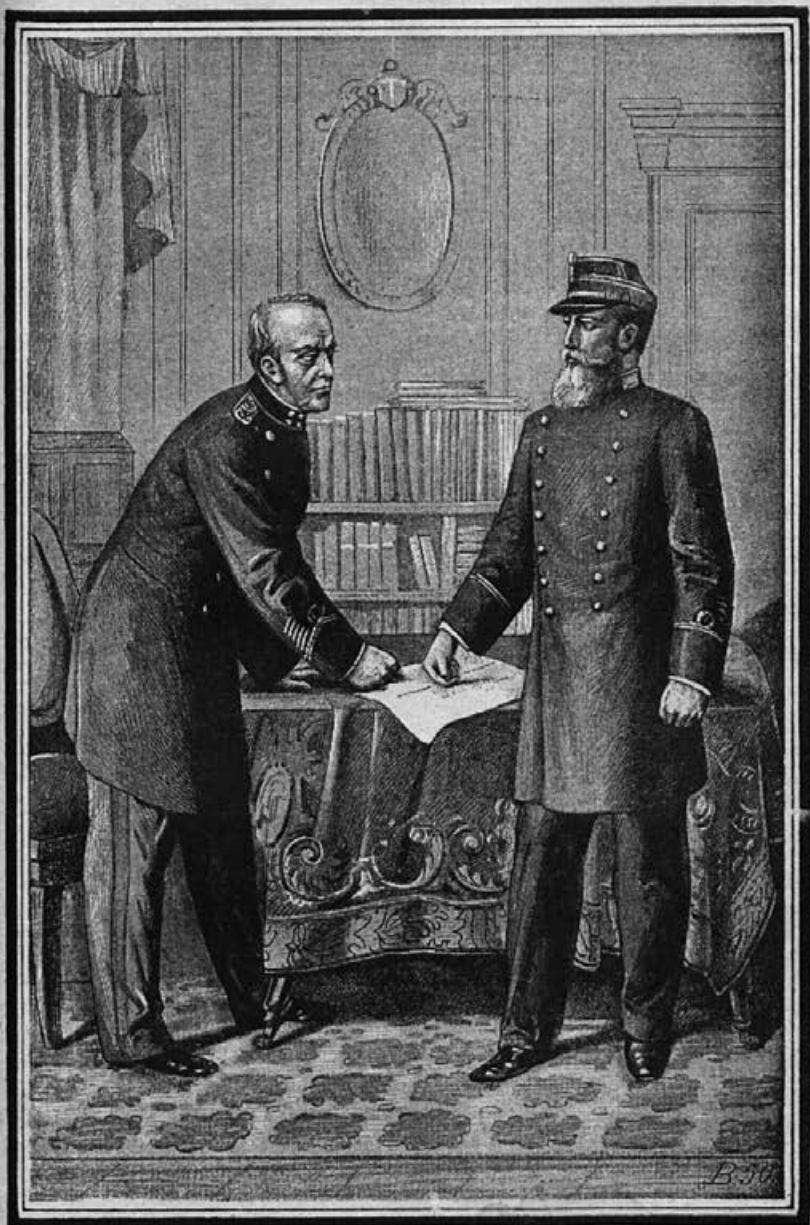
„Ali se ne more relzov razdreti?“ vpraša Sever jezno.

„Ne, zato nimamo orodja in vrh tega preiščejo progo vsako uro; novi relzi so pa z železnimi povprečnimi drogi zvezani, tako da tudi z orodjem ničesar ne opravimo.“

„Dobili bomo denar, zagotavljam Vas!“ vzklikne Sever. „Se bom že česa domislil, da te težkoče odpravimo.“

„Težko pojde, gospod“, meni vodja premišljajoč. „Vlak vozi tako hitro, da niti na strojevodjo ne moremo streljati; polbliskoma gre mimo.“

„In vendar se mora posrečiti“, zagotovi Sever. „Kdaj pride vlak mimo kraja, kjer ležimo?“

„To se pravi, da naj gospo Severjevo kot aretovanko sem pripeljem?“ je rekel polkovnik, ki je le težko premagoval svoje ogorčenje.

„Če se že hočete tako izraziti — da“ je dejal maršal.

„Tega ukaza ne izpolnim“ je odločno izjavil polkovnik.

„Okrog 10. ure zvečer; saj nismo dosti oddaljeni od Little-Roka“, odgovori Red Šarli.

Sever se globoko zamisli.

„Ali mi morete še povedati“, reče nakrat, „kako se imenuje postaja med tukaj in Little-Rokom?“

„Kold Vel“, odgovori vodja začudeno, „ali kaj to pomaga, vlak se tam ne ustavi.“

„Kako daleč je ta postaja od tukaj oddaljena?“ nadaljuje Sever, ne da bi se pustil motiti.

„No, dober jahač potrebuje gotovo štiri ure“, odgovori Red Šarli.

„Dobro! Ali mi morete dati pet do šest za vse sposobnih dečkov?“ vpraša Sever z bliščečimi očmi. Jaz ustavim vlak; zanesite se na to.“

„Dam Vam ljudi, kolikor jih hočete“, reče vodja začudeno, „ali ne razumem — — —“

„Ne vprašujte“, ga prekine Sever. „Vlak se ustavi, kako — to je moja stvar. Bodite z drugim moštvom v bližini postaje na preži in obrnite vso svojo pozornost na denarni voz. Skrbel bom za to, da ne dobi od postaje nikake pomoči.“

„Na to sem pa res radoveden“, reče Red Šarli. „Upam, da ta stvar dobro izteče; to bi bil izvanredno dober lov, ki bi nas naredil za bogataše. Za vraga, saj bi prišlo na vsacega od naji čez milijon dolarjev.“

„To mi še dolgo ne zadostuje“, reče Sever hladno. „To svoto moram še desetkrat povečati; to bo le začetek.“

Vodja je z neprikritim občudovanjem ogledoval divje hrabrega pustolovca, čigar krasne oči so v demoničnem ognju žarele.

„Še eno vprašanje“, reče Sever. „Ali leži postaja Kold Vel pri kakem kraju sličnega imena?“

„Bog obvaruj! Naselbina je najmanj tri do štiri milje oddaljena; na postaji je k večjemu šest uradnikov.“

„Tem bolje“, mrmra Sever ter vstane s svojega sedeža, da zapusti hišico.

Joze se je med tem časom oziral po Luciji in deklico tudi ugledal pri nekem gozdnem studencu, kjer ga je skoraj gotovo čakala.

Veselo je dekle steklo služabniku naproti in ga poljubuje potegnilo v neko zatišje, kjer sta lahko nemotena kramljala.

„Kaj pa dela dolgi Ben?“ vpraša Joze, ko se je Lucija nekaj pomirila.

„Ta je še vedno ljubosumen na mene in mi je vedno za petami“, se zasmee deklica. „ali danes ima službo pri živini, on naju ne bo motil.“

„Zakaj ga ne pustiš pri miru?“ reče Joze, „saj najdeš dosti drugih snubecev; ta človek je vendar neznosen.“

„Da, če bi se ga le mogla znebiti“, vzklikne Lucija, „ali to ni tako lahko, kakor si misliš; preti mi z največjimi mukami, če bi mu postala nezvesta, in ker je pretepač, zato se mu drugi radi umikajo.“

„Meni naj bi prišel v roke“, reče Joze, „s to dolgo prekleso sem vsak dan desetkrat gotov.“

„Ti tako ne ostaneš v taboru“, reče Lucija malo nevoljno. „in kdo naj me potem varuje dolzega Bena?“

„Morda ostanemo zdaj dlje časa skupaj; slišal sem, da misli moj gospod ostati nekaj časa v taborišču“, méni Joze in glasno poljubi Lucijo, katera je poljube ognjevito vračala.

„Tristo vragov, torej tukaj te najdem“, se hipoma zasliši surov glas in dolgi Ben stal je pred zaljubljeno dvojico.

Joze poskoči in nekaj časa stala sta si tekmeца preteče nasproti.

„Kako prideš ti do tega, da mi ljubico odvračaš?“ zareži dolgi Ben nad Jozejem.

„Ne govori tako bedasto, Ben; Lucija je bila moja ljubica, predno je tebe le poznala“, reče služabnik hladnokrvno.

„Ali zdaj je moja in jaz zlomim vsakemu vrat, kdor mi jo hoče vzeti!“ vpije razdraženi ljubimec.

„Ne bodi vendar smešen, Ben“, odgovori Joze, „pusti staro pištolo, naj tiči, kjer je; čakajo nas resnejše stvari, kakor da bi se radi dekleta kregala.“

Ali Ben ni poslušal.

Potegnil je svoj samokres in prišlo bi do krvavih prizorov, da ni Severjev mogočni glas vmes zagrmel.

„Kaj se tukaj godi? orožje proč — sicer — — —“

V plamtečih očeh pustolovca, s katerimi ju je grozečo motril, bilo je nekaj nerazumljivega, čudnega. —

Povzdignjeno morilno orožje utaknila sta tekmeца zopet nazaj in dolgi Ben se je v zadregi zgubil v goščavo, medtem ko je Lucija hitro zbežala.

„To imaš od tvoje ljubkarije“, reče Sever nevoljno Jozeju. „Zdaj imamo vendar kaj družega opraviti, kakor da se tukaj smukaš krog deklin.“

„Saj sem samo nekaj besedi spregovoril s to deklino“, se opravičuje Joze, „potem je pa prišel ta dolgi osel vmes.“

„V prihodnje pusti to“, zapové Sever. „Zdaj moramo vso svojo pazljivost obračati na lov in nas čaka danes še dovolj težkega posla.“

Sever potegne svojega služabnika na stran in mu dolgo nekaj pripoveduje, medtem ko je Joze le sem in tja izpregovoril kako besedo ali pa pokimal z glavo.

V taborišču je vladala mrzlična razburjenost, ker se je kmalo izvedelo, kak velik plen naj poplača danes nakanjeni napad. Povsodi so čistili orožja, pregledovali sedla in jermena in konje napajali in krmili s koruzo za naporno ponočno ježo.

Hitro so minevale ure pri tem opravku.

Solnee se je jelo že precej nižati, ko je Sever z Jozejem in šestimi divje hrabrimi, do zob oboroženimi razbojniki odjahal, da bi izvršil nevarno podjetje, katero je njegova iznajdljiva glava izmislila.

„Molčé je jahala mala četa skozi gozde in čez griče, ki so se zaporedoma vzdigovali v jasni vrsti, dokler se ni postaja Kold Vel prikazala pazečim očem.“

„Razjahajte“, ukaže Sever in skoči s konja.

Jahači so ubogali in peljali konje v neko gosto grmovje, kjer jih ni mogel nihče opaziti.

Solnee je stalo že v zatonu in njegovi žarki so osvetljevali bela poslopja postaje in svetlo železniško progo, ki je tekla mimo romantične okolice.

Nič ni izdajalo navzočnosti nebrzdane trope, ki je samo čakala na bližajočo se noč, da izvrši nevarno podjetje.

Sever je ležal z Jozejem na nekem, z grmovjem obraščanem griču, odkoder je lahko pregledal celo postajo.

Hiše so bile kakor izmrte in samo redkokdaj pokazal se je kak železniški uradnik, ki je malomarno hodil po kolidvoru.

Solnee je že davno zatonilo in postalo je precej temno, ko je Sever potegnil svojo uro, katero je osvetlil z vžigalico.

„Devet je proč“, zasepeče. „Zdaj je čas! Naprej!“

Urno hiti z griča doli.

Enega tovarišev pusti pri konjih, z drugimi petimi tovariši se previdno priplazi na postajo, v kateri priča samo ena luč in ta iz brzovjavne sobe, da so ljudje navzočni.

Ta soba je bila v pritličju in Joze, ki se je previdno tja priplazil, je lahko pogledal v njo.

Čez nekaj minut se vrne k Severju.

„Samo dva uradnika sta navzoča“, pripoveduje Joz. „Eden piše pri mizi, medtem ko sedi drugi pri brzovjavnem aparatu.“

„Pojdi z menoj“, ukaže Sever kratko. „Obrni svoj samokres na tistega, ki piše, družega prevzamem sam. Drugi dečki naj pridejo za nami in naj prinesó nekaj jermenov.“

V trenutku je bil ukaz izvršen in vseh sedem mož se je brezglasno priplazilo skozi odprta hišna vrata.

Sever hitro odpre sobna vrata in molí uradnikoma samokres nasproti.

„Udajte se!“ jima zagrmi, „sicer Vam ne morem zagotoviti življenja.“

Predno sta se mogla uradnika odločiti, sta bila od trdih pesti prijeta in z jermeni zvezana, medtem ko so jima drugi preteče držali samokrese pred nos.

„Kaj pa želite od naju?“ vpraša brzovjavni uradnik s treščim glasom. „Na postaji je le malo denarja, vrednostnih papirjev ne najdete nič.“

Ali Sever ni poslušal teh besedi.

„Nekaj Vas hočem vprašati, gospod“, začne mirno, a odločno. „Ali mi hočete odgovoriti?“

„Gotovo“, jeclja železniški uradnik, in boječe pogleda na samokres.

„Dobro; potem mi povejte, kako se postavi znamenje, da naj se prihajajoči vlak ustavi; toda, nikari se ne izgovarjajte ali pa da bi nam kaj napačnega povedali, sicer ste tako mrtev mož!“

„Znamenje, da je vlak ustaviti, Vam rad popišem“, reče uradnik, „ali vlak se za to ne bo zmenil.“

„Potem mi hitro povejte, kako ustavim brzovlak — hitro — sicer —“

„Znamenje za silo morate potegniti“, reče prestrašen uradnik. „Na drogu za znamenje nahajata se dve rudeči luči“

potegnite ju visoko, tako da skupaj stojita, potem se vlak na vsak način ustavi.“

„Gorjé Vam, če ste nas nalagali“, preti Sever. „Dva ostanita tu za stražo, drugi idete z menoj, a hitro, — skrajni čas je že.“

Urno hitijo možje iz poslopja proti drogu za znamenje.

Tam je samotno gorela zelena luč, katero so hitro sneli.

„Hitite!“ upije Sever brezsapno. „Tu že prihaja vlak!“

V daljavi se prikaže bliščeča luč, katera se je vedno povekševala in bližala.

Bile so luči brzovlaka, ki so daleč na okrog svetile.

Rudeče luči zagorijo, — zdaj zleti jedna navzgor, — druga ji sledi.

Znamenje se zasveti na drogu.

Kričeč žvižg se zasliši od bližajočega se vlaka; zapazili so znamenje in hiteli, da ustavijo vlak.

Zemlja je bobnela pod silo bližajočega se vlaka; šumeče je puhtel sopar iz odprtih ventilov in malo pred postajo se je vlak ustavil.

V naslednjem trenutku zaori divji klic.

Številna množica temnih postav plane kakor divja vojska proti nekemu vozu, ki je bil takoj za strojem pripet in katerega zunanja stran je kazala grb Zedinjenih držav.

„Na stroj!“ upije Sever, „stražite strojevodjo!“

Zdaj je postalo v vozovih živo.

Uniforme so se pokazale, in streli iz samokresov so začeli pokati iz oken.

Napadaleci so živahno streljali nazaj in nekaj minut se ni čulo drugega kakor nepretrgano pokanje in stokanje zadetih, katerih temne postave so se zvijale po tleh.

Konečno je streljanje nekaj odnehalo.

Napadaleci hitro skočijo na plošnati del voza, da bi tam udrli v voz.

En del pogumnih in hrabrih braniteljev je že padel, medtem ko so se ostali obupno branili.

Sever je bil eden prvih, ki je udril v voz, napolnjen s soparo.

Spoznal je uniforme dveh častnikov: bila sta Edvard in pa Henrik, ki je spremljal svojega prijatelja.

„Udajte se!“ upije pustolovec ter divje sili na napadena.

„Ha, kdo je to? Stotnik plemeniti Roden, kot ropar“, zakliče Henrik in krepko zamahne s sabljo po Severju, kateri se je komaj umaknil.

„Ah, Vi nočete drugače!“ upije Sever in sproži na Henrija svoj samokres.

Ali kroglja zadela je drugo osebo, ki je poskočila in se vrgla pred prijatelja, — bil je Edvard, ki je smrtno ranjen padel na tla.

Henrik skoči čez padlega in zagrabi Severja za vrat.

„Ničvredni capin!“ zavpije hripavo, „poštenega boja nisi vreden!“

Joze je hotel svojemu gospodu priskočiti na pomoč, ali neki vojak ga je ugnal, medtem ko je častnik Severja z velikansko močjo vzdignil in ga z veliko silo tresčil pod voz.

Potem pogleda častnik nazaj.

Videl je, da je bilo vse izgubljeno.

Vojaki so zvesto pazili na njega in napadalci, ki so utekli moritvi, so hiteli metati denarne zaboje skozi okno med zunaj stoječo, kričečo množico.

„Pojdite z menoj!“ zakliče mladi častnik z gromovitim glasom ostalim vojakom, „hitro na stroj!“

V trenotku bili so pogumni možje pri stroju in se vrgli s tako silo na tam stoječe razbojnike, da so ti prestrašeni poskakali s stroja.

„Naprej, polni par!“ zaukaže Henrik strojevodji, ki je stal kakor okamenel, „naprej, tu se gre za življenje!“

Mehanično prime strojevodja za vod, vojaki so zopet streljali na napadalce, ki so hoteli skočiti na stroj.

Kolesa so se jela vrtiti in potem se je začel vlak pomikati naprej.

„Skočite ven, dečki!“ upije Red Šarli, ki je opazil nevarnost, „hitro, sicer ste vsi izgubljeni!“

Od vseh strani so skakali razbojniki iz prenapoljenih vozov, medtem ko so kakor blazni divjali, da se jim je plen le deloma posrečil.

Od vseh krajev so pokali strelji za odhajajočim vlakom, a zaman, hitro je ta izginil v daljavi.

„Zakaj pa ste metali denarne zaboje venkaj?“ se togoti Red Šarli. „Kje so bankovci; ti so bili glavni plen?“

„Bila je tam nekaka omara“, izgovarjali so se razbojniki, „ta pa je bila zaklenjena in ko smo jo hoteli siloma odpreti, začel se je pomikati vlak.“

„Hudič prokleti“, sika vodja in škriplje z zobmi. „Zdaj pa le hitro plen na tovarne konje in mule. Ne pozabite na svoje padle tovariše! Koliko smo jih zgubili?“

Preiskali so z lučjo prostor tega resnega boja in našli so osem težko ranjenih tovarišev.

Dva, katera so zaman poskušali obuditi, zavili so v odeje in jih privezali na mule.

„Deset mož zgube“, stoka Red Šarli. „Ti prokleti vojaki; sicer ne opravijo nikdar nič. Le to bi hotel vedeti, kak zlodej je bil, da so se to pot tako držali; saj so se branili kakor obupani.“

„No, oni so tudi vražje dosti dobili“, reče neki tolovaj, ki je tudi bil v vozu, „šest moških in en častnik ležali so na tleh.“

„Častnik, — tri sto zlodjev, potem pa moramo noge podaljšati in se še to noč vzdigniti, da preložimo taborišče“, kolne Red Šarli, „sicer imamo jutri cel polk za petami.“

„Kje je pa gospod Sever?“ nadaljuje ter se ozira na vse strani.

Joze zdaj hitro priteče.

Njegov obraz je bil s krvjo oblit, ker ga je neki vojak krepko vsekalo s sabljo po glavi.

„Kje je moj gospod?“ vpraša nekoga. „Ali ga ni nihče videl?“

„Oj hudiča! Saj ga vendar niste morda pustili v kakem vozu?“ vpije Red Šarli divje.

„Ne, tam ni bilo nikogar več od naših“, zagotovi eden.

„Hitro, še enkrat preiščite vse natančno!“ zakliče vodja.

Luči so zopet begale na vse strani.

Kar se zasliši klic:

„Tu, — tu nekdo leži!“

Od vseh strani privreli so roparji in razsvetili kraj, kjer je nepremično ležala neka postava na tiru.

Bil je Sever, ki je tukaj treščil ob tla; obraz mu je bil s krvjo oblit, oči je imel zaprte.

„Ali je mrtev?“ vpraša Red Šarli.

„Ne, samo na glavi je težko ranjen“, razloži Joze, ki je takoj preiskal svojega gospoda.

Previdno so vzdignili pustolovca ter ga položili na mulo, kjer ga je Joze pri jahanji varoval, da ni padel.

Potem pokličejo straže iz postajnega poslopja, in divja tolpa zapusti zmagovito kraj, na katerem je izvršila tako drzen napad. —

Red Šarli je jahal na Severjevi strani in le sem in tja temno pogledal na kričečo tolpo, ki je že v duhu delila plen med seboj.

202. poglavje.

Konec ljubezenskih sanj.

Med tem je hitel napadeni vlak s podvojeno hitrostjo skozi noč.

Luč, ki je razsvetljevala denarni vagon, padala je v motni svitlobi na sliko groze in bolesti.

Na tleh ležala so nepremično trupla poštenih vojakov, ki so svojo zvestobo s smrtjo dokončali, medtem ko so njihovi ranjeni tovariši molče sedeli zraven njih in jih motrili s tožnimi pogledi. —

Henrik je sedel na stolu in držal svojega umirajočega prijatelja na rokah. —

Sem ter tja pripognil je svojo glavo in mu šepetal tolažilne besede.

„Henrik“, zastoče smrtno ranjeni, „Henrik, ali me slišiš?“

„Jaz sem pri Tebi, Edvard“, zašepče prijatelj in s solznimi očmi pogleda v blede obraz umirajočega.

„Bodemo kmalu v Little-Rok?“ dihnejo Edvardova usta.

„Da, k večjemu še deset minut se peljemo, potem smo dospeli“, tolaži ga Henrik.

„Ali so napadaici našli bankovce?“ vpraša Edvard komaj slišno. —

„Ne, ti so še tukaj, samo zaboje z zlatom so poropali. Ne žaluj radi tega, saj smo jih do skrajnosti branili.“

Edvard prikima komaj opazno z glavo.

„Kril si me s svojim telesom!“ zakliče zdaj Henrik bolešno. „O, zakaj si to storil, — nevesto imaš.“

Mladi častnik vil je v svoji bolesti roke; brez strahu zrl je smrti v oči, a pogleda na Mabel se ni upal prenesti.

„Kaj ne veš več, Henrik“, reče Edvard jedva razumljivo, „da si me takrat z lastno nevarnostjo rešil iz reke Kansas, ko sem se že potapljal, — življenje za življenje, — to je bila moja povrnitev.“

Potem sta oba molčala, dokler ni prišel vlak na postajo Litle-Rok.

Čeravno je bilo že pozno, bilo je na kolodvoru vendar še jako živahno.

Uniforme so se svetile, celo general je bil navzočen, da pozdravi Edvarda in Henrika.

Častniki so se čudili, ko se je pričakovani vlak pripeljal na postajo.

Prestrašeno so gledali na vladni voz, ki je bil od krogel prebit.

„Tukaj se je nekaj zgodilo!“ zakličejo častniki in hitijo, da odpró voz.

Henrik jim stopi nasproti.

„Dragi tovariši! Edvard je smrtno ranjen, od zvestih vojakov je šest mrtvih in drugi so ranjeni. — Napadeni smo bili od neke tolpe, katera je z napačnim znamenjem ustavila vlak.“

General se prerije skozi z grozo navdane poslušalce; slišal je, kar je Henrik povedal.

„Ali Edvard še živi?“ vpraša stari vojak, in glas se mu je tresel zadržane bolesti.

„Umira“, zašepeče Henrik, „a še enkrat hoče videti svojo Mabel.“

„In denarna pošiljatev, — je vsa poropana?“

„Samo zaboji z zlatom, — bankovci so še tu.“

„Potem hitro nosilnico!“ zakliče general, k častnikom obrnjen. „Ranjeni poročnik naj se prenese v mojo palačo.“

Na kolodvoru nastala je mrzlična razburjenost.

Vojaki so zaprli vse izhode, medtem ko so hiteli zdravniki na kolodvor, da prinesó ranjencem prvo pomoč.

Vest o strašnem dogodku raznesla se je na vse strani.

Kmaló je obdajala kolodvor mnogoštevilna množica, ki je prestrašeno zrla na nosilnice, v katerih so odnašali mrtvece in ranjence.

General je šel, spremljan od Henrika, za nosilnico, na katero so položili Edvarda.

Pogled mu je bil moten in top, ker mu je stari vojaški zdravnik ravnokar pošepetal, da je smrtno ranjeni častnik izgubljen in da ima k večjemu še eno uro živeti.

„In ta brezčastnež, ki je napadel vlak, je bil stotnik plemeniti Roden?“ vpraša general opetovano.

Henrik pokima.

Nosil je roko v zanjki, med bojem ni opazil rane in skoro je omedlel radi izgube krvi.

„Kako bo Mabel prestala to boleost?“ vpraša potem.

„Moj otrok je hči vojaka in če je tudi Edvarda bolj ljubila ko samo sebe in se ne bo nikdar več smehljala, to vendar vem, da mu zadnje ure ne bo težila“, reče general Bračav trdno, čeravno se mu je glas tresel neizrekljive bolesti.

Konečno je dospel žalostni sprevod pred generalovo palačo.

„Pripravim Mabel na vse“, reče stari gospod Henriku.

„Nesite Edvarda v malo sobo, jaz pridem čez nekaj minut.“

Potem da mladi častnik nosačem potrebne ukaze in spremi smrtnoranjjenega prijatelja v odloženo sobo, kjer so nežno položili ranjenca na hitro prinešeno posteljo.

„Pridi sem, Henrik“, zašepeče umirajoči, ko so se nosilci odstranili.

Častnik stopi k Edvardovemu ležišču; srce mu je hotelo počiti bolesti, ko je zrl v smrtno blede obraz prijatelja.

„Hočem se od Tebe posloviti“, šepne Edvard, „moji zadnji trenotki so Tvoji in Mabele.“

Dve debeli solzi stekli sta čez ogorel obraz poslušalca; krčevito je stisnil trudno roko in zrl z zadnjim dolgim pogledom v zveste oči, ki jih bo smrt tako hitro ugasnila.

„Henrik“, reče Edvard komaj slišno, „ali oni ničvrednež, ki nas je napadel, še živi?“

„Dobil je svojo kazen“, odgovori mladi častnik divje, „prebodel bi bil tega capina, pa mi je bilo sablje žal, da bi jo oskrunil s krvjo tako zanikernega izdajaleca. Treščil sem ga med vozove, in če je ta padec tudi preživel, potem ga je vlak gotovo zdrobil.“

„Z Bogom, Henrik“, zašepeče Edvard, „hvala ti za Tvojo zvesto prijateljstvo, ki mi je pomagalo v marsikateri težki uri — varuj Mabel, — Bog Te blagoslovi.“

Molčeč stisne Henrik roko svojega prijatelja, medtem ko se je z vso silo premagoval, da bi udušil bolest, ki je siloma iskala duška.

Z blaženimi očmi gledal je Edvard k vratom, skozi katera sta ravnokar vstopila general in njegova hčerka.

Ljubki obraz Mabele bil je smrtno blede, njene velike, temne oči so z žalostnim pogledom iskale zaročenca, in ko je zagledala Edvarda na ležišču, omahnila je in skoraj padla.

General stopi hitro na njeno stran.

„Ohrabri se, moj otrok, olajšaj mu zadnjo uro!“

Siloma se mlada deklica pomiri in pade na Edvardovi strani na kolena, medtem ko sta general in Henrik stopila med okno in od tam zrla na to žalostno sliko.

„Edvard, moj Edvard!“ vzklikne Mabel žalostno, „jaz še ne obupam, gotovo ne boš umrl.“

Srčno pogleda častnik v ljubki obraz svoje zaročenke, katere pogledi so s strastno ljubeznijo viseli na njem.

„Moja Mabel, jaz Te moram zapustiti, — čutim, da za mene ni rešitve.“

„Jaz grem s Teboj, moj ljubček!“ zakliče Mabel in se glasno jokaje vrže čez dragega.

„Misli na svojega očeta, ljubo sree“, zašepeče Edvard resno. „Njegova si, on Te potrebuje; ali mu hočeš vzeti tolažbo njegovih starih let?“

„Ne morem živeti brez Tebe“, ihti Mabel. „Ne pojdi od mene, Edvard, Ti vroče ljubljene, kaj naj še delam na svetu, če Tebe več ne bo?“

„Bodi svojemu očetu zvestoljubeča hčerka, — to je moja zadnja prošnja. Vem, da mi jo izpolniš, ker se moram vendar svoji srčni želji odreči.“

„Svoji srčni želji?“ vpraša Mabel. „Imenuj mi jo, in hočem jo spolniti, — samo nekaj bi Ti mogla odreči.“

„Kaj bi mi odrekla?“ vpraša Edvard nežno.

„Če bi Ti, moj ljubi, zahteval, da naj se z drugim poročim, — izvršitev te želje bi Ti celo v zadnji uri odrekla.“

Oči umirajočega se zasvetijo, strastno potegne Mabelino roko na svoje srce in reče s komaj slišnim glasom:

„Da, ta obljuba me dela neskončno srečnega, saj iz tega izprevidim, kako me ljubiš, in da se me boš spominjala, Ti čez vse ljubljena.“

„Ali zdaj mi imenuj svojo željo“, prosí Mabel in poljubi Edvardove blede ustne.

„Zemljo moram zapustiti, predno si postala moja žena, vzdihne ranjeni, to srečo slikal sem si v blaženih urah, šte dni in ure, in zdaj — je vse moje upanje uničeno, — lepe sanje so prešle, — sam moram iti od Tebe in Te zapustiti za vedno.“

Mabel skrije lepi obraz v zglavju ležišča, medtem ko pretresa njeno nežno postavo neizrekljiva bolest.

Stari general stopi k postelji umirajočega častnika.

„Rad izpolnim Tvojo zadnjo željo, moj ljubi sin, imenoval boš Mabel svojo ženo, predno se ločiš od nas.“

„Henrik“, obrne se k Edvardovemu prijatelju, „pojdité hitro in prosite nekdanjega župnika Kornerja, da poroči moja otroka. V nekaj minutah je duhovnik lahko tukaj, ker se nahaja pri mrtvih vojaki.“

Henrik molče pokima in hitro zapusti sobo, medtem ko je Edvard z nepopisno hvaležnim pogledom stiskal generalovo roko s svojimi že mrzlimi rokami.

Stari vojak je dostikrat videl pasti na svoji strani dobre vojake v boju in marsikateremu tovarišu je po bitki zatisnil oči, ali zdaj je čutil, da ga prevzame bolest in hitro je zopet stopil nazaj k oknu, da tam zre s topimi očmi v temino.

Potem se zopet obrne in kakor od neke misli prestrašen hitro zapusti sobo.

V nekaj trenutkih se zopet vrne, da precej na to zopet odpre vrata, skozi katera vstopita župnik in Henrik.

Medtem ko je šel duhovnik k ležišču umirajočega, pokaže general Henriku priprosto skupaj zviti venček mirtovih vejic, katerega je previdno držal v rokah.

„To je od Mabelinega mirtovega drevesčeka, moja sestra ga je hitro skupaj zvila, venec ne sme celo v tej resni uri manjkati. — Nisem hotel jokajoče pripeljati semkaj, ali omedlela je skoro od bolečin.“

In stari vojak stopi k smrtnemu ležišču in rahlo pritisne venček v temne lase svoje hčerke.

Čudna je bila slika, ki jo je nudila ta soba, v kateri je že smrt bila navzoča pri ležišču ranjenega častnika, da popelje bežečo dušo v nepoznani drugi svet. —

Edvard se je s pomočjo generala in Henrika malo vzdignil.

Njegova roka ležala je v roki Mabele, ki je klečala zraven njega, medtem ko je župnik s tresočim glasom poročil in blagoslovil zaročenca.

Glasno in razločno rekel je častnik „da“, katero besedico je Mabel z od solz zadušenim glasom ponovila.

Potem vstane mlada žena in položi glavo svojega soproga na svoje utripajoče sree, ter pritisne vroč poljub na Edvardova že mrzla ustna.

Globoko ginjen odstopi stari duhovnik.

Krstil je Mabel in pobirmal; zdaj je izvršil zadnjo najlepšo dolžnost in ji poročil predragega v zadnji uri.

„Edvard, — moj ljubi, — ali me še slišiš?“ šepče Mabel in zre v zveste oči, katerih svit je počasi ugašal.

„Z Bogom, moja draga ženka!“ šepne umirajoči, „z Bogom, — čakam na Te, — tam zgoraj.“

„Pridem, Edvard“, reče Mabel s tresočimi se ustnicami, „Tvoja sem na veke, in smrt naju ne loči.“

Glava mladega častnika pade počasi nazaj, še enkrat išče njegov pogled soprogo, ki je z velikimi, s solzami zalitimi očmi gledala v ljubljeni obraz.

„Srečna smrt“, mrmrajo blede ustna, — oči se zapro. —

Edvard je bil mrtev.

General potegne Henrika iz sobe.

„Tam je vsaka tolažba zastonj, poznam svojo hčerko, tega ne bo prebila. Verujte mi, Henrik, v nekaj tednih bom zapuščen mož.“ — — —

Stari general nagne glavo in zaman se je Henrik trudil, da bi potrtemu možu rekel nekaj tolažilnih besedi.

Potem krčevito stisne generalovo desnico in hitro zapusti hišo. —

Ko je hitel čez cesto, pokliče ga njegov polkovnik, ki se je ravno vračal iz vojašnice domov.

Z veliko naglico pove mladi častnik vse, kar se je zgodilo pri napadu, in v kratkih besedah naslika, kaj se je dogodilo v generalovi hiši.

„Naj v miru počiva“, reče polkovnik tožno, „bil je izvrsten in dober častnik, katerega sem ljubil kakor sina. Ali maščevan bode; jutri odrineta dve kompaniji vojakov, da roparje kaznujejo.“

„Ali se smem tej ekspediciji pridružiti, gospod polkovnik?“ vpraša Henrik.

Polkovnik pogleda na ranjeno roko, potem vprašaje pogleda v obraz mladega častnika.

„Mala rana me ne bo zadrževala, gospod polkovnik; prosim, dovolite, da smem ž njimi odjahati.“

„Dobro, uredil bom tako, da sami peljete pol kompanije. Oglasite se zjutraj pri meni. Lahko noč!“

Ko je šel Henrik dalje po cesti, imele so njegove poteze strašen izraz: njegov prijazni obraz bil je kakor iz kamenja izklesan.

„Zanikrni capini, zdaj se pazite“, mrmra skozi zobe: „Skrijte se v najvarnejša skrivališča, našel vas bom in mojega Edvarda grozno maščeval.“

203. poglavje.

Vrnitev polkovnika Rogersa.

Maršal Bernard je sedel v svoji pisalni sobi in premišljaje listal po nekkih spisih, ki so ga izvanredno zanimali.

Bile so poizvedbe o umoru, kateri se je zvršil na milijonarju Smitu in kateri je še vedno nemaščevan dal opravila Novo-Jorški policiji.

Bernard ni verjel v Severjevo nedolžnost in bil tudi pripravljen verjeti, da je Helena njegova sokrivka, zato je, največ radi Marijinega podpihovanja, že pred nekaj dnevi skrivaj zapovedal vsem policijskim uradom Združenih držav, da poizvedo, kje se Helena nahaja, in če se to poizve, naj jo nadalje opazujejo. —

Policijskim uradom je bilo nadalje naročeno, prijeti Heleno, če bi hotela bežati, ker je bilo mogoče, da je iskana vsaj vedela o tem zločinu.

Maršalu se to ni moglo zameriti; Sever je brez sledu izginil, morda je Helena vedela, kje se nahaja, ali ga je pa še celo sama skrivala.

Bernard je vse dobro prevdaril, predno je prišel do tega zaključka, ali nenadni prihod Helene v Novi Jork, njen čudni sklep, bivati pri drugi ženi kot družabnica, to so bili dovolj važni sumni vzroki, da je bilo tako maršalovo ravnanje opravičeno. —

Ravno je položil listine na stran, ko se vrata odpro in visoka postava stopi čez prag.

„Dober večer, gospod maršal!“

„Dober večer, — da, ali se ne motim, — Vi gospod polkovnik?“

„Seveda“, mu odgovori Rogers, „javim se od svojega dopusta nazaj.“

„Dovolite, gospod polkovnik; ali Vi ste svoj dopust daleč prekoračili!“

„Temu nisem jaz kriv“, odgovori Rogers, začuden, da ga maršal tako hladno sprejme. „Ležal sem več mesecev nevarno bolan, tako da nisem nikogar mogel obvestiti.“

„Bolni ste bili, gospod polkovnik?“ vpraša ga Bernard na kratko.

Rogers je bil radi hladnega sprejema precej užaljen.

Kaj je maršalu le prišlo na misel? On, ki je bil prej proti polkovniku tako prijateljski, bil je zdaj kakor izpremenjen.

„Ali se še spominjate velike nesreče, ki se je pred nekaj meseci prigodila na Misisipu?“ vpraša Rogers hladno.

„Če mislite eksplozijo, potem se pač spominjam“, odgovori Bernard.

„Tudi jaz sem bil na onem ponesrečenem parobrodu“, reče polkovnik mirno.

„Ni mogoče; jaz sem mislil, da se ni nihče rešil?“

„Svojo rešitev imam le zahvaliti neki novici, katero sem zvedel nekaj minut pred katastrofo; zapustil sem parobrod, ki je precej potem zletel v zrak, mene je zadelo nekaj kosov tako silno, da sem dolgo časa ležal nezavesten v bolnišnici.“

„To mi je žal“, reče maršal, ali njegov glas je bil hladn, kar je Rogersa zopet čudno dirnilo.

Ali polkovnik je bil preponosen, da bi bil maršala vprašal za vzrok njegovega čudnega vedenja; sklenil pa je, da mu bo ravno tako odgovarjal.

„Kakor se vidi, se Vam ni posrečilo, prijeti zločinea“, nadaljuje Bernard.

„Ne, akoravno sem mu bil že za petami“, odgovori Rogers in pove na kratko o bivanji Severja v Novem Orleansu in o žalostni usodi rodbine Sent-Artajeve.

Bernard ga je pazljivo poslušal, ali njegov glas ni postal prijaznejši, čeprav je bil prepričan, da je polkovnik z železno vstrajnostjo ravnal.

„Ravno, predno ste vstopili, pečal sem se s tem umorom“, reče maršal in pokaže na akte, katere je prej prelistaval. „Ali mi morete morda povedati, kje biva zdaj prva soproga onega zločinea, Helena Sever?“

Polkovnik se zgane pri tem vprašanju, kar ostremu očesu maršala ne odide.

„Ne“, odgovori Rogers, „bivališče one nesrečnice mi ni znano: izginila je brez sledu. Potrudil sem se, da najdem njen

sled, ki je vodil v neko malo mestece pri Kolumbiji, ali tam nisem mogel niti najmanjšega izvedeti o nji.“

„In vendar je najvažneje, izvedeti njeno sedanje bivališče“, reče maršal ostro, medtem ko je bistro opazoval obraz polkovnika.

„Tega jaz ne razumem gospod maršal“, mu ta z glavo majaje odgovori, „to se ravno tako glasi, kakor da je ta nesrečnica na sumu.“

„In če bi to bilo?“ vpraša Bernard, ki je vsako besedo naglašal.

Rogers se umakne.

„Tukaj mora biti kaka pomota, gospod maršal: gospa Sever ni zmožna niti najmanjšega prestopka.“

„To je Vaše mnenje“, reče Bernard hladno, „ali jaz gledam to stvar z drugimi očmi.“

Polkovniku je začela kri vreti.

„Še enkrat ponovim, gospod maršal, kdor je gospo Severjevo sumničil, je ničvrednež, katerega bom poklical na odgovor.“

„Pomirite se, gospod polkovnik“, ga svari maršal. „Poznam svojo dolžnost in se bom po nji ravnal.“

„Ali hočete nedolžno preganjati?“ zakliče Rogers s pikrim glasom.

„Vi nimate o tem soditi!“ reče Bernard resno. „Sicer je pa Vaše prepričanje o nedolžnosti gospe Sever jako čudno in dvomljivo.“

„Moje prepričanje je utemeljeno“, odgovori polkovnik s prepričanjem. „Kdor pozna ono plemenito gospo, mi gotovo pritrdi.“

„Videz velikokrat goljufa“, reče Bernard. „Sicer Vam pa hočem dati priložnost, da se sami prepričate o njeni nedolžnosti ali pa njeni krivdi.“

„Meni, — kako naj to razumem?“ vpraša polkovnik začudeno.

„Ali ste zopet v stanu, opravljati svojo službo, gospod polkovnik?“ vpraša maršal.

„Da, saj sem prišel po Vaša nadalnja povelja.“

„Dobro, potem dam nalog, ki naj Vam kmalu ponudi zaželjeno razjasnitev, gospod polkovnik.“

Maršal se trenotek obotavlja, potem nadaljuje:

„Vrnite se takoj na oni kraj, kjer ste zgubili sled gospe Severjeve; storite vse, da poizveste, kje se zdaj nahaja, in če se Vam je posrečilo, potem spemite gospo v Novi Jork, kjer hočem nadalnje zasliševanje sam prevzeti.“

Polkovnik je osupnil.

„To se pravi, da naj gospo Sever semkaj kot jetnico pripeljem“, odgovori s silo, dušeč svoj gnev.

„Če hočete to tako imenovati, — da!“ odgovori maršal in upre svoj pogled v polkovnika.

„Branim se, izvršiti ta nalog!“ zakliče polkovnik trdno in odločno.

„Kako, — ali slišim prav, — Vi nočete tega ukaza izpolniti?“ vpraša Bernard.

„Ne, — tega ne storim!“ bil je odgovor.

„Ali pa tudi veste, gospod polkovnik, kakšne nasledke ima taka branitev?“ sviri maršal.

„Da, — moj odpust!“ reče Rogers mrzlo.

„No?“

„Sprejemem ga!“ reče polkovnik s trdnim glasom.

„Premislite si, gospod polkovnik, Vam na dobro hočem misliti, da ste se s tem pre naglili“, reče maršal Bernard.

„Nikdar ne vzamem svoje besede nazaj — in obstanem pri svoji branitvi.“

„Dobro, — potem je najin pogovor končan“, reče maršal odločno.

Polkovnik Rogers se prikloni in zapusti pisalno sobo maršala.

„Še trenotek, gospod polkovnik!“ zakliče maršal.

Ali Rogers ga ni več slišal.

Zapustil je sobo.

Zaman je polkovnik premišljeval, kaj se je zgodilo v Novem Jorku med njegovo odsotnostjo, da je na Heleno padel sum. Ali se je vse zapriseglo proti tej nesrečnici, da ne bi nikjer našla miru? Kakšna zlodjeva moč je zopet delovala na to, da oni strašni sum vzbudi!

Rogers je bil neodločen, kaj naj najprvo prične, ko mu nenadoma pride misel, drugo Severjevo ženo obiskati, da morda tam kaj poižve.

Hitro skoči v neki voz in se pelje naravnost pred Gouldovo palačo.

Ali njegova vožnja je bila zastoj, ker so mu služabniki rekli, da je Marija za nedoločen čas odpotovala in samo zapustila vest, da se iz južnih krajev oglasi.

To je polkovnika osupnilo.

Kaj je Marija imela v južnih krajih opraviti? Ali je tudi ona hotela iskati Severja in Heleno?

Ta misel ni bila nemogoča. —

Tu mu pride nova strašna misel.

Odrekel je maršalu, spremiti Heleno v Novi Jork; kaj, če Bernard kakemu drugemu uradniku to nalogo poveri in ta bo Heleno našel in ž njo surovo ravnal!

Ne, to se ne sme zgoditi; takoj hoče odpotovati, Heleno poiskati in jo peljati nazaj v Evropo, kjer je bila ljubica v varnosti pred preganjanjem.

Če bi le našel kako osebo, ki bi mu razjasnila tajne dogodke, ki so se izvršili za časa njegove odsotnosti v Novem Jorku!

Ali zdaj je taval popolnoma v temi; nikogar ni bilo, ki bi mu rešil uganjko.

Mogoče, da kateri Marijinih služabnikov kaj pove, kar so vedeli; zdaj, ko je bil svojega odpusta gotov, je lahko ravnal po svoji želji.

Kratko odločen je opazoval polkovnik Gouldovo palačo in posrečilo se mu je, dobiti Marijinega kočijaža v gostilni, kjer je dobrovoljnega človeka s precejšnjo svoto denarja in pa z obljubo molčanja popolnoma speljal na svojo stran.

Kočijaž je potem pripovedoval polkovniku, da ni Marija nikakih posetov sprejemala, ampak da je živela skoro kakor jetnica.

„Samo v zadnjem času“, dostavi kočijaž, „je bila milostljiva gospa časih prav čudna.“

„Povejte mi vse“, sili ga polkovnik z brezsapno pazljivostjo.

„Da, to je bilo čudno, medtem ko je milostljiva gospa sicer vedno bila v Novem Jorku, zapustila ni zadnji čas skoro nikdar svojo vilo v Dalburiju, in — — —“

Kočijaž se previdno ozre na vse strani, če ga nihče ne sliši.

„Saj to je samo neumno govorjenje,“ zašepeče, „ali Ana, ki je v vili za deklo, trdi, da je naša milostljiva bila tam z nekim gospodom.“

Rogers osupne, — kaj naj to pomeni?

„Za gotovo tega nobeden ne vé“, nadaljuje kočijaž, „ali milostljiva gospa je bila od onega časa kakor izpremenjena. Medtem ko je prej izgledala kakor smrt in je komaj besedico izpregovorila, bila je zdaj vsa drugačna — tako vesela in zadovoljna; komaj smo jo spoznali.“

Polkovnik ga je poslušal z napeto pazljivostjo.

„Ali ta dobra volja trajala je le nekaj tednov“, pripoveduje kočijaž. „Kar je prišel poset; — bil je stari gospod iz Evrope, neki grof z imenitnim imenom, tako kakor Skalovrh — ali — — —“

„Ostrovhar“, prekine ga Rogers pazljivo.

„Čisto prav, grof Ostrovhar! Ta je bil parkrat tukaj, potem sem ga z milostljivo peljal na kolodvor, odkoder se je vedno peljala na svojo vilo. Ko se je gospa čez par dni vrnila, smo se vsi prestrašili, tako temno in prepadeno je zopet izgledala.“

„Ali je stari grof še katerikrat potem tukaj bil?“ pozveduje Rogers.

„Da, obiskal je našo milostljivo še parkrat, potem se je reklo, da je odpotoval in nekaj dni pozneje pustila je tudi naša milostljiva gospa pripraviti svoje kovčege za daljše potovanje.“ — — —

Ko se je Rogers vračal domov, premišljeval je spotoma vso, kar je od kočijaža poizvedel.

Tajna oseba, ki naj je bila v vili, je obračala nase vso njegovo pazljivost.

Kdo je neki to bil, — ali je Marija morda imela tajnega ljubčeka?

In kaj je hotel Helenin oče, grof Ostrovhar, tu v Ameriki? Zakaj se je z Marijo peljal v vilo, in iz katerega vzroka se je Marijino vedenje potem tako predrugačilo.

Zaman si je polkovnik belil glavo, da bi razmotal te čudne razmere.

Samo eno je bilo gotovo; da je imelo premenjeno Marijino vedenje važen vzrok, ker je po grofovem prihodu padla nazaj v prejšnjo tožnost in ker se je potem podala na to tajno potovanje. — —

Ko je Rogers stopil v svojo sobo, zagledal je velik službeni zavitek, ki je ležal na njegovi pisalni mizi.

Hitro ga odpre in prebere pismo, ki je bilo v njem.

„Moj odpust; — no, na to sem bil pripravljen, zdaj mi je celo prav prišel, ker zdaj lahko brez ozirov na svojo službo odpotujem, da rešim to zagonetko.“

Najprvo je hotel polkovnik poiskati Heleno in nesrečnico pripraviti na to, kar se je zgodilo.

Trdno je bil prepričan o njeni nedolžnosti, zdaj ji je lahko pomagal in ji v uri nevarnosti stal na strani.

---

195. poglavje.

Snidenje.

Nekdanji hlapec grofa Ostrovharja, Ernest Krieger, nahajal se je še vedno v svoji službi na farmi, ki je bila v bližini Marivila.

Na svoje pismo ni dobil nikakega odgovora, saj tudi ni nobenega pričakoval in ni bil malo začuden, ko ga je neki dan njegov gospod poklical.

„Ernst, pridi hitro notri, tu je neki gospod, ki želi s teboj govoriti.“

Kočijaž zapusti dvorišče in steče v prednjo hišo, kjer je stal njegov gospod pri odprtih vratih in mu pomigal.

Hitro stopi Ernst čez prag, ali opoteče se in plašno zre na visoko postavo starega gospoda, ki se mu je zdajci hitro približal.

„Moj Bog, ali se mi sanja — ali bdim, — milostljivi gospod — grof Ostrovrhar!“

„Da, Ernst, sam sem prišel, tvoje pismo prineslo mi je zaželjeno razjasnitev. Ako hočeš, vzamem te zopet seboj v staro domovino, tvoje zvestobe ne pozabim nikdar.“

Kočijažu stopijo solze v oči.

„O, milostljivi gospod, kako rad bi šel z Vami, Amerike sem že sit, akoravno se zdaj, kar sem pri sedanjem gospodarju, nimam ničesar pritožiti.“

„Torej ti pojdeš z menoj“, odloči grof Ostrovrhar prijazno, „s tvojim gospodarjem sem že o tem govoril in ž njim vse v red spravil.“

Medtem ko Ernst veselo zapusti sobo, da pospravi svoje reči, pripoveduje gospodarjeva žena grofu še enkrat celo dogodbo, ki je bila vzrok njegovega poseta.

„Tukaj je tudi listek, katerega nam je takrat Vaša hčerka pustila“, dodá gospa. „Spravila sem ta listek, ker mi je Ernst povedal, da Vam je pisal, morda Vam je ljubo, da zopet kaj imate od svoje hčerke.“

Grof Ostrovrhar je s tresočo roko prijel listek in na prvi pogled spoznal ljubo pisavo svojega otroka.

Obrne se, da bi zakril svojo ginjenost, medtem ko je ta dragi spomin pritisnil na svoja usta.

„Zadnji dvom je odstranjen“, reče konečno in se siloma skuša pomiriti. „Te vrstice pisala je moja hčerka, — o, srčno se Vam zahvaljujem, da ste obvarovali mojega dragega otroka najstrašnejše smrti.“

„No, saj to je bila le naša dolžnost, gospod grof“, odgovorita farmar in njegova gospa v zadregi in prijazno stisneta staremu gospodu roko, katero jima je hvaležno podal.

„Kaj ni imela Helena nikakih sredstev več?“ vpraša grof boječe.

„Ne, niti vinarja ni imela v žepu“, odgovori farmarjeva žena žalostno. „Rada bi bila drugi dan dala Vašej hčerki vse potrebno, ali saj je že šla na vse zgodaj proč. Sicer pa dvomim, če bi bila od mene kaj vzela, saj sem jo morala skoraj prositi, da je vzela na cesti košček kruha in pri tem ji je stala lakota na obrazu zapisana.“

Stari gospod je čutil, da so mu solze stopile v oči.

„Da, že na tem bi jo bil spoznal“, zašepeče, „moja Helena raje lakote umre, kakor da bi komu potožila svojo boleost. Mila in dobra je kakor angelj, ali ponos svojega rodu ji zabranjuje, ponižati se.“

„Ali ni nič pripovedovala o svoji žalostni usodi?“ vpraša grof dalje.

„Samo malo preveč je bila utrujena“, reče gospa. „Samo to sem zvedela, da išče svojega otroka, katerega je pred nekaj časa izgubila, in zdaj je poizvedela, da se nahaja neki najdenček v Marivilu, zato je poskusila, da pride čim preje do tega mesta.“

„Leži ta kraj daleč od tukaj?“ vpraša stari grof hlastno.

„No, mislim 30 angleških milj“, reče farmar.

„O, kaj se je moji ubogi Heleni lahko pripetilo na tej dolgi poti, posebno pa, ker ni imela nikakih sredstev!“ zastoka grof.

„Potepuhov ni pri nas dosti“, ga tolaži farmar, naša pota so varna.“

„Hvala Bogu, to je vsaj majhna tolažba“, zdihne stari gospod olajšano. „In zdaj še eno vprašanje; tu je njena slika iz dekliških let, ali se je zelo spremenila?“

Previdno vzame gospa sliko v svojo desnico in jo pazljivo ogleduje.

„Ne, Vaša hčerka se ni skoro nič izpremenila; imela sem jo za deklico in sem bila zelo začudena, ko mi je pripovedovala, da je že več let omožena, ker tako lepoto še nisem zlepu videla. Zvečer sem se skrivaj splazila v njeno sobo, samo da njen ljubki obrazek še enkrat vidim. V belih blazinah izgledala je kakor angelj; gledala sem, da sem prišla iz sobe, sicer bi jo bila s poljubom prebudila.“

Grof Ostrovrhar si z roko otere solzo iz oči in nemo stopi k oknu.

Zdaj šele je čutil, kako je takrat krivično ravnal, ko je Heleno pahnil čez svoj prag. Kaj je njegov ubogi otrok moral vse prestati, in kolikokrat so drzni pogledi nadlegovali lepo mučenico? — Sam je živel v bogastvu, medtem ko je njegov

edini otrok v tuji deželi, skoraj lakote umiraje ležal na cesti. — O, to očitaneje je bilo preveč, — komaj je prenašal to strašno misel.

Z globokim sočutjem je gledala farmarska dvojica na starega gospoda, čutila sta, da je tukaj vsaka tolažba, vsako prigovarjanje odveč. — — — —

Zdaj stopi Ernst pripravljen za potovanje na prag. —

Grof Ostrovihar se ohrabri, potem stopi k gospodinji.

„Kar ste storili moji hčerki, za to ni nobeno plačilo previsoko, saj ste potrtemu očetu chranili edinega otroka. Živite v dobrih razmerah in ste poprej vsako darilo odločno zavrnila; če bi se pa, kar Bog zabrani, pripetilo, da bi prišli v nesrečo, potem mislite na me. Tam doma na Ostrovihkem gradu mi boste vedno dobro došli in v varnem zavetji.“

Še enkrat poda stari gospod dobrim ljudem roko; besede mu zamró, — pokima Ernestu in hitro gre k vozu, kjer ga je že Janez čakal.

Drugo jutro je dospel grof s svojima spremljevalcema v Marivil, da bi takoj začel s poizvedovanjem.

Ali odgovorili so mu, kakor nekdanj Jozeju. Povedali so grofu, da se je Helena odpeljala z neko gospodično Wilmigton, ne da bi povedala, kam.

Stari mirovni sodnik, ki je takrat Heleno sprejel, je umrl in tako ni grof zvedel, da je njegova hčerka mislila, da je Lidija prišla Mormoncem v roke.

Grof Ostrovihar je bil obupan, ko je slišal, da je Helena zopet brez vsega sledu izginila.

Vedel ni, kam naj se obrne in sedel je medlo pred se strmeč v svoji sobi v hotelu.

Kar vstopi Janez in naznani nekega gospoda Rogersa, ki bi želel govoriti z grofom.

„Rogers — Rogers?“ mrmra stari gospod predse. „Ne poznam sicer tega gospoda, a pusti, da vstopi.“

Čez nekaj minut stal je Rogers pred grofom, katerega je uljudno pozdravil.

„Mene in moja dekle je prehitela noč,“ je rekla Helena z milim glasom „ali bi morda pri Vas dobili prenočišče?“ — „Gotovo, gospodična,“ je odgovorila žena, „a zadovoljiti se morate s tem, kar najdete.“

Sestanek. (Nadaljevanje.)

„Oprostite, da Vas motim, gospod grof, tembolj, ker sem Vam popolnoma tuj, ali skupni smoter, katerega imava oba, me opraviči.“

„Skupni smoter?“ ponovi grof Ostrovrhar začudeno.

„Gotovo je, da naju veže skupni smoter“, reče Rogers resno. „ker mislim, da iščete svojo izgubljeno hčerko.“

Grof poskoči s svojega sedeža.

„Ali kaj veste o moji hčerki? Kje se sedaj nahaja?“

„Žal, da mi je to neznano. Ali zgrešil sem grofico, odkar je v Ameriki, le malokdaj, in ravno sedaj jo nameravam zopet poiskati.“

„Vi ste bili vedno v bližini moje hčerke?“ vzklikne grof vzradoščen. „Prosim Vas nujno, povejte mi vse, — kako pa je to, da ste bili z mojo hčerko v zvezi?“

„To je dolga pripovedka, gospod grof“, reče Rogers, „in bojim se, da Vas ne utrudim.“

„Kar se zadeva mojega otroka, me ne more utruditi in če bi moral celo noč poslušati; — torej Vas še enkrat prosim, da mi ničesar ne zamolčite.“

Nenavadno sliko je bilo v naslednjih urah videti v tej hotelski sobi.

Na zofi sedel je stari gospod, ki je zadržujé sapo poslušal resnega moža, ki mu je z mirnim in počasnim glasom pripovedoval o doživljajih nesrečne Helene, medtem ko je Janez za napolzaprtimi preprogami poslušal in krčevito stiskal zobe, da bi ga sočutje ne izdalo. —

Naposled je Rogers končal svoje pripovedovanje.

Prišel je bil do trenutka, ko se je Helena s Severjem peljala na parobrodu, katera dogodba je staremu grofu dovolila globok pogled v plemenito in nesebično dušo tega zvestega moža. —

„Od tistega trenutka nisem ničesar več izvedel o usodi nesrečnice“, konča Rogers tožno.

„Ali ste od onega časa, kar Vam je zločinec ušel, še iskali mojo hčerko, gospod polkovnik?“ vpraša stari gospod.

„Nisem več policijski polkovnik, opustil sem službo“, odgovori Rogers.

„Opustili službo? Ali je to v zvezi z mojim otrokom?“ se začudi grof Ostrovihar.

„Ne govoriva o tem“, reče Rogers lahko. „Da pa se vrneva na prejšnje vprašanje, Vam moram povedati, da sem več mesecev težko ranjen ležal v bolnici. Šele zdaj sem zopet začel poizvedovati in sem slučajno bral Vaše ime v knjigi za tujce v hotelu, kjer sem tudi jaz mimogrede nastanjen.“

Pogled starega grofa se je sočutno vpiral v plemeniti obraz, katerega bledost je izdajala, da je vrli mož komaj okreval.

„No, gospod Rogers, jaz vsaj to vem, da je bila moja hčerka pred kratkim v bližini Marivila“, reče grof Ostrovihar in pripoveduje pazljivo poslušajočemu Rogersu, kako je v svoji domovini zaman iskal hčer, dokler ni nekoga dne dobil Ernestovega pisma.

Pri teh besedah vzame grof pismo iz svojega prsnega žepa in je prebere Rogersu.

Z boječim izrazom posluša Rogers pismo; ko je pa grof prišel do mesta, kjer je Ernest popisoval, kako je v onesveščeni tujki spoznal svojo nekdanjo milostljivo grofico, ga ni pustilo na sedežu, težko zadržana boleost si je siloma našla pot.

„Helena, nesrečna, težkoizkušena žena, — o ti moj Bog, kako si vendar dopustil, da je to angelsko bitje moralo to prenesti!“ —

„Kaj je to, gospod Rogers?“ zakliče grof Ostrovihar začudeno. „Vi ljubite mojo hčerko?!“

„Bolj ko svoje življenje“, zastoče nesrečnik. „O, Helena, zakaj nisem mogel biti na Vaši strani!“

Starega gospoda globoko gane ta bolestin vsklik.

Iz Rogersovega pripovedovanja je spoznal, kako resnično plemenit značaj da je ta mož. Pobrigal se je za njegovega otroka, in če je tudi Rogers grofu marsikaj zamolčal, je stari gospod vendar slutil, da je nekdanji policijski polkovnik bil Helenin angel varuh.

„Kako naj se Vam zahvalim za Vašo požrtvovalnost, gospod Rogers!“ reče stari grof ginjen.

Rogers hitro odmaje.

„Ne zahtevam nikake hvale, gospod grof, saj sem vse rad storil, ker sem Vašo hčerko obožaval od prvega trenutka, kakor kako višje bitje. Prosil sem jo, naj postane moja žena, a zavrnila me je resno in mirno. Udal sem se in jo, dokler mi je

bilo mogoče, varoval vseh nevarnostij. Zdaj pa slišim, da so nesrečnico našli na cesti onemoglo gladu! — O, to je preveč gorja, — kako je ta nežna žena zamogla prenesti toliko bedo!“

„Moja hčerka je ostrovrharskega rodu, gospod Rogers“, reče stari grof. ponosno. „Mi umremo in molčimo, to je naše geslo, kateremu celo žene in hčere našega rodu niso delale sramote!“

Rogers je srpo zrl pred-se.

Pred njegovimi duševnimi očmi se je pojavila ljubka postava, ko je ležala v cestnem jarku in s svojimi lepimi, milimi očmi zrla proseče krog sebe, — in on ni mogel biti na njeni strani!

Stari plemenitaš stopi k žalujočemu Rogersu in mu položi roko na ramo.

„Gospod Rogers, poslušajte me! Rekli ste, da ljubite mojo hčerko in da ste ji v njeni bedi stali na strani. Tega Vam nikdar ne pozabim. Da je Helena Vašo snubitev zavrnila, v tem spoznam svojo hčerko in če prav je vez, ki jo veže z onim zanikrnežem, po človeških postavah že davno pretrgana, pripoznava moja hčerka vendar svetost zakona kot takega in se nikdar več ne omoži, dokler bo živel oni človek.“

Rogers nagne glavo še bolj k prsim.

„Če pa onega brezčastneža dohitijo zaslužena kazen, kaj potem?“ vpraša počasi.

Grof dvomljivo zmaje z glavo.

„To pokaže prihodnost; za zdaj upajva, da najdeva željno iskano Heleno. Vi pa, gospod Rogers, niste za mene več tujec, pripoznam Vas, kakor da spadate k moji rodbini, ker bi Helena brez Vas že davno več ne živela. To sem spoznal iz Vaših besedij, akoravno niste ničesar omenili o svoji plemenitosti in požrtvovalnosti.“

Pri teh besedah stopi stari gospod k Rogersu in pritisne začudenega na svoje prsi.

„Zdaj bodeva skupno iskala“, nadaljuje stari grof, „in večni Bog nama svoje pomoči ne odreče.“

205. poglavje.

Nezgodna na železnici.

Zapustili smo Heleno, ko je s svojo zamorko odpotovala iz C. . . . ia, da bi se peljala v Kolumbijo in tam zopet iskala po svoji Lidiji.

Vožnja je bila do sedaj srečna.

Helena je s svojo spremljevalko dospela do Atlanta in je upala, da pride drugi večer že v Kolumbijo.

Porabila je, da si prihrani čas, jutranji vlak in zdaj je sedela z Juno sama v kupeju hitro bežečega vlaka.

„Če nas ta strašni človek le ni zapazil“, reče Helena bojzljivo, „ali si ga na kolodvoru v C. . . iju videla, Juno?“

„Tega gospa, ne vem gotovo povedati“, odgovori zamorka premišljevaje. „Za trenotek sem videla teman obraz, — ali potem je takoj izginil, — Juno ne ve, če je bil on.“

„Morda nama skrivaj sledi in se v istem vlaku pelje“, reče Helena obupano, ko je mislila na novo Severjevo preganjanje. —

„Gospa je lahko čisto mirna“, jo tolaži zamorka. „Juno vedno na Vaši strani, — ona Vas vedno ščitila.“

„Da, kje bi jaz zdaj bila brez tebe, ti zvesta duša“, še peče Helena hvaležno.

„Zdaj le kmalu priti v Kolumbijo“, reče zamorka, „kjer gospa zgubila svojo hčerko: Juno preišče celi gozd; povsodi bo vprašala, če mala Lidija še živi — Juno jo gotovo najde.“

„Ah, imam le malo upanja“, toži Helena: „kako dolgo je že tega, kar sem zgubila svojega otroka. Če ga še niso usmiljeni ljudje našli, ki so ga sprejeli, potem že davno leži v hladni zemlji, — da, kdo ve, če ji je sploh bil grob podeljen.“

Zamorka je molčala. Vedela je, da je njena gospa vedno neizrekljivo trpela, kadar se je spominjala svojega otroka. —

Kmalu je bila Helena v svojih tožnih mislih motena, ker se je vlak na neki postaji ustavil in so se vrata odprla.

Mlad gospod je vstopil.

Na prvi pogled se je videlo, da je trgovski potovalec.

Z velikim obotavljanjem spravljal je svojo prtljago v to namenjene mreže.

Bil je še mlad mož, z dosti lepim obrazom, kateremu se je že zelo poznalo pohotno življenje in velika drzovitost.

Vlak je bil že v polnem diru, ko je potovalec končno pospravil svojo prtljago in se malomarno naslonil v kot, medtem ko je predrzno zrl na Heleno.

Njegov pogled je dobil začuden izraz, ko je zapazil izvanredno Helenino lepoto.

Na strani Helene je sedela pazljivo stražeča Juno, katera je nejevoljno vračala sopotovalcu predrzne njegove poglede.

Tujec vstane in gre na ono stran, kjer je sedela Helena in zamorka, ter se vsede njima nasproti.

„Lepo vreme, danes, gospica, kaj ne?“ poskusi tujec, da bi začel kak pogovor.

Helena molči, medtem ko Juno sovražno pogleda usiljivega človeka.

„Ali Vam vleče? Ali naj zaprem okno?“ vpraša potovalec nadalje. —

„Hvala, — ne trudite se“, reče Helena hladno odklonivši.

Ljubka milina njenega glasù dražila je moža še bolj in namenil se je, da na vsak način zaplete svojo lepo spremljevalko v pogovor.

Ali Helena mu je odgovarjala na njegova vprašanja le z „da“ ali „ne“, medtem ko ni imela najmanjšega odgovora na vse laskanje, katero je gizdalin uporabil.

Potovalec se je kar penil jeze, da je prekrasna žena tako malomarno ravnala z njim, in bil menda namenjen, da postane malo žaljiv, da izvabi na ta način iz Helene kak odgovor.

Zamorka je kar žarela bojaželjnosti in komaj jo je Helena zadrževala.

Na srečo se vlak ustavi na neki postaji.

Kratko odločena vzame Helena svojo ročno torbico in zapusti z zamorko voz ter stopi v drugi voz, da se na ta način umakne sitnežu.

Mala napivnina je pripomogla, da jo je konduktar radovoljno peljal k zadnjemu vozu vlaka, kjer je bilo še nekaj praznih kupejev, in kjer je bila Helena nemotena.

Trgovski potovalec ji je hotel slediti, ali predno je svojo mnogoštevilno prtljago zložil, potekel je čas, kar je vlak stal

na postaji, in vlak je zopet hitel v daljavo. Predrzni človek je peneč se jeze moral potrpeti do druge postaje.

„O, ko bi gospa pustila Juno“, zakliče zamorka rászrjena, „Juno temu neumnežu že pokazala, kako se ima obnašati proti gospej!“

„Le pusti, Juno, vesela sem, da sem se prepiru umaknila“, reče Helena nežno, „ta človek izprevidi sedaj, kako je bil usiljiv in me ne bo nadalje nadlegoval.“

„Juno tega ne veruje“, godrnja zamorka, „na drugi postaji bo že zopet prišel k nama.“

„Potem pa zopet izstopiva“, jo tolaži Helena, „konečno bo vendar izprevidel, da njegove usiljivosti ne maraye.“

Vlak, ki je dozdej vozil po obdelanih pokrajinah, hitel je zdaj po drugih krajih, ki so le malo kje kazali znake kake naselbine; velike močvirnate planjave menjavale so s temnimi nepredirnimi gozdovi, ki so bili enaki onim, katere je Helena prehodila v Kolumbiji.

Tir popisal je velikanski krog, na koncu katerega je bil predor, kjer je vlak na bolj visokem nasipu hitel preko velike močvirnate planjave.

Velikanski krog je bil dokončan, predor hitro prevožen in potem se je tir zopet vlekel v brezkončno daljavo.

Kar plane strojevodja preplašen nazaj in prime z obupno hitrostjo za zavore, da bi ustavil vlak, medtem ko je istočasno parna piščal v kričecih glasih kondukerje pozivljala, da naj zapro zavore.

Samo malo tisoč korakov je drugi vlak, prihajajoč iz Atlante, dirjal vlaku nasproti.

Uradniki tujega vlaka storili so vse le mogoče, da bi preprečili, da trčita vlaka skupaj, ali vse je bilo zaman.

Vožnja je bila prehitra, kakor da bi zamogli vlak tako hitro ustaviti.

Z grozno naglico sta si dirjala vlaka nasproti. Nesreča se ni dala več zabraniti.

Tisočglasni vzklik strahu zaori v jasni jutranji zrak.

Potovalci, prestrašeni po danih znamenjih, so plašno gledali skozi okna in videli, kako hitijo v propad.

Vrata kupejev so odpirali in skakali blazni strahu na tir, kjer so jih kolesa zdrobila in kjer so kot nepremične kopice obležali.

Tudi Helena je pogledala skozi okno in videla pretečo nesrečo.

„Molive, Juno!“ vzklikne in pade na kolena. „Zgubljeni sve!“

Zvesta zamorka plane k svoji gospej in jo objame s svojimi močnimi rokami.

Slutila je, kaj da mora priti, ter hotela ljubljeno gospo ščititi s svojim telesom.

Zavori so hitro delovali in so ustavili po bliskovo bežeči tek, — a prepozno je bilo!

Z gromovitim ropotom trčita stroja drug ob drugega in zmečkata zveste uradnike, ki so na svojih mestih vstrajali.

Kakor papirnate hišice porinejo se težki železni vozovi drug v drugega in iz zamolklega pokanja drobcih se tramov čulo se je grozno vpitje nesrečnikov, katere je zmečkalo.

Potem so se čule močne eksplozije.

Plinovi baloni, ki so bili pod vozmi pripeti, so se uneli; poželjivo lizali so plameni po zdrobljenem lesu.

V obnovljeno grozovito vpitje mešali so se strahotni glasovi, katere so provzročili vrel vodni žarki, ki so sikaje kipeli iz razpočenih kotlov in se vlivali na nesrečnike, ki so v zdrobljenih vozovih si rešili življenje, vrela voda pa jih je docela oparila.

Helena je izgubila pri groznem sunku svojo zavest, katera se ji je šele vrnila, ko je začula zamorkin bojzljivi glas.

Zamorka se je bala za svojo predrago gospo.

Počasi odpre Helena svoje lepe oči in zgražena gleda krog sebe, kakor da bi hotela vprašati, kako da je mogoče, da sta še oni dve med živimi.

Zamorka je pokrila Heleno s svojim telesom, tako da se ji ni ničesar zgodilo, medtem ko je zamorko pošteno osuvalo in otolklo; samo okolnost, da sta bili v zadnjem vozu, rešila je Heleno in njeno služabnico, da nista bili zmečkani.

Rudeč ognjen svit, kateremu je sledil dušič dim, prihajal je skozi okno ter opominjal Heleno in njeno zamorko, da zapustita voz, ker se je ogenj že čez ves vlak razširil.

Kakšno grozno sliko sta ugledali, ko sta stopili iz voza!

Krog in krog bila so tla pokrita z mrtvimi in umirajočimi, medtem ko se je slišalo iz gorečih vozov pretresljivo vpitje nesrečnikov, ki so prestajali nepopisne muke.

Uradniki, ki so ušli tej grozni nesreči, trudili so se s pomočjo nekaterih potnikov udušiti ogenj, pri katerem delu so jim tovariši drugega vlaka, ki je veliko manj trpel, izvrstno pomagali. Povsodi so se trudili nesrečnike rešiti iz gorečega groba, ter ranjene prenesti na varen kraj.

Prizori, kateri so se preplašenemu očesu kazali, bili so pretresujoči.

Tu je klečala mati pri truplu svojega ljubljénčka, ki je tiho in bled ležal na močvirnatih tleh; tam zopet je pol blazen mož grozovito klel, ker mu je neusmiljena smrt ugrabila vse njegove drage, medtem ko je zraven njega mlada žena držala mrtvega soproga v rokah, ter v smrtnem strahu klicala njegovo ime.

„Pelji me proč od tod, Juno!“ stoka Helena, „tega strašnega pogleda ne morem več prenašati.“

„Da, gospa, — precej, — ah, le pogledjte, tam oni voz, kjer sva preje sedeli, — ves je zdrobljen, — in tu tudi leži oni mož, ki Vas je toliko nadlegoval, — mrtev je, — čisto mrtev.“

Helena pošlje tiho in iskreno molitev k nebu.

Spoznala je ravnanje večne usode, katera ji je zopet tako vidoma pomogla, ker, če bi bila ostala v prejšnjem vozu, ležala bi zdaj z zamorko med mrtvimi.

Helena ni zamogla nadalje prenašati pogleda na strašni kraj, zato je še enkrat prosila Juno, da bi odšli, medtem ko je na vse strani gledala, če ne opazi kje vražjega obraza Jozetjevega. —

„Če gospa Juno zaupa“, reče zamorka, „potem prideve že naprej, — naokrog je sicer vse močvirje, — ali Juno že ve kje iti, — gre čisto varno, — gospa naj gre le za menoj.“

Helena uboga vsa zmešana in kmalu sta izginili za grmovjem. — — —

Za kraj nesreče prešla je že strašna ura, potem se je bližala vroče zaželjena pomoč.

Vlaki so pridrveli in pripeljali zdravnike in vse potrebno za obvezanje, kakor tudi oddelek požarne brambe, ki je takoj začel pospravljati ožgane vozove.

Proti opoldnevu so bili tako daleč, da je zamogla sodnijska komisija začeti delovati.

Povsodi so bile postavljene lahke barake, ker je bilo potrebno število ponésrečencev naznaniti, kar ni bila baš lahka

naloga. Bilo je veliko mrtvih, ki so bili na pol sežgani in jih ni bilo spoznati.

Vsega skupaj jih je bilo nad sto, ki so prišli pri tej nesreči ob življenje in več kakor dve sto jih je bilo ranjenih, ožganih, poparjenih.

Neki višji železniški uradnik, ki je prišel z vlakom od Atlanta, šel je skozi barake ter pazljivo gledal na vse strani.

„Ali koga iščete?“ ga povprašajo zdravniki, ki so ranjencem prinašali zaželeno pomoč.

„Ali niste videli izvanredno lepe mlade dame z neko zamorko?“ vpraša uradnik tiho. „Med ranjenim je ni, preiskal sem že vse barake.“

„Potem se gotovo nahaja med onimi, katerih ni mogoče spoznati“, reče eden zdravnikov zmajaje z rameni, „nekaj zamork je med njimi.“

Uradnik vzdihne in zapusti bolnico.

Videl je Heleno na kolodvoru in občudoval njeno lepoto, zdaj ga je globoko bolelo, da je to krasno bitje na tako strašen način končalo svoje življenje.

Znova preišče dolgo vrsto mrtvih, ki so ležali blizu tira, vzdigoval je prte, ki so pokrivali obraze grozno pretvorjenih, konečno je jenjal nadalje poizvedovati.

„Gotovo bo med onimi“, mrmral je tiho, „prežalostno je; take lepote ne vidi zemlja kmalu zopet.“

Uradnik pristopi k sodnijski komisiji, ki je imela nujnega opravila, da je poizvedela imena ponesrečenih.

„Ali ste imena vseh mrtvih poizvedeli?“ vpraša uradnik.

„Niti misliti ni“, bil je odgovor, „samo mali del smo mogli poizvedeti, ker so tudi cele rodbine pokončane.“

„Mogoče Vam jaz lahko dam migljaj za eno umrlo“, reče uradnik.

„O, to nam je jako ljubo, ali nam zamorete dotično imenovati z imenom?“

„Žal, da ne; bila je izvanredno lepa mlada dama v sivi popotni obleki, v njenem spremstvu nahajala se je lična, mlada zamorka, ki je gotovo tudi med mrtvimi.“

„Srčna hvala“, odgovori dotična sodna oseba in si naredi nekaj zabeležkov. „Pri taki nesreči, kakor je današnja, pride tudi najmanjši migljaj v poštev, — sicer pa še eno vprašanje,

— ali ni dotična dama morda rešena, — veste li za gotovo da ne? —

„Nisem je našel ne mej zdravimi in ne v bolnici“, reče uradnik potr.

„Potem je seveda vsak dvom o njeni smrti izključen!“

Nekaj dni pozneje prinašali so vsi listi dolge popise grozne nesreče, ki se je zgodila mej Atlantami in Kolumbijo.

Pod vrsto mrtvecev nahajala se je naslednja opomba:

„41 mrtvecev je bilo tako pretvorjenih in sežganih, da je bilo nemogoče poizvedeti, kdo da so; ali mej temi mrtvimi nahajali sta se dve osebi, ki sta porabili vlak iz Atlante in katerih znaki naj so za dotične sorodnike in znance, tu zabeleženi.

Bili sta to mlada dama izvanredne lepote, ki je imela sivo potno obleko in katero je spremljala mlada zamorka.“

Konduktar, ki je peljal Heleno v zadnji voz, bil je tudi mej mrtvimi in tako so bili vsi trdno prepričani, da je nesrečnica kot nepoznana masa našla skupni grob z drugimi.

206. poglavje.

Strašna noč.

Helena se je oddahnila, ko jo je zamorka odpeljala od kraja groze in strahu.

Pretrsesujoče vpitje ponesrečenih je utihnilo v daljavi.

Na okrog raztezalo se je veliko močvirje, in treba je bilo vsega ostrega premišljevanja zamorka, da sta prišli čez to varljivo zemljo.

Zamorka je šla naprej, da je našla pot.

Vodila je z veliko spretnostjo svojo gospo čez gosto poraščene travnate otoke, ki so mnogoštevilni gledali iz močvirja. —

Ker se je pa na teh otokih rada nahajala različna golazen, čistila je zamorka s pomočjo dolge veje pot, da preplaši kače, katerih leskeča telesa se je dostikrat videlo v travi.

Močvirje se je razprostiralo v neskončno daljavo in bilo je že poldan, ko sta se Helena in Juno ustavili na nekem z drevjem obraslem prostoru, da bi se umaknili žarečim solnčnim žarkom.

Helena je imela zajutrek v svoji ročni torbici; delila ga je z zamorko.

Potem je zlezla Juno na visoko drevo, da bi pogledala, kje da je konec močvirja.

Ali ta trud je bil zaman.

Konec močvirja je bil še daleč, ter sta morali po kratkem premoru nadaljevati nevarno potovanje.

Ker je Helena hotela priti na prvo postajo, je zamorka vzela tako pot, da je železniško progo vedno imela pred očmi; ali postaja je bila gotovo še precej daleč in daleč na okrog ni bilo videti človeškega bitja.

Zopet so minile ure.

Začelo se je temniti in Helena je že trepetaje mislila na to, da bo morala prenočiti v močvirji in sopsti strupene sopare, ki so se tod vzdigovali.

Kar Juno veselo vzklikne.

„Gospa, konečno smo venkaj, — tu je suha zemlja.“

„Hvala bodi Bogu“, vzdihne Helena olajšano, „sedaj nama vendar ne bo potreba prenočiti v močvirju.“ —

V zadnjih urah se je na nebu zbralo debelih oblakov, zdaj je daljno grmenje naznanjalo, da se bliža nevihta.

Postajalo je vedno temneje.

Ravno se je zamorka pripravljala, da s staro svojo spretnostjo naredi utico iz vejavja, ko skoči hipoma nekaj korakov naprej in ostro gleda na neko mesto.

„Tam luč!“ zakliče veselo. „Kjer luč, tam — tam tudi ljudje, — gospa hitro priti.“

Zamorka prime Heleno za roko in jo vleče s seboj.

Zdaj je tudi Helena že zapazila luč, — gorela je mirno in enotno.

To je bilo znamenje, da je v bližini hiša, kjer najmeta ona in zamorka prenočišče in zavetje pred pretečo nevihto.

Po polurnem potovanju ugledate trudni potnici hišico in pasje lajanje je dokazovalo, da so njihov prihod opazili.

Mala hišica je stala ob robu gozdčiča, ter je izgledala precej zanemarjeno.

Nekaj malih šup, ki so stale ob hišici, so bile kot hlevi za živino, medtem ko je celo posestvo obkrožala nizka meja.

Juno hiti k vratom in glasno potrka.

Pes, ki je bil priklenjen, je kakor obseden divjal in lajal. Stopinje so zadonele po veži, ter se bližale vratom, katera so se rožljaje odklenila.

V razsvitljenih vratih prikazala sta se mož in žena, ki sta radovedno vprašala tujki, kaj da želite.

„Noč je mene in mojo služabnico prehitela“, reče Helena s svojim milim glasom, „ali je mogoče, da pri Vas najdeve prenočišča?“

„Gotovo, prav ljubo nama je, gospica“, reče žena, „a zadovoljiti se morata s tem, kar imamo, ker na goste nismo pripravljene.“

„Jaz sem z vsem zadovoljna“, odgovori Helena in stopi z Juno v vežo, „ker sem srečna, da se pretečemu viharju izognem.“

Žena odpre vrata in pelje tujki v malo siromašno opremljeno sobo, medtem ko je radovedno gledala v Helenin prekrasni obraz.

„I, odkod Vas je pa vendar veter prinesel?“ vpraša žena in pomakne nekaj stolov k mizi.

Helena in Juno se vsedete.

Helena je pripovedovala poslušajočim ljudem o nesreči, ki se je zjutraj zgodila, in kako da ste z Juno prehodili močvirje.

„Zdaj mi je tudi umevno, zakaj so popoldan toliko sem in tja vozili“, se vmeša mož v pogovor, „tir ne leži daleč od tukaj in jaz sem se na polju čudil radi tega, ker gre sicer ves dan le par vlakov mimo.“

„Kako daleč je od tukaj do prve postaje?“ vpraša Helena.

„Če jutri zgodaj odrinete, imate še vedno dobre tri do štiri ure hoda“, odgovori mož, „jaz nimam nikakega voza, sicer bi Vas tja potegnil.“

„O, to daljavo prav lahko prehodim“, reče Helena, „danes sve še veltko dalje hodili.“

„Le odložite, gospica“, reče žena prijazno, „takoј vama preskrbim kako pokrepčilo.“

Potem pokliče svojega moža in gre z njim venkaj.

Naseljenec je bival s svojo ženo ob kraju velikega močvirja, ker je bil tukaj po ceni svet, zemlja pa vendar še dovolj rodovitna.

Zakonca nista imela otrok, in sta le toliko delala, da nista stradala, medtem ko so zanemarjena poslopja pričala, da je le redkokdaj kaka roka zabranila popoln razpad.

Zdaj sta stala zakonca pri ognjišču in sta molče zrla v ogenj, katerega je žena zanetila.

„Kaj rečeš ti k tej stvari, Jim?“ ga vpraša žena čez nekaj časa. —

„Kaj naj rečem? To je čisto umevno, da je to fina gospica, ne morem ji zameriti, da ni tam ostala, — take nesreče marsikdo ne more gledati.“

„Ne govori take bedarije“, ga žena jezno zavrne, „jaz bi rada čisto kaj drugega vedela, ko ta dogodek na železnici; kaj misliš o osebi sami, videti je iz bogate rodbine.“

„To je že mogoče“, reče mož.

Potem premišljuje nekaj časa.

„Na vsak način ima več denarja kakor midva, ker v to ni dosti treba“, pristavi na kratko.

„Ali si videl zaponi v laseh, ki jo ima?“ vpraša žena prežeče.

„Hm, — videl sem nekaj takega se lesketati, — pa nisem posebno na to pazil.“

„To so bili sami demanti, ti Jim; poznam to izza onega časa, ko sem še bila v mestu; ta nakit je jako dragocen.“

Žena je zadnje besede posebno naglašala.

„Gotovo ima tudi veliko denarja pri sebi“, nadaljuje potem.

„Že mogoče“, — reče mož. „Ali kaj to nama pomaga, saj ni naše.“

„Če bi le hotel“, reče žena z zavratnim pogledom, „potem bi to bilo vse naša last.“

„Ah, neumnosti“, se razjezi mož, „saj vendar nisem ropar.“

„No, čiste vesti oba nimava“, odgovori žena porogljivo. „Tebe so naznanili radi goljufije in jaz sem enkrat imela predolge prste.“

Mož ne odgovori in le s temnim pogledom zre v ogenj.

„Denar morava dobiti“, nadaljuje žena silneje. „Zadolžen si, in kmalu naju pahnejo iz hiše in s posestva, potem greva lahko kot dninarja delat. Tukaj je priložnost, kakor se kmalu ne povrne, — jaz imam že načrt.“

„Tako?“ mrmra mož nejeverno. „To bo gotovo kaj pravega.“ —

„Gotovo, le poslušaj me. — Zamorka spi po noči na skednju, medtem ko spravim gospico v drugo sobo. Potem lahko vse mirno izvršiš.“

„Samo umora ne“, se mož oglasi, „tega ne storim na noben način!“

„Saj ti tudi ni treba“, ga pomiri žena. „To stvar narediva bolj lokavo; soba nima zapaha; ti se priplaziš notri in vzameš ročno torbico, tam hrani svoj denar, lišp bi naju le izdal.“

„In kaj, če se zbudi?“ vpraša mož.

„Potem to tudi nič ne škodi; vzameš ročno torbico in zbežiš. — Drugo jutro naju najde gospica zvezana z zamašenimi ustmi, napadli so nas; in to zadostuje, menim!“

„Tako, in kako hočeš to narediti?“ vpraša mož radovedno. —

„Ti si rés pravi tepec, če mi ne zameriš“, se smeje žena. „Denar se hitro spravi na varen kraj, proti jutru te zvežem in ti utaknem veliko cunjo v usta; potem si zvežem svoje noge, vzamem tudi ruto v usta in si ovijem roke z vrvjo in tako leživa ter strašno stokava, dokler naju tujki ne osvobodijo. Poprej pa odprem vrata in okna, odprem omare ter vse, kar je v njih, razmečem; psa izpustim z verige; pes steče takoj v gozd in se pred poldnem ne vrne nazaj, potem živa duša ne more slutiti, da sva sama to bila.“

„Izvrstno“, se mož namuzne. „Tako pojde; ali še nekaj! Kaj pa, če se gospica zbudi in teče za menoj?“

„Tega ne stori; upila bo in stokala, premaknila se pa ne bo; ne, le tako stori, kakor sem ti povedala, potem je pri kraji z vsemi skrbmi; tako nekaj tisoč dolarjev bi naju ravno rešilo.“

„Gotovo“, reče mož veselo. „Ti si res pametna žena in v zahvalo boš tudi kaj lepega dobila, — le dobro pazi, kam položi gospica torbico, da mi ne bo treba dolgo iskati.“

„To ti že potem povem“, odgovori žena zadovoljno, „zdaj pa pojdi, in tiho vzemi zapah, da ostanejo vrata odprta, jaz jo že pomirim.“ — — — —

Med tem časom sedeli sta Helena in zamorka v sobi in se pogovarjali o dvojici, ki ju je sprejela.

„Juno ne zaupa dosti tej družbi“, reče zamorka, „žena je preprijazna, — preuljudna, — to kaže na hinavsko sree, — Juno bo ji gledala na prste.“

„Mislim, da si preveč nezaupna“, odgovori Helena. „Ti ljudje sicer tudi meni ne ugajajo preveč, ali ne bojim se nič zlega od njih in jih hočem jutri bogato obdariti.“

Zamorka zmaje z glavo.

„Juno ima le prav, — tukaj niso dobri ljudje, — Juno bo pazila.“

Potem sta govorili o malo važnih stvareh, dokler ni prišla žena s skledo ter povabila Heleno in njeno služabnico, da se poslužita.

Ker sta bili obe lačni, jima je prav dobro teknilo in Helena je bila zadovoljna, da je imela vsaj streho nad seboj, ker se je nevihta z vso silo pričela.

„Gotovo bodete zdaj trudni, gospica“, reče žena, ko je Helena nehala jesti; „napravila sem Vam v drugi sobi posteljo, zamorka pa lahko leži na skednju.“

Rada bi bila imela Helena svojo služabnico pri sebi, ali žena je rekla, da nima nobene odeje več in da mrzla tla vendar niso nobeno ležišče.

Juno je skrivaj pogledala Heleno, kar je toliko pomenilo: „Le pustite me, vse eno bom čula nad Vami.“

Helenina soba je ležala na drugi strani veže in je bila le z mizo in dvema stoloma siromašno opremljena; v kotu je stalo priprosto ležišče, pripravljeno za noč.

„Tako, zdaj pa dobro spite, gospica“, reče žena, ko je zapazila, da je Helena položila torbico na stol. „Nevihta že pojenja, in brez skrbi lahko počivate, bati se Vam tudi ni treba; ker je pes dober čuvaj, se ne upa noben capin v bližino.“ —

„Kaj v tej okolici ni varno?“ vpraša Helena prestrašeno.

„No, kakor se vzame; povsodi je najti kako druhal, ali k nam ni nikogar; lahko ste brez skrbi!“

Ker ni Helena vedela, da se žena laže in da je okolica popolnoma zapuščena, hvalila je Boga, da ji ni bilo potreba prenočiti na prostem.

Ko je žena zapustila sobo, šla je Helena k vratom, da bi jih zapahnila.

Ali zaman je iskala po zapahu; vrata se niso dala zakleniti. —

Zdaj jo obide grozno čuvstvo.

Če je imela Juno vendarle prav s svojim dvomom, potem je bila vendar brez vsega varstva.

Zatorej sklene, da hoče bdeti, in se na pol oblečena vleze na posteljo, da bi vsaj malo počivala.

Bojazljivo je prisluškovala na vsak najmanjši šum.

Čula ni ničesar izvanrednega, samo dež je enakomerno padal na široke lesene deske na strehi. — — — — —

Kar se nakrat zgane.

Dozdevalo se ji je, da sliši tihe korake, ki so se počasi bližali vratom.

Helena je ugasnila luč in je prestrašeno zrla na vrata, ki so se tiho odprla.

Skoraj bi bila zavpila, ko je vzlje temi zapazila moško osebo, ki se je tiho plazila k mizi.

Od časa do časa obstala je ta postava in pazljivo poslušala. —

Helena je ležala v smrtnem strahu in se komaj upala dihati. —

Nova groza se polasti revice, ko je zagledala v vratih drugo osebo, ki pa je mirno stala in se ni ganila z mesta.

Zdaj se dozdeva Heleni, da vidi v rokah druge osebe neko bleščeče orožje.

Groza jo omami tako, da se onesvesti.

Moška oseba se je tiho približala stolu, na katerega je Helena položila torbico.

Hitro se oseba pripogne in se počasi s plenom vrača k vratom, katera se tiho zapro za nočnim obiskovalcem.

Bil je naseljenec, ki je pri Heleni udrl in se polastil nje-nega denarja.

Mož ni slutil, da je druga oseba, katero je Helena zapazila v vratih, bila zamorka, o kateri je tat mislil, da trdno spi v skednju.

Juno je šla le na videz v skedenj, ki se je nahajal nad hlevom, ter se že čez pol ure brezsumno vrnila.

Zamorka se je bala, da jo pes izda.

Kako se je pa začudila, ko je bila žival čisto mirna, čeprav je šla tikoma mimo njegove ute.

Ta okolnost se je zamorki čudna zdela.

Gledala je ostreje tja in opazila s svojimi, na temino navaženimi očmi, da je veriga ležala na tleh in da je utica prazna.

„Aha“, zašepeče Juno, „pes ni tukaj, — to ima nekaj pomeniti, — no že vidim.“

Tiho se splazi v vežo ter počene zraven vrat, kjer je ležala njena gospa, da bi nepremično prisluškovala.

Polnoč je minula, ko zasliši zamorka naseljenca, ki se je tiho splazil k vratom in jih počasi odprl.

Zamorka je bila trdno prepričana, da mož ne streže Heleni po življenju, nego jo misli le oropati, zato ga je pustila in se namenila v pravem trenutku vskočiti.

Ko se je naselnik bližal postelji, merila je zamorka s samokresom na njegovo glavo.

Slutil pač ni, da je bilo njegovo življenje odvisno od enega koraka.

Ko je zamorka zapazila, da si je naselnik prisvojil le Helenino torbico z denarjem, stopila je nazaj v senco in pazljivo motrila moževo kretanje.

Naselnik tiho zapre vrata in se splazi v zadnji del hiše, kjer ga je žena pričakovala.

Zamorka mu je sledila.

„Ali se je posrečilo, Jim?“ zašepeče njegova žena. „Ali ni nič opazila?“

„Tukaj je torbica“, reče mož tiho. „Gospica je trdno spala in ni zapazila moje navzočnosti.“

„Tem bolje, zdaj pa le hitro spraviva torbico v varno skrivališče; ali je kaj dosti denarja v nji?“

„Vzemi užigalico, zelo sem radoveden“, reče naseljencec.

Juno se stisne za neki tram, medtem ko je tatinska dvojica prižgala užigalico in lakomno zrla v torbico.

„Tu je zlato, — in tukaj bankovci!“ zašepeče mož, „to je izvrsten lov!“

Užigalica ugasne in zamorka pazljivo posluša daljno govorjenje te poštene dvojice.

Sklenila je, da torbico takoj zopet vzame in premišljevala je le, če to stori z zvijačo ali s silo.

Zdaj odločijo besede žene njeno nadaljno ravnanje.

„Nesi torbico v kuhinjo, Jim, — tam stoji na polici velik prazen lonec za mleko; tja notri jo položi in pridi v sobo, da napraviva, kar je potrebno.“

Čez nekaj minut se naseljenec vrne in dvojica izgine v sobi. —

Zamorka bi bila lahko preprečila rop, a bila je s svojo gospo v docela pustem kraju; naselnik je morda imel orožje in se bi odpotovanju resno zoperstavljal, zato je bilo bolje, da vzame torbico iz skrivališča in jo toliko časa skrije, dokler ne zapusti s svojo gospo grozovitne hiše.

Tako je storila.

Juno se je tiho splazila v kuhinjo, prijela lonec za mleko, ter vzela torbico, katero je varno skrila v svoji obleki.

Potem je poslušala pri Heleninih vratih.

Ali tam je bilo vse tiho in zamorka se je namenila, molčati tudi zjutraj, kadar Helena zapazi svojo izgubo, ter hitro ko mogoče zapustiti hišo.

Medtem je ležala Helena v smrtnem strahu na svoji postelji ter poslušala na vsak šum, ker se je bala, da bi se ropar vrnil in jo umoril. — — —

Konečno se je jelo daniti in Helena je vstala s svojega ležišča. —

Iskreno se je zahvalila Bogu, da jo je rešil smrti, potem je premišljevala svojo nadaljno usodo, ker je bila zdaj popolnoma brez vsega imetja.

Namenila se je, proti zamorki zamolčati svojo izgubo, ker bi zvesta služabnica gotovo naselnika delala odgovornega. Ker pa ni imela nikakih dokazov, bi lahko imel tak kreg jako neljube nasledke in zato je morala molčati in z nekaterimi dolarji, ki jih je še imela v denarnici, še povrh poplačati to dvomljivo gostoljubnost.

Vrata se zopet odpro.

Helena strahu vzklikne, a potolaži se takoj, ko Juno hitro stopi v sobo.

„Ste gospa dobro spali?“ vpraša zamorka z lokavim smehom. „Juno na mrvi prav dobro spala.“

Helena vzdihne, ali molčala je o nočnem dogodku in le zamorko prosila, naj se pripravi za potovanje.

„Imate gospa vse reči?“ vpraša Juno navidezno brezskrbno.

„Gotovo, Juno, ali požuri se, jaz nimam več miru, hočemo iti dalje.“

„Čisto prav tako“, si misli zamorka na tihem. „Gospa meni nič ne reče, ker me pozna in ve, da se Juno precej krega, — ona rajši molči, samo da ni nikakega krega, — no, gospa se lepo začudi.“

„Ali še nisi slišala gospodarja ali gospodinje?“ vpraša Helena, začudena radi tihote, ki je vladala po hiši.

„Ne“, reče Juno, „takoj hočem pogledati, — najprvo pijeve kavo, — potem pa pojdeve.“

Hitela je v vežo in odprla sobna vrata.

„Gospa, hitro!“ zakliče zamorka. „Pridite hitro semkaj, — tukaj se je nekaj zgodilo.“

Prestrašena stopi Helena čez prag in strah jo pretrese radi prizora, ki se ji je nudit.

V sobi je strašno izgledalo.

Vse omare so bile odprte, okna odprta, povsodi je ležalo perilo in obleka.

Naseljenec je ležal s svojo ženo na tleh.

Oba sta bila zvezana, medtem ko so v usta utaknjene cunje zabranjevale jima vpiti in se je čulo le tiho ječanje.

Juno jima vzame cunje iz ust in poskusi razvezati vrv, s katero je bil mož zvezan.

„Za božjo voljo, kaj pa se je zgodilo?“ vzklikne Helena prestrašena.

„Razbojniki so nas napadli“, stoka žena. „Odstranili so psa in oropali naše težko prislužene prihranke, o moj Bog, — o Bog, — uničeni smo.“

„Tudi jaz sem okradena“, reče Helena žalostno, „moja torbica mi je ukradena.“

„Kaj, torbica z vsem denarjem, gospa?“ zavpije zamorka navidezno prestrašena. „Gospa pa ni prej Juno nič povedala.“

„Šele prej sem jo zgrešila“, reče Helena, „in mislila sem, da jo najdem v tej sobi, ali zdaj se spominjam, da sem po noči slišala korake; roparji so bili tudi pri meni.“

„Gotovo“, pritrди naseljenec, katerega je zdaj zamorka odvezala. „Ti vragi so tudi Vas okradli.“

Hitro se obrne k svoji ženi in navidezno težko odveže vrvi, medtem ko je zamorka s porogljivim posmehom precej nalahko ovite vrvi ogledovala.

„Gospa, pojdive hitro dalje“, zašepeče svoji gospej, „hitro, imam za to svoje vzroke.“

Helena ji rada ugodi, ter se zahvali ženi, ki ji hoče na vsak način pripraviti zajutrek, če prav je še vedno stokala radi velike izgube.

„Ste-li imeli veliko prihranjenega?“ vpraša Helena sočutno in potegne denarnico, da položi nekaj dolarjev na mizo.

„Štiri sto dolarjev, pomislite“, zdihuje žena. „Zdaj smo popolnoma berači, ker smo še za živino dolžni, ali od Vas ne sprejemem ničesar, saj ste tudi Vi ob ves denar.“

„Le vzemite“, reče Helena in se hitro poslovi od zdihujoče zakonske dvojice, katera spremi Heleno in zamorko do vrat. —

„Zakaj pa si tako silila, da greve naprej?“ vpraša Helena. „Jaz sem trudna, da bi umrla. Po noči nisem očesa zatisnila; videla sem roparja, ki mi je ukradel torbico in se tresla v smrtnem strahu.“

„To je Juno prav žal“, reče zamorka, „ko bi Juno vedela, da gospa ne spi, bi mož ne prišel iz sobe.“

„Kako?“ vpraša Helena začudeno. „Kaj si bila v bližini?“

„Juno stala za njim in s samokresom merila na moža, — ko bi bil on samo stopinjo naredil k postelji, — bi bil takoj mrtev.“

„Ali Juno, kaj nisi zamogla zabraniti, da bi ne vzel sredstev, ki jih potrebujem, da najdem Lidijo?“ zdihuje Helena.

Zamorka smeje potegne torbico iz obleke in jo izroči Heleni. —

„Juno, — Ti zvesta prijateljica!“ vzklikne Helena od veselja kar iz sebe. „Kako si pa roparju odvzela plen?“

„Nič misliti, gospa“, se smeje Juno in pripoveduje začudeni Heleni nočne dogodke.

„Ali saj so bili ti ljudje zvezani“, reče Helena.

„To so vse sami naredili“, se reži zadovoljno zamorka. „Žena je moža zvezala, — potem še sebe in prav nerodno, — vrv si je le ovila krog života, — to je Juno prav dobro videla.“

„Ali kmalu bodeta opazila, da nimata več ropa“, reče Helena boječe, „morda prideta za nami.“

„Ne, to se ne zgodi“, odgovori zamorka, „bala se bosta priti za nama, — drug drugega se bosta dolžila.“ — —

Zamorka je imela prav.

Komaj sta Helena in Juno zapustili hišo, je hitela tatinska dvojica v kuhinjo, da bi ogledala in preštela plen.

A kako se je prestrašila, ko je bil lonec prazen in kljub vsemu iskanju nista našla torbice.

Žena je dolžila svojega moža, da je skrnil plen, medtem ko je ogorčeni mož isto trdil o svoji ženi.

Od besedi in krega je prišlo do pretepa, in medtem ko sta Helena in njena služabnica hiteli naprej, spopadla se je zdvijana dvojica in se pošteno ruvala.

207. poglavje.

Strašna vest.

Radi nezdravega podnebja južne Karoline zbolel je grof Ostrovrhar na hudi mrzlici, od katere je le počasi okreval in radi katere je odložil vse večje izlete.

Rogers je noč in dan bdel pri njegovem ležišču.

Ko je že vsaka nevarnost minila, prosil je stari grof nujno svojega strežnika, naj poizvedbe po Heleni nadaljuje in Rogers se je odločil odpotovati.

Ernest naj bi ga spremljal, ker je Janez grofu zadostoval in je bil kočijaž znan z ameriškimi razmerami.

Tako se je torej Rogers nekega dne poslovil in se peljal proti Luisvilu, ker je upal, da v večjih mestih kaj poizve o Heleni.

Helena je štiri tedne bivala v tem mestu in je občinstvo očarala s svojim petjem, tako da so še vedno govorili o lepi

pevki, ki je kakor zvezda vzplamtela na nebu umetnosti in potem izginila.

Rogers je vedel, da je Helena v Filadelfiji nekaj časa nastopala kot pevka. Popis se je strinjal z njeno osebo in razum tega je bil že v Marivilu zvedel, da ima pri sebi neko zamorko. —

Rogers je zdaj razvil vso svojo delavnost. Dovolil si je komaj najpotrebnejšega počitka; od zjutraj do pozno v noč je bil na potu, da poizve, kar bi potrdilo njegova domnevanja.

Pevka je v Luisvilu stanovala v zasebni hiši, tako da ni imel Rogers vkljub vsemu poizvedovanju nobene gotovosti, če je to bila Helena. Nobene vrstice od njene roke ni bilo dobiti in zato je bila še vedno mogoča kaka zmeta.

Tako je Rogers zvedel, da je pevka dalje časa bivala v Cincinatiju.

Hitro se odloči in zapusti Luisvil, ter se pelje v Cincinati, kjer takoj poišče hotel, v katerem je pevka nastopala.

Posestnik hotela mu je radovoljno pripovedoval, kako je pevko njen podjetnik osleparil.

Dal je Rogersu naslov hiše, kjer je pevka v Nevportu, dokler je bila v Cincinatiju, stanovala.

Takoj si Rogers najame voz in se pelje v Nevport, kjer je imel srečo, da je dobil staro gospo, Helenino prejšnjo gospodinjo. —

Helenina gospodinja je bila zgovorna gospa in Rogers je v nekaterih minutah več zvedel, kakor prej pri vsem poizvedovanju.

„Ali ni pevka ničesar pismenega zapustila?“ vpraša Rogers, ko stara gospa obmolkne.

„Kaj pisanega, — ne, — samo nekaj za glasovir je še ležalo v njeni sobi, kar sem spravila. A tudi tam ni drugega zapisano kakor B . . . . in krstno ime.“

„Krstno ime, kako se to glasi?“ vpraša Rogers ter hitro poskoči. „Tudi pisavo bom spoznal.“

Stara gospa odpre neko omaro in izroči Rogersu neke note. —

S tresočimi rokami jih Rogers sprejme.

„Tu zgoraj stoji ime“, reče gospa in pokaže na rob lista. „Helena B . . . .!“ vzklikne Rogers vzradošen. „Zdaj ni nobenega dvoma več, ona je!“

„Ali mi morete povedati, kdaj in kam je ta dama odpotovala?“ vpraša Rogers, ko se je nekoliko pomiril.

„Gotovo, ker imam o gostih vedno natančno knjigovodstvo“, odgovori gospa in prinese gospodinjsko knjigo iz omare.

„Gospica B.....“, bere glasno, „stanovala je tukaj od 8. do 21. oktobra; 21. oktobra je z večernim vlakom odpotovala v Kolumbijo.“

„V Kolumbijo? — Ali je zamorko s seboj vzela in kako je bila opravljena?“ vpraša Rogers hitro.

„Imela je sivo potno obleko in je odpotovala v spremstvu zamorke“, reče stara gospa začudeno. „Videti je bilo, da se pevki zelo mudi, ker se je hipoma odločila za odhod.“

„Ali je hotela v Kolumbiji nastopiti?“ vpraša Rogers.

„Mislim, da ne, — zadnje dneve je veliko govorila z zamorko ter bila zelo objokana; enkrat sem tudi slišala, kako sta govorili o nekem otroku.“

„Zdaj ni nobenega dvoma več!“ zakliče Rogers, „ona je. Sto tisočkratna hvala za Vaše ljubeznjive izpovedbe.“ — — —

Rogers se je poslovil.

Hitel je nazaj in hitro poslal prtljago na kolodvor.

Helena je bila samo štiri dni pred njim. Ker je bilo ta dan 25. oktobra, zato je mislil, da jo gotovo najde v Kolumbiji. —

Rogers je bil veselja iz sebe.

Namenil se je, da na vseh večjih postajah poizveduje po Heleni, ter v mestih, kjer je Helena prenočevala, pogleda v vseh hotelih v knjigo za tujce, če ni mogoče Helena pretrgala svojega potovanja.

Posrečilo se mu je boljše, kakor si je mislil.

V Nasvilu našel je Helenino ime v hotelu pri postaji; natakariji so se dobro spominjali lepe dame, ki je prišla v spremstvu neke zamorke; sicer je pa njen rokopis pregnal vsak dvom. —

Drugi dan se mu je posrečilo, najti ljubljeno ime v Katanogi. —

Povsodi je Rogers slišal, da je Helena le čez noč počivala in se drugo jutro peljala naprej.

Naslednja večja postaja je bila Atlanta, v katero je Rogers dospel drugi dan, ker se je peljal noč in dan in si ni privoščil nikakega miru.

Helena je zdaj bila samo še tri dni pred njim, ker se je Rogers tudi po noči vozil.

Mislil je za gotovo, da jo dohiti še pred Kolumbijo.

Bilo je opoldan, ko je Rogers prišel v Atlanto in se takoj peljal v hotel, da pogleda, če je Helena bila tukaj.

Hotel je bil jako eleganten, ali v knjigi za tujce je zaman iskal zaželjenega imena.

Rogers je hitel torej dalje in konečno srečno našel v skromni gostilni iskano ime. — Helena B...., stalo je tu razločno napisano.

Med Atlanto in Kolumbijo ležalo je še mesto Augusta, kjer je morala Helena počivati.

Tu je mislil, da najde iskano, — ali že čez nekaj minut poizvedel je nekaj drugega.

V Atlanti je Rogers izprašal natakarja in izvedel, da se je izvanredno lepa dama s svojo zamorko peljala z jutranjim vlakom. —

Rogers mu stisne nekaj denarja v roko in hoče ravno zapustiti sobo, ko ga natakar z nekim vprašanjem zadrži.

„Ali je ta dama Vaša sorodnica?“

Rogers je že hotel nejevoljno odgovoriti, ko ga natakarjev obraz nekaj čudno opozori.

„Zakaj?“ vpraša Rogers, „jaz iščem to damo, ker ji imam nekaj važnega povedati.“

„Ali je imela dotična dama sivo obleko?“ vpraša natakar.

„Da“, vzklikne Rogers veselo, „ali zdaj veste, kje se iskana nahaja?“

„Da“, reče natakar, „tu, čisto v bližini.“

„V bližini, — kje, — jaz mislim, da je odpotovala, — govorite vendar!“ zakliče Rogers hlastno.

„Odpotovala je, a se zopet vrnila!“

„Zopet vrnila, jaz Vas ne razumem, ali ste videli to damo?“

„No, ker niste nikak sorodnik od nje, Vam lahko vse povem“, reče natakar.

„Ta dama leži s svojo zamorko na pokopališču v Atlantici, bila je med onimi 125 ljudmi, ki so se pri grozni železniški nezgodi ponesrečili.“

Rogers si z roko obriše čez čelo, kakor da bi se mu mešalo.

„Ta dragi spomin sem jaz nekdaj daroval svoji hčeri“ je rekel grof in je z rosnimi očmi ogledoval križec; „to je spomin na moje izgubljeno dete.“

Potem se močni mož brezglasno zgrudi.

Ko se je zopet zavedel, ležal je v hotelu na zofi in poleg njega je stal hitro poklicani zdravnik, ki je poskušal nezavestnega obuditi v življenje.

„Ali čujem, ali sanjam?“ stokal je Rogers. „Ni mogoče,

— Helena mrtva?“

„Ohrabrite se“, prosil je zdravnik. „Dvoma ni, da je dama, katero iščete, ponesrečila, ker je bila med vožnjo v vlaku, po nesreči pa so jo pogrešali; reva je sedela v enem prvih vozov, kje smrt je morala biti hipna in nagla.“

Rogers je pomigal, da naj se ga pusti samega.

Vsi so tiho odšli, le zdravnik je vzel iz žepa časnik in ga položil pred Rogersa na mizo ter potem zapustil sobo.

Počasi je vzel nesrečnež list v roko in ginjen bral poročilo o nezgodi.

Končno je naletelo oko na opombo, — katero poznamo, — ki ni dopustila nikakega dvoma nad usodo Helene.

Duševno uničen je padel Rogers nazaj na blazine, — čutil je, da mu bo življenje od sedaj naprej pusto in prazno.

S silo se je vzdignil in si dal pokazati pokopališče in skupno gomilo nespoznanih žrtev. —

Dolgo je stal Rogers ob samotnem gričku in debele solze so mu kapale iz oči. Mislil je na angelsko lepo trpinko, ki je tu spodaj za vedno počivala.

Obupati je hotel, če je mislil na ljubki obraz, čigar mile oči so ga tolikokrat govoreče pogledale; nepopisna bolest stiskala mu je prsa, ko se je spomnil nežnega glasu, katerega naj bi nikdar več ne slišal.

In najhujše ga je še čakalo!

Staremu očetu je moral prinesiti grozno vest, da preljuba hči ne biva več med živimi.

Videl je v duhu, kako se je stari plemič zgrudil ob tem žalostnem poročilu, in bi ga moral on tolažiti, — on, ki je bil sam najbolj potreben tolažbe.

Sedaj šele, ko jo je na veke izgubil, čutil je Rogers, kaj mu je bila Helena; neizrečeno jo je ljubil in sedaj jo je zopet našel, a mrtvo, — vzeto mu na veke.

Nesrečni oče ni imel niti te tolažbe, da bi mogel prepekljati mrtvo truplo drage hčere v staro rodbinsko rakev, ker mrtvecev ni bilo spoznati.

Rogers je odtrgal od vencev, ki so ležali na griču, nek listkov. Skrbno jih je spravil v svojo listnico, potem je zapus z dolgim žalostnim pogledom kraj, kjer je ležalo njemu na dražje bitje. — —

Ko se je vrnil v hotel, dobil je tam železniškega uradnika, ki je takrat pogrešil Heleno, katerega je bil sedaj prestrežljivi natakak pripeljal semkaj.

Pripoved resnega moža odvrnila je zadnje dvome, katere je še Rogers gojil, in mu je potrdila kot neovržno, da je Helena v resnici našla s svojo zamorko strašno smrt.

„Daleč na okoli je le močvirnata pustinja“, razložil uradnik na Rogersovo tozadevno vprašanje. „Izmed rešenih ni mogel nihče oddaljiti, kajti tu ni nobenega človeškega bivališča in močvirja ni možno prehoditi; svoj čas, ko se je tu delala železnica, je mnogo ljudij umrlo na mrzlici.“ —

Tako ni Rogersu preostalo drugega, ko peljati se v Marivil, da bi bolnemu grofu prinesel strašno vest in željno pričakujočemu očetovskemu srečanju pripravil najbridkejše razočaranje.

208. poglavje

H. pl. O.

Malo dni za tem je stal tudi grof Ostrovrhar na grobnem pokopališču v Atlanti in je s solznimi očmi gledal na kos zemlje, ki je pokrival zadnje ostanke preljube mu hčere.

Stari gospod je bil videti še za leta starejši; visoka mazažata postava je bila na lahko nagnjena naprej in obraz je bil nepopisno žalosten.

Kaj je pomagalo sedaj vse kesanje, ko je bilo prepozno in se je draga hči na vekomaj ločila od tega sveta.

Končno se je grof vzravnal in je šel, v spremstvu Jane in Ernesta, na kolodvor, da bi se še isti dan odpeljal.

Rogers se je že v Marivilu poslovil, akoravno ga je grof prosil, naj ga še dalje spremlja.

Nekdanji policijski polkovnik si je želel sam biti s svojo boleščjo, vrhu tega pa je še hotel najti Severja in lopova, ki je povzročil vso nesrečo, izročiti sodnji.

Grof Ostrovrhar se je peljal sedaj z Janezom in Ernestom po južni železnici, ki je tekla skozi Kolumbijo, mimo onega kraja, kjer je njegova hči našla smrt in žalostno je gledal na ostanke zgorelih vagonov, ki so še vedno ležali naokoli.

Ker je grof še vedno bolehal na posledicah mrzlice, pretrgal je vožnjo že popoldne, da bi v Avgusti, zadnji večji postaji pred Kolumbijo, prenočil.

Janez je ostal pri svojem gospodu, medtem ko je Ernest rajši napravil sprehod, da bi si ogledal mesto na vse strani.

Kočijaž je že več ur hodil okoli in je ravno prišel v neko predmestje, ko so ga suha usta spomnila, da je čas, si žejo gasiti. —

Gostilna, kamor je bilo videti, da zahaja mnogo ljudstva z dežele, je bila v bližini.

Ernest se ni obotavljal ter vstopil, da bi se okrepčal po dolgi hoji.

Gostilniška soba je bila skoraj prazna.

Gostilničarka je zevaje slonela ob točilni mizi.

Le en osamel gost, v katerem se je na prvi pogled spoznalo krepkega gozdnega farmerja, je sedel pri mizi in vneto nekaj razmišljal.

Pola papirja, ki je ležala pred njim, kakor tinta in pero pričali so, da se je trudil, svoje misli napisati.

Ernest se je vsedel blizu farmerja, ki je zamišljeno grizel svoj peresnik in tu pa tam globoko vzdihnil.

Gostilničarka je prinesla Ernestu zahtevano pijačo. Medtem ko si je ta z dolgimi požirki gasil žejo, skočil je farmer nakrat kvišku in je jezno vrgel pero na mizo.

„Zlodej vzemi vso pisarijo, — ni mi mogoče priti do konca!“

Ernest je radovedno pogledal farmerja in se smehljaj, ko je opazil čačke, katere je mož naslikal na papir.

„Da, Vi se lahko smejete“, zaklical je farmer in pogledal Ernesta. „Nas eden zna dobro ravnati s puško in sekiro, a če prime peresnik v roko, potem je joj.“

„Ali Vam morda zamorem pomagati?“ vprašal je dobrovoljni Ernest. „Pri pisariji se precej dobro spoznam, in če ni ravno kaka sodnijska reč, bo že šlo.“

„Oh, to bi mi zelo ustregli“, zaklical je farmer veselo. „na par kozarcev mi ni nič ležeče; sploh ni tako hudo, gre se za neki oklic v časnik.“

„Nič drugega?“ zaklical je Ernest smeje se. „Potem dajte sem, to se že naredi.“

„No, le pridite sem k moji mizi, — tako, gostilničarka še kozarec za gospoda tu, — tako, sedite, tu imate papir in pero.“ —

„Kaj pa želite, da se zapiše?“ vprašal je Ernest. „Ali rabite hlapca ali kaj takega?“

„Ne“, rekel je farmer, „nekaj smo našli.“

„Našli?“ vprašal je Ernest. „Pač svoto denarja, — kaj?“

„Bog varuj, nekaj živega, otroka!“

„Otroka?“ se je čudil Ernest. „Ali se ni še nihče oglasil?“

„To je kočljiva stvar“, mrmral je farmer. „Imamo otroka že nad pol leta, ne da bi bili komu kaj povedali. To je zato, ker stanujemo sredi gozda in pridemo le vsake tri ali štiri mesece enkrat v mesto; in potem je moja žena tako bedasta, hotela je otroka sama obdržati, ker midva namreč nimava nobenega.“

Farmer je pri teh besedah postal resen in je tužno zamrmral pred-se.

Ernest si pri tej pripovedi ni dosti mislil.

Sicer je vedel, da je Helena takrat iskala otroka, a to se je bilo le tako mimogredé omenilo, da mu je vsa stvar izginila iz spomina. On ni vedel, kje je Helena otroka zgubila in če se je tisti zopet našel.

Sploh je bilo mesto Avgusta daleč od Marivila in Ernest ni ničesar vedel o takratnih dogodkih.

„Kako pa ste prišli do otroka?“ vprašal je farmerja, ki ni bil drugi ko Milton, kateri je takrat rešil Lidijo.

„To mi bodete komaj verjeli“, rekel je ta. „Pomislite! Peljal sem se s svojo staro iz Avguste domov; bilo je malo pozno in ustavila sva se, da bi pričakala lune. — Sedela sva pri ognju. Nakrat sem zaslišal krik. Skočil sem kvišku in videl velikega volka, ki je drvil proti ognju. V hipu sem pomeril s puško in ustrelil zver. Sedaj sem pa vendar hotel vedeti, kaj

je pomenil krik. Vzel sem goreče poleno in šel na mesto, kjer je obležal volk, tu, — mislite si moje začudenje, — našla sva majhno, zalo deklico, katero je volk ravno menil požreti.“

„To je čudno“, rekel je Ernest, „ali ni v bližini tega kraja nobene naselbine?“

„To je ravno čudovito; par ur naokoli ne prebiva človeška duša; sploh so tod revni bajtarji, in malo dekletce je iz fine hiše, to je gotovo.“

„Vi bi bili vendar morali to naznaniti“, dejal je Ernest nejevoljno. „Le pomislite, kak strah je morala prestati uboga mati.“

„Da, temu je kriva moja žena“, rekel je farmer. „Ta je hotela na vsak način deklico pridržati; rada jo tudi imava kakor da bi bila najina. K temu je prišlo, da več mesecev nisem mogel od svoje gozdne farme; saj sva odločena od vsega sveta in ko sem prišel prvokrat v Avgusto, prosila me je moja žena milo, naj še odložim naznanitev. Nekaj dni sem pa je imela slabe sanje in trdi, da se ji je prikazala otrokova mati in je grozé zahtevala deklico nazaj. Sedaj mi ni dala miru; moral sem takoj v mesto, da bi dal v časnik inserat in s tem opozoril otrokove sorodnike.“

„No, potem povejte, kakšen je otrok, koliko je star. Potem že skujem naznanilo.“

„Otrok vé samo svoje krstno ime Lidija in govori le par angleških besed. Moja žena trdi, da morajo stariši biti Slovani; otrok je 3—4 leta star.“

„Tako“, dejal je Ernest in postal pozoren. „Ali niste pri otroku nobenega spoznovalnega znamenja našli? Kako pa je bilo perilo zaznamenovano?“

„Na perilu ni bilo nikakega imena, a na vratu je imel otrok obešen križec, poln biserov, — tako vsaj pravi moja žena, — in na zadnji strani tega križca je tudi nekaj črk.“

„To je jako važno“, zaklical je Ernest in prijel za pero: „katere pa so te črke?“

„Tu imam napisano, — poglejte, H. pl. O.“

„H. pl. O“, ponovil je Ernest premišljuje. „Moj Bog, — je-li mogoče, to se pravi Helena pl. Ostrovrhar.“

„Vi gotovo poznate stariše?“ vprašal je farmer začuden.

„Poslušajte, prijatelj“, zaklical je Ernest naglo, „pojdite hitro z menoj: tu v Avgusti je gospod, ki nam lahko takoj

pové, če je otrok njegov. Najel bom voz, — spijte hitro; — ako je tako, kakor jaz mislim, potem bodete bogato poplačani.“

Zmajavši z glavo sledil je farmer pozivu in čez par minut peljala sta se moža v hotel, kjer je stanoval grof Ostrovrhar.

Ernest je hitro ropotal s svojim spremljevalcem po stopnicah gori in prosil presenečenega Janeza, naj ga takoj naznani grofu.

Čez nekaj minut se je ta vrnil in ju peljal v sobo, kjer ju je sprejel grof Ostrovrhar.

S hlastnimi besedami poročal je Ernest, kar je zvedel od farmerja, medtem ko je ta vidno v zadregi stal zraven in plaho gledal v resni obraz starčka.

Ko je pa kočijaž omenil križec in imenoval črke, ki so bile vanj vrezane, oživele so se mrkle poteze starega plemiča.

„Tak spomin sem enkrat podaril svoji hčeri; ni dvoma, da je otrok moja unukinja. — O Bog, zahvalim Te, — sedaj spoznam Tvojo dobroto, ker mi namesto izgubljene pošlješ nje-nega otroka.“

Slovesna tihota je vladala v sobi.

Vsi so v spoštljivi plašnosti gledali starega grofa, ki je kakor pozabivši samega sebe stal tu in hvalil Boga, da mu je v zadnji uri poslal tolažbo.

Potem je stopil grof k farmerju Miltonu, in mu krepko stisnil roko.

„Bogato Vas poplačam, vrli mož“, rekel je prijazno, kajti brez Vas bi bil zgubil tudi svojo unukinjo, katero najti bi ne bil nikdar več upal.“

Farmer je ostal čez noč v hotelu in drugega jutra drdral je lahek voziček, v katerem se je peljal grof s svojim spremljevalcem proti samotni hiši v gozdu.

Ded in unukinja.

Poldne se je bližalo, ko je daljno lajanje oznanjalo grofu in njegovemu spremljevalcu, da se bližata Miltonovi naselbini.

Farmerjeva žena je pričakovala svojega moža.

Začudeno je gledala žena voz, ki se je ustavil pred vratmi. Spoštljivo plaho je opazovala visoko postavo starega grofa, ki jo je srčno pozdravil in ji stisnil roko.

„Pomisli, žena“, zaklical je Milton brez sape, „tu je ded naše Lidije, in uboga mati otroka je pred nekaj dnevi ponesrečila in je že pokopana.“

Prestrašeno je gledala žena svojega moža, ki je s tresočim glasom to povedal.

Solze so ji zalile oči.

„Za Boga, le otroku ne povejte nič o tem, gospod grof“, ihtela je, „vedno povprašuje za mamo, samo očeta se boji.“

„To je razumno“, odvrnil je grof Ostrovrhar resno. „Oče je ničvrednež, ki je mojo hčer pripravil v nesrečo; ko bi njega ne bilo, bi še imel svoje ljubo dete; ona bi bila sedaj srečna, a Bog je drugače odločil.“

Žena je peljala grofa v malo sobo in odprla vrata, ki so šla na vrt. —

„Lidija!“ klicala je jokaje, „Lidija, pojdi hitro notri!“

Zunaj so se zaslišale lahke stopinje.

Potem je poskočilo majhno dekletce čez prag in začudeno gledalo grofa, kateri ni mogel več skrivati svoje ginjenosti.

„Moja Helena, kakoršna je bila!“ zaklical je iskreno in hitel k otroku, da bi ga pritisnil na svoje srce.

„Lidija!“ rekel je stari gospod tresočim glasom. „Ali me še poznaš, saj sem Tvoj stari oče, — saj si me že videla.“

Videti je bilo, kakor da bi se otrok grofa spominjal, pozvalo se je na plahem pogledu, da se je v otrokovi duši vzbudil spmin na nejasen prizor iz preteklosti, — oni zimski večer na Orem vrhu, ko je nje mati ležala na kolenih pred starim gospodom in je Lidija proseče sklepala svoji ročici.

A zapuščeni otrok je sedaj čutil, da pripada staremu gospodu, ki je s tako milim glasom poklical njegovo ime.

Še en presojevalen pogled, potem sta se oklenili majhni ročici grofa, kateri je otroka srčno stisnil k sebi in skoraj udušil s svojimi poljubi.

Farmer in njegova žena sta ginjeno gledala.

Čutila sta sicer, da se jima je otrok zelo priljubil, a rada sta ga izročila staremu očetu, ki ni imel sedaj drugega na svetu, ko svojo unukinjo. —

„Tu je križec, gospod grof“, rekla je žena jokaje in dala staremu gospodu lišp, katerega je Lidija nosila, ko sta jo našla.

„Jaz sem ta dragi spomin nekdanj podaril svoji hčeri“, rekel je grof Ostrovrhar, ko je z rosnimi očmi ogledoval križec. „To je spomin na izgubljeno hčer, drugače bi Vam ga bil rad pustil. A bogato Vam poplačam, da ste vzeli mojo unukinjo k sebi.“ —

„Ničesar ne zahtevamo, gospod grof“, dejal je Milton. „sicer sva revna, a na plačilo nisva računila.“

„Jaz cenim Vašo blagosrčnost, katero se tako redko najde“, odvrnil je plemič, „a prosim Vas vendar, da sprejmete to majhno svoto, katera bi Vama utegnila olajšati Vaše trudapolno življenje. Bivanje v gozdu je v zvezi s trdim delom, vem, in zato vzemite od mene ta mali dar, s katerim Vam zamorem le nepopolno vrniti, kar ste za Lidijo storili.“

Pri teh besedah je potegnil grof iz žepa zavitek in ga potisnil farmerju v roko.

„Jaz ne zahtevam hvale“, odbranil je grof zahvalne besede, „vedno sem še Vaš dolžnik.“

„In sedaj naj gre mala Lidija z Vami v Evropo?“ vprašala je gospa Milton jokaje.

„Da“, prikimal je grof Ostrovrhar resno, „mojemu samotnemu gradu naj zopet prisveti solnce. Na moji unukinji bodem poravnal, kar sem zagrešil nad hčerjo!“

Grof Ostrovrhar je nežno pritisnil deklico k sebi in ji poljubil majhna, rožnata ustna.

„Ali pride tudi mama?“ vprašala je Lidija.

„Gotovo, ljubček“, tolašil je stari gospod. „Najprvo se peljeva midva domu, potem pa pride mama kmalu za nama. Peljala se bova na veliki ladji in, če prideva domu, najdeš vse, kar si poželil Tvoje srce.“

Gospa Milton je otroku oblekla obleko, v kateri jo je takrat našla, in ostalo perilo zvezala v zavitek, katerega je vročila Janezu.

Potem je grof Ostrovihar prisedel k mizi in jedel, kar so mu mogli nuditi priprosti ljudje, medtem ko jima je pripovedoval usodo svoje hčere.

„To mora biti lopov!“ zaklicel je Milton jezno, ko je končal stari grof.

„Pst“, opominjala je žena in pogledala Lidijo, ki ni ničesar razumela o pripovedi in se igrala s svojo belo muciko.

„Ali smem mačico s seboj vzeti, stari oče?“ prosila je s svojim sladkim glasom, „jaz jo imam tako rada in ona je tako dobrovoljna.“

„Seve, moj ljubi otrok“, rekel je grof Ostrovihar, „če so tvoji redniki zadovoljni, vzameva živalico s seboj.“

„To je samo ob sebi umevno“, rekel je Milton in pomigal svoji ženi, naj se poslovijo od Lidije, ker je grof hotel odhajati.

Bila je bridka ura ločitve, ki je sedaj sledila.

Milton je moral svojo jokajočo ženo skoraj s silo odstraniti, a je sam komaj zatiral solze.

„Tu je moj naslov“, rekel je grof pri slovesu, „pišite mi prav kmalu; morda me obiščete enkrat s svojo ženo. Vedno mi bodeste dobro došli!“ —

Milton je gledal za oddrdrajočim vozom, da je zavil okolu bližnjega gozdnega ogla, potem je šel počasi v hišo, da bi potlašil svojo žalostno ženo.

„Bodi pametna“, prosil je, „vidiš, Lidija vendar prav za prav pripada staremu očetu. Midva sva ji vedno le tujca, ako sva jo tudi ljubila, kakor da bi bila najin otrok.“

„Prav imaš“, ihtela je žena Miltonova, „a manjkala mi bo zelo. Sedaj tudi vem, zakaj sem vedno sanjala o materi; to je bilo znamenje, da jo bova kmalu zgubila.“

Farmerju je bilo tudi težko pri sreju, molčé je stopil k oknu. —

Tam je ležal zavitek, katerega mu je posilil grof.

Milton ga je previdno odprl in vzel denar ven.

„Za Boga, — žena, poglej vendar sem!“ zaklicel je presenečen in štel bankovce, ki so se nahajali notri. „Premisli, pettisoč dolarjev — o, kolika sreča!“

Farmer je bral besede, ki so bile na vizitnici: „V majhno zahvalo zvestim rednikom. Grof Ostrovrhar.“

Žena Miltonova je komaj pogledala denar, kateri se je ubogemu farmerju zdel velikansko bogastvo.

„Jaz bi bila rada temu odrekla“, dejala je tiho, „da bi bili le obdržali otroka.“

„Le čakaj, žena“, tolažil je farmer, „prodala bova najino naselbino in se preselila proti zahodu. Tam si kupim koš sveta in bova premožna človeka. Če hočeš potem še vedno kakega otroka, dobila bova lahko kako dekletce v rejo, to ni težko.“

„A take ne dobiva, kakor je bila Lidija“, odvrnila je neutolažljiva žena in zapustila sobo.

Drugo jutro se je odpeljal grof Ostrovrhar z Lidijo, Ernestom in Janezom.

Stari plemič je bil kakor izpremenjen in ni odvrnil svojih očij od majhnega, nežnega bitja.

Ko se je vlak pomikal skozi Kolumbijo, ni slutil, da je bila njegova, kakor je menil mrtva, hči le malo hiš oddaljena od njega.

On ni pretrgal vožnje, temveč se je peljal dalje in je že tretji dan dospel v Novi Jork.

Grof Ostrovrhar bi bil rad sporočil Rogersu o čudni najdbi Lidije, a njegov naslov mu je bil neznan in čakati je moral na pismo, katero mu je Rogers obljubil.

Lidija je bila najsrečnejši otrok, ker se Ernest in Janez nista naveličala zabavati svojo prihodnjo gospodinjo. Pela je in se igrala, da so se vsi sopotniki veselili nad ljubkim otrokom.

V Avstriji so padale prve snežinke, ko je stari plemič zapustil zadnjo postajo, kjer ga je čakala njegova kočija.

Vrnil se ni sam v grad Ostrovrh. Če ravno mu preljuba hči ni bivala več med živimi, ostala mu je bila vendar unukinja.

Lidija je gledala z velikimi očmi, ko se je kočija ustavila pred krasnimi vratmi, kjer so grofovi služabniki pričakovali njegov prihod; ljubka glavica je radovedno gledala iz svoje

bele, oglavnice na obraze, ki so se gnetli okolo voza, da bi videli otroka grofove hčere.

Bilo jih je še mnogo, ki so bili poznali Heleno in so se sedaj glasno radovali, ko so ugledali Lidijo, ki jim je prijazno migala.

Oskrbnikova žena, spoštljiva stara gospa, ki je poznala Heleno kot otroka, sprejela je Lidijo in jo previdno nesla po stopnicah.

Stari gospod je tužno pokimal in pogladil svojo unukinjo po glavi.

Lidija je bila izročena nekaterim starim služabnicam.

Čez malo ur gledale so ponosne podobe pradedov v razkošno opremljeni spalni sobi začudeno na posteljico, v kateri je zadnji potomec stare rodovine, Helenina hči, na svilenih blazinah ležala v sladkem spanju.

Bog zna, sladki angelj, bodeš li še kdaj videl svojo ljubo drago mamico!

210. poglavje.

Nova družabnica.

„Ali me hočeš že zapustiti, Edgar?“

„Ne morem ostati, ljubica; moja prisotnost je nujno potrebna v pristanu.“

„Ah, pusti vendar, naj se ladje same vsidrajo in ostani pri meni, jaz Te imam tako redkokedaj.“

„Eliza, to je nemogoče, saj pridem jutri opoldne zopet k Tebi.“ —

„Oh, do takrat je še tako dolgo“, stokala je Eliza, „danes si bil tudi komaj eno uro tu.“

„Le čakaj, srček, da se enkrat poročiva, potem bova mnogo več skupaj. Danes pride Tvoja nova družabnica; ta Ti bo tudi kratila čas.“

„Če le ne bo zopet tako stara in čmerna, ko prejšnja“, tožilo je mlado dekle. „Papa jo je sprejel na priporočilo nekega prijatelja, ki je župan v Leasburgu. Jaz še vedno z grozo mislim na sitno gospodično Klive, ki me je s svojimi nravnimi in družabnimi pravili mnogokrat spravila do obupnosti; saj veš, da sem pravi osat in ni z mano dosti početi.“

Mladi mož je postal nekako resen, ko je odvrnil:

„Poslušaj, Eliza, in ne greni dami takoj življenja s Tvojimi nagajivostmi. Ti si še zelo mlada in boš kmalu z menoj občevala v najodličnejših krogih; tu je fina družbena izobrazba neobhodno potrebna.“

Eliza je povescila ljubko glavico.

„Dobro, kakor želiš, Edgar, saj veš, da Tebi na ljubo vse storim.“

„Torej mi obljubi, dušica, da bodeš prav marljivo posnemala vse dobre uke?“ rekel je Edgar, in poljubil mala, cve-toča ustna. —

Bila je lepa dvojica zaročencev, ki sta v krasno opremljeni sobi imela ta razgovor.

Sreča jima je položila svoje darove že v zibel, ker so jima, edinima otrokoma bogatih in čislanih ladjarjev, ostale tuje skrbi in težave življenja.

Edgar Povel je bil visoke, vitke rasti, možato-lepega obraza, kojega temne oči so neustrašeno gledale v svet. Temne brke so zakrivalo ponosno zbočene ustni, katerim se je poznalo, da sta bili vajeni ukazovati.

Vzlic svoji mladosti mu je mesto izročilo odgovorno službo nadzornika ladjarnice, kar ga pa ni zadrževalo, tudi svojemu očetu pomagati, da bi mogel pozneje prevzeti njegovo veliko posestvo.

Eliza Klarendon je bila ljubezniva, plavolasa lepota, koje mile modre oči so sem pa tje z nagajivim pogledom izdajale, da je razposajenost bivala za lepim belim čelom; bila je majhna, nežne rasti in kot edini otrok, kateremu je mati zgodaj umrla, od očeta zelo razvajena.

Seveda je razposajena deklica svojim učiteljem prizadevala mnogo skrbi.

Ker je gospod Klarendon živel le sam zase, je hčer malo-kdaj prišla v družbo.

S svojim zaročencem je skupno vzrastla; iz otročje igre je nastalo medsebojno nagnenje, katero sta še podpirala oba očeta, tako da se ni nihče čudil, ko se je čula vest o njihovi zaroki. —

Elizin oče je želel, da bi bila njegova ljuba hči kmalu vpeljana v veliko družbo, in ji je zato najel starejšo damo, katera naj bi Elizo pripravila za vstop v svet.

Gospica Klive pa ni bila svoji nalogi kos, ker se je Eliza umikala starejši družabnici.

Mladost zahteva mladosti: to je uvidel Elizin oče in je vzela drugo družabnico, katero mu je priporočil dolgoletni prijatelj. —

Eliza je stala pri oknu in migala Edgarju, ki je ravno stopil na voz, da bi se peljal v pristan, ko je vstopil njen oče.

„Otrok, — požuri se“, zaklical ji je prijazno. „Poglej, če je v obedni sobi vse v redu: Tvoja nova družabnica bo kmalu tu; voz se je že odpeljal na kolodvor.“

„Ali je tudi tako stara in sitna, kakor gospodična Klive, papa?“ vprašala je Eliza.

„Mislim, da ne, otrok, moj prijatelj mi je pisal, da je zate primerna, gotovo Ti bo ugajala.“

Eliza je zganila z ramami in naredila jako dvomljiv obraz. —

„Sploh nam bo dama tudi povečala število služabnikov“, dejal je stari gospod. „Ona ima s seboj zamorko, od katere se ni hotela ločiti. No, tega ji ne morem zameriti. Uredil sem torej tako, da bo nova domačinka lahko imela zamorko zase.“

„Kako ji je pa ime, papa?“ vprašala je Eliza radovedno. „Helena Sever“, odvrnil je stari gospod, „Avstrijanka je, iz odlične rodbine.“

„Helena“, ponovila je Eliza smeje, „puh, grdo ime, gotovo tudi taka oseba. To je dama z nagubančenim obrazom in očali na nosu, ki bo Tvojega divjaka neusmiljeno silila v jarem pristojnosti.“

Stari gospod je ljubeznjivo gledal na mlado dekle, katero ga je poljubuje objelo.

„Meni se zdi, Ti ne boš z nikomur zadovoljna, Eliza, — a sedaj pride voz, ostani tu, da jo sprejmeva.“

Eliza je stekla k oknu in radovedno gledala po kočiji.

„Tu je zamorka“, zaklicala je, „mlada, zala zamorka in tu —“

„No, kakšna je, Eliza?“ vprašal je oče in stopil k hčeri.

„Obraza ne morem videti, ker ima pajčolan, a lepo, vitko postavo ima, vidiš, papa, gre kakor kraljica.“

Odstopila sta od okna in polno pričakovanja gledala na vrata. —

Stopinje so se bližale, potem so se vrata odprla in sluga je oznanil:

„Gospica Helena Sever!“

Molče sta zrla ladjar in njegova hči v lepi blede obraz Helene, ki je odgrnila pajčolan in se priklonila.

Ladjar se je prvi zavedel in šel prihajajoči naproti.

„Dobro došli, gospica, v mojem domovanju; tu je moja hči, ki se tudi veseli, se z Vami seznaniti.“

Eliza je boječe pristopila in ponudila Heleni roko, medtem ko so njene modre oči z neprikritim občudovanjem zrle v lepi obraz nove družabnice.

Pozdrav ji ni prišel iz ust, jecljala je nekaj pretrganih stavkov, potem pa naivno rekla:

„Ah, kako ste lepi, gospodična Sever, jaz sem si Vas popolnoma drugače predstavljala.“

Helena je zarudela, kar je nje obraz še polepšalo, tako da je stari gospod komaj zadržal klic očaranja.

„Eliza“, rekel je očitaje, „ali se tako sprejme prihodnjo prijateljico? Oprostite, gospodična, sedaj vidite, da moj divjak še zelo potrebuje družbenih pravil.“

„Odpustite, gospod Klarendon“, rekla je Helena s svojim milim glasom, „le pustite svoji hčeri nezavzetost, katero se itak redkokedaj najde; fina taktnost pride že sama od sebe; a gorkega srčnega glasu ne smé prevladati.“

„Ah, ljuba gospodična Sever“, radovala se je Eliza, „že vidim, medve se bova razumeli, Vi ste vse drugačni ko moja prejšnja propovednica morale; medve se ujemave.“

Eliza je objela Heleno in jo iskreno pritisnila k sebi.

„A otrok!“ zaklical je gospod Klarendon prestrašen, „kaj si naj misli gospica Sever o Tebi?“

„Srečna sem, gospod Klarendon“, rekla je Helena. „Jaz sem v življenju tako malo ljubezni in odkritosrčnosti našla, da cenim to nad vse.“

„Vidiš, papa“, je vskliknila Eliza, „Tu imaš; sedaj me boš drugače sodil. A sedaj pojdite, gospodična Sever, lačni bode in utrujeni; za Vašo zamorko se bo spodaj skrbelo!“

Obe dami sta zapustili salon, gospod Klarendon jima je počasi sledil. — — — — —

Helena je na jutro po oni strašni noči srečno dospela z Juno do naslednje železniške postaje in se je odpeljala v Kolumbijo, kjer jo je vse spominjalo onih groznih časov, katere je tam preživela.

A vsa poizvedovanja so bila zaman, akoravno je Juno povpraševala v vsaki posamezni hiši in naselbini v gozdu.

Na Miltonovo farmo ni nihče mislil, ker je ta zelo oddaljeno ležala v bližini Avguste.

Tam se je najmanj mislilo, da bi bila Lidija.

Tako je morala Helena s težkim srcem nehati z iskanjem, ker ji je denar pošel, in ji je znova pretila beda.

V tem je pripeljala srečna usoda župana iz Leasburga, kojemu je Helena pri dobrodelnemu koncertu pomagala iz velike zadrege, v Kolumbijo.

Srečal je Heleno in jo prosil, naj znova nastopi, da ji bo on pomagal.

A Helena je to odločno odbila.

Župan je končno odnehal in se potem trudil, pevki prekrbeti drugo ugodno službo.

Slučaj mu je prišel na pomoč.

Ladjar Klarendon je prosil namreč starega prijatelja, da bi najel za njegovo hčer primerno družabnico.

Helena je bila pripravljena to službo prevzeti, posebno ker ji je župan zagotovil, da pride v velečislano rodbino; tudi bi ne bila daleč od Kolumbije, kjer se je še vedno nadejala najti Lidijo.

Medtem je župan uredil to zadevo v zadovoljnost obeh strank. —

Juno je smela ostati pri svoji ljubljeni gospodinji in nekega jutra je peljal župan svojo lepo varovanko na kolodvor in se je poslovil od hvaležne mlade gospe, ki se je odpeljala v svojo novo bodočnost.

Spomini.

Helena se je kmalu po svojem prihodu podala k počitku, ker jo je vožnja zelo utrudila.

Juno ji je pri razpravljanju povedala, kako prijazno so jo sprejeli uslužbenci.

Drugega dne je morala Helena najprvo vse občudovati, kar je Eliza imela, ker je mlado dekle žarelo veselja nad tako lepo in ljubeznjivo tovarišico.

Gospod Klarendon je kmalu z zadovoljnim smehljanjem videl obe mladostni postavi roko v roki hoditi pod senčnatimi drevesi krasnega vrta.

„Kmalu bo čas obeda!“ zaklicala je Eliza. „Danes se bode seznanili z mojim ženinom. Oh, ta se bo veselil, da sem našla toli ljubo tovarišico.“

„Želim Vam vso srečo“, dejala je Helena iskreno, „prepričana sem, da Vam bo življenje pokazalo samo svoje prijetnosti.“

„O, prosim, gospodična Sever, povejte mi, ali ste tudi Vi zaročeni?“ vprašala je Eliza naivno.

„Ne“, odbranila je Helena, „živim samotno, ker sem se morala v življenju boriti z velikimi težavami.“

Helena se je namenila molčati o svojih doživljajih, ker jo je župan, kojemu je nekaj namignila, za to prosil.

Imeli so jo torej za neomoženo.

„Tako mlada in tako lepa“, rekla je Eliza premišljuje. „Le počakajte, gospodična. Ko bode z menoj zahajali v družbo, se bodo vsi v Vas zagledali.“

Helena ni odgovorila.

„Do možitve z Edgarjem je še dolgo!“ govorila je Eliza dalje. „Papa pravi, da morava še najmanj eno leto čakati, ker sem še premlada; a saj imam že sedemnajst let; papa je prav krut.“ —

Helena je ravno hotela nekaj odvrniti, ko se je gospod Klarendon pokazal pri oknu in zaklical na vrt:

„Pridi z gospico Sever k obedu, Eliza! Edgar je ravno prišel!“

„Potem pa le hitro gori!“ zaklicalo je mlado dekle in potegnilo Heleno s seboj. —

Ko sta dami prišli v obedovalno sobo, je Edgar osupnjen stopil nazaj.

Bil je očaran od dražestne prikazni Helene, ki se je kakor kneginja priklonila pred mladeničem in njegov uljudni pozdrav ravno tako odvrnila.

Eliza je svojemu zaročencu padla okolo vratu in ga srčno poljubila.

„No, kako se Ti dopade gospodična Sever?“ zaklicalo je dekle. „Ali ni vsa drugačna kakor gospodična Klive? Bodi prepričan, Edgar, da se bom od nje mnogo naučila, ker je tako dobra in ljubeznjiva.“

„Otrok, meni se zdi, da celo življenje ne boš pametna“, rekel je gospod Klarendon dobrovoljno. „Ali se tako vpelje novo tovarišico, da se Edgarja vpraša, če se mu dopade?“

„Ne huduj se, papa“, zaklicalo je mlado dekle. „Gospodična Sever se mi dopade, da, od prvega trenutka se mi je priljubila, zato se mora tudi Edgarju dopasti, — ali nimam prav?“

„Gotovo, Ti razposajenost, Ti imaš vedno prav“, rekel je mladi mož in na lahko potrkal Elizi po vročem licu.

Med obedom je največ govoril gospod Klarendon.

Z Edgarjem se je zabaval o novih lukah in enakih, ženske malo zanimajočih rečeh.

Edgar je radovoljno dajal pojasnila.

A njegovi skrivni pogledi, katere je sem pa tje pošiljal k Heleni, dokazali so, da je bila njegova pozornost deljena.

Neprišljen pogovor z damami bi mu bil mnogo ljubši.

Ko je bil obed končan, je gospod Klarendon vstal, ker je imel navado po kosilu počivati.

„Le obsedite, otroci“, obrnil se je k zaročencema, „jaz grem v svojo sobo in pridem na kavo zopet k Vam.“

Eliza se je, ko je njen oče govoril z Edgarjem, živahno zabavala s Heleno in je sedaj tudi svojega zaročenca potegnila v razgovor.

„Ali nas hočeš jutri v svoji jadrenici peljati, Edgar?“ vprašala je z ljubeznjivim nasmehom. „Jaz imam tako hrepenenje po morju in vreme je sedaj krasno.“

„Teško pojde, Eliza“, odvrnil je Edgar obotavljaje. „Sedaj imam toliko dela v ladjarnici, da se morem le malokdaj odtegniti.“

„A enkrat boš vendar naredil izjemo“, laskalo je mlado dekle. „Bodi dober, Edgar, stori mi to ljubav. Jaz bi rada gospodični Sever pokazala, kako lepo je naše mesto videti z morja, in treba nam je le do otoka „Fort Smuter“ peljati se: za to zadostuje eno popoldne.“

Edgar je vprašujé pogledal Heleno, ki je molčé poslušala. „Skušal bom Tvoji želji ugoditi“, rekel je končno, „in Ti jutri zjutraj sporočim, če mi bo mogoče se oprostiti.“

„Ah da, Edgar“, prosila je Eliza, „jaz se že veselim in Ti si tako spreten in izkušen mornar, da nam ne preti nobena nevarnost.“

„Ali ste radi na vodi, gospodična Sever?“ obrnila se je Eliza na Heleno.

„Do sedaj sem imela malo prilike za to, odvrnila je ta, „moja prejšnja domovina v Avstriji je v hribih, in razun moje prevoznje v Ameriko sem bila malokdaj na kaki ladji.“

„Ah, Vi ste Avstrijanka“, segel je Edgar v razgovor, „ali smem vprašati, zakaj ste zapustili svojo lepo domovino?“

„Bila sem sama“, odgovorila je Helena bolj tiho, „in mislila sem, da se v Ameriki laglje preživim.“

„Reva“, zaklicala je Eliza sočutno, „to ste morali gotovo veliko pretrpeti?“

„Doživela sem marsikako prevaro“, odvrnila je Helena, „a Bog mi je stal na strani, da sem vedno o pravem času našla pomoč.“ — —

„Pojdite, gospodična, z mano na vrt“, zaklicala je Eliza čez nekaj časa, „pokazala bom Vam in Edgarju graščinsko razvalino, katero je dal papa tam sezidati; včeraj šele je bila dodelana in jaz sem se nepopisno veselila. — Ali ste v Avstriji tudi videli razvaline gradov, gospodična Sever?“

Helena je prikimala.

„V našem kraju stoji več takih srednjeveških ostankov izza časa razporov in pravice močnejšega: jaz sem mnogokrat po njih hodila.“

„Ah, to je krasno, potem mi morate tudi povedati, če je zidanje pravilno izvršeno. Jaz sem vzela idejo in načrt iz angleškega viteškega romana in papa je mnogokrat k mojim načrtom zmajal z glavo.“

Vsi trije so zapustili obedovalno sobo in so bili kmalu v razširjenem vrtu, kjer so jih senčnate poti prijazno vabile na sprehod.

Posestvo gospoda Klarendona je ležalo na konci mesta in je bilo krog in krog obdano od velikih vrtov, iz kojih so se dvigale mične vile.

Eliza je šla ob strani Edgarja in je desno roko zaupljivo ovila okolo Helenine rame.

„Tu poglejte, gospodična Sever“, zaklicala je veselo, „moj umotvor: — papa ga sicer imenuje razmetan kup kamenja, a kaj razume on o romantiki, za koju sem jaz vneta.“

Helena se je iznenadeno ustavila.

Pred njo je stala na narejenem griču, kateremu so bili ob straneh postavljeni močni kosi skalovja, slikovita razvalina z visokim mostovžem, ki se je dvigal nad zeleno drevje.

Vsi trije so šli po skalnatih stopnicah na grič.

Tu so vstopili v vrata razvaline, pred kojim vhodom so kamenite stopnice peljale na mostovž.

Vsedli so se na priprosto klop, ki je bila vdolbljena v zid. —

Razgled v daljavo, ki se je tu nudil očesu, je bil krasen; čez šumeče vrhove dreves videle so se lepe vile, ki so se tu pa tam pokazale iz zelenja, do morskega zaliva, ki je segal daleč v deželo, in oživljen po množici ladij, nudil krasno podobo.

Iz modre vode vzdigovali so se smaragdno zeleni otoki.

Na enem teh otokov je stalo temno zidovje trdnjave Smuter.

Edgar je poljubil svojo nevesto.

„To je čarobno!“ zaklical je, „kaj takega nisem pričakoval.“

„Ah, Ti še ne veš, kako sem jaz romantična“, šalila se je Eliza. „Kadar bova enkrat poročena, potem se bodem oblačila kakor plemenite gospice davnih časov, in Ti boš hodil doma kakor vitez z baržunastim telovnikom in škornjami z ostrogi.“ —

„Zakaj ne v bojni opravi?“ smejal se je Edgar v šalo privolivši. „Potem bi imela zjutraj pri kavi prijetno zabavo, naličnik kviško držati, da ne pade doli.“

„Fej, — zasmehovalec“, dejala je Eliza, „Ti še ne za-slужиš, da postanem Tvoja gospodinja. Le počakaj, sedaj Ti uidem in se skrijem, da me ne najdeš več.“

V hipu je bila po stopnicah doli in je tekla za zidom.

Edgar ji je sledil.

Helena je sama ostala na mostovžu.

Zapazila je komaj, da sta jo zaročenca zapustila.

Čudna moč jo je prevzela; pred očmi ji je stal razdejan roparski grad v domačih hribih, od koder je mnogokrat gledala na slemena očetovskega gradu.

V temnem, strašnem stolpu roparskega gradu je bil tudi mostovž, na katerem je slovenska grofica včasih presedela cele ure in poslušala skrivnostno šumenje jelovih vrhov.

Nekak blažen čut jo je obšel; nje duh je bil daleč, daleč proč, v ljubi domovini, pod divjim skalovjem pri gradu Ostrovrškem. —

Edgar je našel svojo nevesto in jo karal radi njenega razposajenega vedenja.

„Ti si še pravi otrok“, rekel je nejevoljno, „Tvoje družabnico bom moral resno prositi, da Ti pokaže svojo oblast: Ti si sedaj dama in ne smeš več uganjati takih budalostij!“

Eliza je molče sledila Edgarju, ki je šel zopet proti stolpu. Nakrat pa se je osupljeno ustavil.

Srepro je gledal na mostovž, kjer se je vitka postava Helene odločila od modrega neba.

„Kaj pa je, Edgar?“ vprašala je Eliza in stopila poleg njega. —

„Pravljica iz preteklih dni“, odgovoril je ta, ne da bi odvrnil pogled od mostovža.

Mladi mož je imel prav.

Ni bilo treba velike domišljije, da bi v lepi postavi tam zgoraj ne domneval začarane grajske gospice, ki se je zbudila iz mnogostoletnega spanja ter hodila po starem zidovju in obžalovala uničeno moč starega deloželnega veka.

Tudi Eliza je gledala na lepi obraz Helene, ki je naslonila glavo v roko in sanjavo gledala v daljavo.

„Ali ni lepa, Edgar?“ šepnilo je mlado dekle. „Kakor rojenica izgleda, a ne kakor človek.“

Mladenič je zamišljeno prikimal, a odgovoril ni besedice. Ni se mogel ločiti od tega prizora.

Potem je globoko vzdihnil in kakor zmeden pogledal v modre oči Elize, ki so še vedno zrle v Heleno. —

Sedaj se je Helena nakrat vzbudila iz svojih sanj.

Za trenotek se je prijela za visoko belo čelo in potem počasi zapustila mostovž. —

Eliza ji je hitela naproti.

„Povejte mi samo, ljuba gospodična Sever“, vprašala je nagajivo, „če ste bili v daljni Avstriji morda kaka začarana grajska gospica, — to je bil pravecati strah tu zgoraj.“

Helena je vprašujoče pogledala na mostovž in nazaj na Elizo, katera jo je vlekla s seboj.

„Da, priznam“, reklo je mlado dekle, „opazovala sva Vas skrivaj, ko ste stali tam zgoraj na mostovžu. Kot otrok sem si že vedno želela, kadar sem brala pravljice, v resnici gledati tako čudo in videti začarano princezinjo v starem gradu. — Da, le čudite se, a prej, ko sem Vas zagledala tam zgoraj, se mi je izpolnila otročja želja.“

---

212. poglavje.

V vrtincu.

Okolu poludne prihodnjega dne je stal Edgar v svoji krasni jadrenici.

S pričakovanjem je gledal po nabrežju, kdaj se prikažeta dami. —

Dva mlada fanta v čedni mornarski obleki sta imela opravke pri jadrnih in sta nestrpno pričakovala ukaza: odpluti.

Bil je krasen dan; južno nebo je bilo jasno-modro in hladna sapica je prijetno vela.

Nakrat so se Edgarju zasvetile oči.

Njegov ostri pogled je namreč zapazil voz, ki je drdral ob nabrežju.

„Tu so“, je šepnil, „Eliza in zagónetna Avstrijanka —“
Njegov glas je razdonel neslišno.

Mladi mož se je zganil, kakor da bi se bil ujel na kaki nedostojnosti.

Elegantna kočija je pridrdrala z naglostjo in se ustavila poleg jadrenice.

„Pozdravljeni!“ zaklical je Edgar in hitel k vozu.

Dami sta bili v svetlih oblekah in Heleni je ta obleka tako dobro pristojala, da je Edgar le težko prikril svoje občudovanje. —

„To je stalo truda, predno je gospodična Sever oblekla svitlo obleko“, zaklicala je Eliza smeje se in stopila s Heleno v jadrenico. „A jaz nisem odnehala in toliko časa sem jo mučila, da je izpolnila mojo prošnjo, kajti na lepem modrem morju mora biti človek svetel kakor galeb.“

Edgar je peljal dami v kajuto, koje kristalna okna so bila odprta, tako da sta lahko uživali krasni razgled in sveži zrak, a sta bili vendar obvarovani solnea.

Eden mornarjev je nato odvezal vrv in jadrenica je naglo zdrčala z oseko.

Peljali so se mimo množice hiš, ki so obrobljale široko obrežje, skozi temne okope pristanskih baterij, kojih topovi so daleč naokoli vladali luko.

Potem so odstopili bregovi in pred očmi zamaknjene Helene ležal je širok, prekrasen zatok Šarlestona, iz katerega so se vabeče vzdigovali gosto zaraščeni otoki.

Edgar je sedel pri krmilu, da je jadrenica dospela v zatok, potem je ukazal mornarju vzeti krmilo, on pa je stopil k damama in je Heleno uljudno opozarjal na najjimenitnejše mikavnosti. —

Pokazal ji je trdnjavo Smuter, ki se je v domači vojski zoperstavila najhujšim napadom severnodržavlanskega oklopnega brodovja, pokazal ji visoki svetilnik, ki se je dvigal na strmem skalovju, da ga je bilo daleč naokoli videti.

Eliza je vmes govorila; opazila ni, da se je Edgar le s Heleno zabaval,

Zdelo se ji je to samo ob sebi umevno, ker ji vse te zanimivosti niso bile nič novega in jih je od prejšnjih voženj dobro poznala.

Edgar je čutil, da je svojo nevesto zanemarjal in se je obrnil k nji, a vedno se mu je vračal pogled k Heleni, ki je bila v svitli obleki podobna boginji, ki je prišla iz morja, da bi vspamtela človeška srca v brezupni ljubezni.

Helena ni opazila Edgarjevih pogledov.

Njeno oko je le občudovalo menjajoča se prizorišča, katera je nudil zatok, ki je bil poln ladij vseh narodov.

Barka je preplula zatok in dospela do otoka, na katerem se je vzdigovalo temno zidovje trdnjave Smuter.

Majhni otoček je bil priljubljen kraj izletnikom, ne malo je k temu pripomogla krasno ležeča gostilna v parkovih nasadih. —

Edgar je spretno skočil na mostiček in je pomagal damama z ladje.

Nameraval je šele popoldne odpluti v morje.

Lepi gostilniški vrt je bil danes le malo obiskan.

Gostilničar, ki je Edgarja poznal, se je hitro približal, da bi ga pozdravil.

„To je veselje, gospod Povel!“ zaklical je in krepko stisnil Edgarju roko. „Jaz sem že mislil, da se ne bodete nikdar več prikazali; saj je že cela večnost, kar Vas ni bilo pri meni!“

„Tega je kriva služba“, odvrnil je Edgar, „in ko bi ne bila Eliza tolikanj prosila, bi tudi danes ne bil prišel.“

Gostilničar je pozdravil Elizo in osupnjeno gledal njeno lepo spremljevalko, katero mu je Edgar predstavil.

„Ali se peljete od tu nazaj v Šarleston, ali ste namenjeni naprej na morje?“ vprašal je Edgarja.

„Nameravam damama pokazati morje“, odvrnil je le-ta.

„Danes je krasno vreme, gibanje valov se komaj opazi.“

„Seveda“, pritrnil je gostilničar, „priložnost je krasna; stari medved tam v čuvajnici sicer trdi, da se mu obnebje ne dopade, a mi se tudi spoznamo na vreme; ostalo bo še več dni tako.“ —

Edgar je pazno ogledoval lahke oblake, ki so se visoko v zraku svetili liki srebrnim snežinkam.

„Prav imate, gospod“, rekel je potem, „še nam ostane jasno nebo.“

Ker je bilo še malo prezgodaj za kavo, vodil je Edgar dami po otoku in jima kazal romantične nasade, ki so pokrivali vzhodni del.

Potem je peljal Elizo in Heleno do velikanske trdnjave, kjer ga je častnik prijazno sprejel in si prizadeval Edgarjevimi lepimi spremljevalkam pokazati vse zanimivosti trdnjave.

Častniki majhne garnizije so nasadili pri trdnjavi vrt, katerega je moral Edgar s svojima damama občudovati; samotarno živečim gospodom je bil vesel dogodek, da so v temnem zidovju smeli pozdraviti poset lepih dam.

Končno se je Edgar poslovil od prijaznih gospodov in zapustil z Elizo in Heleno trdnjavo, od koje zasipov so straže začudeno gledale na ljubke mladostne postave.

Uro pozneje so sedeli vsi v jadrenici in Edgar se je ravno obrnil h krmilu, ko mu je grmeči bas zaklical:

„Ne ostanite predolgo zunaj, gospod, — nekaj je v zraku!“

Mladi mož je osupnjen pogledal na čuvajnico ob bregu.

Tu je stala preperela postava, ki mu je zaklicala svarilne besede.

„Ne skrbite, Jak“, odvrnil je Edgar, „danes in jutri bo morje mirno.“

„Menite?“ rekel je starec. „No, saj bomo videli.“

Potem je zginil v svojo hišico, ki je imela slikovito lego pod visokimi drevesi na strmem bregu otoka.

Eliza in Helena nista opazili tega dogodka.

Sedeli sta v kajuti in se radovali nad prekrasnim razgledom po brezkončnem obzorju, na kojem se je sem pa tje prikazala ladja in zopet hitro zdrčala dalje.

Solnčni žarki so se svetili na lahkih valovih kakor raztopljeno zlato in jadrenica je plavala kakor lahkokrila ptica čez ocean. —

„O, to je čarobno!“ zaklicala je Eliza vsa zavzeta. „Kaj porečete k temu, gospodična Sever? Ni-li morje krasno?“

Helena je prikimala kakor v sanjah; videti je bilo, kakor da bi hotele nje lepe oči na veke si ohraniti to podobo.

Edgar je sedel nepremično ob krmilu.

Neprenehoma je zrl v kajuto; njegov pogled je obvisel na dražestni prikazni Helene, ki je nesluteč opazovala igranje valov.

Tako so minile ure. — — — — —

Helena je bila bleda ko smrt in je zatisnila oči, ko jo je Edgar dvignil in stopil v čoln, ki ga je val zanesel k bregu. Mlademu možu je šinila vsa kri v srce, ko je pritisnil krasno ženo k sebi.

Davno so že utonile bele hiše Šarlestona za obzorjem, samo zastavo na trdnjavi Smuter je bilo še videti, ko je Edgar obrnil ladjo, da bi jadrati proti domu. —

V tem ga je klic vzbudil iz njegovih sanj.

Eden mladih mornarjev je kazal proti jugu; on je bil izustil svarilni klic.

Edgar se je zganil, ko je zagledal na obzorju temni oblak, ki je s čudovito hitrostjo prihajal više in više.

Poznal je divjega tovariša, ki se je tu bližal, — vrtinec je pretil z uničenjem. — —

„Napnita vsa jadra!“ velel je mladi mož mornarjema.

Hitro sta izvršila ukaz, ker sta tudi spoznala nevarnost. — —

Bliskoma je letela ladjica pred močnejše se vzdigajočim vetrom.

Vse je bilo odvisno od tega, da dospe ladja pred izbruhom nevihte do otoka, sicer so bili vsi izgubljeni.

„Zaprta dobro okna kajute!“ zapove Edgar mornarjema, „pripravita za dame dežne plašče in potem hitro na svoje prostore!“

V trenutku so bili ukazi izvršeni in mornarja sta se vrnila na svoje prostore, da bi bila v odločilnem trenutku pri rokah.

„Za božjo voljo, Edgar, pridi k meni!“ zakliče Eliza, „bojim se, da bi strahu umrla.“

„Zapri vrata, dete“, odgovori Edgar nežno, ali resno.

„Vihar se bliža, ali jaz upam, da še pravočasno dosežemo otok. Vode pa dobimo dovelj v ladjo, zato zapri trdno vrata kajute.“

Eliza ga je ubogala ter padla glasno jokaje Heleni na prsa.

„O, gospica Sever, izgubljeni smo, le pogledjte te strašne oblake tam doli — hu, zdaj se tudi že bliska. O, ko bi bili vsaj ostali doma.“

Helena je tolažila prestrašeno dekle z nežnimi besedami ter jo toliko pomirila, da je Eliza začela zopet upati.

Solnce je izginilo za hitro se vzdigajočim oblakom.

Stemnilo se je.

Valovi so začeli kazati bele pene, ki so se grozotno lesketale v tej čudni svetlobi.

Edgar je stal s stisnjenimi ustmi pri krmilu.

Njegova roka je vodila ladjo, ki je kakor tiček letela in bele pene metala na krov.

Zdaj se privalijo od juga prvi valovi.

Ladja se pod njihovo silo pripogne na stran in gromovit val se vlije čez ladjo.

„Vzemita korcel!“ se zasliši Edgarjev mirni glas. „Hitro vodo iz ladje, pri otoku smo!“

Mornarja hitro priskočita ter izmečeta vodo iz čolna, medtem ko prestrašeno gledata na grozne oblake, iz katerih se je nevihta izvila.

Ni trenutka ni bilo izgubiti.

Iz daljave se je čulo zdaj neko grozno bobnenje, katero se je bližalo bolj in bolj.

Bil je vrtinec, ki vse uniči, kar mu pride na pot.

„Pripravita vrvi!“ vpije Edgar. „Tu je otok, in doli z jadri!“

Mladi mož je vedel, da še le zdaj pride prava nevarnost, ker bi se ladja pri visokih valovih, ako ne ohrani ravnovesja, gotovo razbila na strmem skalovju.

Tema je postajala vedno večja.

Ladja je s silno naglico hitela proti skaloviti obali.

Edgar je lahko spoznal mali zaliv, kjer je stala stražna hišica. —

Še en močan pritisk; in ladja zleti v malo pristanišče in v trenutku prileti vrv na suho.

Na obali je stal stari čuvaj, kateremu se je pridružilo vse osebje gostilne ter precej častnikov in vojakov.

V brezsapni napetosti so čakali, kako zvrši Edgar to težavno izkrcanje.

Le še nekaj minut se zamore ladja ustavljati valovom, potem jo zdrobe na kosec.

Edgar je videl nevarnost, a vedel je, kako se ji more izogniti.

Razburjeni valovi so časih ladjo tako približali obali, da je odločen mož lahko skočil iz ladje na suho.

Edgar je to opazil in si hitro izmislil načrt.

„Kakor hitro se ladja približa obali, skočita na zemljo!“ zakliče mornarjema tako glasno, da je njegov glas predonel celo vihar.

Urno sta ubogala temu ukazu, ter bila v nekaj minutah na varnem.

Edgar odpre vrata kajute, in se približa damama, ki sta bili zaviti v dežne plašče ter na vse pripravljeni.

„Hitro, pridite!“ reče Heleni, „zaupati se mi morate, niti trenutka ni izgubiti.“

Helena se mu začudeno umakne.

„Tukaj je Vaša nevesta, gospod Povel“, reče resno, „ne skrbite za me; če Bog hoče, tudi jaz uidem tej ladji, ki je v nevarnosti.“

Mladi mož se prestraši.

V naslednjem trenutku pa se obrne, vzdigne Elizo na svoje roke, med tem ko mu hoče Helena slediti.

„Ostanite, gospica Sever!“ zakliče kakor v smrtnem strahu, „v nekaj trenutkih se zopet vrnem!“

Eliza je ležala na pol onesveščena na rokah svojega ženina, ki je stopil na rob ladje, ki se je ravno zopet bližala obali. —

„Halo, pazite!“ zakliče Edgar.

V naslednjem trenutku skoči s svojo težo na nizko obal, kjer so se ljudje drenjali in mu odvzeli Elizo.

V trenutku stal je Edgar zopet na kraju.

Z nepopisno muko je opazoval, kako se je ladja zibala sredi pristanišča.

Lahko je opazil Helenino postavo, ki je nepremično stala med vratmi kajute.

Mlademu možu se je zdelo, da mu mora srce počiti.

Če se zdaj ladja razbije in to krasno bitje utone, bil je le on odgovoren!

Zopet se je privalil velikanski val v pristan.

Ladja se obrne in v naslednjem trenutku stal je Edgar na njenem krovu.

„Gospica Sever!“ zakliče boječe, „ali ste kaj ranjeni?“

„Ne“, reče mili glas Helene.

Mladi mož je hitro stopil na njeno stran ter jo potegnil na rob čolna.

„Zaupajte se mi“, prosi Edgar, ko opazi, da se mu Helena bojzljivo umika. „Sami se ne smete drzniti, da bi skočili, brez dvoma se ubijete ob skalah!“

Helena je bila smrtnobleda.

Zaprla je oči, ko jo je Edgar dvignil ter z njo stopil na rob ladje, katero je zopet drevil val proti kraju.

Vsa kri je silila Edgarju k sreči, ko je pritisnil k sebi to krasno bitje, ter slišal, kako ji burno bije srce.

Še enkrat pogleda ta mili obraz, ki je nepremično slonel na njegovi rami.

Drugi pogled kazal mu je velikanski val, ki se je hitro bližal ladji.

Potem skoči z močjo, ki jo da le največji obup, ali skrb za najdragocenejše bitje, in srečno dospe na obal.

Zdaj je val udaril ob ladjo in jo pokopal v globočino morja. —

Helena je bila rešena!

213. poglavje.

Nova ljubezen.

Od vseh strani so se ljudje gnetli k Edgarju, ki je Heleno nežno spustil iz svojih rok.

Držala se je pokonci, medtem ko je Eliza na pol onesveščena slonela na rami gostilničarja.

„Prosim, peljite dami v kako sobo, popolnoma sta premočeni“, prosi Edgar gostilničarja.

Ta je tej prošnji takoj ustregel.

„Ali vidite, gospod Povel, da sem imel prav s svojim prokovanjem“, zakliče stari Jak. „Takoj zjutraj sem zapazil, da leži nekaj v zraku. Lahko rečete, da je bila prava sreča, da ste utekli strašni usodi.“

Edgar je le na pol slišal starčeve besede.

Njegov pogled se je komaj odmaknil od Helene, ki je hitro šla z gostilničarjem ter podpirala opotekajočo se Elizo.

Konečno so dospeli pod varno streho in pohiteli v vežo, ker se je vlila strašna ploha.

Edgar se je poslovil s prisrčno zahvalo od častnikov.

Gospodje so pridno pomagali pri rešitvi, ter tudi vse prosto moštvo poklicali na pomoč.

„Zdaj pa glejte, da pridete v suho obleko, gospod Povel“, reče častnik, ki je pred nekaj ur peljal Edgarja in dami po trdnjavi; „saj ste mokri, kakor kopana mačka.“

„To mi nič ne dé“, odgovori Edgar, „skrbi me samo, če ta nezgoda ne škodi moji nevesti ali pa gospici Severjevi.“

„No, upajmo, da ne“, reče častnik. „Vaša gospica nevesta je sicer nežna in slabotna, ali malo mokrote ne škoduje dosti mladini. Kar se pa tiče druge dame, se ji pa ni ničesar opazilo, saj je stopala kakor kaka kneginja v mokrem plašču; sicer je pa izgledala kakor povodna vila; povejte mi vendar, gospod Povel, odkod pa je ta lepotica, ki je skoro nadnaravna.“

„Slovenka je“, odgovori Edgar kratko, „kaj natančnejšega mi pa tudi ni znano.“

Še enkrat stisne častnik Edgarju roko, potem zapusti vežo ter se vrne v trdnjavo.

Mladi nadzornik stopi v gostilničarjevo sobo.

Gostilničar mu je pripravil obilo suhe obleke. Hitro si je Edgar slekel premočeno obleko.

Zamišljen je šel potem k oknu ter zrl v naravo in na morje, ki je vrelo krog otoka, kakor da je razburjeno, ker mu je všel zaželjeni plen.

Edgar je potegnil z roko čez čelo in globoko vzdihnil.

Vedno in vedno so se mu vračale misli na oni trenotek, ko je držal gorko Helenino telo v svojih rokah in je ležal blede angeljsko lepí obraz na njegovi rami.

Zakaj ni mislil na Elizo, saj je bila njegova nevesta?

Čudno, ta tujka ga je silila, da je vedno mislil na njo!

Kakor je vihar hitro nastal, tako je tudi pojenjal.

Solnee je kmalo posijalo skozi pretrgane oblake, ki so dirjali dalje in eno uro pozneje se ni na modrem nebu poznala nevihta, ki je poprej besnela; samo še divje razburkano morje je svedočilo, da vihar ni bil samo sèn.

Edgar stopi v gostilniško sobo in tam počaka na dami, ki sta se še vedno mudili v gostilničarkini sobi.

Konečno se vrata odpro.

Eliza steče k svojemu ženinu, da se ljubemu zahvali za njegovo skoraj nadčloveško požrtvovalnost.

„Ah, Edgar, še vedno mislim le s strahom na oni grozni trenotek, ki smo ga doživeli“, vzklikne in ovije svoje roke ženinu krog vratu, „še vedno sem strahu kar omamljena. Kakšen strah je papa prestal.“

Edgar pogleda čez Elizino ramo na Heleno, ki je tiho vstopila za mlado deklico.

Hvaležno je ponudila roko svojemu rešitelju.

Mladi mož jo prime ter se smehljaje ubrani zahvalnih besedi; ali njegove oči so bile tako žareče uprte v lepi Helenin obraz, da se je ta zmedena odvrnila in stopila k oknu.

Solnce je razsvitljevalo divje razburjene valove v pristanišču Šarlestona in kazalo oblike parobroda, ki se je počasi bližal otoku.

Konečno dospe ladja v še precej mirni kraj na zahodni strani, kjer so se izkrevali in nekaj trenutkov pozneje je hitel gospod Klarendon poln strahu proti gostilni, kjer mu je Edgar hitro stopil nasproti.

„Hvala Bogu, da ste tukaj!“ vzklikne ladjar brezšapno. „Bil sem že v smrtnem strahu, da Vas je nevihta dohitela na morju. Ali kaj je to, — saj Ti imaš vso drugo obleko, moj Bog, — Eliza!“

„Bodite brez skrbi!“ zakliče Edgar. „Vsi smo zdravi, samo močno smo bili premočeni, zato smo se preoblekli.“

Ali stari gospod se je šele tedaj pomiril, ko je svojega ljubljjenčka Elizo objel in se prepričal, da je prišla zdrava iz nevarnosti.

Groza ga je stresala, ko je poslušal, kako nevarno je bilo izkrcanje in kako se je ladja potopila.

Potem prime Edgarjevo desnico ter jo z nepopisno hvaležnim pogledom stisne.

„Tega ti nikdar ne pozabim, moj dečko“, reče mehko, „saj je Eliza edino bitje na zemlji, kar jih imam od svojih ljubih; te izgube bi ne bil prenesel.“

Gospod Klarendon je zahteval, da se takoj vsi vrnejo domov.

Tako so rešeni šli na ladjarjev parobrod, kateri jih je hitro prepeljal v mesto.

Ladjar je šel z damama v kajuto in tam sedel zraven svojega otroka.

Še enkrat si je dal vso dogodbo natančno popisati, medtem ko je Edgar ostal na krovu ter premišljuje zrl na parobrodov dimnik, iz katerega so iskre letele. Veter je iskre razpršil, da so takoj pogasile.

Potem je šel s počasnimi koraki po krovu gori in doli.

Bilo je, kakor da si hoče neko podobo izbrisati, ki mu je pred dušnimi očmi vedno vstajala in ponosnega mladega moža brez rešitve omrežala.

„Helena“, zašepeče kakor v sanjah, „ti ljubka vila —“

Potem se prestrašeno zgane.

Saj je bil z drugo zaročen, z Elizo, ki ga je z vsem ognjem svoje strašne duše ljubila.

„Proč — proč s temi mislimi na tujko!“ klicalo je v njem in vendar ni mogel njene slike odstraniti. Ljubki obraz vstajal mu je vedno in vedno, čutil je, da bode kmalu podlegel.

Siloma se prebudi iz teh sanj, da jim v naslednjem trenutku zopet brez rešitve zapade.

Kakor od nevidne moči peljan, ponudil ji je najprvo rešitev. —

Rudečica sramote ga oblije, ko je mislil na to, kako je resno pokazala na njegovo nevesto; saj je bila Eliza ono bitje, ki mu je stalo najbližje.

Mislil je na muke onih trenutkov, ki so se mu dozdevali kakor stoletja, ko je rešil Elizo in je Helena še stala na ladji.

Če bi bil oni val prišel le eno minuto preje, potem bi onega angeljskega bitja ne bilo več; ležala bi tiho na morskem dnu.

Edgar zastoče, če le pomisli na to mogočnost, in potem ga prešine neko nepopisljivo sladko čustvo.

Zdaj je spoznal svoje duševno stanje; ljubil je prvič čisto, presrečno in — brezupno.

Da, brezupno, ker je bil že vezan, — vezan na deklico, ki je zaupno gledala na njega in kateri naj bi bil nekdanj opora, on — ki je ljubil drugo!

Kje bi našel izhod iz te zmešnjave?

Nobenega ni bilo!

Prisiljen je bil, da reši svojo častno besedo in na strani neljubljene žene z nepopisnimi bolečinami misli na bitje, kateremu se ne sme nikdar razodeti, če ni hotel, da bi se ga smatralo za brezčestneža.

Zdaj je čutil Edgar, da je ljubil Elizo le kakor brat sestri; zdaj je bila ona moč prišla čez njega in on je bil proklet, da izkusi vse muke ljubezni, ne da bi užil njene sladkosti.

Konečno se pomiri.

Nikdar ni hotel le najmanje izdati svoje dušne muke; nikdar naj Helena ne izve, da jo ljubi.

Hotel je le strogo družabno ž njo občevati, mogoče da se mu posreči, da svoje mučeno srce malo pomiri.

Edgar je bil vkljub svoji mladosti mož, ki je izpeljal, kar si je namenil, če bi ona le ne bila gospica Sever; ali vsakdanji pogled na krasno ženo bi celo kamenito srce omečilo, koliko bolj ljubečega moža, ki je le težko krotil svoja čutila.

Ostro žvižganje parobrodne piščali ga predrami iz teh mislij.

Parobrod je prišel do obrežja, kjer je gospoda Klarendona čakala kočija.

Edgar je hitel do izkrcevalnega mostu ter spremil ladjarja in dami k vozu.

„Kaj ne greš z nami, dečko?“ vpraša gospod Klarendon.

„Ne, Eliza in gospica Sever sta gotovo utrujeni in potrebujeta miru“, odgovori Edgar in vsem ponudi roko k slovesu.

„Ali jutri pa vendar prideš k obedu, kaj ne?“ vpraša Eliza ljubeče.

„Gotovo, ljubica, točno.“

Voz gospoda Klarendona se hitro odpelje in Edgar se tudi vsede v svoj voz, ki ga je pričakoval.

Stari gospod Povel se ni malo čudil redkobesednosti svojega sina.

Mož ni vedel, da se je mislil Edgar peljati s čolnom ter se je močno jezil radi njegove predrznosti.

Stari ladjar ni nič manj ljubil svojega sina, kakor njegov prijatelj Klarendon svojo Elizo.

Mislil je, da se je Edgar prehladil in da je kaj bolan, zato je silil, da se je kmalu vlegel.

„Mržlico imaš“, reče gospod Povel, „poznam Ti na očeh: zato je bolje, da pošljem po zdravnika.“

„Za božjo voljo, papa!“ zakliče Edgar, „jaz sem zdrav kakor riba; Ti še vedno ravnaš z menoj kakor z otrokom; saj vendar ni prvokrat, da sem se moker vrnil od izleta na morji.“

Rekel je to precej nejevoljno, tako da je bil stari gospod ves začuden radi sinovega vedenja, ali radi tega le še bolj potrjen v svojem mnenju, da se je Edgar močno prehladil.

„Potem si vsaj pusti narediti nekaj kozarcev kuhanega vina“, reče skrbno, „saj Te skoro ni spoznati. Ali Te je kdo razdražil?“

„Odpusti, papa“, prosi Edgar, „saj nisem mislil hudo. Ali — Ti imaš prav; vlegel se bom, in jutri bodem zopet zdrav.“

Edgar je šel v svojo sobo.

Čutil je potrebo, da zmoti svoje misli, zato ukaže služabniku, da mu napravi od očeta priporočeno pijačo.

Hitro izpije nekaj kozarcev vroče tekočine ter se vrže na posteljo, da bi v spanju ušel mučnim mislim.

Dolgo ni mogel zaspati in ko je konečno zaspal, preganjale so ga divje sanje, katere so mu povzročale nove bolečine.

V sanjah je stal zopet na krovu ladje in držal v svojih rokah krasno Heleno, kar ga ona divje objame in potegne vročo njegovo glavo na svoja žareča ustna. Mislil je, da se mora v nepopisni sladkosti potopiti, kar jih zalije velikanski val; on se prestrašeno umakne; ni bila Helena, katero je držal v rokah, nego njegova nevesta Eliza; stal je ž njo na obali in zrl v kristalno čisti vodi Helenino truplo; lepi obraz prešinjen z blaženim svitom; strgal se je Elizi iz rok ter skočil doli k ljubici, še v smrti objel jo je s svojimi rokami in potegnil mrtvo ženo na svoje utripajoče srce.

Take čudne slike kazal je spečemu Bog sanj.

214. poglavje.

Gospa Mercedes.

Vrnimo se zopet k Severju, ki je bil pri onem napadu težko ranjen in katerega so več milj vlekli s seboj.

Vodja razbojnikov je bil tega mnenja, da je tem bolje, čim več zemlje je med njim in njegovimi preganjalci.

Od tedaj je prešlo več tednov.

Sever je zbog svoje železne narave prestal nevarno mrzlico ter že zopet koval nove velikanske načrte, kateri bi ga na mah naredili za milijonarja.

Drzni pustolovec je bil jeze kar iz sebe, da mu je ušel večji del denarja radi eneržije častnikov.

V zabojih je bilo zlata nekaj čez milijon dolarjev in Sever je škripal z zobmi, ko je mislil, kako mu je takrat bila sreča mila. —

Med vodjo in njim je bila neka napetost, ker je Sever vedno kazal svoj zapovedujoči značaj, tako da se je že večkrat skregal z Red Šarlijem.

Čudno je bilo, kakšno demonično moč je imel Sever nad razbojniki.

Divja tropa se ni niti upala ugovarjati, kadar jo je pustolovec pogledal s svojimi mogočno plamtečimi očmi.

Celo dolgi Ben, ki je večkrat zapovednikove ukaze le malomarno izvrševal, postal je drugačen, če ga je Sever s svojim pretresujočim glasom nagovoril.

Razbojniki so se podali v precej divjo pokrajino, kjer je rastle le nekaj trave za govedino.

Ker pa ni voditelj še izdal ukaza za daljno potovanje, mislili so, da se nekaj pripravlja, ter že težko čakali na izvršitev tega načrta.

Sever je sedel v svoji koči, ko pride vodja ter se vsede k njemu.

„Danes pride pošta iz Klaronvila, gospod; tu bi se dal narediti dober plen; nekaj sto tisoč dolarjev je na pošti; žal, da ne morem biti osebno prisoten, ker čakam na gotove novice. Če Vam je prav, pa Vi nadzorujte dečake, da ne skočijo čez mejo.“ —

„Gotovo“, mu odgovori Sever. „Sit sem že tega lenarjenja, akoravno se taka malenkost komaj izplača: koliko moč nam vzamem s seboj?“

„No, dvajset jih bo zadostovalo; sicer spremlja pošto mala dragonska patrolja, ali ti vojaki zbežijo pri prvem strelu.“

„Da, kakor takrat v Little-Rok-vlaku!“ reče Sever zasmehovaje.

Voditelj je naredil nejevoljen obraz.

„Da, to so bili vražji dečki; še danes ne vem, kako je to, da so se tako krepko branili, akoravno smo jim beg tako olajšali.“

šali. Ali tukaj je to izključeno, gospod; dragonce sem že večkrat srečal in pošto poznam.“

„No, meni je prav“, odgovori Sever, „jaz ostanem s svojim služabnikom v bližini, da zabranim vsako nerednost.“

„Prav tako, gospod“, mu pritrdi Red Šarli. „Vojakov in redarjev ne bi rad imel zopet na vratu; v tem času, ko ste Vi ležali, so nas pravilno pojali, pravi čudež je, da smo jim ušli.“

Sever pokliče Jozeja, ki je slonel le malo korakov oddaljeno na nekem drevesu. Dal mu je potrebne ukaze, medtem ko je načelnik po kratkem pozdravu odšel.

Sever je temno gledal za njim.

Joze je to kaj dobro opazil, ali čuval se je kaj o tem omeniti, ker mu ni bilo tajno, da je vzajemnost med Red-Šarlijem in Severjem že davno minila. — — — — —

Pol ure pozneje jezdila je mala četa čez hribe do Klarksvilske ceste, da tam v varnem kraji počaka pošto.

Sever je ostal z Jozejem v zavetji nekaterih smrek na robu precej strme višine.

Od tukaj se je videlo daleč po cesti.

Konečno je naznanil lahek oblaček prahu bližajoči se voz in njegovo spremstvo.

Joze dá dogovorjeno znamenje.

Vse je napeto čakalo na strel samokresa, s katerim naj bi dal Sever znamenje za napad.

Kmalu se je slišalo drdranje koles, potem se prikaže voz in se hitro bliža z goščavo obraslemu prostoru, kjer so razbojniki nepotrpežljivo čakali na svoj plen.

Dragonska patrola jahala je zraven voza.

Nje vodja, mlad častnik, se je živahno pogovarjal z nekim potovalcem.

Vojaki so brezskrbno jahali naprej.

Pošta je ravno dospela sredi tega prostora, ko se gori pod smrekami zakadi.

Zdaj se zasliši oster pok in v trenutku prijezdijo razbojniki z groznim vpitjem.

Red Šarli je to pot resnično prorokoval.

Dragonci si niso vzeli niti toliko časa, da bi potegnili svoje samokrese.

Obrnili so svoje konje in jezdili v divjem diru ob zaničljivem smehu razbojnikov odtod.

Častnik se je nekoliko minut obotavljal ter grozeče poglednil sabljo.

Ali ko so jele kroglje žvižgati krog njegovih ušes, spodobedel je tudi on konja in šel ko veter za svojimi vojaki.

Sever je zapustil z Jozejem svoje skrivališče ter počasi jezdil v dolino.

Ali nehote se je zganil, ko je zagledal čudno sliko pred seboj. —

Kočijaž je sedel na kozlu voza ter držal visoko roke, v znamenje, da se ne bo zoprstavljal.

Pri vratih voza pa je stala neka ženska, ki je v vsaki roki držala samokres, katera je s strašno sigurnostjo rabila.

Več razbojnikov je ležalo na travi, katero so s svojo krvjo rudečili.

Njihovi tovariši so ravno priskočili, da ustrelijo pogumno tujko. —

Ali v naslednjem trenutku stal je Sever med njimi in njo, ki je s povzdignjeno glavo pričakovala svojo smrt.

„Stojte, — nazaj!“ zavpije divjim tovarišem, „nismo morilec žensk.“

„Pet mož je ustrelila, — doli ž njo!“ vpijejo razbojniki razkačeni.

„Ne, Vam rečem!“ zagrmi Severjev glas. „Vzeli jo bomo s seboj v taborišče, tam se vse drugo odloči.“

Pustolovec imel je že tako moč nad ljudmi, da so ga tudi sedaj ubogali, čeprav nejevoljno.

Medtem ko so se nekateri pobrinili za ranjene tovariše, so ostali prijeli za denarne kovčege.

Kmalu je pričalo zadovoljno vpitje, da je bil plen prav izdaten.

Sever se obrne k ženi, katero je še v zadnjem trenutku rešil. —

Stala je še vedno nepremično zraven voza ter krčevito držala samokrese v malih rokah, medtem ko so njene oči s čudnim obrazom motrile visoko Severjevo postavo.

„Ali mi hočete izkazati neko prijaznost, gospod?“ vpraša ga zdaj kratko.

„Rad, če je v moji moči“, odgovori Sever uljudno.

„Posodite mi svoj samokres, gospod, jaz nisem nobene krogle zase obdržala, kakor sem se namenila. Nočem pasti v roke teh roparjev in jim biti žrtva živalskih surovosti.“

„Motite se, če menite, da so roparji napadli pošto“, reče Sever, kateri je s plamtečimi pogledi motril tujko. „Obljubim Vam, da se nimate nikogar bati, čeprav morate z nami v taborišče.“

„Ali se lahko zanesem na Vašo besedo, gospod?“ vpraša tujka napeto.

„Ponavljam Vam, da se Vam ne bo nihče neuljudno bližal.“

„Srčna hvala, gospod“, reče tujka ter stopi k vozu, od koder je nepremično kakor kip zrla na divje početje razbojnikov.

Sever je stopil k nji ter motril svojo varovanko z neprikritim občudovanjem.

Tujka je morala biti iz nekdanjih mehikanskih provincij.

Imela je lepo, bujno postavo in izrazovito glavo; lepi obraz je kazal pogum in eneržijo. Žareče črne oči so pričale, da je bila tujka vajena, videti vse pri svojih nogah in neka poteza krog njenih malih rožnatih ustnic govorila je o železni odločnosti te žene. Lepo glavo so obdajali polni, temnočrni lasje.

Severjevo strastno srce je takoj vzplamtelo vzpričo krasot lepe tujke.

Njegov nemirni duh je koval že tisoč načrtov, da si pridobi ljubezen te krasne ženske.

Konečno je bilo ropanje poštnega voza končano.

Prtljago tujcev natovorili so na nekaj mul, medtem ko so drugi nesli kovčege z denarjem.

Ranjence so tovariši posadili predse na konje in četa je zapustila kraj svojega drznega podjetja.

Tujka je jezdila med Severjem in Jozejem ter se ni brigala za kletve razbojnikov, ki so večkrat donele na njeno uho.

V taborišču so prihod čete nestrpno pričakovali, ker so dogodke napada že poprej zvedeli po nekem, naprej poslanem jezdecu.

Red Šarli je jezdil prišlecem nasproti in temno gledal na pogumno tujko.

Le-ta se je odločneje in pogumneje branila divje čete kakor njeni ujeti moški spremljevalci.

Ali takoj se mu obraz razjasni, ko opazi lepoto jetnice ter jo celo pozdravi, ko molče jezdi mimo njega.

Voditelj prijezdi za Severjem, ki je nekoliko zaostal in zdaj v kratkih besedah razloži, kaj in kako se je vse zvršilo.

„Kaj naj pa storimo s to ženo?“ vpraša Red Šarli, ko je Sever končal.

Sever zmaje z rameni.

„Ta dama je pet naših ljudi ranila, zato so zahtevali njeno smrt; obljubil sem jim, da jo bomo sodili v taboru.“

Voditelj je premišljeval.

Neprenehoma je zrl na lepo ženo, ki je le nekaj korakov pred njimi jezdila ter mirno gledala na živo podobo v taboru.

„Čisto prav, gospod“, reče konečno. „Ali kaj naj naredimo z njo; mene nič kaj ne veseli, umoriti žensko.“

„Mene tudi ne“, pritrdi Sever. „Če bi jo pa bil pustil pri vozu, je gotovo, da bi bil kdo zaostal in jo ustrelil; zato sem jo pripeljal semkaj.“

„No, jutri bomo videli, kako in kaj“, reče Red Šarli premišljuje. „Čez noč je lahko pri Luciji, ki ima svojo posebno utico, jutri ukrenem potem, kar treba.“

Sever je prežeče pogledal v obraz voditelju, ali molčal je in le hitreje jezdil, ker je četa ravnokar prijezdila v taborišče.

Roparji so se gnetli krog konja, na katerem je jetnica sedela, in se šele umaknili, ko je prišel Sever ter damo spremil k Lucijini utici.

Deklica jima je prišla začudena nasproti ter radovedno motrila lepo Severjevo spremljevalko.

Sever je tujki pomagal s sedla, ter se potem obrnil k Luciji:

„Sprejmi to gospo v Tvoje varstvo in glej, da ji ne bo ničesar manjkalo; skrbel bom za to, da njeno prtljago semkaj prineso; nadalje bom pa tudi Jozeju naročil, da odpravi vsakega, ki bi hotel tujko nadlegovati.“

Lucija je vesela pokimala in obljubila, da hoče vsa Severjeva povelja izpolniti.

„Tukaj ste v popolni varnosti“, reče Sever tujki. „Nič se Vam ne bo bližal; — tudi se bom zjutraj sam prepričal, če so Vas pustili v miru.“

Sever se je hotel z uljudnim pozdravom posloviti, ko ga dama živahno pokliče nazaj.

„Rada bi vedela ime svojega rešitelja“, reče dama in ga zapeljivo pogleda s svojimi krasnimi, črnimi in žarečimi očmi.

„Tukaj v tej puščavi imamo vsi vzrok, zamolčati svoje ime“, odgovori Sever.

Pri tem uljudno in žareče vrne pogled.

„Imenujte me Roden.“

„Razumem Vas“, reče tujka, „moje ime je Mercedes Iturbide iz Arizona.“

Potem stopi v bajtico, v katero ji Lucija sledi.

Ko se je Sever bližal taboru, opazil je v precejšnji bližini Red Šarlija, ki je stal ne daleč od Lucijine kočice.

Voditelj je jezno pogledal na Severja, ali čakal ni njegovega nagovora.

Hitro je šel k svojemu ognju, ki je gorel nekaj oddaljen od drugih.

„Kaj se tudi Tebi dopade, lepa Mercedes?“ rekel je Sever preteče zase. „To bi bil pač brezuspešen trud; jaz sem si to zagonetno žensko priboril in si je ne bom dal vzeti; pazi se, da mi ne stopiš na pot, sicer me spoznaš.“

215. poglavje.

Tekmeca.

Drugo jutro, ko je Sever komaj vstal, je vstopil Red Šarli s kratkim pozdravom v njegovo kočico.

Kakor je bilo videti, se je voditelj tolovajev odločil in hotel ta sklep naznaniti svojemu tovarišu.

Sicer je Red Šarli le redkokedaj zadrževal svoje mnenje, a to pot ga je le nekoliko skrbelo, kaj da bo.

Konečno prekine mučno molčanje in reče hladno:

„Kar se tiče gospice, katero ste včeraj pripeljali s seboj sem to noč o njej premišljeval in se odločil.“

Sever je molče poslušal in mirno gledal v zagorelo lice voditelja.

Ta je obotavljaje obmolknil.

„Ali ne smem izvedeti, kaj mislite storiti?“ vpraša Sever z navidezno mirnostjo.

„Gotovo, saj to ni tajnost. Vidite, gospod, mnogo mojih ljudi ima svoje žene in dekleta v taboru; jaz do sedaj nisem na to mislil. Ko ste pa včeraj pripeljali tujko, sem takoj videl, da bi ta bila pripravna za me, in tako sem sklenil, da postane moja ljubica.“

„Kaj morda mislite, da bo tujka s tem zadovoljna?“ vpraša Sever mirno.

Voditelj, ki je pričakoval drugačen odgovor, reče dobrovoljno:

„Zato ne bom vprašal; to pride samo ob sebi; ona je lahko zadovoljna, da pride tako po ceni iz te zadrege, ker če bi šlo po želji mojih ljudi, bi bila že zdavno v nebeškem kraljestvu. Moji ljudje so vražje jezni na njo, ker je rudeči Jit ponoči umrl vsled ran; komaj sem jih pomiril.“

Voditelj vstane in hoče zapustiti Severjevo kočo, ko ga ta še zadrži.

„Kaj hočete sedaj storiti, gospod?“

„Zdaj hočem, — no, zdaj pojdem k Lucijini koči in bom vam dami povedal o časti, katera jo je doletela“, se zasmee Red Šarli. —

„Tega ne boste storili!“ odgovori Sever odločno.

Voditelj se hitro obrne in gre k Severju, kateri mu pride nasproti.

„Kaj ste rekli?“ zakliče Red Šarli divje, „ponovite to enkrat!“

„Ponavljam, da tujke ne smete razžaliti“, reče Sever trdno. —

Moža se za trenotek merita s pretečimi pogledi, potem voditelj zaničljivo obrne proti vratom.

„Ne osmešite se, gospod!“ zakliče porogljivo, „storil bom kar sem sklenil, in noben vrag mi tega ne zabrani!“

„Ali jaz!“ odgovori Sever s pretečim glasom.

„Vi?“ se zakrohoče voditelj. „Pazite, gospod, sicer Vas pustim pognati iz tabora, jaz ne trpim nikakega zoprstavljenja mojim poveljem.“

„Na izvršitev tega povelja sem pa res radoveden“, odgovori Sever porogljivo, „jaz zdaj grem, da ponudim dami svoje varstvo, in bom zabranil, da izvršite svoje nakane.“

Red Šarlijev obraz postane temnordeč togote.

„Ali se hočete norčevati iz mene, gospod!“ zakriči in prime za samokres, „takoj Vam pokažem, da sem tukaj še gospodar.“

Ali še predno je izvršil svoj namen, se mu že zasveti pred očmi cev Severjevega samokresa.

„Pustite samokres v miru!“ zakliče Sever preteče. „Samo ganite se, in mrtvi ste!“

Peneč se vsled jeze obstane voditelj.

„Pojdite vendar in pokličite svoje ljudi!“ se mu vnovič roga Sever. „Zapovejte jim vendar, da me iztirajo iz tabora, potem lahko takoj vidite, kdo je pravi gospod teh divjih fantov.“

„Da, to Vam hočem tudi takoj pokazati“, sikne Red Šarli raztogoten.

Hitro zapusti Severjevo kočo.

Sever se je malo zmenil za divjanje voditeljevo.

Vedel je, da stoji večji del družbe na njegovi strani, ker se je pustolovcu že davno posrečilo s svojo mogočno osebo, te može tako nase prikleniti, da so ga brez pomiselnega ubogali in je bil Red Šarli le samo na videz še voditelj.

To je Sever še le včeraj dokazal, ko je divje tovariše od Mercede postreljenih tolovajev zadržal, da niso planili na brezmočno ženo.

Vsi so vedeli, da pod njegovim vodstvom lahko zadovoljujejo svoje strasti, kolikor hočejo.

Zato so mu bili ti ljudje udani z dušo in telesom.

V taboru počí strel.

Temu sledi glasno govorjenje.

„Aha, Red Šarli kliče ljudi skupaj“, mrmra Sever, „zdaj je treba pokazati, da je moj upliv naredil iz tolovajev moja brezvoljna orodja.“

Hitro stopi iz kočice in pokliče Jozeja, ki je v bližini čakal, da naj gre z njim.

Sredi tabora gnetla se je gosta množica okolu voditelja, ki je stal na nekem štoru.

V strastnih besedah je nagovarjal množico.

Ko je Sever pristopil, umaknili so se mu in pustili prosto ozko cesto, skozi katero je šel pustolovec.

Postavil se je le nekaj korakov oddaljeno od Red Šarlija.

„Slišali ste, kako me je ta mož zasmehoval, tovariši“, je vpil voditelj divje, „zapodite njega in njegovega zanikrnega služabnika iz tabora, čeravno je zaslužil vrv.“

Vse je ostalo tiho.

Nihče se ni ganil, da bi prijel Severja, ki je s ponosno povzdignjeno glavo zrl v množico.

„Ali bo kmalo!“ tuli Red Šarli. „Ali hočete slušati, ali ne?“ —

Zdaj stopi dolgi Ben naprej.

On je bil eden tistih, ki niso bili na Severjevi strani, akoravno je Benovo sovraštvo veljalo le Jozeju, kateri mu je izneveril Lucijo.

„Poslušajte me!“ zakliče z gromečim glasom. „Cela stvar se tiče le teh dveh gospodov, našega Red Šarlija in pa tega gospoda tukaj. Če sem prav razumel, se gre za žensko, katero je včeraj postrelila naše tovariše. Mi smo ljudje, ki kaki ženski ne storimo ničesar zlega, če nam prav kdaj pokaže zobe, in pogumna je ta ženska, to ji moremo pustiti, celo nevošljivost.“

„Če torej hoče vsak teh gospodov imeti to žensko“, nadaljuje dolgi Ben svoj govor, „potem to lahko med seboj opravita, po stari prerijski pravici, v poštenem dvoboju. Kdor potem ostane živ, tistega hočemo ubogati, in on naj bo naš voditelj — ali Vam je prav tako, fantje?“

„Dobro, — dobro, — dolgi Ben naj živi!“ vpijejo in vrisakajo tolovaji, „kdor dobi, ima tujko in še nas povrh. Tri sto zlodjev — tako je!“

„Dobro!“ zakliče Sever z gromovitim glasom. „Jaz sprejemam ta pogoj in še danes naj se odloči!“

Red Šarli je bil srdit, da ga niso ubogali, ali ukloniti se je moral volji množice, sicer bi se mu lahko pripetilo, da bi se vsi odvrnili od njega.

Tako je pa upal, da se mu vsled njegove velikanske moči posreči ugonobiti za zmiraj svojega tekmeča.

Zdaj povzdigne dolgi Ben zopet svoj glas:

„Poslušajte me, fantje; ker sta se gospoda tako radovoljno udala našim željam, je gotovo prav, da se pomenimo o načinu dvoboja. In zato predlagam, da poravnata svojo pravdo po starodavni navadi, kakor jo tu na severu že od naših starišev poznamo. Poslušajte me! Kdo glasuje za to, da se vrši dvoboj v stari hiši ranjkega Vite z našimi izvrstnimi noži?“

„Vsi!“ vpije razbrzdana druhal. „Živio! Ben je izvrsten dečak!“

Za boljše razumevanje naj bo tukaj povedano, da so bili taki dvoboji mej roparji in farmerji nekaj vsakdanjega. Dvobojevalca so peljali v sobo, kjer so bila okna dobro zaprta. Edino orožje, katero sta smela imeti, je bil dolg nož. Potem se je vnel v temni sobi boj za življenje in smrt, pri katerem sta večkrat oba bojvnika umrla radi groznih ran.

„Poslušaj, Ben“, mu zašepeče neki tovariš, „kaj pa naredimo, če ostaneta oba?“

„Potem volimo drugega voditelja“, odgovori Ben surovo. „Jaz poznam kaj pripravnega dečka za ta posel.“

„To si gotovo sam?“ odgovori njegov tovariš porogljivo.

„Na, častitam, gospod stotnik.“ — — —

Vnovič zadonelo je gromovito pritrjevanje, ker sta ravno Red Šarli in Sever izjavila, da sta zadovoljna s predlaganim načinom dvoboja.

Potem se je množica počasi razšla.

Sever je šel k Lucijini bajti, da pove Mercedi, kaj se je dogodilo.

Lepa tujka je pričakovala svojega rešitelja pri vratih hišice in ga potegnila v priprosto sobo.

„Ali se je moja usoda odločila? Ne zakrivajte mi ničesar“, ga prosi s tresočimi ustnicami, „Lucija mi je že nekaj povedala; ali ostaja voditelj še vedno pri svoji zahtevi?“

„To je odvisno od okolnosti“, odgovori Sever z žarečim pogledom in kratko pove, kaj so se zmenili.

Mercedes ga bojazljivo posluša in obupno vije svoje roke.

„Kaj bo z menoj, ako Vi poginete!“ zakliče obupno, ko je Sever končal.

„Za to bo skrbel moj služabnik Joze“, odgovori pustolovec. „Če padem, mu lahko brezpogojno zaupate. On Vas spravi v varno zavetje, predno se Vam bo voditelj mogel bližati, ker

bo v najsrečnejšem slučaju tako ranjen, da ne bo mislil na kako ljubavno razmerje.“

Pri vsem občudovanji za lepo tujko se je Severju vendar čudno zdelo, da je mislila samo na se.

Za njega ni kazala nobene skrbi.

Kaj ni imela ta žena srca? Kaj se je mogla protiviti njemu, nedosežno lepemu možu, za katerega so vsa dekleta taborišča zdihovala?

Sever je hotel v tem oziru dobiti gotovost, akoravno je dvoboj sprejel bolj za to, da se znebi nadležnega nasprotnika kakor radi te lepe ženske.

„Ali naj Vas spremlja moj služabnik Jozef k Vašim sorodnikom, gospica?“ vpraša po kratkem premišljevanju.

„Vdova sem“, odgovori lepa tujka. „Moj mož, star, bolehat posestnik rudokopov, umrl je nekaj tednov po poroki, in jaz sem se morala zadovoljiti z majhno svoto, katero so mi ponudili sorodniki. Ravno sem bila namenjena, da poiščem severno državo, ko so Vaši ljudje napadli pošto.“

„To iskreno obžalujem“, odgovori Sever, „ali jaz sem fatalist in verujem v tako imenovano namenjenost. Taka udanost v svojo usodo ima nekaj nepopisno tolažljivega.“

Mercedes zmaje lahko z rameni, kakor da bi se hotel otresti nekega neprijetnega čustva.

„Kako pa je to, da se Vi kot izobražen mož nahajate v taki družbi?“ reče Mercedes, da bi napeljala pogovor na drug predmet. „Ali je samo veselje do pustolovstva, ki Vas je privedlo med te ljudi?“

„Ne samo to“, odgovori Sever počasi, „a postal bi rad bogat mož, in zato imam tu najboljšo priložnost.“

„In o priliki velikega lova ujet in obsojen biti?“ reče Mercedes porogljivo. „No, gospod Roden, jaz vem boljši svet, in če se danes zdravi vrnete, Vam hočem iz hvaležnosti nuditi zaželjeno v izobilici. Mož kakor Vi mi je dragocen tovariš in Vi lahko zapustite to divje življenje in zopet nastopite v velikih mestih.“

Sever je še nekaj hotel vprašati lepo ženo, ali ona hitro vstane in ga odpravi.

„Pozneje — pozneje“, zakliče Mercedes. „Želim Vam vsako srečo pri današnjem dvoboju. Ne pozabite, za vsak slučaj svojemu služabniku dati potrebnih ukazov.“

„Samo še eno vprašanje, gospica Mercedes“, prosi Sever žareče, „ali smem upati, da mi boste naklonjeni?“

„Mogoče! Odvisno je od tega, kako bom kaj z Vami zadovoljna“, reče s tako zapeljivim pogledom, da je Severju zavrela kri. „Pridite danes zvečer k meni, potem Vam hočem še kaj več povedati.“

„Lepa in brez srca“, si misli Sever, ko jo je zapustil. „Ali to me še bolj draži, in če se nocoj vrnem, potem postane vendar le še moja.“

216. poglavje.

Dvoboj v temi.

Na nekem griču, ki je obdajal tolovajsko taborišče, stala je zapuščena hiša, katera je bila nekaj lastnina starega naselnika z imenom Vite.

Ta je sameat životaril v tej pustinji in nekega jutra so ga mimno potujoči ljudje našli mrtvega v postelji.

Ker je stala zraven njega prazna steklenica žganja, bili so vsi prepričani, da je starca v pijanosti zadela kap, kar je bilo zelo mogoče, ker so ga vsi poznali kot navadnega pijanca.

Njegovo truplo so pokopali brez vse slovesnosti zraven hiše. —

Ali hiša ostala je prazna, ker se je reklo, da se stari Vite po noči vrača na svoje posestvo, katero grozno govorico so babjeverni prebivalci brezpogojno verjeli.

Ta dan popoldan bilo je na samotnem griču vse živo.

Velika množica je nepotrpežljivo čakala na začetek krvavega igrokaza.

Nekaj ljudi se je pečalo s tem, da so na pol podrti okna dobro zabili, tako da ni mogel niti najmanjši svit prodreti v sobo. —

Konečno naznani gromovito vrskanje, da sta dospela borilca. —

Sever je šel ravnodušno, kakor da bi to bilo nekaj vsakdanjega.

Red Šarli pa je komaj prikrival svojo razburjenost in z največjim sovraštvom gledal svojega nasprotnika.

Dolgi Ben je stopil naprej.

Izročil je vsakemu dvobojevalcu skoro dva čevlja dolg, ko las ostro nabrušen nož, katera je poprej natanko s pripog-nenjem in suvanjem preskusil.

Potem je odprl vrata in nakazal borilecema prostore pri nasprotnih stenah podolgaste sobe.

Borilca sta si stala zdaj nasproti vsak na enem koncu sobe. —

„Tako, gospoda“, začne dolgi Ben važno. „Zdaj ostanita mirno na svojih prostorih, dokler ne zaklenem vrat in ne dam znamenja s strelom, potem lahko poravnata svojo pravdo kakor se vama poljubi; v četrť ure zopet odpremo.“

Dolgi Ben je stopil iz vrat in jih zaprl z močnim zapahom.

Potem je pogledal na svojo uro in ustrelil s samokresom v zrak.

Okolu stoječi tolovaji so zadržavali sapo, da bi slišali vsak le najmanjši šum. — — —

Znotraj v grobno temni sobi stala sta nasprotnika.

Pazljivo sta poslušala na vsako le najmanjšo kretnjo drugega, ker je od pazljivosti bilo odvisno življenje in smrt.

Ko so vrata zaprli, se je Sever tiho splazil v drugi kot sobe. —

Koj na to je čul tiho šumenje, kar mu je pričalo, da se je tudi Red Šarli na ta način pred hipnim napadom zavaroval.

Potem je ostalo precej dolgo tiho v sobi in Severju ni bilo mogoče kljub največje pazljivosti zapaziti kak pregib svojega sovražnika.

Nekaj minut je tako preteklo v brezsapni napetosti.

Sever je vedel, da zadene njega in Red Šarlija, če se vsa stvar ne zvrši v četrť ure, posmeh in zaničevanje tovarišev.

Zato se je ravno pripravil za napad, ko zopet začuje tiho šumenje.

Slišati je bilo, kakor da se težko truplo previdno plazí po tleh.

Sever ni bil niti v dvomu, da se Red Šarli plazi proti njemu. —

Hitro in odločno se vleže na tla.

Desno roko stegne z nožem naprej, da bi začutil, kdaj ga sovražnik doseže.

Čez nekaj trenutkov začuti, kako se ga dotakne, potem zasliši divji vzklik.

Red Šarli poskoči na noge.

Sever, gibčen kakor panter, splazi se mimo njega in v temoti sune proti njemu z nožem.

Nov vzklik togote in bolečin pouči Severja, da je nasprotnika zadel.

Red Šarli se ni več skušal skrivati.

Divjal je kakor divja zver po temnem prostoru ter rujoveč suval z nožem na vse strani.

Severju je bilo jako všeč, da se je nasprotnik sam izdajal.

Zdaj je vedno natanko vedel, kje ima napadalca iskati.

Še predno je Red Šarli zamogel Severja doiti, je ta skočil mimo njega in pri tem skoku divjemu poglavarju prizadejal nov sunek.

Zadetega je to vzplamtelo do blazne togote.

Skakal je kakor blazen po vseh kotih, in medtem grozovito preklinjal, ter na vse načine poskušal Severja smrtno raniti. Ta se mu je lahko izogibal in mu le vedno nove sunke prizadeval. —

Ranjeni je za trenotek obstal, da zbere nove moči, ko se zaslišijo pred vratni koraki.

Četrte ure, katero so dovolili borečima, je pretekla.

Ko Red Šarli zasliši, da se zapah odmakne, prevzame ga taka togota, da je brezmiselno planil na kraj, kjer je slutil Severja. —

„Ničvredni capin!“ zahrope, „čakaj, zdaj si izgubljen!“

Sever si je slekel suknjo, katero je zavel skupaj, ter jo držal v levi roki in je ž njo motil pozornost svojega nasprotnika. —

Red Šarli je mislil, da stoji Sever pred njim ter je z vso silo sunil v suknjo, katero je Sever hitro spustil.

Stopil je ob enem naprej, tako da je bil skoro za hrbtom Red Šarlija.

Potem je sunil z vso silo voditelja v vrat.

Čutil je, kako je nož udril v mehko meso in ravno, ko se se vrata odprla in je bliščeča svetloba posvetila skupino, padel je voditelj s togotnim vzklikom na tla.

Molče so vstopili roparji in z grozo zrli na Red Šarlija, ki je bil oblit s krvjo.

Sever je stal popolnoma zdrav težko diha je pri nekem tramu in s temnim pogledom zrl na pokončanega nasprotnika, ki je krčevito poskušal vstati.

Ali to se mu ni več posrečilo.

Brez moči padel je divji voditelj nazaj, — potem so se mu zaprle oči za večno.

Sever je hitro zapustil hišo ter se ubranil divjih tovarišev, ki so se, voščoč mu srečo, gnetli okrog njega.

Urno je hitel v tiho taborišče in vstopil v Lucijino kočo, kjer ga je pričakovala Mercedes, katero je že Jozе obvestil o izidu. —

„Častitam, gospod“, reče mirno. „Veseli me, da ste se zdravi vrnili. Veliko mi je na tem ležeče, da še danes v Vašem spremstvu zapustim taborišče.“

„Že danes?“ se začudi Sever. „Mislil sem, da bode te zdaj, ko sem tukaj neomejen gospodar, ostali nekaj časa v taboru.“

„Ni me volja, kot pol divja ženska tukaj živeti“, mu odgovori Mercedes porogljivo. „Moje želje me vodijo v velika mesta in v prijetnosti odličnega življenja. Jaz hočem uživati, dokler sem mlada, ker sem le v vrtincu zabav zadovoljna.“

Sever je obžalujé zmajal z rameni.

„Veselilo bi me, če bi Vam zamogel ponuditi, kar tako vroče želite, gospica, ali teh par tisoč dolarjev, katere imam, ne izdajo dosti, medtem ko dobim z mojimi divjimi fanti kmalu priložnost, postati bogat.“

„V zvezi z menoj Vam bo to igrača!“ zakliče Mercedes s bliščečimi očmi, „pojdi te z menoj, in našli bode te brez vsega truda zaklade.“

„Kdo pa ste pravzaprav, gospica?“ vpraša Sever začuden.

„Ona, za katero sem se izdala, gospod Artur Sever“, odgovori Mercedes zaničljivo. „Jaz se samo takrat lažem, kadar se to z mojim načrtom zлага.“

„Kako, Vi veste moje ime?“ zakliče Sever prestrašeno, „kaj me poznate?“

Mercedes potegne listek iz žepa in ga pokaže začudenemu.

„Helena, vi ne veste, kako ste čudovito krasna; vaše pripovedovanje me je prepričalo, da ste angelj dobrosrčnosti — in takemu bitju naj se odpovem? Nikdar.“ Tako je divje vskliknil Edgar. „Ne spravite me v blaznost.“ —

„Tu, ta izrezek iz časopisa ima Vaše sledilno pismo. V prvem trenutku sem Vas spoznala. A ne bojte se ničesar, nego smatrajte me kot zaveznico, ker imam tudi jaz vzrok, zapustiti Arizon; vzroke Vam hočem o priliki povedati.“

Lepa dama se malomarno nasloni na svoj sedež iz kož in pogleda Severja tako, da mu kar kri vzkipi.

„Ukažite, kaj naj storim“, prosi Sever, „in če imate načrte, katere se lahko izvedejo, bom vse sile napel in se nobene nevarnosti ustrašil.“

„Počasi, prijatelj“, reče Mercedes koketno. „Ker poznam vso Vašo preteklost, vem, da ste izvršili že neverjetne stvari. Zato Vam bo lahko, v zvezi z menoj izvršiti nove čine, ki nas obogate za več stotisoč dolarjev. Ali morda mislite, da sem za tak načrt premalo lepa?“

Sever pogleda zaljubljeno zapeljivo lepo ženo, katere krasne oči niso izdajale, kakih demoni živé za njenim lepim čelom.

„Lepi ste kakor angelj“, vzklikne z glasom popolne prepričanosti, „in če mi dovolite, Vam povem načrt, na katerega sem že dolgo mislil, in za katerega izvršitev nisem imel dosedaj pripravne osebe. Pa ne vem, če boste hoteli sodelovati.“

„No“, reče Mercedes, „povejte!“

„O, ta stvar je precej jednostavna“, začne Sever. „Jaz premenim svojo osebo, tako da me nihče ne spozna, potem potujeva v vzhodna mesta, kjer nastopava kot zakonca. Vidiš kaj se, kakor da nesrečno živiva, ker Vas moja ljubosumnost vedno preganja. Zelo bogat državni uradnik, ki je že zdavno v službi in dostojanstvu, Vas zapazi in se seveda zaljubi v Vas nesrečno ženo. Bliža se Vam, Vi ga ne zavrnete, in se domeni za taje sestanek.“

„Komaj se je ta sestanek pričel, se prikažem jaz, ljubosumni soprog. Da škandal odvrne, plača uradnik veliko svoto moje molčanje.“

„Ni napačno“, je dejala Mercedes, ki je pazno poslušala. „Pozabili ste le eno, gospod, da bi uradnik prav lahko spoznal zaljubljenost in bi naju dal zapreti. — Ne, to ni nič; jaz imam boljše misel, in sem prepričana, da bova s tem najbolje uspela.“

„Poslušajte me“, nadaljevala je lepa žena. „Idiva v San Francisko; tam Vas nihče ne pozna. Izdali se bodete za mojnega brata Arturja Iturbide, vpokojenega častnika meksikanske

vojske. Veljala bom za bogato vdovo, medtem ko sem v resnici revna, kajti jaz nimam ničesar.“

„Pač, svojo izvanredno lepoto; ne pozabite na to“, ugovarjal je Sever uljudno.

„Ta ravno naj privabi ptičke v zanjko“, nadaljevala je Mercedes. „Torej slušajte moj svet in zapustite to noč z menoj tabor. Vaš sluga lahko ostane tukaj in drži ljudi skupaj, v slučaju, da bi se še kdaj vrnili.“

„In kaj potem?“ je vprašal Sever radovedno.

„Kakor hitro prideva v San Francisco, razglasite v tamošnjih časopisih, da iščete kot skrbni brat primernega soproga za svojo bogato in lepo sestro; potem se pomeniva naprej.“

„In kot brat smem vendar vedno v Vaši bližini bivati“, zaklical je Sever živahno.

„Seveda stanujeva kot brat in sestra skupaj“, odvrnila je Mercedes smeje, „a sedaj hitite in pripravite najino odpotovanje; postaja ni daleč, v par dneh sva na cilju.“

217. poglavje.

Čudno časniško oznanilo.

„He, Tom, Tebe se že nič več ne vidi, — pojdi sem, — sedi!“ —

„Nimam dosti časa, Viljem, imam važno pot.“

„No, zaradi nekaj minut bo pač vse eno, ne bodi tako marljiv, drugače razvadiš svojega gospodarja.“

„Ti lahko govoriš, Viljem: ko bi bil jaz na Tvojem mestu, bi se tudi ne trudil tolikanj, a tako mi je treba pridno delati, drugače ne pridem naprej.“

„Oženi se vendar bogato“, smejal se je Viljem, „potem si prost vseli skrbij in lahko živiš dobro in veselo.“

„Ne ročaj se, Viljem“, odvrnil je prijatelj resno. „Ti veš, da sem zaročen in da je moja nevesta pošteno, pridno dekletko; izhajala bova tudi brez posebnih darov.“

„Tu poglej“, zaklical je Viljem, „beri to imenitno oznanilo; mislim, da je le slab dovtip, kajti taki ženski, kakor je tu opisana, pač ni treba po časnikih iskati moža.“

Tom je vzel časnik in bral:

Ženitna ponudba.

Ker moji sestri, vdovi brez otrok, primanjkuje priložnosti se z gospodi seznaniti, iščem za njo mladega izobraženega moža, ki bi si hotel napraviti prijeten dom. Moja sestra je mlada, lepa, izobražena in ima veliko premoženje, ki zagotovi nji in njenemu prihodnjemu soprogu brezskrbno razkošno življenje. Premožanje je postranska stvar. Mladi gospodje iz dobrih hiš, ki se na to resno ponudbo ozirajo, naj pošljejo svoj naslov pod A. H. 27 pošta Skotland-Skvare.

Molčečnost zajamčena; se ravno tako zahteva od druge strani.“

„No, kaj praviš, Tom?!“ vprašal je Viljem, ko je njegov prijatelj odložil časnik.

Ta je zganil z ramami.

„Lahko je šala, a včasih so taka oznanila tudi resna.“

„Tega ne verujem; le pomisli, žena, mlada, lepa, bogata, bi morala vendar snubačev imeti na izbor.“

„Kakor je, Viljem; morda je dama le na posetu tu in stanuje v kakem oddaljenem kotičku sveta. Poskusi vendar svojo srečo in ji piši, Ti si v najboljših letih.“

„Ah, neumnost“, odvrnil je prijatelj nejevoljno. „Kaj bi rekla moja mati, če bi si potem časnika preskrbel nevesto.“

„To naj bi jo malo brigalo“, odvrnil je Tom, „a meni se mudi. Z Bogom, Viljem!“

Viljem je ostal sam; a bil je raztresen.

Vedno so se mu vračale misli na oznanilo, katero je bral v največjem časniku v San Francisko.

Viljem Tajlor je bil zal mož, ki je kot edini sin bogat vdove poznal le prijetnosti življenja.

Bil je še mlad in kot izboren družabnik, akoravno je sve malo poznal, pri svojih prijateljih priljubljen.

Njegova mati bi bila rada videla, da bi se bil vrli mladenič oženil in se lotil primernega dela. A oboževala je svojega edinega sina preveč, da bi ga bila mučila z opomini, in upala, da si bo Viljem s časom sam zaželel redno opravilo.

Viljem je vzel časnik z nova v roko in je še enkrat prebral naznanilo.

Prepričan je bil, da bo mnogo snubačev, in mikalo ga je med njimi biti, ker bi lahko s svojim premoženjem, katero mu prej ali slej pripade, vse drugače nastopil, kakor večinoma njegovi premožni tekmeči.

Le ena stvar ga je strašila.

To je bila zahteva, da naj pove svoj naslov in se taji na milost in nemilost izroči molčečnosti skrivnostnega oznanj valca. —

Viljemova rodbina je bila ena najbolj čislanih v San Franciscu. —

Ako je bilo vse le šala, potem bi bilo njegovo ime ostalo močeno in njegovi prijatelji bi ga zasmehovali.

Že je hotel opustiti misel, kar mu pride na mar, da lahko pisal brezimno.

To bi lahko opravičil s tem, da je njegovo ime prevzelo znano in bi tako morda smel upati na odgovor.

Hitro odločen je vstal in šel v pisalno sobo, ki je v vsaki ameriški kavarni in v kateri se nahaja vsakovrstna priprava za rabo obiskovalcem.

Viljem je vzel papir in hitro pisal:

Velecenjeni gospod!

Bral sem Vaš cenjeni inserat v današnji „Ameriški Kalifornija“, in bi v označeni zadevi rad stopil z Vami v bližnjo zvezo.

Vsekakor morate oprostiti, da v tem pisam zamolčim svoje ime, ker se šteje moja rodovina m

najodličnejše v San Francisku. Tudi jaz sem premožen, mlad in vesel življenja, zato bi želel, v slučaju, da se ozirate na to pisanje, če bi Vi, cenjeni gospod, prišli pojutrišnjem v kavarno „Pacifik“ in sicer ob 3. uri popoldne. Majhna bela kamelija v Vaši zaponi naj mi bo v spoznovalno znamenje.

Z odličnim spoštovanjem Vas pozdravlja

T.“

Viljem je previdno zložil kratko pismo, ga vtaknil v zavitek in ga pri odhodu iz kavarne vrgel v najbližji poštni nabiralnik. —

Potem je šel počasi skozi množico ljudij v zahodnem delu mesta, ter brezbrizno gledal razne prizore, ki jih nudi tujeu okolnost, da tam žive zastopniki najrazličnejših ljudstev.

Končno je dospel Viljem do krasne hiše, v kateri je bival z materjo.

Šel je v sobe stare dame, ker ga je v važni zadevi prosila k sebi.

Gospa Tajlor je šla svojemu ljubljencu veselo nasproti in je odprla potem neko omaro, iz katere je vzela železno skrinjico in število papirjev.

„Danes mi je izročil notar zapuščino Tvojega strijca“, rekla je in pomaknila skrinjico k Viljemu, „150.000 dolarjev je. Lepa svota, za slučaj, če se, kakor upam, oženiš.“

Mladenič je odprl skrinjico.

Bil je vidno veselo iznenaden, ker do sedaj še ni mogel nikdar razpolagati z večjo svoto.

„Denar spravim skrbno“, zagotovil je stari dami, „morda se Tvoja želja prej izpolni nego misliš, mama.“

„V resnici?“ zaklicala je stara dama veselo. „Ali mi nečeš povedati, koga si izvolil; — ali je morda Florence Greg, ali — — —?“

„Za sedaj še ni gotovo, mama“, prekinil je Viljem gostobesedno gospo. „To naj bo še tajnost. A zanesi se, Ti boš prva, ki o tem kaj izve in kateri pripeljem svojo nevesto.“

„Rada bi Ti bila pokazala nekaj ljubeznivih deklet“, rekla je gospa Tajlor v materinski skrbnosti, „a upam, da boš sam izbral Tebe vredno.“

„Gotovo, mama“, potrdil je Viljem, „zadovoljna boš z menoj.“

Mladenič je vzel skrinjico in se poslovil od svoje matere.

„Ali naj Ti raje jaz shranim denar?“ vprašala je ta skrbno. „V moji denarni omari je bolj varen ko v Tvoji sobi.“

„Bodi brez skrbi, mama“, odvrnil je Viljem, „saj se moram vendar navaditi na denar in v moji majhni, železni, vzdigni omari imam varen kraj, katerega ne more nobeden tako lahko najti.“ —

Mladi mož je zapustil sobo in šel v svoje sobe, kjer je skrinjico skrbno zaprl v vzdigno omaro.

„Dedščina je prišla ravno prav“, mislil je sam pri sebi, „če imam sedaj srečo in se snidem z onim skrivnostnim oznanilcem, ako so njegove napovedi resnične in sem enkrat predstavljen njegovi sestri, potem bo večja svota denarja neobhodno potrebna. Mama mi sicer precej dá za male potrebe, a s tem bi ne prišel daleč pri taki priliki.“

Viljem je bil po svoji materi vpeljan v najboljše kroge v San Francisku, ker bi bila stara dama rada videla, da bi se bil njen ljubljeneec oženil.

A mlademu možu niso posebno ugajale plavolase, male hladnokrvne lepoticke, s katerimi se je tu seznanil.

Njegovo strastno srce iskalo je enake duše; sanjal je o ljubavni sreči, ki naj bi kakor uničujoč ogenj vnela njegovo mlado srce; morda je bila lepa tuja vdova tak vzor.

Pred nekaj leti, ko je živel še njegov strogi oče, se je mladi Viljem seznanil z Meksikanko, ki je v gledišču igrala neznatne vloge.

Približal se ji je in z gorečim otrokom juga užival kratek čas sladkost ljubezni, dokler ni o tem izvedel strogi papa in nekega večera s kruto roko iztrgal obupanega Viljema iz rok njegove ljubice.

Mladenič je takrat prisegel, da se poroči le z dekletom južnih dežel.

Ker je bilo pa le malo španskih rodovin naseljenih v San Francisku, a te niso imele nobenih hčerá za možiteve, moral je Viljem zatreti svojo srčno željo in potrpežljivo čakati, da bi mu bila usoda mila in mu dovedla v roke bitje, podobno onemu, ki ga je vstvarila njegova domišljija.

218. poglavje.

Lepa vdova.

Bilo je naslednjega dne po teh dogodkih.

Viljem je sedel v kavarni, v kateri smo se seznanili z njim in je pozorno ogledoval vsakega prisleca, da bi takoj opazil spoznovavno znamenje.

Zopet so se odprla vrata.

Vstopil je lep, velik mož, kateri se je malomarno vsedel na sofo.

Viljemu so se zasvetile oči.

Gospod je imel v zaponi belo kamelijo; brez dvoma, on je bil pričakovani mož.

Mlademu možu je srce slišno bilo, a premagal se je in stopil z uljudnim pozdravom k tujeu.

„Dovolite, gospod, da se Vam predstavim: Viljem Tajlor!“

„Artur Goncalec“, odvrnil je tujee uljudno.

„Ali smem vprašati, če je Vaša navzočnost v zvezi z nekim pismom, katerega sem pisal predvčerajšnjim vsled nekega inserata?“ je vprašal Viljem.

„Ako menite to pisanje, vsekakor“, odgovoril je Goncalec in dal Viljemu list, katerega je tá takoj za svojega spoznal.

„Hvala Vam za zaupnost, katero ste mi dokazali s svojim prihodom“, začel je Viljem srčno, „tudi jaz Vam jo hočem vračati in Vam zato naznanim, da so vse napovedi strogo resnične in Vam bo vsakdo rad najboljšo povedal o moji rodbini.“

„Ni treba poizvedovanj“, odvrnil je Goncalec uljudno, „vidim, da imam pred seboj časti vrednega moža in med takimi zadostuje beseda.“

„Jaz sem imel malo upanja, da se bo ozir jemalo na moje brezimno pismo“, dejal je Viljem.

„Dobil sem sicer na moje oznanilo mnogo pisem“, rekel je Goncalec resno, „a Vaše pisanje je dalo sklepati na blag, odkrit značaj, zato sem mu dal prednost pred vsemi drugimi.“

„Še enkrat srčna hvala“, zaklical je Viljem. „Potem se pač smem nadejati, da v kratkem pozdravim Vašo gospo sestro?“

„To je kočljiva točka“, šepetal je Goncalec. „Moja sestra nima pojma o tem inseratu; nikdar bi mi ne odpustila tako svojevoljnega dejanja, zato je moj prvi pogoj, da moji sestri nikdar ne omenite kaj o onem oznanilu.“

„Dam Vam častno besedo, da ne omenim ničesar“, dejal je Viljem resno.

Goncalec je radovoljno prikimal.

„Dobro, potem Vam ob kratkem razložim življenje moje sestre: Mercedes je še mlada, midva sva edina otroka neke v Arizoni naseljene meksikanske rodbine, ki je po nesreči prišla pred nekaj leti v največjo bedo. Moja sestra je lepa in pravi angelj miline in samozatajevanja. Ko je revščina bila najhujša, je neki stari posestnik rudokopov, po imenu Iturbide, nudil mojemu očetu svojo pomoč; plačilo za to je bila roka moje sestre. Stari grešnik je mojo sestro zahteval za ženo. Mene, žal, ni bilo tu, drugače bi ne bil nikdar dopustil, da bi se bil ubogi otrok žrtvoval, rešila je preljube stariše nesreče in se poročila z ničvrednežem.“

„Nesramni lopov!“ je nehoté siknil Viljem.

„Da, prav imate, bil je lopov; a ni se dolgo veselil svoje žrtve, ker je malo tednov po poroki umrl in pred svojo smrtjo zapustil vse velikansko posestvo moji sestri. Moji stariši so kmalu potem umrli in jaz sem vzel sestro s seboj v Santa Fé, ker je bila neutolažljiva nad izgubo dragih svojcev. — Do sedaj je odklonila vsako ponudbo, ker so bili to ljudje neprimerni njeni izobraženosti in so se poganjali le za bogato dedinjo. Pred kratkim sem prišel ž njo v San Francisko in tu sem se odločil za ono oznanilo, na katero ste mi predvčerajšnjim odgovorili.“

„Ali se Vaša sestra ne bo čudila, če pridem kot popolnoma tuj človek v hišo?“ vprašal je Viljem.

„Predstavil Vas bom kot svojega prijatelja iz mladih let, potem morate skušati si pridobiti zaupanje uboge trpinke. Jaz bi se iskreno veselil, če bi Vas Mercedes izvolila za svojega moža, ker sem Vas na prvi pogled spoznal za poštenjaka.“

Viljem je zmedeno odbranil, akoravno mu je bila preračunjena laskavost prijetna.

„Tu je slika moje sestre“, rekel je Goncalec ter potegnil iz žepa sliko, „a pripomnim, da podoba ni prav dobra.“

Viljem je očaran gledal sliko.

Da, to je bil njegov vzor, po katerem je vedno zaman hrepenel.

To prekrasno ženo mora pridobiti in naj mu še take težave ovirajo pot.

Goncalec je skrivaj opazoval obraz mladega moža.

Sedaj je malomarno stegnil roko, da bi podobo zopet spravil.

„Prosim, pustite mi sliko“, dejal je Viljem. „Obljubim Vam, da je nikomur ne pokažem.“

Goncalec je premišljujoč pogledal v resni obraz Viljema.

„Dobro“, dejal je potem obotavljaje, „zaupal Vam bodem podobo; ako bi pa, česar sicer ne pričakujem, moja sestra odbila Vašo ponudbo, pričakujem, da mi sliko takoj vrnete.“

Viljem je skrbno spravil sliko in se zahvalil novemu prijatelju za njegovo ljubeznjivost.

„Ali ostanete dlje časa v San Francisku?“ je vprašal potem Goncaleca.

„K večjemu štiri do šest tednov, ker oskrbujem rudokope svoje sestre in ne morem dlje časa odsoten biti. Pred malo časom sem bil še častnik v mehikanski vojski, a sem slekel vojaško suknjo, ker je bila Mercedes sama in je za svoja razširjena posestva nujno potrebovala nadzorstva.“

„Ali namerava Vaša sestra tudi potem živeti na tamošnjih posestvih?“ vprašal je Viljem v skrbeh.

Imel je le malo nagnenja velikomestno življenje zamenjati s samoto na deželi.

Goncalec je menda uganil njegove misli.

„Ne, Mercedes bi rada živela v kakem večjem mestu, ker ji velikanski dobiček njenih rudokopov dovoli razkošnejše življenje.“

Viljemu se je zjasnil obraz.

„To je pametno“, je zaklical. „Le v velikem mestu se živi kakor človek, tu se najde združena vsa razveseljevanja. Poldivje življenje kakor je tam doli v okraju rudokopov bi ne bilo po mojem ukusu.“

„Tega Vam ne morem zameriti“, odvrnil je Goncalec, „a čas je, pojdite, gospod Tajlor, da Vas seznanim z mojo sestro.“

„Kako, že sedaj“, zaklical je Viljem vesel, „potem grem le naglo domu, da se preoblečem.“

„Nikakor“, ugovarjal je Goncalec. „To bi se moji sestri čudno zdelo; saj Vas hočem predstaviti za prijatelja iz mladih let, katerega sem slučajno srečal.“

Zapustila sta kavarno in stopila v voz, kateri ju je hitro peljal v oni del mesta, kjer je bival Goncalec s svojo sestro.

Viljem se je potrudil pokazati se nezavzetega, in je radovedno stopil v majhni salon, kjer mu je Goncalec ponudil sedež.

Čez malo minut odprla so se vrata in neka dama je stopila v salon.

Viljem je naglo vstal in Goncalec je šel svoji sestri naproti. —

Po kratkem pozdravu jo je peljal k mlademu možu, ki je z občudovanjem gledal lepo vdovo.

„Tu, ljuba Mercedes, je moj prijatelj Viljem Tajlor, katerega že več let nisem videl in sem ga danes slučajno dobil v kavarni; lahko si misliš moje veselje in upam, da naju bo še večkrat razveselil s svojim obiskom.“

„Bodite mi srčno pozdravljeni, gospod Tajlor“, rekla je Mercedes prijazno.

Ponudila je Viljemu nežno roko, katero je ta spoštljivo poljubil.

Kmalu so sedeli vsi trije v zaupnem razgovoru in Viljem je iz bližine občudoval dražestni obraz lepe Mercedes.

Čutil je, da mu je krasna žena vnela sree in da bi brez nje ne mogel več živeti.

„No, ljubi Tajlor, kako službo ste si pa izbrali?“ vprašal je Goncalec, ki je uganil Viljemove občutke.

„Nobeno“, izpovedal je ta odkritosrečno, „poskusil sem marsikaj, a nič mi ni ugajalo, potem sem se, žal, udal lenobi.“

„Vi srečnež“, zaklical je Goncalec, „da bi le mogel to o sebi trditi. A v našem domu sem tako obložen z delom, da mi ne ostane prav nič časa v razvedrilo.“

„Jaz sem tudi sit tega postopanja“, zagotovil je Viljem, „in ker sem pred nekaj dnevi podedoval večjo svoto, mi ne bo težko kaj primernega najti.“

„Vi ste res srečen človek, Tajlor“, zaklical je Goncalec; „za kar se drugi trudijo, to Vam boginja sreče kar strese v naročje.“

„Da“, pritrdil je Viljem v mislih, „prav čedna svota je bila, 150.000 dolarjev. S temi se že lahko kaj začne.“

„Potem se bodete gotovo kmalu oženili, Tajlor, menda ste vendar že zaročeni?“

Viljem se je branil.

„Ne, na to še nisem nikdar mislil“, zaklical je in skrivaj pogledal Mercedes.

V njenih lepih očeh se je bliskoma zasvetilo.

Viljem je občutil veselje, — ali je ta pogled njemu veljal?! —

Težko mu je bilo se ločiti od krasne žene, a dejal si je, da je bil prvi poset že dosti dolg.

Vstal je torej, da bi se poslovil.

„A obiščete naju sedaj vendar vsaki dan, ljubi Tajlor?“ zaklical je Goncalec srčno.

„Bojim se nadležem biti, ako bi tolikokrat zlorabil Vašo dobroto“, odvrnil je Viljem obotavljaje.

„Nikakor“, odgovoril je Goncalec, „midva sva sama in se veseliva, kadar kdo pride. Kaj ne Mercedes?“

Ta je živahno potrdila in tako strastno pogledala Viljema, da je ta zmedeno poljubil majhno roko lepe vdove.

Goncalec menda tega ni opazil in Mercedin smehlaj je bil Viljemu dokaz, da mu ni zamerila njegove smelosti.

Ko je Viljem odšel, se je Goncalec smeje obrnil k Mercedes. —

„To je izboren človek!“ zaklical je veselo. „Kaj porečeš k temu, Mercedes?“

„Mlad, neizkušen človek“, odvrnila je ta progljivo, „tega je lahko oropati, onih 150.000 imamo že v žepu, in potem bova videla, kako ga bo mogoče olajšati še za druge svote.“

„Tajlor“, dejal je Goncalec premišljuje. „Tako jutri pozivem, če je rodbina premožna.“

Naši čitatelji so gotovo že davno uganili, da je Sever nastopil pod imenom Goncalec, da bi v družbi z lepo a brezsrčno Mercedes iskal novih žrtev za svojo nenasitno poželjenje po bogastvu. —

„Kaj hočeš, da samo tega pobiča oropam?“ vprašala je Mercedes. „Saj bi bilo vendar bolje, da bi imela ob enem več oboževalcev.“

„Za sedaj ostaniva pri enem“, odvrnil je Goncalec. „Sprva morava previdna biti; pozneje se bova ravnala po Tvojem predlogu.“

„Potem le pojdi takoj jutri k svojemu prijatelju in povej mu, da je naredil name neizbrisljiv utis!“ zaklicala je Mercedes. „Videl boš, kako mi bo takoj ležal pred nogami in me zagotovil svoje ljubezni.“

„Potem le ne pozabi mu prav jasno pokazati svojega posebnega veselja za briljante.“

„Bodi brez skrbi, Artur; v kratkih tednih bo porabil svojo dedščino na lišp za svojo oboževano nevesto.“

---

219. poglavje.

Dušne muke.

Vrnimo se od goljufive dvojice k Heleni, katera je, več tisoč milj od Severja, bivala v Šarlestonu.

Edgar ni prišel od one nesrečne voznje na morju nič več blizu. —

Svojo odsotnost opravičeval je vedno z nujnimi opravki. Sedaj sta bila minula že dva dneva od one nezgode.

Eliza ni vedela, kaj bi rekla, da se njen ženin ne prikaže. Že je sklenila Edgarju pisati, ko je željno pričakovani vstopil in je Helena zapustila sobo, da bi zaročencev ne motila.

Eliza je hitela ženinu veselo naproti, a prestrašila se je, ko je opazila mladeničev obraz.

Bil je videti za leta starejši in se je le težko prisilil k prijaznemu nasmehu.

„Za Boga, Edgar!“ zaklicalo je mlado dekle vse preplašeno, „kako izgledaš, ali si bolan, govori, konec me bo skrbi!“

„Ne boj se, dušica“, odvrnil je mladenič prijazno. „Jaz se počutim popolnoma dobro, morda me je naporno delo zadnjih dni malo oslabelo.“

„Ne, Ti me varaš“, zaklicala je Eliza s strahom. „Tebi se je nekaj pripetilo; o Edgar, povej mi, drugače nimam miru; oj prosim, povej mi, kaj se je zgodilo.“

„A ljubo sree, gotovo da ni nič“, odvrnil je Edgar ljubeznivo, „drugače bi Ti ne prikrival, in sedaj pojdi in povej mi, kako si zadnje dni preživela; jaz nisem mogel z najboljšo voljo priti, ker sem imel na ladjarnici opravka do pozno v noč.“ —

Eliza se je v resnici pomirila.

V par minutah je bila mlada dvojica zapletena v oni prijetni razgovor, kateri se zdi ljubečim najlepše na svetu.

Končno je Eliza vstala in šla hitro proti vratom salona.

„Kam pa greš, otrok?“ vprašal je Edgar, ki ji je bil sledil. —

„Gospico Sever hočem poklicati“, odvrnilo je mlado dekle.

„Tu je v sobi; jaz jo vendar ne morem ves popoldan samo pustiti.“

„Stori mi le to ljubav, Eliza“, je prosil Edgar zmedeno, „ne pokliči gospodične Sever, ali pa počakaj, da jaz odidem, saj moram itak kmalu proč.“

„A Edgar, kaj pa naj to pomeni?“ vprašalo je mlado dekle osupnjeno. „Zakaj pa ne maraš, da bi gospica Sever prišla k nama; ali imaš kaj zoper njo?“

„Ne“, jecljal je mladi mož, „a jaz, — jaz —“

Eliza je prej že odprla vrata in Edgar je obupno pogledal Heleno, katera je ravno mislila vstopiti.

Mladi uradnik je bil smrtnobled, ko je Helena pristopila k njemu in mu hotela s prijaznim pozdravom podati roko.

Izustil je nekaj neskladnih besed in vrnil pozdrav z lahkim priklonom.

Helena je užaljeno potegnila roko nazaj in je stopila k oknu, ker si ni mogla razložiti čudnega obnašanja Edgarjevega.

Ko bi bila mogla le z enim pogledom videti od nepopisnih muk raztrgano srce mladega moža, bi ji bilo takoj vse razumljivo postalo.

S težavo ohranjeni zunanji mir Edgarjev je takoj izgubil, ko se je prikazala Helena.

Mladi mož je zaman iskal besed, a bilo mu je nemogoče se opravičiti.

Helena je porabila neznamenit izgovor, da je mogla za nekaj časa sobo zapustiti.

Eliza je komaj čakala, da so se zaprla vrata za njeno družabnico.

„Edgar“, dejala je očitaje, „Edgar, povej mi le, kako si naj raztolmačim Tvoje vedenje? Kaj imaš vendar zoper gospodično Sever? Kako Te je moglo to tiho, milo bitje razžaliti? Ti ravnaš ž njo kar najgrje! Kaj nisi videl, da Ti je ponudila roko?“

„Ne“, izustil je mladi mož, „jaz tega nisem opazil. Oprosti mi! Prosi tudi gospico Sever v mojem imenu za odpuščanje; — a mislim, da imaš prav, glava me boli, mala slabost, drugega nič.“

„Potem se vsedi za trenotek mirno na zofo, jaz Ti takoj napravim kozarec limonade“, zaklicala je Eliza in smuknila iz sobe. —

Kakor uničen je padel mladi mož na zofo in stokal v nepopisni bolesti.

V zadnjih dneh se je obupno boril sam s seboj, saj je vendar nosil prstan, obljubo večne zvestobe, na roki; zaročen je bil z bitjem, ki ga je nepopisno ljubilo in v zvezi ž njim našlo največjo srečo na svetu.

In vsi dobri sklepi, katere je naredil v onih mučnih urah, so se razsuli kakor trohnele razvaline, ko se je Helena prikazala. —

S trudom pridobljena udanost v usodo se je razpršila kakor listje pred jesensko sapo.

Čutil je, da ni mogel prenašati pogleda na Heleno.

Sedaj je moral s krvavečim srcem znova pretrpeti one brezkončne muke, one nepopisne bolesti, katere ga od one vožnje niso zapustile noč in dan.

Ni jim mogel ubežati in ne odgnati podobe predrage, katero je videl pred seboj celo v sanjah!

Eliza je zopet stopila v sobo in ponudila ženinu poln kozarec.

„Tu, ljubi Edgar, jaz sem Ti sama pripravila, morda Ti bo po tem boljše.“

Mladi mož je hlastno spil in poljubil svoji nevesti roko, katera se je pritislila k njemu in se ga trdno oklenila.

„Ali smem sedaj gospodično Sever poklicati?“ vprašala je Eliza čez nekaj časa in nežno pogladila Edgarjevo vroče čelo. —

„Jaz moram sedaj oditi, ljubi otrok“, dejal je Edgar naglo. „Prosim Te, opraviči moje obnašanje pri svoji družabnici, a pusti me sedaj iti, jutri proti večeru pridem zopet.“

Edgar je poljubil svojo nevesto in naglo zapustil sobo.

Sedaj so se vlile Elizi težko zadržane solze.

Vrgla se je v stol ter ihtela, kakor da bi ji hotelo počiti srce. —

Helena, katera je nekaj minut pozneje stopila v sobo, našla je mlado dekle v solzah.

Zaman se je trudila jokajočo pomiriti.

„Ah, kako sem nesrečna“, tožila je Eliza, „Edgar mi nekaj prikriva, tako je čuden, ves izpremenjen.“

Helena si ni vedla pomagati.

Čudno vedenje mladega moža jo je globoko ranilo, tembolj, ker je vedela, da ni Edgarja razžalila.

„Moj zaročenec Vas prosi odpuščanja“, pristavilo je mlado dekle, „jaz sem mu očitala njegovo čudno obnašanje.“

„A to vendar ni bilo treba“, ugovarjala je Helena. „Jaz nisem užaljena in sem z Vašim gospodom ženinoim spregovorila komaj par besed.“

A Eliza se ni hotela potolažiti.

Vedla se je tako obupno, da jo je Helena z milim pregovarjanjem odvedla v njeno spalno sobo in tam položila razburjeno dekle v posteljo.

Eliza se je oklenila Helene okolo vratu in jo iskreno poljubila.

„Ah, gospodična Sever, Vi ste tako dobri in mili, Vi ste moja edina tolažba; povejte mi vendar, kaj more biti Edgarju; saj ga vendar že tako dolgo poznam, a še nikdar se mi ni zdel tako čuden, kakor danes.“

„Morda je imel gospod Povel sitnosti v službi“, tolažila je Helena, „njegovo delo je naporno in polno neprijetnostij.“

„O Bog, tu mi pride nekaj strašnega na misel!“ je nakrat zavpila Eliza. „Edgar se je s kom prepiral in ta ga je pozval na dvoboj, — o, to bi bila moja smrt!“

„Jaz imam gospoda Povala za resnega in premišljenega moža, ki ne bo radi malenkosti svojega življenja postavljaj v nevarnost“, odvrnila je Helena resno. „Sploh ste mi pa prej sami rekli, da je bil Vaš ženin jako ljubezniv z Vami.“

„Da, to je res!“ zaklicala je Eliza potolažena. „A čudno je vendar, da je bil tako mrzel proti Vam: meni je to uganka.“

Helena je tolažila jokajočo Elizo in ostala pri nji, da je utrujena zaspala.

Potem je še dolgo sedela na postelji Elize, misli pa so ji bile daleč, daleč drugod.

220. poglavje.

Strast.

D drugega popoldne je Helena sama sedela na vrtu.

Sanjavo je zrla v zeleno drevje, skozi katerega je vela hladna morska sapica in donašala prijetno vonjavo.

Eliza se je s svojim očetom peljala ven.

Helena je prosila, da je smela ostati doma, ker se je imela z Juno nekaj domeniti.

Misli mlade matere so bile vedno pri izginolem otroku.

Juno je ves čas, odkar je bila Helena tu, na skrivnem poizvedovala po otroku, a brez najmanjšega uspeha.

Davno se je bila že zamorka vrnila domu, a Helena je bila še vedno žalostna in je mislila na prejšnje čase, ko je bilo malo bitje pri njej. — —

Nakrat je prisluškala; zdelo se ji je, da je slišala korake. Helena se ni varala.

Pesek je škripal pod krepkimi koraki moške noge.

V naslednjem trenutku je zapazila Edgarja, ki se je počasi bližal. —

Mladi mož se je zganjl, ko je zapazil Heleno.

Skoraj je bilo videti, kakor bi se hotel obrniti, a v naslednjem trenutku je pristopil in uljudno pozdravil.

„Ravno sem zvedel, da se je moja nevesta peljala na sprehod; ali Vam je znano, gospica Sever, kdaj se vrne?“

„Kolikor vem, Vas šele zvečer pričakuje, gospod Povel“, odvrnila je Helena, „a mislim, da se gospodična Klarendon vrne najkasneje v eni uri.“

Edgar bi se bil rad zopet poslovil, a vedel je, da je moral poravnati, kar je včeraj zagrešil.

Vsedel se je na vrtni stol, da bi počakal Elizin prihod. „Ali je moja nevesta opravičila moje včerajšnje čudno vedenje?“ vprašal je mladi mož nenadoma.

„Jaz nisem bila užaljena“, odvrnila je Helena mirno: „sploh mi je gospica Klarendon povedala, da ste bolni — in —“

„Da, bolan“, prekinil jo je Edgar, „Eliza ima prav, a jaz sem v stanu to prenašati in — molčati.“

Helena ga je osupnjeno pogledala.

Kaj naj pomenijo te čudne besede?

V Edgarjevih očeh je plamtel čuden ogenj, žar utajene strasti. —

„Ali Vam je slabo?“ vprašala je skrbno, „ali naj pokličem slugo?“

„Ne, — ne“, branil je Edgar, „meni ni nič.“

Dolgo sta si sedela molčé nasproti.

Potem je vendar začel Edgar:

„Ali nimate nikakih sorodnikov v Ameriki, gospica Sever?“

Heleni so solze zalile oči, mislila je na Lidijo, a zanikala vprašanje.

„Ali ste popolnoma osamljeni?“ poizvedoval je mladi mož dalje. —

„Popolnoma“, šepetala je Helena.

Postalo ji je neprijetno ob gorečem pogledu, ki je visel na njej.

„Potem sem jaz srečnejši“, dejal je Edgar: „jaz imam očeta, ki me ljubi, nevesto, katera me obožava, kaj ne?“

„Privoščim Vam Vašo srečo iz srca“, odvrnila je Helena.

Mladi mož je govoril tako čudno, skoraj porogljivo.

„Mojo srečo“, zasmejal se je Edgar hripavo, „o, da bi vedeli!“

„Za Boga, gospod Povel“, dejala je Helena s strahom, „ne pozabite, da sem tujka.“

„Ne pogledjte me tako“, prosil je Edgar, „jaz ne morem prenašati Vašega pogleda!“

Helena je hotela vstati in oditi.

Bila je globoko užaljena.

A predno je mogla izvršiti svoj namen, čutila se je prijeto za roko tako krepko, da bi bila od bolečine zavpila.

Srdito se je obrnila in zrla v Edgarjeve plamteče oči.

Obraz mu je bil bled, da se je Helena zgrozila.

„Spustite mojo roko, gospod Povel!“ velela je Helena. „Imela sem Vas za poštenjaka, ali sem Vam dala kedaj povod k takemu početju?“

„Poslušajte me prej in potem sodite“, odvrnil je Edgar, ne da bi bil spustil njeno roko. „Jaz sem pretrpel duševne muke, kakor jih hujših ne more prestati k večnemu pogubljenju obsojen zločinec; z nadčloveško močjo sem se boril, a sedaj sem podlegel.“

„Kaj naj pomenijo te besede?“ zaklicala je Helena sluteč, kaj pride. „Ne pozabite —“

„Vse hočem pozabiti“, hreščal je Edgar, „vse od sebe vreči, kar mi je bilo do sedaj hrepenenja vredno. Sedaj morate izvedeti, da Vas ljubim, — ljubim z ognjem, katerega nisem nikdar poznal in kojega moč mi je šele sedaj znana.“

„Vi ste zaročeni, gospod Povel!“ opominjala je Helena. „Vi imate nevesto, ki Vas nepopisno ljubi, kateri ste zastavili svojo besedo. Zapustite me, — zaničujem Vas.“

„Vi me zaničujete!“ odvrnil je Edgar divje. „Tudi potem, če Vam zagotovim, da nisem imel nikdar iskrenega nagnenja do Elize, da je bila volja najinih očetov, ki bi naju bila rada videla združena, da nisem nikdar vedel, kaj je prava ljubezen in sem to šele občutil, ko sem zagledal Vas!“

„Ali Vas je oče prisilil, da ste se z Elizo zaročili?“ vprašala je Helena ostro.

„Ne, to ne; bila je njegova želja, kateri sem se rad udal, ker nisem vedel, da bratovska naklonjenost, katero sem gojil za Elizo, ni imela v sebi globokejšega čuvstva. Sedaj šele se mi odprle oči in zdaj vem, da z Elizo ne bom nikdar srečen.“

„A ubogi otrok Vas ljubi z vsem žarom svojega nedolžnega srca“, dejala je Helena; „streznite se, gospod Povel, drugače ne morem svojih besed nazaj vzeti.“

Znova je Helena poskusila se osvoboditi Edgarjeve roke. Posrečilo se ji ni in v svoji jezi je bila tako očarujoča, da je mladi mož zgubil zadnji ostanek svoje premišljenosti.

„Helena, predraga“, prosil je ter pokleknil pred njo, „brez Vas ne morem več živeti: pojdite z menoj v daljno deželo in prisežem Vam, da bom živel le za Vas. Vsak trenotek svojega življenja naj bo Vaš, — varovati Vas hočem kakor najlepši zaklad, — a ne pahnite me od sebe, — Vaše izgube bi ne mogel prenesti!“

Helena je kakor okamenela poslušala ta izbruh, sedaj jo je premagala jeza.

„Vstanite, gospod Povel!“ zarohnela je nad Edgarja, „odgovorila Vam bom in dokazala, kako ste se pregrešili nad zvesto ljubečim srcem.“

„Samo eno besedo“, prosil je mladi mož, „ali v Vašem srcu ni iskrice ljubezni zame?“

„Jaz nisem nikdar občutila drugega za Vas nego hvaležnost za Vaš požrtvovalni pogum pri oni vožnji po morju“, odvrnila je Helena trdo.

Edgar je izpustil njeno roko in vstal.

Bil je smrtnobled in v njegovih žarečih očeh ležal je grozoten sklep.

„To je konec“, mrmral je, „življenje bom vrgel od sebe, da me to breme ne bo več težilo.“

Helena je slišala te strašne besede.

Prijela je Edgarja za roko in mu s svojimi lepimi očmi pogledala v zmedeni obraz.

„Kaj hočete storiti, gospod Povel?“ vprašala je silno; „pomislite, da je še drugo življenje odvisno od Vaše usode.“

Edgar je pahnil njeno roko od sebe.

„Jaz nečem dalje živeti“, zavpil je, „povedal sem Vam že prej, da brez Vas nima moje življenje nobenega pomena. Vaše ljubezni ne morem prisiliti, a Vi mi ne morete braniti, iskati smrt, — vroče zaželjeni konec mojega trpljenja, kojemu moram vendar podleči.“

„A Vi nimate srca“, je takoj strastno nadaljeval, „drugače bi imeli usmiljenje z menoj. Saj ne zahtevam, da mi že sedaj vračate ljubezen, saj bi rad čakal, da bi se vzbudilo usmiljenje do mene, potem ljubezen ni več daleč in — —“

„Nehajte!“ zaklicala je Helena odločno, „jaz ne morem vračati Vaše ljubezni, ker sem — omožena.“

Edgar se je zganil.

„Omoženi“, ponovil je neverno, „je-li to res?“

„Da, res je“, potrdila je Helena. „Molčala sem o tem, ker me je stari gospod, ki mi je preskrbel to službo, za to prosil, a sedaj Vam moram povedati, da opustite svoj sklep in Elize ne naredite nesrečne.“

„Kje je Vaš mož?“ vprašal je Edgar nenadoma, „ali je tu blizu?“

„Davno me je že zapustil“, odvrnila je Helena in poslušajočemu na kratko opisala svoje doživljanje. „Vi ste eden tistih, katerim zaupam, gospod Povel“, končala je Helena resno, „od Vas pa zahtevam kot nasprotni dokaz, da bodete Elizi zvesti soprog in se na veke odrečete oni nesrečni zmoti!“

Z žarečimi lici je stala pred Edgarjem, ki ni za trenotek odvrnil svojih poželjivih pogledov od ljubke prikazni in je spreminjajočimi se občutki slušal besede, ki so iz onih, lepih ust ginljivo donele na njegovo uho.

„A sedaj ste prosti“, začel je brez sape, ko je Helena končala, „oni ničvrednež, ki je varal Vašo zaupnost, nima nobene pravice več, on ni več Vaš mož!“

„Pred svetom ne, — pred Bogom in pred mojo vestjo pa še vedno!“ rekla je Helena odločno.

„Ali ga še ljubite?“ vprašal je Edgar in stopil bliže.

„Sovražim ga in zaničujem“, dejala je Helena, „a vezana sem in dokler bom vezana, ne sledim drugemu možu pred oltar!“

„Drugemu možu!“ ponovil je Edgar. „Ali ne občutite zame ničesar one nesrečne strasti, ki pripravi ubogemu človeškemu srečo toliko radosti in še več trpljenja? Govorite, ali ne živi ni iskrice onega čuvstva v Vaši čisti duši?“

„Ne“, odgovorila je Helena krepko, „jaz ne občutim za Vas drugega, ko hvaležnost, ker se imam Vam zahvaliti za življenje.“

„Ha, želel bi, da bi Vas ne bil nikdar rešil iz one zgubljene ladje!“ zavpil je Edgar divje. „Potem bi Vas sedaj ne bilo več in jaz bi smel vsaj jokati za svojo mrtvo ljubico ali pa z Vami počivati v kristalni globini; ljubil sem Vas, ko sem Vas prvič ugledal, nepopisen občutek me je takrat prešinil, in ko ste stali na mostovžu Elizine grajske razvaline, mislil sem, da sanjam, in notranji glas je postal vedno glasnejši in je presegel vse, kar sem si zaman govoril, da bi udušil kalečo ljubezen. Potem sem Vas videl samo na jadrenici, kjer je vsak trenotek utegnil biti zadnji. Ko so Vas divji valovi takrat gnali

v sredino zatoka, je moja ljubezen s silo hotela privreti na dan; v onem groznem trenutku sem čutil, da bi bil Vaš konec tudi moj, — rešil sem Vas, da Vas sedaj na veke zgubim.“

Helena je hotela odgovoriti, a ni ji pustil do besede.

„Ne morem Vas siliti, da bi me ljubili“, nadaljeval je strastno, „a ne bodete mi zabranili, da Vam sledim kakor senca. Ker Vas ne smem imeti, Vas tudi drugemu ne pustim.“

„Tega ne bodete storili, gospod Povel, jaz vem, da bo Vaš pošten značaj premagal nesrečno zmoto.“

„Nikdar!“ zaklical je Edgar, „o, Vi me še ne poznate; res je, da se znam premagati, a tudi ta lastnost ima svoje meje in deroči veletok potegne tudi najmočnejši nasip s seboj v pogubo. Vi ne veste, kako ste krasni! Vaša pripoved mi je dokazala, da ste tudi angelj dobrote in miline, in takemu bitju naj se odrečem? — Nikdar!“ zavpil je besno, „ne spravite me ob pamet, drugače Vas umorim, da bom vsaj v smrti združen z Vami!“

Edgar je stopil tik Helene.

Obraz mu je bil strahovito izpremenjen in oči so mu žarele v blaznosti.

„Braniti se ne morem, — slaba ženska sem“, dejala je Helena resno, „a pomislite, gospod Povel, da tam zgoraj biva sodnik, ki vse vidi, in pred katerim bodete nekdanj morali dati odgovor.“

Pretilno vzdignjena desnica mladega moža je padla doli.

Potem se je obrnil in tipaje iskal stol, na katerega se je zgrudil. —

Helena je hitela k nesrečniku; njeno mehko srce je bilo polno usmiljenja.

„Gospod Povel“, šepetala je, „ohrabrite se, mislite na Elizo, na svojega očeta, — hočete li s svojo strastjo streti še druga srca?“

„Odpustite“, zdihoval je Edgar, „bil sem blazen, — odpustite mi!“

Hotel je poklekniti pred Heleno, a ta mu je zabranila.

„Odpustim Vam, a le pod enim pogojem“, odvrnila je resno. —

„Zahtevajte od mene vse“, odgovoril je nesrečnik, „samo ostanite pri Elizi in privoščite mi vsaj to, da Vas vidim; to je edino, kar me naj vzdrži na temni poti življenja.“

„Obljubite mi, da bodete Elizi zvest soproj in da ji nikdar ne poveste, da je ne ljubite!“ rekla je Helena živo.

„Ne morem“, vzdihnil je Edgar, „Elizi bom pisal in ji povedal, da ne morem nikdar postati njen mož; ona je mlada in me pozabi; potem bo moje prazno življenje štel le one dni v katerih sem videl Vas, moje izgubljeno srečo.“

„A jaz zahtevam, da kot poštenjak držite svojo besedo napram Elizi!“ zaklicala je Helena ostro. „Drugače zapustim hišo še danes.“

„Ali me hočete umoriti?“ zavpil je Edgar in skočil kvišku. „Ne, ostanite, vse izpolnim, karkoli zahtevate!“

„Dobro, gospod Povel; Vi mi daste častno besedo; jaz bom vse pozabila, kar sem tu slišala, in pričakujem, da bodete z Elizo ljubeznjivi kakor poprej. Ali si hočete nakopati na vse še to krivico, da ste ubogemu otroku strli srce?“

„Ubogam“, dejal je Edgar zamolklo, „a prisežem Vam da ne bom nikdar nehal Vas ljubiti, in da bodo moje misli spremljale le Vas.“

„Nehajte, gospod Povel!“ zaklicala je Helena. „Ne pregrešite se; Vi pripadate Elizi in jaz sem za Vas tujka, katero morate pozabiti!“

Edgar se je bolestno smehljaj, a odgovoril ni.

„Ne pozabite, kar ste mi obljubili, gospod Povel“, opominjala je Helena znova, „jaz imam Vašo častno besedo in bomo zaničevala moža, ki bi jo prelomil.“

Ko je Edgar pogledal kvišku, videl je, da ga je zapustila in hitro korakala proti hiši.

„Helena! — Helena!“ klical je na pol glasno.

A ona se ni obrnila, marveč zginila za gostim grmovjem.

„Sen je končan“, mrmral je Edgar.

Potem je še dolgo obsedel na istem mestu, medtem ko nepremično zrl na prostor, kjer je prej stala Helena in na večinoma uničila njegov up.

Brez domovine.

Helena se je naglo vrnila v vilo, ker je slišala Edgarjeve klice in se je bala, da bi ji ne sledil.

Oddahnila se je šele, ko je dospela v svojo sobo; tam se je jokaje vrgla na stol.

Tako dobro se je počutila tu in upala, da je našla nov dom. —

To je bilo sedaj pri kraju; nesreča ji je sledila vedno in povsod, kakor da bi ne smela nikdar najti zaželjenega miru.

Celo resni, značajni gospod Povel se je spozabil in se v nesrečni strasti vnel za njo; — on, ki bi moral mlademu, zapupnemu bitju zvest in udan soproj biti.

Bilo je, kakor da bi jo zasledovalo prokletstvo, neizprosna usoda, ki ji nikjer ne privošči miru in utrujeno trpinko vedno meče v valovito življenje.

Da, bilo je prokletstvo, ki se je držalo nesrečnice; prokletstvo lepote, očarujoče ljubkosti, ki je vsakega premagala, kdor jo je videl in povzročila nevarnosti, katerim je komaj ubežala.

Dvignila je obraz in neusmiljeno zrelo ji je porogljivo pokazalo dražestno podobo; blesteče steklo se ni lagalo, pokazalo je njen obraz v vsej milobi, koji se ni mogel nihče ubraniti. —

Helena je sedaj vedela, zakaj je bilo k lepoti bogastvo neobhodno potrebno; svetlo zlato je bilo obzidje, ki je zadržalo nepoklicane, kateri so smelo iztegnili pohlepne roke po lepi, a revni ženski.

Spomnila se je marsikaterih dogodkov v očetovem gradu, kjer je občudovanje lepe grofice nastopilo v zvezi s plaho zdržnostjo. —

Takrat jo je varovalo plemstvo in bogastvo, sedaj je bila revna neznanka, kateri ni ostalo nič ko usodepolna lepota.

Končno je vendar vstala in šla v salon, ker se je bila Eliza z očetom vrnila.

Helena se je odločila za sedaj ostati in je upala, da drži Edgar svojo besedo.

Eliza ji je prihitela naproti, ker je zvedela, da je njen ženin že pred nekaj urami prišel.

„Kje je Edgar?“ vprašala je veselo. „Menila sem, da pride šele proti večeru; ali ste govorili ž njim, ljuba gospodična Sever?“

„Gospod Povel je na vrtu“, odvrnila je Helena, „jaz sem ga tam pozdravila in mislim, da se še tam nahaja.“

Mlado dekle je teklo pe stopnicah doli.

Hitelo je po vseh potih, ter vedno klicalo ženinovo ime.

A nihče ni odgovoril.

Neki sluga je sporočil, da je gospod Povel zapustil hišo predno je Eliza prišla domu.

Mlado dekle je žalostno povесilo glavico.

„Sedaj je gotovo užaljen“, tožilo je, „ker me ni bilo tu. In jaz sem se vendar tolikanj veselila na danes zvečer!“

„Vaš zaročenec pride gotovo na večer zopet“, tolažila je Helena, „mislil je morda, da se šele poznaje vrnete, ker je skoraj dve uri čakal.“

A minilo je več ur.

Začelo se je mračiti, a Edgar ni prišel, akoravno je Eliza vsak trenotek pogledala pri oknu.

Helena je zaman skušala deklico razvedriti, ko je nakrat zapazila Juno med na pol odprtimi vratni salona.

Zamorka je skrivaj pomigala svojeji gospodinji, in Helena je bila v hipu pri nji.

„Tu gospa, — pismo za Vas, — ravno oddano“, šepetala je zamorka in stisnila Heleni list v roko.

Ta je čutila, kakor da bi se ji kri zledenila.

Če gospod Povel znova vanjo sili, potem je bil ničvredno.

Helena je letela v svojo sobo in tam odprla pismo s trepetajočo roko.

Pisava že je ovadila razburjenost pisatelja; na nekaterih mestih je bila vsa zmazana in se ni dala čitati.

Ali so pisateljeve ustne počivale na listu?!

Helena je brala:

Sreče skoraj iz sebe je William stisnil bujno Mercedo s plametečo strastjo k sebi.

— „Srčno čestitam“ — se je nekrat čulo reči Gonzalesov glas — „presrečen sem, da ste se vajini srci našli“

„Moja draga, vroče ljubljena Helena!

Odpustite ta ogovor, a ne morem drugače; moram dati duška smrtno ranjenemu srcu, ko vendar ne smem nikdar računati na Vašo ljubezen. — Danes mi ni bilo mogoče pogledati v Elizine jasne, nedolžne otročje oči, zato sem zapustil hišo, da bi v samoti skrnil svoje peklenske muke. Večno, nepozabno mi bo stal oni trenotek pred očmi, ko sem Vas, predraga, na polrazbiti ladji držal v rokah in je Vaš smrtnobledi obraz udano počival na moji rami. Ona podoba naj mi napolni vse moje življenje; od tega spomina bom živel do zadnjega vzdihla. Zahtevali ste, naj Vas pozabim? — Trdosrčna, — jaz ne morem, — a držal bom dano Vam besedo in postal zvest soprog Elizi, akoravno ji ne morem nikdar nuditi resnične ljubezni, ker ta je Vaša do smrti.

In sedaj še eno prošnjo. Dovolite mi, da se še enkrat z Vami snidem, prosim, — rotim Vas za to. Dam Vam častno besedo, da se Vas ne bom dotaknil, le izgovoril bi rad, česar Vam danes nisem mogel povedati.

Prosim Vas za ta sestanek, kakor umirajoči, ki zahteva zadnje tolažbe. Določite uro, v kateri bom smel še enkrat slišati Vaš mili glas, potem Vam bom opisal moje dušno stanje, muko, ki bi morala omehčati najbolj neusmiljenega sodnika.

Potem Vam obljubim vedno kot tujec stopiti nasproti, nikdar naj ne pride besedica o tem prigodku iz mojih ust, na to se lahko zanesete.

Do smrti

Vaš

Edgar Povel.“

Čez Helenino blede lice so kapale debele solze.

A sklenila je trdno, da sestanka ne dovoli, ker se je bala, da bi mladi, strastni mož pri njenem pogledu ne pozabil vseh obljub.

Juno je hitro stopila v sobo in se previdno ozrla na vse strani.

„Sluga še čaka“, šepnila je zamorka. „Juno naj prinese odgovor, — ali je gospa že napisala?“

„Čakaj trenotek“, prosila je Helena, „takoj Ti dam odgovor, medtem pripravi moj kovčeg in spravi svoje reči; še danes zapustiva Šarleston.“

Juno je osupnila.

„Kaj gospa hoče proč, — še danes, — zakaj pa?“

„To Ti bom pozneje povedala, Ti zvesta duša“, velela je Helena. „Le počakaj par minut pri vratih, potem lahko vzameš odgovor s seboj!“

Naglo je vzela iz pisalne mize papir in napisala sledeče vrste:

„Cenjeni gospod Povel!

Ne hudujem se nad Vami, temuč obžalujem Vas, a upam, da v kratkem času premagate svojo nesrečno strast, katere ne morem in nočem vračati. Naprošenega sestanka Vam ne morem dovoliti, ker sem še od današnjih dogodkov preveč razburjena in ker spoznavam, da se ne smeva nikdar več videti.

Zatorej zapustim še danes to hišo, ali zahtevam od Vas, gospod Povel, zahtevam, pri ljubezni, katero čutite za me, da držite svojo meni dano besedo in bodite moji dragi Elizi zvest in ljubeč soprog. Vi ste mož, ki se mora udati v svojo usodo, jaz sem slabotna žena, katera je izpostavljena vsem nevarnostim življenja, in za to upam gotovo, da izpolnite svojo obljubo. Mislite na me v tožnih urah kot na ubogo preganjano nesrečnico, katera Vam kliče te svareče besede, ali ne kakor bitje, katero ste ljubili, temuč kot svarilka, katera ni hotela uničiti sreče čistega nedolžnega srca.

Z Bogom — za vedno!

Helena Sever.“

„Juno!“ pokliče Helena, in stopi iz vrat. „Tukaj, daj to le pismo slugi in pospravi najine reči. Ob 9., kadar je vse mirno, greš k vrtnim vratom in počakaš, da pridem, potem dosežeš še lahko nočni vlak.“

Juno pokima in steče hitro s pismom doli po stopnicah. Helena premišljuje nekaj minut, potem vzame odločno drugo pismeno polo in piše:

„Moja draga gospica Klarendon!

Ne hudujte se na mene, da Vaš dom hipoma zapustim; ne poizvedujte radi uzrokov, kateri se le mene tičejo; žalostna je usoda, ki me je od tod pregnala. Bila sem srečna, saj sem mislila, da sem našla nov dom, ali usoda je drugače sklenila. Poto-vati moram dalje, dokler konečno za me ne pride ona ura, v kateri bom trudno svojo glavo položila k večnemu počitku. —

Vi imate dom, očeta, zaročenca, tri neprecen-ljive dragocenosti, katere sem jaz za vedno izgubila; — taka je bila moja usoda.

Želim Vam v bodočem zakonu najčistejo srečo. Naj Vas Bog obvaruje pred vsako nezgodo; zato jaz molim, ker sem Vas v tej kratki dobi začela neskončno ljubiti.

Prosrite tudi svojega gospoda očeta, naj se ne huduje na me, in mislite v ljubezni

na

Heleno Sever.“

Helena položi pero iz rok in utakne pisemce v zavitek, katero naslovi gospici Klarendon.

S kakšnim pričakovanjem je ustopila v to tiho hišo; kako se je oklenila Elize in bila od nje sprejeta kot najljubša pri-jateljica.

In zdaj? Vse končujoči vihar je uničil njeno tiho, skromno srečo in jo zopet neusmiljeno pognal v sovražni svet. V eni uri morala je zapustiti to domačo hišo in z zvesto tovarišico Juno bežati daleč proč.

Tu ni bil nihče, ki bi se nesrečni, zapuščeni tolažljivo bližal. Samo predrzni pogledi so se upirali v lepo lice, in brez-srečni lopovi skušali so jo goljufati za njeno borno imetje; samo zvesta zamorka ji je bila edina tolažba, tovarišica, ki je ni

nikdar zapustila, ter vedno bila pripravljena, se žrtvovati za ljubljeno gospo.

Z nepopisno boleščjo je položila Helena malo pisemce na svojo pisalno mizico, tako da je zjutraj takoj moralo zbuditi pozornost.

Potem je še enkrat pogledala po prijazni sobi, medtem ko so nežna usta bolešno zašepetala: „brez doma.“

222. poglavje.

Prva ljubezen.

Zapustimo nesrečno Heleno, ki mora zopet potovati v negotovost, in vrnimo se v San Francisco, kjer uganjata Sever-Gonealec in njegova tovarišica svoja zločinstva.

Viljem Tajlor je prebil noč po prvem snidenju z Mercedes kakor v mrzličnem stanu.

Vedno je pred njim plavala krasna žena, katera je požljivo stezala po njem polne roke in katera mu je sladka usta ponujala k poljubu, — potem je planil z vzklikom radosti z ležišča, ali zapeljiva slika je zginila.

Konečno jelo se je daniti in Viljem je zaspal trdno, ter se še le prebudil proti poldnevu.

Podoba lepe Mercedes ni za trenotek izginila iz njegove duše.

Tekal je nemirno sem in tja ter molčal na vsa vprašanja skrbne matere, ali pa si je sproti kaj izmišljeval.

Ko se je bližal popoldan, prijelo ga je nerazumljivo požljenje, da obiše to sestrsko dvojico. Ali zbal se je, da ne bi bil nadležen, če bi svoj poset tako hitro ponovil, ter sklenil poset do jutri opustiti, čeravno je z grozo mislil na naslednjo noč. —

Vedno je zopet potegnil sliko iz prsnega žepa in gledal v ljubki obraz lepe žene, katere oči so mu klicale: „Pridi vendar ti bojzaljivec, ulovi svojo srečo z naskokom!“

Viljem je čutil, da je bil neznansko zaljubljen v lepo tujko; bila je to prva resnična ljubezen, katero je občutil, in Viljem je vedel, da bo le njo zamogel ljubiti.

Popoldan je prišel in Viljem je sedel zopet v svoji sobi, ko naenkrat nekdo potrka in vstopi Goncalec.

Viljem poskoči uzradoščen s sedeža in hiti obiskovalcu nasproti.

„Oprostite, če Vas motim“, se oprostí Goncalec, „hotel sem se sprehajati, ko me je slučajno peljala pot mimo Vas. Služabnik mi je rekel, da ste doma, pa sem si dovolil, da ustopim.“

„O nikakor me ne motite“, ga zagotovi Viljem, „nasprotno, zelo me veseli, da ste prišli, ali načete malo sesti?“

„Danes je tako lep večer“, odvrne Goncalec, „ali me načete rajši na mojem sprehodu spremiti? Pri tem se ložje kramlja kakor v vroči sobi.“

„Gotovo, prav rad“, zagotovi Viljem in stopi čez nekaj minut z novim prijateljem na cesto, kjer je Goncalec navidezno iz nepazljivosti zavil proti mestnemu delu, kjer je Mercedes stanovala.

„Pričakovali smo Vas danes popoldan“, prične Goncalec pogovor, „in ker Vas ni bilo, mislili smo, da Vas kaj nujnega zadržuje.“

„Nikakor ne“, odgovori Viljem, „jaz le nisem hotel svojega poseta takoj ponoviti, ker sem se bal, da bi bil usiljiv.“

„Ali, gospod Tajlor“, reče Goncalec očitaje, „kako morete le kaj takega misliti: saj sva s sestro vendar srečna, če naju kdo v najini samoti obiše. Ne, to je napačna sramežljivost: le pridite vsaki dan, vedno nama boste le dobro došli.“

„Z veseljem“, mu zagotovi Viljem uzradoščen, „ker Vam hočem le povedati, gospod Goncalec, da je Vaša gospa sestra precej v prvem trenutku omrežila moje srce. Ljubim jo z vso silo, katere sem zmožen; ona je moja prva in moja zadnja ljubezen.“

„Zakaj zadnja ljubezen, — kako naj to razumem?“ vpraša Goncalec prijazno.

„Jaz menim s tem, da, če me Vaša sestra ne usliši, ne bom mogel nikdar več ljubiti: moje življenje bi bilo uničeno, ker sem svoje srce brezpogojno izgubil na to krasno bitje.“

„Pogum, le pogum, ljubi gospod Tajlor“, ga tolaži Goncalec, „jaz Vam sicer nisem hotel povedati, ali ker sem od Vas slišal, kako srčno ljubite mojo sestro, Vam hočem kot največjo tajnost zaupati, da se tudi Vi moji sestri dopadate.“

„Kako, ali slišim prav?“ zakliče Viljem presrečen, tako da so nekateri mimoideči obstali in se začudeno ozrli za njim. „O nikari me ne varajte, gospod Goncalec? Ali se pa morda sami varate? Prosim Vas, govorite, odrešite me groznih muk, ali me Mercedes ljubi?“

„Pst, ne tako glasno“, ga svari Goncalec. „Na cesti sva, gospod Tajlor! Kar se tiče Vašega vprašanja, Vas lahko zagotovim, da se Mercedes zelo zanima za Vas.“

„Ah prosim, pripovedujte“, prosi Viljem srčno, „ali je o meni govorila?“

„Da, in zelo sem se čudil, da me je moja sestra, ki se dosedaj ni za nobenega moškega zanimala, včeraj zvečer tako natančno izpraševala, da sem se moral celo lagati in ljubemu otroku raznovrstne pripovedke izza najinih mladih let nateviti.“

„O, Vi zvesti prijatelj“, reče Viljem globoko ginjen, „kako Vam zamorem kdaj to poplačati, za vedno sem Vaš dolžnik.“

„Kaj še“, odvrne Goncalec, „to sem storil le za to, ker Vas privoščim svoji sestri, ker sem Vas od prvega trenutka spoznal kot plemenitega poštenega moža, ki je zmožen Mercedo osrečiti in za prestane muke z neomejeno ljubeznijo odškodovati. Kaj ne, gospod Tajlor, na to se vendar lahko zaneseš?“

„Gotovo; to lahko storite“, zagotavlja Viljem svečano, „samo za Mercedo hočem živeti in jo narediti za najsrečnejšo ženo, ki je na zemlji. To Vam trdno obljubim.“

„Potem je neobhodno potrebno, da nas vsaki dan obiščete“, reče Goncalec. „Naše tukašnje bivanje ne bo preveč dolgo trajalo in moja sestra ne spada k onim, ki prvemu možu pade v naročje. Stalo bo veliko truda, da se odloči k novi možitvi, če prav hočem za Vas storiti vse, kar mogoče.“

„O, kako Vam zamorem kdaj povrniti Vašo dobrotlo!“ zakliče Viljem hvaležno, „in samo upam, da mi bo pozneje kdaj mogoče na kakšen način povrniti del mojega velikega dolga.“

„Ne govoriva o tem“, reče Goncalec, „jaz to rad storim, ker mi je le sreča ljubljene sestre v mislih.“ —

Polumrak je že zdavnaj napočil in sprehajajoča nista opazila, da sta med pogovorom prišla v bližino Goncalecovega stanovanja.

„Ali ni to vila, v kateri stanujete?“ vpraša nakrat Viljem in pokaže na krasno poslopje, iz katerega je luč semkaj svetila.

„To je pa res izvrstno!“ zakliče Goncalec, „tu lahko vidite, gospod Tajlor, kako sem včasih raztresen; mislim, da sem Vas naravnost peljal k svojemu stanovanju.“

„Potem se pa hočem od Vas posloviti“, reče Viljem in željno pogleda proti razsvitljenim oknom.

„Pridite vendar še za pol ure k nam“, prosi Goncalec, „Mercedes se bo gotovo veselila, in še malo pokramljamo.“

„Ali saj je že zvečer, čas za obiske je že davno minil“, reče Viljem. „Gospa sestra mi to lahko zameri.“

„Ne, — ne“, vzklikne Goncalec, „Mercedes se bo veselila; za to sem Vam jaz porok. V naši domovini nismo tako zelo vajeni družabnih predpisov; le pridite!“

Viljem je kaj rad ugodil temu pozivu in stopil z Goncalecom v vilo.

„Je-li moja sestra v salonu?“ vpraša zadnji služabnika, ki je gospode sprejel v veži.

Služabnik pritrdi in Goncalec hiti z Viljemom po širokih mramornatih stopnicah navzgor.

Potem odpre salonska vrata in prosi Viljema, naj stopi za njim.

„Ugani, Mercedes, koga sem ti še pripeljal?“ zakliče Goncalec šaljivo, ter s svojo visoko postavo popolnoma pokrije Viljema.

„Ne vem, kdo bi to mogel biti, ljubi Artur“, se oglasi sbrni glas, „ah, — gospod Tajlor!“

Goncalec je stopil v stran in Viljem se je prikazal ter se globoko priklonil.

„Oprostite, da Vas še tako pozno motim“, prosi Viljem, „ali Vaš gospod brat pozval me je tako nujno, da naj ga spremim, da mu nisem mogel odreči, posebno ker me zelo veseli, da Vas zamorem še danes pozdraviti.“

„Nikakor nas ne motite, gospod Tajlor“, zakliče Mercedes ter tako pogleda Viljema, da mu je bilo v trenutku sree v plamenu. „Večeri mi preidejo velikokrat tako počasi, da si v

resnici želim poseta, in koga bi rajši videla, kakor prijatelja mojega brata, o katerem mi je že toliko pravil.“

Kmalu so sedeli vsi trije v živahnem pogovoru na naslanjačih dragoceno opremljenega salona, ki je bil slabo razsvitljen.

Svetilko je zasenčil bledorudeč pajčolan; bila je to magična razsvitljava, katera je lepo prikazen krasne Mercedes le še bolj povzdigovala.

Viljem ni odmaknil pogleda od zapeljivo lepe postave, ki je malomarno slonela v svojem naslanjači in se le redkokdaj s svojim srbrnim glasom utikala v živahno kramljanje gospodov.

Mercedes je imela svitlo obleko, ki je njeno junonično lepoto izborno povzdigovala; na lepem vratu se je lesketala in bliskala verižica, ki je imela velike briljante, ki so se na vse strani barvasto lesketali.

Kar vstane Goncalec s svojega prostora in mrmra nekaj nerazumljivih besedi.

„Ne, moja pozabljenost sega že predaleč“, uzklikne navidezno nejevoljen, „hotel sem služabnika z nekim pismom odposlati in sem to zadevo popolnoma pozabil. Oprostite me za četrť ure, ljubi Tajlor, ker moram zamujeno še danes urediti.“

Hitro zapusti Goncalec salon.

Viljem je bil z Mercedes sam.

Nepopisno sladko čustvo navdalo je mladega moža, ko je bil z ljubljeno gospo sam v poltemnem salonu.

Nit lahkega razgovora mu je odpadla in bojazljivo je iskal po kaki novi snovi, da se pred lepo gospo izkaže kot prijeten družabnik.

Zdaj pade njegovo oko na bliščeče kamne in takoj mu pride rešilna misel.

„Tu nosite krasen, neprecenljiv lišp“, začne Viljem, „tako se žari kakor solnce.“

„To je že star rodbinski lišp, katerega visoko cenim“, odgovori Mercedes, „po naših rodbinskih pravilih se ga sploh ne sme prodati; celo v najhujših časih ostal mi je ta lišp nedotakljiva svetinja.“

„Ali ljubite briljante?“ vpraša Viljem.

„Imam mnogo lišpa s takimi bliščečimi kamni“, odgovori Mercedes hladno, „ali ta jih daleko prekosi, zato ga najrajše nosim.“

„O, videl sem v San Francisku večkrat dragocene kamne, ki Vaš lišp, milostljiva, daleko presežajo“, reče Viljem.

„Dovolite, da Vam v tem nasprotujem, gospod Tajlor, moj lišp obstoji iz kamnov, katerih še nikdar nisem videla prekošenih; če bi pa bil tak lišp, kakor pravite, potem bi pač želela ga imeti; ali do tja ostanem pri svojem prepričanju; le sami pogledjte, kako so ti kamni lepi.“

Pri teh besedah se Mercedes gracijozno pripogne, tako da je Viljem čutil njen dih na svojih žarečih licih in imel njen krasni obraz tikoma pred seboj.

Potreboval je vsega svojega samopreobvladanja, da ni potegnil zapeljive žene v svoje naročje in njena sladka usta pokril s svojimi poljubi.

„Ali ste zdaj premenili svojo sodbo, gospod Tajlor?“ vpraša Mercedes ter se zopet nasloni nazaj.

„Imamo nekaj velikih zlatarjev v San Francisku“, začne Viljem ugibaje. „Slučajno sem tam videl nekaj briljantov, ki so bili naravnost neprecenljivi.“

Viljem je globoko vzdihnil, potem pa nadaljeval z zatajenim glasom:

„Ne morem si nič lepšega misliti, ko tak lišp, če ga nosi ljubljeno bitje, nevesta ali pa soproga; potem še le pride taka krasota do popolne veljave, in lepota lišpa in nositeljice se navadno obojestransko povzdigneta.“

„No, gospod Tajlor, Vi ste bogat in neodvisen, kaj Vas zadržuje, da svoji želji ne ugodite?“

„Ker do sedaj nisem našel prave“, odgovori Viljem, čegar misli so se začele mešati.

„Do sedaj?“ vpraša Mercedes. „Vi te besede tako čudno naglašate! Zakaj ne rečete prosto: ker še nisem našel prave!“

„Našel sem jo“, odgovori Viljem s tresočim glasom, „ali ona še o tem nič ne sluti.“

„Ah, Vi siromak, ali zakaj pa nočete svoji izvoljenki razkriti svojo ljubezen, — kaj ni več prosta?“

„To že“, vzklikne Viljem, „samo ne vem, če ona moja ljubezen vrača, in jaz jo vendar iskreno in srčno ljubim; ona je moja prva ljubezen.“

„Vaša prva ljubezen“, se posmehuje Mercedes. „Gospod Tajlor, pomislite, kaj govorite?“

„Gotovo“, priseza mladi mož. „Ljubezen ostala mi je do sedaj tuja, ker je pred mojimi dušnimi očmi stal ideal, katerega sem šele pred kratkim našel.“

„Ali smem biti radovedna?“ poizveduje Mercedes. „Jaz sem sestra Vašega intimnega prijatelja, in vdova, mene že lahko naredite za zaupnico.“

Pred Viljemovimi očmi je plesalo vse vprek, njegove žareče oči so se vpirale poželjivo v lepo ženo, ki je sedela pred njim in mu na pol šaljivo, na pol sočutno stavila zadnje vprašanje.

„Kako Vas morem narediti za svojo zaupnico“, zastoče konečno, „ne, ne morem, in tudi ne smem.“

„Oprostite mi, gospod Tajlor“, odgovori Mercedes navidezno užaljena. „Saj sem le dobro mislila.“

Zdaj je bilo z Viljemovim samozadrževanjem pri kraju.

Kakor blazen plane k Mercedi, pade pred njo na kolena in prime njeni roki.

„Proklinjajte me!“ vpije Viljem, „zavržite me, ali dalje se ne morem več zatajevati: Vi sami ste ona, katero mislim, in katero brezkončno ljubim!“

Zmagonosen blisk se zasveti v očeh mlade vdove, s hudujočim glasom vzklikne:

„Gospod Tajlor, kaj naj o Vas mislim, saj Vas komaj poznam. Kaj naj bo ta blazna strast?“

„Pustite, da pri Vaših nogah umrjem“, moleduje nesrečnik. „Saj vem, da se Vam vidim in dozdevam kakor blaznik; ali obožujem Vas, in se usmrtim, če me ne uslišite.“

„Vstanite, gospod Tajlor!“ zakliče Mercedes bojzljivo, „moj brat utegne vsak trenotek priti.“

„Le eno samo besedo!“ prosi Viljem, „ali me sovražite, — me zaničujete?“

„Ne, gospod Tajlor; jaz sem iznenadena, a ne hudujem se na Vas; vstanite, prosim Vas, kaj naj si moj brat misli!“

„O, on se ne bo hudoval“, vzdihne Viljem, „saj sem mu že odkril svoja čutila, on me bo razumel, ker ve, kako srčno Vas ljubim!“

„Ali je moj brat tudi o meni kaj govoril?“ vpraša Mercedes naglo.

Viljem se spomni obljube, katere je dal Goncalecu.

„Ne, niti besedice, Vaš brat mi je samo rekel, da moji snubitvi ne bo delal zaprek“, vzklikne Viljem in pokrije nežne ročice ljubice z vročimi poljubi.

„Če zdaj ne vstanete, gospod Tajlor, moram se v resnici hudovati“, reče Mercedes, ter mu odtegne svoji roki. „Vaša nepričakovana ponudba me je tako iznenadila, da ne vem, kaj naj na to odgovorim.“

Viljem vstane opotekaje se in pogleda Mercedes s prosečimi očmi.

„Samo eno“, prosi, „ali me odbijate za vedno?“

„Zdaj Vam ne morem odgovoriti“, reče Mercedes odlašujé, „dajte mi časa, da se odločim: vedeti morate, gospod Tajlor, da sem bila za trdno sklenila, da se nikdar več ne poročim, ker sem v svojem kratkem zakonu prestala vse peklenške muke. A obljubim Vam, da hočem svoje srce vprašati in tudi sodbo mojega predragega brata hočem slišati: potem se šele odločim, če sprejemem Vašo pošteno ponudbo. Do tja pa pričakujem od Vas, da se kot kavalir samo v mejah družabnega življenja gibljete, — ali to obljubite?“

„Obljubim Vam, gospa“, odgovori Viljem zamolklo, „ali zaklinjam Vas, mislite na moje srce, katero Vas goreče ljubi, in ki bi Vaše izgube nikdar ne bi moglo prebiti.“

Dozdevalo se je Viljemu, kakor da mu hoče Mercedes nekaj odgovoriti, ali vrata se odpro in Goncalec vstopi.

Goncalec prosi oproščenja, da ju je pustil tako dolgo sama ter se potrudil, da bi spravil pogovor v živahnejši tir.

Ali Viljemu je bilo nemogoče, zdaj rešetati vsakdanjih stvari, zato se je le malo vdeleževal Goncalecovega živahnega kramljanja: tudi Mercedes je bila tiha, tako da je brat naposled sam govoril.

Viljem je čutil potrebo, biti sam, zato je čez nekaj minut vstal, da bi se poslovil.

„Kaj hočete že iti, ljubi Tajlor?“ vpraša Goncalec obžalujé. —

„Da, saj je že pozno postalo“, se ta oprusti, „Vaše ljubeznjivosti ne smem zlorabljeti.“

Goncalec smeje odmaje in vzame svoj klobuk, da spremi prijatelja do hišnih vrat.

Viljem se obrne k Mercedes, ki mu z nekim čudnim pogledom poda roko v slovo.

„Lahko noč, draga Mercedes“, zašepeče Viljem, „ne pozabite na me!“

„Na svidenje, gospod Tajlor“, odgovori lepa gospa in pusti, da ji Viljem vroče poljubi njeno nežno ročico.

Še enkrat pogleda Viljem krasno ženo, potem gre k vratom, kjer ga je Goncalec čakal.

Komaj so se vrata za njima zaprla, ko hiti Mercedes k oknu, da bi gledala za bratom.

„Zaljubljeni tepec“, zašepečejo njena lepa usta. „Ves je v ognju in plamenu; komaj me je videl, že mi pade k nogami in priseza, da ne more živeti brez mene. No, s tem se ne bom dolgo mudila.“

Potem stopi lepa žena k mizi in sname zagrinjalo od luči; komaj se je zmenila, ko je Goncalec vstopil in se ji pričakovaje bližal. —

---

223. poglavje.

Brilantni lišp.

Goncalec opazuje nekaj minut lepo ženo, potem vpraša:

„No, kako daleč si danes prišla z mojim „dragim prijateljem“?“

„Razodel mi je, da je blazno zaljubljen v mene“, odgovori Mercedes, ne da bi se ozrla.

„Kaj pa imaš proti meni, dete?“ vpraša Goncalec nejevoljno. „Ali sem te nehote užalil, ali se je kaj drugega pripetilo? Saj si izvanredno slabe volje.“

„Zato imam tudi dovolj vzroka; zadnji čas je bil, da si pripeljal tega mladega moža in da sem ga prisilila, da se je izjavil. Potrebujemo denarja, ali imaš ti še kaj, Artur?“

„Nekaj dolarjev, ki komaj do pojutrašnjega dne zadostujejo; ali kaj se je pa zgodilo, povej vendar!“

„Komaj si bil odšel, ko je prišel zastopnik založnika pohištva, od katerega smo vzeli to dragoceno opravilo; ta človek postal je zelo neprijeten, ko mu nisem mogla plačati smešno majhne najemnine in le s pomočjo največje ljubeznjivosti se mi je posrečilo, da počaka do pojutrašnjem. Če do tja nimamo denarja, potem sva tukaj doigrala; ali tega si le ti kriv. Če bi bil pustil, da bi prišlo več snubcev, bi zdaj imela potrebnih sredstev, medtem ko morava zdaj čakati na milost gospoda Tajlorja.“

Goncalez ni spremenil obraza pri tem očitanji, nego mirno rekel:

„Premislil sem vse dobro in bom to zadevo izpeljal v tvojo popolno zadovoljstvo; samo eno mi povej, Mercedes, ali si v pogovoru kaj omenila o briljantih?“

Lepa žena sname agrafo in jo zaničljivo vrže na mizo.

„Tu leži ta zanikerna goljufija!“ zakliče Mercedes. „Samo čudež je bil, da ni gospod Tajlor opazil slabega posnetka. To je bila moja sreča, da je imel lišp za starinsko redkost in da je te steklene kamne smatral za pristne dijamante.“

„Jutri zjutraj imela bodeš nakit, kakor ga nobena kraljica nima lepšega“, zagotovi Goncalez. „Zanesi se na to: ta neizkušeni človek naj ti kupi dragocen lišp!“

Oči lepe žene leskečejo.

„In kaj naj se zgodi z lišpom?“ vpraša napeto.

„Žal, da ga morava takoj prodati“, reče Goncalez obžaluje. „Skrivaj sem že povprašal po zlatarju, ki dela take kupčije; potem bom vse preskrbel.“

„Ali ne boš pri tem preveč zgubil?“ vpraša Mercedes.

Goncalez zmaje z rameni.

„Brez izgube se taka kupčija ne da napraviti. Pred vsem potrebujeva denarja, ker moja sredstva so popolnoma pri kraji, komaj se še tri dni/uzdrživa.“

„Če bi le ne igral“, reče Mercedes, „potem bi imeli še denarja in bi nama ne bilo treba najin角度 načrtov tako čez glavo izvajati.“

„To so moje zadeve, dete; ne pobrigaj se za to; midva deliva plen; jaz te ne bom nikdar vprašal, kaj storiš s svojim deležem.“

„Le nikari se ne huduj, dragi brat“, se šali Mercedes. „Samo to mi obljudi, da pojdeš jutri zjutraj h gospodu Tajlorju in mu prineseš moje privoljenje, h kateremu odloku sem prišla po neskončnih duševnih bojih“ in po „prebdeni noči.“ Prepričana sem, da boš moje duševno stanje izvrstno slikal.“

„O tem bodi res prepričana, predraga sestrica“, odgovori Goncalec. „Saj dovoliš, da te tako imenujem. To storiš le, da ostanem v vežbi; sicer pa nima vsak to srečo, tako „lepo sestro“ imeti.“

„Prav imaš, Artur“, zakliče Mercedes smeje, oklene se s svojo polno roko njegove roke in zapusti z Goncalecom salon. —

Če je bila minola noč za ubozega Viljema že mučna, postala je naslednja noč še veliko mučnejša. Brez spanja premetaval se je po postelji, ter samo premišljeval: „Ali te bo uslišala in se odločila, da postane tvoja?!“

Te noči ni bilo ne konca ne kraja in Viljem je čutil, da mu mora jutro prinesiti gotovost, sicer izgubi svojo pamet.

Sree obstalo mu je pri mislih, da bi ga morda Mercedes odvrnila, in pozdravil je jutro z onimi občutki, kakor k smrti obsojeni pričakuje uro svojega usmrčenja.

Prosil je zvečer Goncaleca, naj ga zjutraj obišče; mogoče, da je Mercedes do tja že govorila s svojim bratom. Če bi se pa slučajno to ne zgodilo, hotel je popoldan zahtevati od lepše vdove svojo sodbo, in če bi ga zavrnila, se takoj ustreliti, ker je bil do blaznosti zaljubljen v to lepo ženo.

Minute postale so mu dolge ko ure, in ure ko dnevi.

Končno je prišel Goncalec.

Viljem je stal smrtno blede v soji sobi, kjer se je držal za stol, medtem ko so njegove oči s smrtnim strahom zrle na vstopivšega tujca.

Goncalec počaka, da se vrata za služabnikom zapro, potem hiti k Viljemu in veselo iznenadenega pritisne na svoje prsi.

„Moj dragi Viljem!“ zakliče pristrčno, „dovolite mi ta zapupni govor, ali tako sem vesel, da ne morem drugače, saj ste mi zdaj kot bodoči ud moje rodbine, neizmerno dragi.“

Viljemu je kar zašumelo v glavi.

„Ali je res, gospod?“ zakliče. „Moj Bog, ali se mi ne sanja; Mercedes je privolila, da postane moja?“

„Da, dragi Viljem“, reče Goncalec, „moja sestra privoli; imenujte me zdaj Artur, saj ste mi od tega trenutka brat, ko vem, da boste mojo preljubo sestro esrečili.“

Viljem je bil po tej nenadni sreči tako premagan, da je njegova razburjenost dobila duška v krčevitem ihtenju.

Da, tu ni bilo dvoma, ta boginja, prekrasna Mercedes, hotela je postati njegova soproga; preobilica sreče hotela ga je zadušiti.

„Ali me pričakuje, — govorite, — Artur, ali smem hiteti k nji, da čujem presrečni „da“ iz njenih sladkih ust?“ prosi Viljem.

„Mercedes Vas pričakuje v dveh urah“, odgovori Goncalec.

„Ona je še počivala, ker je bila radi prebdenę noči še preveč utrujena. O, Viljem, Vi niti ne slutite, kakšne trde duševne boje je prestal ta angelj v človeški podobi; bila je že vsa obupana, in v zadnjem trenutku sem jo še mogel opominjati in jo prositi, naj vendar ne onesreči dvoje sre.“

„Kaj, ali prav slišim!“ zakliče Viljem uzradoščen, „Mercedes me ljubi, ona ni samo usmiljenje imela z mojimi mukami — ona me ljubi!“

„Da“, odgovori Goncalec resno, „Mercedes Vas prisrečno ljubi in treba je bilo vse te ljubezni in naklonjenosti do Vas, da se je zopet odločila za možitev. Zanesite se na to, Viljem, najsrečnejši človek bodete na zemlji; Mercedes je angelj.“

Viljem je bil kar iz sebe; opetovano je objel Goncaleca, kateremu je obečal večno hvaležnost.

„Toraj v dveh urah Vas pričakujem, dragi Viljem“, reče Goncalec, ko se je Viljem pomiril in se je on pripravljal, da se poslovli.

„Stojte, trenotek še!“ zakliče na enkrat mladi mož. „Polno sem pozabil, da moram prinesiti svoji oboževani nevesti kako darilo. Kaj menite, ljubi Artur, ali kaj veste, česa si Mercedes želi?“

„Darilo“, ponovi Goncalec začudeno, „tega vendar ni potreba; le pridite brez njega, ljubljeni mož je moji sestri najlepše darilo.“

„Ne, to ne gre“, odgovori Viljem. „Tukaj je taka navada in jaz se ji nočem izneveriti; prosim, pridite z menoj, ljubi Artur, samo pol ure, da mi pomagata pri izbiranju.“

Goncalec je še nekaj ugovarjal, konečno se pa le udal Viljemovim silnim prošnjam in oba sta šla k prvemu zlatarju in dragotinarju v San Francisku.

Tresoč se razburjenosti je prosil Viljem gospodarja tvrde, da mu pokaže nekaj lišpa.

Kmalu je bila prodajalna miza pokrita z raznovrstnimi dragotinami, ki bi zapeljivo bliščeče omamile marsikatero žensko oko.

Viljem vzame posamezne bolj dragocene stvari in jih pokaže Goncalecu, kateri je lišp malomarno ogledoval in le sem in tja naredil kako opazko, kakor „to ima Mercedes lepše“ ali pa „pustite vendar, Viljem, moja sestra ima tako že dosti dragocenosti.“

Ali to je Viljema le še bolj dražilo. Spomnil se je svojih besed, katere je včeraj rekel Mercedi, ter zahteval od dragotinarja, naj mu predloži še bolj dragocene reči.

„Zdaj imam samo še izvanredno krasni lišp, koljé“, meni zlatar. „Ta ovratna verižica je bila za neko visoko osebo narejena, katera pa je bila radi čudnih razmer zadržana lišp vzeti in je rajši plačala odškodnino. Lišpa še nisem do sedaj razdejal, ker je v resnici krasen, čeprav komaj verjamem, da bi ga mogel prodati.“

„Ali ga ne smemo videti?“ vpraša Viljem željno.

„Gotovo“, odgovori zlatar ter odklene železno denarni omaro, iz katere vzame veliko škatljo.

Previdno jo postavi na mizo in odpre pokrov.

Glasen „ah“ se izvije Viljemu iz ust, in celo Goncalec je s težka zadržal vzklik največjega občudovanja.

Tu je ležalo čudovito krasno delo, dolga vrsta krasnih briljantov, ki je kakor bliščeča, iskre sipajoča kača ležala na modri atlasovi blazini, medtem ko je bil sklepni del kakor velik dijamant, ki se je iskril na vse strani.

„Ta lišp presega celo Mercedino agrafu!“ zakliče Viljem veselo. „Kaj menite, Artur, ali ima Mercedes kaj podobnega v svoji zbirki?“

Goncalec dolgo in pazljivo ogleduje verižico, potem se zravna.

„Ne“, reče odkrito, „tako krasnega lišpa nima moja sestra; ona ima sicer nekaj verižic, ali te nimajo tako krasnih kamnov; ta lišp je zelo lep.“

Viljem se začudi; kako je morala biti njegova nevesta bogata, da je imela tako množico briljantov; zdaj so se mu dozdevale druge dragocenosti, ki so ležale na mizi, skoraj uborne.

„Koliko stane ta verižica?“ vpraša zlatarja.

„Dam jo posebno po ceni in komaj zaslužim za delo, čeprav sem, kakor sem preje povedal, dobil odstopnino, a ta je trdna cena, od katere ne odstopim niti za vinar; verižica stane — 65.000 dolarjev.“ (Približno 300 tisoč kron.)

Viljem ostrmi in še enkrat vpraša po ceni.

„65.000 dolarjev“, ponovi zlatar odločno.

„Ali Viljem“, se zdaj umeša Goncalec. „Kako morete le trenotek misliti na to, da bi izdali tako svoto; Mercedes ima dovolj lišpa. Pojdite in kupite ji rajši šopek; ona izvanredno ljubi cvetice.“

„Šopek — za Mercedes“, govori Viljem zaničljivo, „sramoval bi se, če bi k nji prišel s tako neznatnim darilom.“

„Morda kupite lepo briljantno zapestnico“, reče dragotinar ter grdo pogleda Goncaleca. „Tu pogledjte, ali ni to krasno?“

„Mercedes ima najmanj osem zapestnic; a niti ne nosi jih“, odvrne Goncalec.

Viljem se je vedno oziral po krasni verižici, ki se je zapeljivo lesketala v solnčnih žarkih; ali 65.000 dolarjev, to je bilo vendar preveč, saj bi moral za to dati skoro polovico svoje pred kratkim dobljene dedščine.

Na drugi strani pa ga je dražila misel, kaj bi njegova obožavana Mercedes rekla k temu lišpu. Mislil si je to dragocenost na njenem vratu; tam je bil prostor za tako izvanredno delo.

„Pridite, Viljem!“ zakliče Goncalec, „jaz tega ne trpim, da izdaste tako velikansko svoto; saj to je le mrtev denar, čeprav moram le pripoznati, da je ta lišp prav po ceni.“

„V eni uri se vrnem“, se konečno obrne Viljem k zlatarju, „ter Vam zagotovo odkupim kako dragocenost, moje ime Vam bo znano, Tajlor, 10. cesta.“

Dragotinar se prikloni.

„Jako drago mi je, gospod Tajlor, Vaša rodbina je v San Francisku dobro znana.“

Potem zapustita gospoda trgovino.

Viljem je premišljaje zrl pred se, ter do doma spregovoril komaj nekaj besedi.

Toliko zgovornejši je bil Goncalec.

„Nikari ne delajte neumnosti, dragi Viljem“, prosi še enkrat, „Mercedes tega ne mara, da ji kupite taka darila; saj to je celo premoženje.“

„Ali ta verižica je vendar krasna“, odgovori Viljem, „Mercedes bi se gotovo veselila.“

„To bi se, seveda, ali pomislite vendar na ceno, dragi Viljem, tako velike svote vendar ne morete izdati.“

Viljem je hotel vzkipeti, ali premislil si je, ter molčal.

Dospela sta pred Tajlorjevo hišo.

Goncalec se je poslovil od svojega tovariša, ter ga naprosil, da v eni uri pride k čakajoči Mercedes. —

224. poglavje.

„Srečna“ zaročenca.

Ko se je Goncalec vrnil domov, hitela mu je Mercedes radovedna nasproti.

Začel ji je pripovedovati o dragocenem lišpu.

„Ali Artur, kaj si ob pamet?!“ zakliče Mercedes užaljena, ko je končal. „Kako si mu mogel kaj takega svetovati? Jaz to ne razumem; kaj hočeš, da jutri skrivaj zbeživa?“

„Nikakor ne, dete“, odgovori Goncalec mirno. „Jaz sem Tajlorju nalašč odsvetoval radi nakupa. Ti ne poznaš njegovega značaja; če bi mu bil prigovarjal, potem bi morda kaj sumil. Ali tako bo kupil lišp, nekako da meni kljubuje; hotel bo pokazati, da oboževani nevesti lahko kupi najdragocenejše darilo.“

„Samo če se ne motiš“, vzdihne Mercedes; „potem morda pride s kakim lišpom v vrednosti par tisoč dolarjev, in midva sva blamirana.“

„Le najprvo počakaj“, reče Goncalec, „jaz preveč poznam ljudi in se le redko kedaj motim; videla boš, da imam prav.“

Mercedes molči in zopet hiti k oknu, ker je Viljem moral kmalu priti.

Goncalec se je vsedel v naslanjač ter hladnokrvno in zadovoljno kadil svojo svalčico, medtem ko je sem in tja pogledal na lepo ženo, ki je nepotrpežljivo čakala pri oknu.

Naenkrat Mercedes togotno vzdikne.

„Kaj pa ti je, Mercedes?“ vpraša Goncalec mirno. „Ali se gospod Tajlor bliža?“

„Da, da“, stoče Mercedes, „in služabnik gre za njim, ki nese — cvetlično košaro. — Ali vidiš, da imam prav“, zakliče vsa iz sebe. „Nobenega lišpa ni kupil in zdaj naj mlademu človeku še ljubezen hlinim! — O, to je preveč!“

„Pomiri se vendar, saj ima lišp“, reče Goncalec, ne da bi vstal.

„Ali poglej vendar, rože prinaša!“ sikne Mercedes.

„In lišp še povrh, zanesi se nato“, odgovori Goncalec mrzlo. „Jaz grem zdaj in te pustim samo s tvojim „ženinom“; bodi pametna in ne padi iz uloge. Igraj „ljubečo nevesto“ z vsem svojim ognjem in svojo strastjo, da ne bo kaj slutil.“

„Ali nočeš rajši tukaj ostati“, prosi Mercedes. „Dvomim, da bi se zamogla tako hliniti; najprvo moram vedeti, če mi je prinesel kako dragoceno darilo.“

„Ali, draga sestra!“ zakliče Goncalec smeje se, „jaz vendar ne bom motil vajinega romantičnega ljubavnega prizora; ne, bolje, da si sama. Umiri se in počakaj; videla boš, kako dobro poznam svoje ljudi.“

„Dobro, ustrezem tvoji želji“, reče Mercedes odločno. „Ali to si naprej izgovorim; če mladi mož ni kupil onega lišpa, potem je bil zadnjikrat tukaj.“

„Zadovoljen sem,“ odgovori Goncalec. „Ali zdaj je zadnji čas; slišim ga že na hodniku. Toraj dobro igray svojo ulogo, — slišiš!“

V naslednjem trenutku je Goncalec izginil in Mercedes je stopila vsa tresoč pričakovanja sredi salona.

Trenotek pozneje naznanili so gospoda Tajlorja.

Viljem, v elegantni družabni obleki, je stopil čez prag.

Tresel se je razburjenosti na celem životu, ko je zagledal svojo ljubico, potem je hitro postavil krasno cvetlično košaro na bližnjo mizico in hitel k Mercedes, pred katero je padel na kolena.

„Ljubica“, je šepetal strastno, „komaj verujem v svojo srečo: ali je res, — ti hočeš biti moja? Govori, Mercedes, ali me ljubiš?“

Pokril je njene nežne ročice z gorečimi poljubi, medtem ko je Mercedes radovedno gledala na cvetlično košaro, da bi morda zagledala tako vroče zaželjeni lišp.

„Vstanite, Viljem“, šepete konečno, „jaz sem še tako omamljena. Vse je prišlo tako nenadoma, da sem še sedaj kakor v sanjah.“

„Samo eno besedico, draga Mercedes“, šepete Viljem, „ali me ljubiš?“

„Da, ljubim Vas, Viljem“, šepne Mercedes in lahko poljubi žareče čelo mladega moža.

„Poginem pričakovanja“, mislila je sama pri sebi, „če bi le vedela, ali ima lišp?“

„O, jaz sem neizrekljivo srečen!“ vzklikne Viljem veselja žareč in hoče objeti svojo ljubico.

„Pustite mi časa“, prosi Mercedes se umaknivši, „tako sem še iznenadena, — tako zmedena.“

Viljem je smatral to Mercedesno vedenje za deklinško plahost, medtem ko si je Goncalec, ki je stal za zagrinjalom pri vratih, zadovoljno mel roke.

„Mercedes igra svojo ulogo izborna“, mislil si je, „zdaj se izkaže, če sem imel prav.“

Goncalec se ni motil, ker je Viljem hitel k mizi in prijel cvetlično košaro.

„Tu, moja sladka nevesta“, reče nežno, „tvoj dragi brat mi je rekel, da cvetlice, katerih kraljica si sama, ljubiš, ker tvojo lepoto in tvojo ljubkost ne doseže nobena cvetlična vila.“

Mercedes se je komaj vzdržala, da ni pokazala svojega neprijetnega iznenadenja. Skrivaj je togotno pogledala na srečnika, ki je brezskrbno ogledoval cvetlično košaro.

„Ah, to je krasno“, je komaj zajecljala, „zahvalim se Vam, dragi Viljem.“

Hotela mu je odvzeti cvetlično košaro, ali Viljem je skrivnostno odmajal.

„Samo še trenotek, ljuba Mercedes, te cvetlice skrivajo neko tajnost, katero ti hočem sedaj odkriti.“

Hitro vzdigne neki šopek, kateri je bil v sredini košare pripet, in pokaže svoji nevesti lepo vezano košaro.

Vesela slutnja prešine Mercedes.

Pogleda v košaro in tam vidi precejšen etui, katerega so cvetlice zakrivala.

„Tu je mal lišp za tebe, ljubica“, reče Viljem in zaljubljeno pogleda v ljubki obraz lepe žene, ki je s tresočimi rokami vzdignila etui.

Pokrov odskoči in Viljem pričakovaje pristopi, da bi videl, kak vtis je naredilo njegovo darilo na Mercedes.

Na modri atlasovi blazini ležala je krasna verižica, katero je dragotinar pokazal Viljemu; izvanredno lepi kamni so se lesketali in pošiljali pravi briljantni ogenj na vse strani.

Mercedes je bila iznenadena ter ni obrnila svojih oči od lišpa, ki je bil kraljice vreden. Oči so ji žarile, medtem ko je obenem obžalovala, da se mora to kraljevo darilo takoj prodati.

„Viljem!“ vzklikne konečno, „predragi, — o, hvala ti!“

Mlademu možu se je zavrtelo, ko se je čutil od polnih, mehkih rok lepe žene objetega in so njene žareče usta gorele na njegovih.

„Mercedes“, jeclja Viljem ves blažen, „o moje ljubljeno, sladko srce, ah, jaz sem noizmerno srečen.“

To pot ni bilo ljubkovanje lepe žene hlinjeno; vzradoščena je bila dragocenega darila in bi bila Viljemu v svojem veselji vse dovolila, če bi se ne bila še v pravem času spomnila, da ima igrati ulogo ljubeče neveste.

Goncalez je za zastorom zapazil, da je Mercedes v blazni strasti ležala v rokah presrečnega Viljema.

„Bresrčna, dopadajenja željna žena“, mislil si je. „Zame-tuje se! Bliščeči kamni so omamili njene misli. No, meni je to vse eno, za mene je Mercedes le sredstvo k namenu. Radi mene naj druge s svojo ljubeznijo osrečuje, če pridem le jaz na svoj račun. Ha, — tu mi pride neka misel; saj moram lišp prodati, pri tem si hočem svoj trud dobro poplačati.“

Viljem je imel še vedno lepo ženo objeto, njegova žejna usta so iskala v blazni strasti njena usta. Mladi mož je bil najsrečnejši človek pod solncem, njegova blaženost je bila brezmejna.

„Ali Viljem“, šepče Mercedes zaljubljeno, „zakaj pa si kupil ta kraljevski lišp, saj imam itak dovolj briljantov, to vendar ni bilo potrebno.“

„Za tebe, ljubica, ni ničesar predragoceno“, odgovori Viljem. „Samo najkrasnejši nakit je tebe vreden. Izpolni mi prošnjo, okiti se s tem lišpom; radoveden sem te videti nališpano s temi briljanti.“

„Rada ti izpolnim tvojo željo“, odgovori Mercedes in previdno vzame verižico iz etuja.

Lepa žena je oblekla danes iz premišljene koketerije elegantno obleko, katera je pustila vrat prost in isto tako lepe, polne roke.

Zdaj vrže graciozno verižico krog vratu in zapne dragoceni lišp nad kipečimi nedriji.

„Izgledaš kakor kaka boginja!“ zakliče Viljem veselo in ogleduje zapeljivo ženo z žarečimi očmi.

Mercedes stopi pred zrcalo, katero je celo krasno postavlo kazalo, in z globokim obžalovanjem ogleduje prekrasno verižico, od katere se je morala čez nekaj ur ločiti.

Hipoma ji pride rešilna misel. — Ne, tega lišpa ni hotela zgubiti, naj ga Goncalec tudi proda; namenila se je dragotinarja poiskati in na verižico dati naplačilo, da pozneje lahko kupi neprecenljivo dragocenost.

Pomirjena se obrne in pritisne Viljema na razburjena prsa, medtem ko je ta, skoro ob pamet, bujno postavlo z vzplamtečo strastjo pritiskal k sebi.

„Moja najsrčnejša vošila“, — se zasliši Goncalesov glas. „Presrečen sem, da so se vajina srca našla, in ti, ljubljena Mercedes, da si od mene že tako željno za tebe izvoljenega soproga izbrala.“

Viljem objame Goncaleca, kateri ga pozdravi kot bodočega svaka in potem objame svojo sestro s presrečnim sočutjem.

„Kak krasen lišp pa imaš tu?“ vpraša Goncalec navidezno začuden.

„To je Viljemovo darilo“, odgovori Mercedes vesela in zaljubljeno pogleda svojega ženina.

„Ali, dragi Viljem, jaz sem Vas vendar nujno naprosil, da nikari ne kupite lišpa!“ zakliče Goncalec očitaje.

„Za mojo ljubljeno Mercedes mi ni ničesar predragoceno“, odgovori mladi mož in presrečno objame lepo ženo, ki je zraven njega stala in se nežno pritisnila k njemu.

„Ali ta lišp reprezentuje premoženje!“ odvrne Goncalec.

„Ravno zato sem ga kupil“, odgovori Viljem odločno. „Mercedes ima dovolj lišpa, zato je moralo nekaj posebnega biti, kar sem ji dal kot nevestino darilo.“

„No, saj ostane v rodbini“, reče konečno Goncalec. „Ker postane Mercedes Vaša žena, je ta neprecenljivi lišp tudi Vaša lastnina, ljubi Viljem. Sicer se pa ta nakit moji sestri izborno podaja.“

„Kaj ne?“ pritrdi uzradoščeni Viljem, „moja sladka nevesta izgleda kakor kako nadčloveško bitje, kakor kaka vila, katera le za malo časa biva med ubogimi ljudmi.“

„Potem le pazite, da Vam Vaša boginja ne odleti!“ zakliče Goncalec šaljivo.

„Ne, jaz ostanem pri tebi, moj Viljem“, šepče Mercedes svojememu ženinu. „Od prvega trenutka sem te ljubila in bom tudi samo na tvojem srečju srečna.“

„O, ti edina, — edinoljubljena“, reče Viljem in potegno ljubico na svoje prsi. „Prisegam ti, da boš najsrečnejša žena na celem svetu. Samo za tebe hočem živeti, na tvojem srečju hočem ležati in tebe angelj, varovati vseh zemskih nadlog in težav.“ — — —

To so bile blažene ure, katere so zdaj sledile za Viljema Tajlorja. Komaj je mogel verjeti svoji sreči, in vedno iz nje je potegnil bujno in lepo ljubico k sebi, da se prepričali, ni to vse le slika fantazije.

Konečno je bila ura slovesa; Viljem je hotel jutri peljati svojo nevesto k materi, in prosil je Mercedo, da se s svojim bratom dopoldne pripravi, ker ju hoče priti iskat.

Še zadnji objem, — zadnji goreč poljub, potem se iztrga presrečni Viljem od ljubice in zapusti poln veselja krasno vilo, v kateri je mislil, da je našel ideal svojih najžarejših želja. —

Zvijaca proti zvijaci.

Mercedes je stala pri oknu in migala Viljemu, dokler ni izginil izpred njenih oči.

Potem stopi še enkrat pred zrcalo in občuduje prekrasne kamne, kateri so se lesketali na snežnobelem vratu.

Vzdih obžalovanja izvil se je njenim ustom, ko je premislila, da bo ta dragoceni lišp v nekaj minutah že prodan. Namenila se je trdno, da si ga kupi nazaj.

„Hitro, daj sem verižico“, sili Goncalec nepotrpežljivo, „skrajni čas je že, sicer ne dobim več dragotinarja. Ti veš, da morava jutri zjutraj imeti denar!“

Počasi odpne Mercedes lišp in ga izroči Goncalecu, ki je briljante pazljivo položil na blazinico.

„Jaz bi te pa vendar rada spremila!“ reče Mercedes hipoma.

„Ali mi morda ne zaupaš?“ vpraša Goncalec porogljivo. „Bodi brez vse skrbi, svota, katero je ta lišp vreden, mi nikakor ne zadostuje; jaz hočem dobiti milijone in to je šele začetek.“

„Dobro, hočem ti zaupati“, zakliče Mercedes, „tudi drugi Viljemov denar bo kmalu v mojih rokah. Morda potem še lahko dobi drugod denarja, zato hočem že poskrbeti.“

„Le nikanar se ne daj od svoje strasti zapeljati“, jo svari Goncalec. „Bila si blizu, da se izdaš. Malo manj zaljubljeni bi bil drugače sodil tvoj nagli prehod od deklinške sramežljivosti k žarečemu ljubkovanju.“

„No, teh par poljubov lahko privoščiš ubogemu fantu“, odgovori Mercedes lahkomiselnost, „sicer je prav lep mož, ki lahko omreži ženo.“

„Radi mene, jaz nisem ljubosumen“, odgovori Goncalec na pol zaničljivo. „Samo ne padaj iz svoje vloge, sicer bi mi bilo pač vse eno, če bi se mu tudi docela udala.“

„Prej si bil družega mišljenja“, reče Mercedes. Goncalec zmaje z rameni.

„Tu sem ti pripeljal svojo nevesto, ljuba mama“ je ginjen rekel William.

Lepa kakor mlada boginja, je Merceda pohitela h gospe Taylor in prijela njeno roko, da bi jo poljubila. Gospa se je bitro ubranila in je objela Mercedo.

„Preje, — pri razbojnikih — da; ali jaz sem mož, ki mora vedno kaj novega imeti za svojo strast. Celo najlepša žena draži me samo nekaj dni, potem ne živi več za me; jaz poznam samo en užitek, in to je — igra.“

„In denar!“ zakliče Mercedes.

„To je samo sredstvo, katero mi vse podvrže“, odgovori Goncalec mirno. „Ali zdaj moram iti; skrajni čas je že, sicer zlatarja več ne dobim.“

Goncalec vzame zaboječek in hitro zapusti salon.

Komaj so se vrata za njim zaprla, ko hiti Mercedes v sosedno sobo, tam hitro ogrne lahek plašč in potegne kapuco čez glavo. —

Skrivaj je šla za Goncalecom, ki je ravno zapustil hišo, poklical voz in se vsedel vanj.

Ali še predno je bil Mercedi iz oči, sedela je lokava žena v drugem vozu, ter ukazala kočijažu, da naj sledi prvemu vozu. —

Čez pol ure se ustavi prvi voz na samotnem kraju, in Goncalec izgine v priprosti hiši.

Mercedes si natanko zapomni številko te hiše potem zapove kočijažu, naj jo hitro pelje domov. — — —

Goncalec ni slutil, da mu je Mercedes sledila.

Stal je v priprosti prodajalni dragotinarja, in pozdravil suhega, starega moža, ki ga je z ostudno prijaznostjo povabil v sosedno sobo.

Goncalec je že pred nekaj dnevi napovedal svoj poset, in pripovedoval staremu zlatarju, da želi star rodbinski nakit prodati. To pripovedovanje poslušal je stari mož, čeprav je vedel, da je ta povest bajka, ki naj zakrije, od kod je lišp v resnici.

Na drugi strani je pa Goncalec vedel, da ta dragotinar rad dela take dvomljive kupčije in da ga ne nadleguje z nepotrebnimi vprašanji.

Goncalec položi zamot na mizo in ga odpre, tako da je zlatar lahko občudoval krasoto verižice.

Celo ta rafinirano prekanjeni trgovec je komaj prikrival svoje občudovanje, kar je Goncalec prav dobro opazil.

„Koliko je veljala ta verižica?“ vpraša zlatar z željno lesketajočimi očmi.

„100.000 dolarjev“, laže Goncalec; vedel je dobro, da je bil lišp več vreden, kakor je bil plačan.

„To je jako drago“, odgovori starec, „jako drago; ne morem Vam dati niti polovico tega.“

Mirno zapre Goncalec etui in prime za klobuk.

„Ali, nikari vendar takoj ne tecite!“ zakliče dragotinar boječe. „Saj se bova že pomenila; koliko pa hočete za verižico?“

„60.000 dolarjev“, odgovori Goncalec odločno.

„Toliko ne morem dati“, stoka zlatar. „Delo ni več moderno. Jaz moram kamne izlomiti in jih posamezno v drugi državi prodati; jaz pri tem zgubim precej denarja.“

„Nikari toliko ne govorite“, ga Goncalec prekine, „kaj hočete dati za nakit?“

„45.000 dolarjev, to je največ, kar morem dati.“

„Jaz Vam hočem nekaj povedati“, reče Goncalec, „ali to je moja zadnja beseda, zapomnite si to. Dam Vam ta nedosegljivi nakit za 50.000 dolarjev; ali hočete, ali ne!“

„Pustite, naj še enkrat pogledam verižico“, ponovi starec in odpre etui, katerega je Goncalec zopet postavil na mizo.

„V resnici sem na škodi, ljubi gospod“, rekel je tožno, „vidite, jaz — — —“

„Z Vami ni govoriti“, prekinil ga je pustolovec, „jaz pojdem k drugemu gospodu, ki mi plača to svoto brez ugovora.“

„Ostanite, ostanite!“ zaklical je zlatar prestrašeno, „dam Vam 50.000 dolarjev.“

„A v bankoveih in takoj, ker za to je lišp napol zastonj.“

„Menite?“ stokal je starec, „no, bom videl, kako se bo dal uporabiti. Prosim, sedite, da hitro napišem pobotnico.“

„Čemu? Je-li to treba?“ vprašal je Goncalec.

„Da, ljubi gospod“, odvrnil je zlatar odločno, „tega se moram držati, drugače lišpa sploh ne kupim.“

„A stvar naj ostane tajna, obljubiti mi morate, da bo šla ovratnica iz Amerike.“

„Dal Vam bom zavezno pismo“, pomiril se je zlatar, „a pobotnico moram imeti.“

„Naj bo“, je jezno odvrnil Goncalec, „zanašam se, da bode te molčali, drugače se imate bati sitnostij.“

Starec je pobotnico naredil in Goncalec jo je naglo podpisal. —

Potem je položil zlatar kupček bankovcev na mizo, katere je Goncalec skrbno preštel, vtaknil v svojo denarnico in hitro odšel, da bi se vrnil domu.

Mercedes je sedela v salonu in videti je bilo, da v odsotnosti Goncaleca niti s stola vstala ni.

„Že nazaj, Artur?“ vprašala je radovedno, „ali prinašaš denar?“

„Da, a dovolj malo“, je bil odgovor, „stari oderuh je izkoristil najino zadrego. S trudom sem dobil 30.000 dolarjev od njega.“

Mercedes je bila razjarjena.

„To je škandal. Jaz Te ne razumem, Artur, lišp je vreden trikrat toliko.“

Goncalec je zganil z rameni.

„Ti veš, da sva v največji denarni zadregi; morda imava pozneje več sreče, saj so še drugi zlatarji tu.“

„Jokala bi se jeze!“ zaklicala je Mercedes, „a prav imaš, vesela morava biti, da sva še v zadnjem trenutku dobila denar.“

„Tu, otrok“, dejal je Goncalec malomarno, ter položil kupček bankovcev na mizo, „tu imaš 15.000 dolarjev in tu še 3000 dolarjev kot moj delež za življenje, ostalo pa Ti dodeni.“

„To ne bo dosti manj zneslo“, dejala je Mercedes ostro. „Plačati imava nad 5000 dolarjev, pozneje Ti predložim po-botnice.“

„Verujem Ti“, odbranil je Goncalec. „Sedaj le glej, da Ti Tvoj zaljubljeni ženin zopet kmalu kaj podari. Le nikar ne bodi neumna, kajti delj ko štiri do šest tednov vendar ne moreva tu ostati.“

„Bodi brez skrbi“, odvrnila je Mercedes porogljivo. „Videl boš, da mi bo Viljem kmalu prinesel novih biserov. Jaz ga imam prav rada, ker je čeden in ljubeznjiv mladenič; tu se mi ni treba hliniti.“

„Tem bolje“, odgovoril je Goncalec mirno, „ponovim Ti, da nisem kar nič ljubosumen. Stori, kar hočeš in kar veš, da je dobro; samo ne pozabi, da imaš igrati ulogo poštene žene, ker Te bo Tajlor jutri dopoludne predstavil svoji materi.“

Mercedes je zategnila obraz, a odgovorila ni in pogledala šele kvišku, ko je Goncalec prijel za klobuk in se namenil z malomarnim pozdravom oddaljiti.

„Kam pojdeš, Artur?“ vprašala je Mercedes radovedno.

„V klub, otrok, tam mi je več gospodov dolžnih vračilo.“

„Le nikar ne igray tako visoko“, svarila je Mercedes, „Ti nimaš sreče v igri.“

„Prej je nisem imel, to je res, a sedaj se je to spremenilo. Le počakaj, jutri bo moj delež podvojen.“

„Ali bo pa vse izgubljeno“, mrmrala je Mercedes. „A Goncalec je ni več slišal, ker je bil že zapustil salon.“

Četrť ure potem odpeljala se je zopet Mercedes, zavita v svoj plašč, k zlatarju, kjer je Goncalec prodal ovratnico.

Da bi ne vzbudila pozornosti, ukazala je kočijažu na vogalu ceste počakati, in je hitela po samotni ulici.

Mercedes ni zaupala Goncalecu in je sklenila zlatarja poiskati, da bi od njega slišala potrditev, da mu res ni dal več ko 30.000 dolarjev za lišp.

Lepa, prebrisana žena si je po poti zmislila naklep in je navidezno brezskrbno stopila v prodajalno, kjer ji je stari mož prijazno prišel naproti.

Mercedes je imela oglavnico tako globoko čez obraz potegnjeno, da stavec s svojimi bedastimi očmi ni mogel videti njene lepote. Ta naj bi ji prišla pozneje na pomoč, ker se je pri svojem poizvedovanju pripravila na težave.

„S čim mórem postreči, milostna?“ vprašal je zlatar.

„Slučajno sem izvedela, da imate včasih prav dragocene lišpe“, začela je Mercedes, „in ker se gre za delikatno stvar, sem prišla k Vam.“

Stari je osupnil in nezaupno ogledoval zavito postavo.

„Tako, — tako“, dejal je kašljaje, „da, se primeri, da imam lepe reči, a ne vsikdar, le včasih, hm —“

„No, jaz hočem odkrito govoriti z Vami“, odvrnila je Mercedes, „jaz sem družabnica zelo odlične dame, katera v kratkem Ameriko zapusti. — Ta dama se je pred nekaj dnevi zaročila in ženin, visok uradnik, preobložen z delom, mi je naročil, naj kupim za njegovo nevesto dragocen lišp in mi je v to svrho veliko svoto dal na razpolago. Jaz sem bila že v mnogih prodajalnah, a nisem našla nič primernega, ker mora biti posebno krasen komad in — sedaj pride glavna stvar — ker nisem ne-naklonjena, kak zal lišp v dar dobiti.“

„Sedaj razumem, milostna, prosim, stopite v to sobo, takoj Vam pokažem število dragocenostij.“

Mercedes je dosegla svoj namen in je radovoljno sledila stareu v sosedno sobo, ker stari, tresoči zlatar ni vzbudil nikaškega strahu v mladi, močni, bujni ženi.

Zlatar je odprl železno omaro in je postavil na mizo več škatljic, kojih vsebino je Mercedes pozorno ogledovala.

Bile so krasne stvari, a ovratnice ni bilo zraven.

„No, milostna“, vprašal je zlatar, „kako Vam ugajajo reči?“

„Prav dobro“, odvrnila je Mercedes, „a jaz bi imela rada nekaj posebnega, morda kak diadem ali kako ovratnico.“

„Ali gre dama v resnici v inozemstvo?“ vprašal je zlatar.

„Da, omoži se in se ne vrne več“, zagotovila je Mercedes.

„No, potem Vam še nekaj pokažem, krasen lišp, katerega sem šele pred nekaj urami dobil“, zaklical je stavec in stopical k železni omari.

Mercedes se je radovala: poznala je škatljico, katero je stavec sedaj držal v roki, bila je ovratnica, katero je ona imela le malo minut.

„Tu pogledjte!“ zaklical je zlatar in pokazal Mercedi bliščečo dragocenost.

„Krasno, čarobno!“ zaklicala je ta, „da, to je nekaj, kar bi ugajalo; prosim, povejte mi ceno.“

„Hm, no, jaz nečem dosti zaslužiti zraven, — torej 70.000 dolarjev.“

„Kaj?“ vprašala je Mercedes začudeno, „70.000 dolarjev, to je velikanska svota!“

„A ne prevelika za to dragoceno ovratnico, ki je med brati vredna 100.000 dolarjev!“ zagotovil je stavec.

„Jaz sem videla pred leti podoben, ravno tako krasen lišp“, rekla je Mercedes mirno, „veljal je 40.000 dolarjev. Toliko bi Vam dala za to ovratnico.“

„40.000 dolarjev“, dejal je zlatar zaničljivo. „Lišp je mene samega stal več.“

„Tega ne verujem“, zaklicala je Mercedes, „dokažite mi, potem Vam plačam več!“

„Saj Vas niti ne poznam“, odvrnil je stavec nezaupno; „in Vam vendar ne bom razkril svoje tajnosti. Ponovim Vam, 70.000 dolarjev je moja zadnja cena, a Vam pa rad podarim lepo broško z briljanti v vrednosti več tisoč dolarjev.“

„A pomislite vendar, da jaz nočem lišpa zase“, rekla je Mercedes. „Dokažite mi, da je Vas več stal nego 40.000 dolarjev, potem se radi cene kmalu domeniva.“

Starec je omahoval, in Mercedes, ki je to opazila, je hitro spustila svojo oglavnico nazaj, in razkrila svoj dražestni obraz.

Zlatar je iznenadeno gledal svojo lepo obiskovalko; očarujoča lepota ljubeznjive ženske ga je skoraj omamila.

„Pokažite mi dokaz“, ponovila je Mercedes še enkrat in starca tako ognjevitno pogledala, da je ta pozabil vso previdnost in prinesel pobotnico, katero je Goncalec podpisal.

„Tu, berite sami“, dejal je prijazno, „tako lepi dami storim vse na ljubo. Vidite, da je mene ovratnica stala 50.000 dolarjev; 15.000 dolarjev hočem jaz zaslužiti in ostanek je Vaš. Ste-li sedaj zadovoljni?!“

„Da, sem“, rekla je Mercedes odločno, „in prosim, shranite mi ovratnico, tu imate 5000 dolarjev, v treh do štirih tednih najkasneje plačam vse.“

Zlatar je hitro napisal pobotnico čez to svoto in jo z globokim poklonom vročil Mercedes.

„Jaz Vam shranim lišp tudi delj časa, milostna“, dejal je sladko, „tako lepi dami rad storim uslugo in pri poravnavi kupčije bodete zadovoljni z menoj, to Vam obljubim.“

Mercedes je zopet kapuco potegnila čez glavo in se je poslovila od starca, ki je svojo dražestno obiskovalko spremil do vrat. —

Čez par minut je sedela Mercedes zopet v vozu, ki jo je hitro peljal proti domu.

Lepa žena je bila iz sebe, da jo je Goncalec ogoljufal za 20.000 dolarjev; 50.000, ne 30.000 dolarjev je dobil za ovratnico in ji torej natvezil laž.

V duhovitih očeh je žarel ogenj zatrte maščevanjaželjnosti; Mercedes je sklenila, Goncalecu ničesar ne omeniti, a mu pri prvi priliki povrniti to goljufijo.

„Drugikrat bom previdnejša in bom svoje kupčije sama sklepala“, mrmrala je sama zase, „tudi se bom za današnjo goljufijo odškodovala.“

226. poglavje.

Mati in sin.

Gospa Tajlor, Viljemova mati, je bila v veliki razburjenosti; pričakovala je namreč v par minutah svojega sina, ki bo danes dovedel preljubi materi svojo nevesto.

Vedno še lepi obraz gospe Tajlor je kazal nekako skrb; Viljem jo je včeraj s svojim poročilom kar najbolj iznenadil, akoravno ji je zamolčal zadevo s časniškim inseratom.

Ljubeznjiva mati bi bila rada videla, da bi si bil Viljem svojo prihodnjo soprogo izbral med hčerami najodličnejših rodbin iz San Franciska; v prejšnjih pogovorih s svojim sinom mu je večkrat ovadila tihe želje svojega srca.

Zato je bilo gospej Tajlor nekako hudo, da si je zbral Viljem tujko, vdovo za svojo prihodnjo ženo.

Vsekakor ji je bil Viljem povedal pravljico o blagi samozrtvi Mercedes, katero mu je natvezil Goncalec in je slikal v najbolj žarečih barvah bogastvo svoje neveste, a vse to ni moglo odstraniti neprijetno iznenadenje, katero je občutila gospa Tajlor pri tem poročilu.

A preostajalo ji ni več časa za premišljevanje, ker so bili v tem trenutku naznanjeni pričakovani.

Viljem je stopil z Mercedes naglo k materi, medtem ko je Goncalec ostal pri vratih.

„Tu Ti pripeljem mojo nevesto, ljuba mama“, zaklical je mladi mož ginjeno.

Mercedes, blesteča kakor boginja, si je menda svojo ulogo dobro priučila.

Hitela je h gospej Tajlor in prijela njeno roko, da bi jo poljubila.

Gospa Tajlor je naglo odbranila in objela Mercedes ter ji pri tem zvedljivo gledala v lepi obraz.

„Bodite mi srčno pozdravljeni, ljuba hči“, dejala je potem slovesno, „blagosloвила sem sklep mojega sina, in želim, da bi združeni ž njim dosegli največjo pozemsko srečo.“

Viljem, ki je presrečen stal poleg, je komaj pogrešal gorki srčni glas v besedah predrage matere, a Goncalec, ki je še vedno stal v ozadju, je to takoj opazil.

„Žena sluti nezgodo“, mislil je sam pri sebi, „matere ni mogoče varati.“

Viljem se je obrnil proti svojemu prihodnjemu svaku in ga predstavil materi, ki je začudeno pogledala izvanredno lepega moža in ga uljudno pozdravila.

„Proti meni ima še večji sum“, mislil je Goncalee, „tu je treba previden biti!“

Vsekakor je gospej Tajlor takoj padlo v oči, kako malo podobna sta si brat in sestra, a izgovorila ni teh mislij, temveč se zopet obrnila k Mercedes, ki je skušala začeti razgovor o vsakdanjih rečeh.

A gospa Tajlor je ostala precej redkobesedna in je le malo kedaj prekinila živahno klepetanje lepe žene, ki je mnogo pripovedovala o svojih posestvih v Arizoni ter naglašala njihovo bogastvo.

Viljem je bil popolnoma utopljen v pogled na svojo lepo nevesto in se ni skoraj nič udeležil zabave, katero sta vodila Mercedes in Goncalee sama.

Končno je vstala gospa Tajlor in peljala svoja obiskovalca po krasnih prostorih razširjenega poslopja, kojih lepa oprava je vzbudila njihovo občudovanje, akoravno sta se varovala izustiti kako priznanje.

„Moj sin je zadnji Tajlor“, govorila je Viljemova mati proti Mercedi. „Vi bodete ž njim stanovali tu, jaz pa se bom preselila v vilo.“

Viljem je preslišal te besede, a Mercedes je prešinilo nekako obžalovanje, da se mora odreči temu razkošnemu življenju.

Skoraj ji je bilo hudo, da je hotela te ničsluteče ljudi na najpodlejši način uničiti.

A ta nestanoviten gih k boljšemu je ravno tako hitro zginil, kakor je prišel, in ko sta se obiskovalca poslovila, je bila Mercedes odločena, da spelje svojo nesramno ulogo do konca.

Slovo je bilo skoraj še bolj oblično ko sprejem, tako da je celo Viljem opazil zadrževanje svoje matere.

Gospa Tajlor je spremila svoja obiskovalca do vrat salona in je potem počakala vrnitev Viljema, ki je spremil svojo nevesto do njenega stanovanja in tam še eno uro ostal v zaupnem razgovoru. — —

Mladi mož je bil zelo radoveden slišati, kak utis je napravila Mercedes na mater. Zato je hitel naravnost domu, ko se je poslovil od svoje neveste.

Gospa Tajlor je pričakovala sina v salonu.

Viljem je na njenem obrazu spoznal, da ni imela veselja nad njegovo volitvijo.

„No, mama, kako Ti je dopadla Mercedes?“ vprašal je Viljem živahno.

„Prav lepa je“, odvrnila je gospa Tajlor zamišljena.

„Kaj ne, da je krasna in zraven tako ljubeznjiva, — oh, jaz sem najsrečnejši pod solncem.“

„Da, — da“, rekla je gospa Tajlor, „ljubeznjiva je in prijazna.“

„Povej mi odkrito, mama, ali Ti kaj na Mercedi ne dopade?“ vprašal je Viljem nenadoma. „Ti si bila tako zdržljiva napram nji, jaz Te nisem spoznal. — Tako tuja si bila, — tako oblična!“

„Saj sem Tvojo nevesto prvič videla“, odvrnila je Viljemova mati.

„Ne, to ni pravi vzrok Tvoje zdržnosti“, zaklical je mladi mož bolešno, „prosim Te, mama, povej mi, kaj Ti ni bilo po volji.“

„Dobro, jaz hočem odkritosrčno govoriti“, dejala je gospa Tajlor, „Ti imaš pravico vprašati. Vsekakor je negotov čut, ki me je pripravil k temu vedenju, a jaz slušam vzlic temu moj notranji glas, ki me redkokdaj vara.“

Viljem je radovedno poslušal na besede matere.

„Vidiš, Viljem“, nadaljevala je gospa Tajlor, „Tvoja nevesta je res prav lepa in ljubeznjiva, a meni bi bilo vendar ljubše, da bi bil po mojej želji izbral za soprogo eno mladih deklet naših znancev, Tvoja nevesta je vdova in starejša ko Ti.“ —

Mladi mož je malo v zadregi gledal na tla, kajti mati je imela prav; Mercedes je bila dve leti starejša ko on.

„Ti si še zelo mlad, Viljem, in si komaj dosegel tri in dvajseto leto. Bolje bi bilo zate, ko bi bil snubil mlado dekle, kakor Florence; le pomisli, kaj bodo naši znanci rekli k Tvoji ženitvi; splošni razsodek bo, da si nepremišljeno ravnal.“

„A jaz ljubim Mercedes, mama, jaz jo obožavam“, ugovarjal je Viljem.

„To ravno mi dela skrbi“, odvrnila je gospa Tajlor žalostno; „taka strast, tako nagla zaroka, to vse mi vzbuja opravičene skrbi. Da bi se nikdar ne zbudil s prepozno kesaanjem iz te omamljivosti.“

„Saj sem Ti vendar povedal povest o Mercedinem zakonu, mama“, dejal je mladi mož nejevoljno. „V tem vendar lahko spoznaš blago srce moje neveste.“

„A saj rodbine nič ne poznaš!“ zaklicala je gospa Tajlor boječe, „odkrito Ti povem, Viljem, Mercedes ne napravi name ugodnega utisa, njen brat pa mi je celo zopern.“

„Zopern, — kaj imaš proti Arturju?“ vprašal je mladi mož presenečen.

„Ne vem, kako bi Ti to opisala. Njegovo celo bitje ima nekaj čudnega, posebno ostri pogled njegovih bodečih očij, katerega sem se prav bala.“

„A Artur je tako dober človek“, trdil je Viljem. „Ti se varaš, mama, veruj mi.“

A gospa Tajlor je dvomljivo tresla glavo.

„Govoriva o Tvoji nevesti, Viljem“, prosila je, „tudi v njenih očeh je nekaj, kar mi ne dopade. Zanesi se, moj sin, Mercedes pozna življenje, v tem se ne motim. Žena in posebno mati marsikaj vidi, česar zaljubljenec ne zapazi.“

Viljem je vedel, da ga je mati iskreno ljubila, a mislil je, da se huduje nad njim, ker si ni izbral nobene onih mladih deklet, katere mu je ona predlagala, in se ni brigal za resne opomine izkušene žene.

„Meni se zdi, mama, Ti se jeziš, ker nisem zasnubil Florence“, rekel je končno.

„To bi bila moja srčna želja“, dejala je gospa Tajlor s solznimi očmi, „posebno ker vem, da Te ubogi otrok ljubi.“

„O tem nič ne vem!“ zaklical je Viljem neverno.

„Jaz sem Ti večkrat namignila, a saj nisi hotel poslušati“, rekla je mati, „sploh sem Ti pa hotela popolnoma prosto roko pustiti. Tam bi bil prišel v odlično rodbino; Florence je lepa in dobra, Ti bi bil ž njo prav srečen.“

Viljem je temno zrl predse; jezilo ga je, da je mati toliko grajala Mercedes.

„Mercedes me iskreno ljubi“, odgovoril je končno, „bogata je in lepa. Zakaj bi ž njo ne bil srečen?“

„Povej mi odkrito, Viljem“, vprašala je nakrat gospa Tajlor, „ali si že kaj poizvedoval po rodbini?“

„Ne“, odvrnil je mladi mož osupnjen, „saj sta samo na obisku tu, a jaz vem, da je bil pokojni mož moje neveste bogat posestnik rudokopov, ker ime Iturbide je v San Francisku dobro znano.“

„Ali si videl dokaze, da je Mercedes dedinja onega moža?“ poizvedovala je gospa Tajlor.

„A mama, kako sem to mogel?“ zaklical je Viljem nejevoljno; „saj je vendar tudi Goncalec mojim napovedim takoj verjel. To bi bila neopravičena nezaupnost od moje strani, če — —“

„Naša rodbina je v San Francisku splošno znana“, prekinila ga je mati hitro, „jaz si ne morem pomagati, Viljem, to je bilo od Tebe neprevidno, da si se takoj vezal, kajti, kjer se gre za srečo celega življenja, je neobhodno potrebno, da se vse natanko poizve.“

„A mama, v tem slučaju bi se imel bati, da se Artur in Mercedes umakneta; kako lahko bi bila to zvedela in njihovo bivanje tu je bilo odmerjeno le na kratek čas.“

Gospa Tajlor je vstala in šla proti Viljemu, da bi predragega sina srčno objela.

„Ljubi otrok“, dejala je jokaje, „veruj in zaupaj Tvojej materi, ki misli le na Tvojo srečo; slušaj na moje besede, ker jaz Ti želim le dobro in sedaj še ni prepozno. Dovolj mi, da z največjo previdnostjo poizvedujem; ako zvem dobre stvari, potem rada vse prekličem, kar sem rekla.“

„A le prav previdno, mama“, prosil je Viljem, na katerega so mile materine besede naredile globok utis.

„Ti poznaš našega starega notarja, on je spoštovanja vreden mož, kateremu smem vse zaupati, on naj mi preskrbi zaželjena poročila.“

Viljem je vendar malo osupnil.

Mati je imela prav, poznal je Mercedo in njenega brata šele nekaj dni in je čutil, da se je pre naglil.

Potem je zopet mislil na očarujočo ženo in njeno iskreno ljubeznjivost.

Vedel je, da bi je ne mogel več pustiti, ker je lepo vdovo strastno ljubil.

Gospa Tajlor je menda uganila sinove misli.

„Jaz sem Tvojo nevesto natančno opazovala“, rekla je s prepričevalnim glasom, „veruj mi, Viljem, Mercedes pozna življenje in je uživala njega sladkosti in veselje.“

„A brat in sestra živita le sama zase in ne sprejemata nikakih posetov“, ugovarjal je Viljem. „Mercedes je bila namenjena se nikdar več omožiti in le ljubezen do mene jo je odvrnila od tega sklepa.“

„No, jaz bi se veselila, ko bi se bila varala v mojih slutnjah“, vzdihnila je gospa Tajlor; „danes popoldne se peljem k notarju in mu bom pod zavezo molčljivosti vse zaupala.“

„A prosi ga, mama, da bo dovolj previden“, zaklical je Viljem, „pomisli, da je Mercedes silno bogata in v Arizoni zelo znana.“

„Nikar ne naglašaj vedno njeno bogastvo“, dejala je gospa Tajlor, „kaj Ti pomaga premoženje, če nisi srečen, jaz bi te žalosti ne preživela. Stariši Florence so tudi premožni in ona je edini otrok, a nikdar bi Ti ne bila priporočila mladega dekleta, ko bi ne vedela, da Te ljubi. Veruj mi, Viljem, zelo se bo žalostila, ko bo zvedela o Tvoji zaroki.“

„Jaz se nisem nikdar zanimal za Florence“, zaklical je Viljem. „Ljubezen mora vendar biti na obeh straneh, torej bi ne bil srečen ž njo. Prepričan sem, mama, da boš še nekdanj blagoslovila mojo volitev!“

„Upati hočem“, zdihovala je mati, „saj ne poznam večjega veselja, ko Tebe videti srečnega.“

„To bodeš, mama, zanesi se.“

„Ali si Mercedes že kaj dal v dar?“ vprašala je gospa Tajlor nenadoma.

„Da“, odvrnil je Viljem obotavljaje, „to je vendar običaj tako, kupil sem ji lišp.“

„Lišp?“ vprašala je mati radovedno, „kaj pa, saj mi nisi še nič povedal o tem.“

„Bila je ovratnica“, odvrnil je Viljem in zarudel, kar ni odšlo gospej Tajlor.

„Lišp je bil pač drag?“ vprašala je mati v skrbeh.

„Precej, a kaj če to, saj je potem zopet moja last, mama, saj vendar moji bogati nevesti nisem mogel darovati kako malenkost!“

Ko bi bila sedaj gospa Tajlor silila, da bi ji bil Viljem vse povedal, bi bila nesramna goljufija kmalu prišla na dan, ker bi bila pametna žena takoj sumila; a tako je bila mati preljubeznjiva, da bi svojega ljubljence mučila z daljnimi vprašanji in je to odložila na pozneje.

„Koliko časa ostane Tvoja nevesta še tu?“ vprašala je čez nekaj časa.

„K večjemu še tri tedne“, odvrnil je Viljem, „in potem spremim Mercedes na njena posestva.“

„To vendar ne gre prav“, ugovarjala je gospa Tajlor, „kaj bi ljudje mislili o Tebi!“

„A z mojo ženo bom vendar smel odpotovati“, smejal se je Viljem.

„Kaj, — ali slišim prav?“ dejala je gospa Tajlor. „Ti se hočeš že sedaj poročiti? Moj Bog, Viljem, saj se morata šele spoznati; taka naglost ni dobra.“

„Mercedes želi tako, mama, in jaz odkrito priznam, da sem tudi za to“, odvrnil je Viljem v zadregi, „privošči nama vendar najino srečo, ker se imava tako rada.“

„Jaz Ti nočem delati nobenih težav, Viljem“, ihtela je gospa Tajlor, „jaz Ti samo kot mati svetujem, da se ne pre-nagli, jaz mislim le na Tvojo srečo.“

Viljem je objel jokajočo mater in jo skušal pomiriti.

„Kaj neki bodo rekli naši prijatelji in znanci?“ zaklicala je gospa Tajlor tožno.

„Saj si lahko mislijo, da sem že prej poznal Mercedes“, tolažil je Viljem.

„Torej z lažjo hočeš Tvoj zakon začeti? Ne, Viljem, tega ne dopustim.“

„Sedaj me pusti samo“, nadaljevala je gospa Tajlor, „jaz se moram šele pomiriti; Tvoje nepremišljeno ravnanje me je zelo razburilo. Sedaj hočem v miru razmotrivati, kajti poroke ne moreš več preložiti, to bi izgledalo, kakor da ne zaupaš Tvoji nevesti.“

„Ne bodi jezna, mama“, prosil je Viljem, „a jaz ljubim Mercedes tolikanj, da komaj pričakujem, se ž njo združiti. Torej odpusti moje preneglo privoljenje v Mercedesino željo.“

Pri teh besedah je Viljem poljubil mater in hitro zapustil salon. —

Gospa Tajlor je obupno gledala na vrata, za katerimi je zginil Viljem, potem je zaklicala jokaje:

„O Bog, varuj mojega neizkušenega sina, daj, da se ne uresničijo moje temne slutnje, kajti bojim se hude, — težke nezgode!“

227. poglavje.

Prepozno!

Helena je onega, zanjo toli usodepolnega dne neopaženo z Juno zapustila vilo v Šarlestonu in se je še isto noč odpeljala v Avgusto, kjer je upala dobiti službo.

Sedaj je bilo preteklo že več dni in še vedno ni Helena našla nič primernege, akoravno je od jutra do večera iskala in jo je Juno pri tem kolikor mogoče podpirala.

Zvesta zamorka se je ponudila, za svojo predrago gospodinjo delati, a ta je predlog v Junino žalost odločno odklonila.

Nekega večera je stopila Juno s skrivnostnim, a veselim obrazom v sobico, v kateri sta stanovali obe.

„No, Juno?“ vprašala je Helena začudeno, „Ti delaš tako radosten obraz, ali si kaj dobrega zvedela?“

„Da, gospa“, odvrnila je zamorka, „tu je tudi velik gozd blizu, kjer je gospa takrat zgubila svojega otroka, — ali imam prav?“

„Kaj govoriš?“ odvrnila je Helena s tresočim glasom, „ali si kaj zvedela o Lidiji? govori vendar; — vidiš moj strah, — kaj bom morala slišati!“

„Juno samo zvedela, — da je neki farmer tam v gozdu našel enega otroka“, zaklicala je zamorka.

V resnici je Juno slučajno zvedela, da je gozdni farmer Milton našel otroka, in porok je menil, da je najdenec še pri farmerju.

Naslednjo noč Helena ni mogla spati in predno se je začelo mračiti, sedela je z Juno v lahkem vozičku, kateri jo je popeljal proti gozdni farmi.

Njeni občutki se niso dali popisati z besedami; ali bo zopet razočarana, ali je bil sedaj otrok res Lidija!

Helena se ni udala nadi, prevečkrat je bila vže varana; a materino srce upa do zadnjega trenutka; tako se je tudi godilo brezdomovinski grofici, upala je še vedno, da najde svojega otroka.

Končno so dosegli gozdno farmo in Helena je tresoče zrla na priprosto hišico, v kateri naj bi bivala njena ljubljenska.

Krepka moška postava se je prikazala med vrati in je začudeno vprašala, česa želé tujci.

Helena je skočila s pomočjo June z voza in je hitela k še mlademu možu, ki je lepo tujko uljudno pozdravil.

„Iščem svojega zgubljenega otroka“, začela je nesrečnica, in sem slišala, da se je tak tu našel.“

„Ne, pri meni ne; moj prednik, farmer Milton, je imel tako majhno deklico, katero je enkrat v gozdu našel.“

„Ali farmer Milton ni več tu?“ zaklicala je Helena s strahom.

„Ta je šel pred nekaj dnevi proti zahodu, da bo tam poskusil svojo srečo“, odvrnil je vprašani; „sploh pa otrok ni več pri njem.“

„Ne več, kje pa je ostal?“ vprašala je Helena, ki je že bila namenjena farmerju slediti.

„Neki mož ga je vzel s seboj, ki je Miliona bogato plačal, otrok je bil menda njegov.“

Helena se je oddahnila.

Potem otrok vendar ni bila Lidija, saj so se oglasili sorodniki.

„Ali ste poznali farmerja?“ vprašala je dalje. „Ali ste otroka prej videli?“

„O, sevé“, odgovoril je mož, „dostikrat sem ga imel v naročju, znal je komaj par angleških besed in ni vedel dosti več, kakor da mu je ime Lidija in da išče svojo mater.“

Mož se je prestrašil, ker se je Helena zgrudila brez glasu; ravno v zadnjem hipu jo je še ujel.

Juno je prihitela in vzela svojo ukazovalko v svoje roke, medtem ko so ji solze lile čez temno lice.

„Gospa, — gospa!“ klicala je ihtoč, „o Bog, odgovorite vendar, — Juno kliče.“

Helena je odprla svoje lepe oči in se je v hipu spomnila na vse.

„To je moj otrok!“ zaklicala je bolestno, „moja uboga — uboga Lidija!“

Potem je divje zavpila:
„Pravite, da je nekdo vzel otroka s seboj, ali mi morete moža opisati?“

„Ne, jaz ga nisem videl“, je bil odkritosrečni odgovor. „Milton je bil ves blazen od veselja, da je bil dobil toliko denarja in njegova žena se je ves dan jokala, ker je imela deklico zelo rada. Vzrok, da so se našli sorodniki, je bil nek lišp.“

„Kaj?“ vprašala je Helena brez sape, „križec z briljanti?“
„Enkrat sem ga mimogredé videl pri Miltonu, zadaj je bilo nekaj črk.“

„To je Lidija“, ihtela je Helena, „hvala Bogu, da živi! — a kdo naj bi jo bil vzel s seboj?“

Helena je bila pri vsem strahu srečna: sedaj je vedela da je bila Lidija še živa in da se je bila našla takrat v gozdu.

„Milton mi je povedal ime onega moža“, dejal je farmer premišljevaje, „tako nekako je donelo kakor vrhar ali ver — ali — —“

„Sever“, prekinila je Helena.

Mislila ni na to, da bi se bil tá vsekakor poslužil drugega imena.

„Menda, tako je bilo“, odvrnil je farmer, „slovensko ime je bilo gotovo.“

„Torej ima ničvrednež vendar mojega otroka“, mislila je Helena žalostno, „a našla ga bom; iztrgala mu bom Lidijo in Bog me bo varoval.“

Mislila je trdno, da je Lidija v Severjevih rokah in je vedela, da sedaj za otroka ni neposredne nevarnosti, ker se bo Sever gotovo poslužil otroka, da bi zopet privabil ženo.

„Koliko časa je bil otrok tukaj?“ vprašala je Helena farmerja.

„Čez pol leta, to vem natanko: saj sem bil Miltonov najbližji sosed in sem od njega kupil farmo“, odvrnil je mož samostojno.

ljubno. „V zadnjem času sem bil malokdaj tu, ker sem imel na poljih mnogo dela, drugače bi Vam bil vedel več povedati.“

„In Vam tudi ni znano, kam se je ta mož z otrokom podal?“ vprašala je Helena dalje.

„Mislim, da v severne države; sploh pa ni bil sam, imel je še dva človeka s seboj, tako mi je vsaj Milton pravil.“

„Gotovo svoje pomagače“, mislila si je Helena in groza jo je stresla, ko je mislila na Lidijo, ki je bila prisiljena hudo deleu slediti na njegovih potovanjih.“

Gotova je bila, da dobi v naslednjih dneh poziv na sestanek s Severjem, ker je sumila, da jo je Joze vedno zasledoval in celo v Šarlestonu bil v njeni bližini.

Vzlic temu večnemu zalezovanju se vendar Helena ni mogla odločiti, Severjevo bivanje ovaditi policiji, akoravno bi ji bilo lahko ga spraviti pod ključ; temu se je protivila nje čista, blaga duša, ki odpusti celo najhujšim preganjalcem.

Helena ni mogla ničesar več zvedeti od farmerja; sedaj je morala počakati, da se ji bo približal Sever in potem ukrene nadaljno ravnanje.

Poslovala se je torej od naselnika in se z Juno odpeljala nazaj v Avgusto, ker je bila prepričana, da Sever ni daleč od tam.

Najtežje breme ji je bilo odvzeto od duše; vedela je, da je Lidija živa in je v vroči molitvi zahvalila Boga, da ji je ohranil najljubše.

Na večer je bila zopet v Avgusti in se je hitro podala v svoje stanovanje.

Morda jo je vže čakalo kako poročilo od Severja; vedela je, da se ta mož ne obotavlja dolgo, in naglo gre proti cilju.

V hišnih vratih ji je stopila žena najemnika z zmedenim obrazom nasproti.

„Oh, to je dobro, da pridete; že parkrat se je vprašalo za Vas in ravno čaka neki gospod na Vas, le pojdite hitro gori.“

„Neki gospod?“ vprašala je Helena osupnjena; ali jo je Sever celo v stanovanju poiskal!?

„Da, neki starikav gospod“, potrdila je žena: „a povedal ni, od koga pride in je hotel z Vami govoriti.“

Helena je začudena hitela po stopnicah gori in je stopila v svojo sobo.

Star, spoštljivo izgledajoč gospod je vstal s stola in je kratko in uljudno pozdravil.

„Ali imam čast, gospo Heleno Sever pred seboj videti?“ vprašal je osupnjen.

Lepota dame mu je vidno ugajala.

„Da, s čim Vam morem postreči?“ odvrnila je Helena začudeno in radovedno, ker je še vedno mislila na kako poročilo od Severja.

„Moje ime je Kradmore, jaz sem detektiv tukajšnje policije in Vam imam v njenem naročilu sporočiti ukaz.“

„Kako, — od policije?“ vprašala je Helena osupnjeno, „to mora biti zmota.“

„Nikakor“, odvrnil je uradnik, „odgovorite mi le na eno vprašanje: ali ste bili v Novem Jorku v hiši nekega Jona Goulda nekaj časa družabnica gospe Gould?“

„Da“, odvrnila je Helena tiho; obšel jo je strah preteče nezgode.

„Hvala“, odvrnil je uradnik prijazno in njegove resne oči so z izrazom obžalovanja obvisle na angeljsko milem obrazu Helene. „Bržkone se bo zadeva pojasnila v Vaš prid, a za sedaj se morate ravnati po ukazu.“

„Po katerem ukazu?“

„Da ne zapustite Avguste, dokler se Vam to ne dovoli. Upam, da boste pripoznali prizanesljivo ravnanje od naše strani in nam ne boste napravili nobenih sitnostij.“

„To se pravi z drugimi besedami, če zapustim Avgusto, bi me zaprli“, odvrnila je Helena bridko.

„Tega se Vam za sedaj ni bati“, dejal je uradnik.

Občutil je globoko usmiljenje z ljubko ženo, ki je obrupano stala pred njim in ga polno strahu gledala s svojimi velikimi milimi očmi.

„To naj bi bila hudodelnica?“ mislil je, „če se lažejo take oči, potem bi se ne moglo imeti nobenega zaupanja več v človeštvo; — nedolžna je, prisegel bi na to.“

„Kaj ne, da se boste držali ukaza policije?“ vprašal je potem glasno.

„Saj mi ne preostaja drugega“, odvrnila je Helena žalostno in se je na lahko priklonila proti uradniku, ki je z uljudnim pozdravom zapustil sobo.

Potem je jokaje padla na stol in Juno se je zaman trudila, svojo gospo pomiriti.

Kelih trpljenja je bil poln, ona je bila na sumu — in jetnica!

228. poglavje.

Zrtev hudodelske dvojice.

Viljem Tajlor je sedel s svojim bodočim svakom Goncalecom v svoji sobi in je živahno govoril, kakor zamore to le srečno ljubeči, med tem ko je Goncalec raztreseno poslušal in le redkokedaj zinil kako besedo.

„Kaj neki imate danes, Artur?“ vprašal je Viljem začudeno. „Ali se Vam je kaj pripetilo?“

„Ne, ne“, branil je Goncalec, „nič posebnega, majhna sitnost, katere se bom že otesel.“

„Ali mi nočete povedati?“ prosil je dobrovoljni Viljem, „morda bi Vam mogel pomagati? To bi me zelo veselilo, ker Vi ste mi bili tako postrežljivi, da bom vedno Vaš dolžnik.“

„O, to sem rad storil“, zaklical je Goncalec, „saj se je šlo zato, preljubi sestri ustvariti novo srečo, moji ljubi Mercedes, kateri sem tolikokrat delal skrbi.“

„Kako, ne razumem“, prekinil ga je mladi mož iznenaden.

„No, saj vendar veste, ljubi Viljem, da sem bil v Mehiki častnik; reven sem bil in sem se zapletel v dolge Mercedes me je iskreno ljubila, in da bi mi pomagala, žrtvovala se je ničvrednemu Iturbidu.“

Jaz sem si to dostikrat hudo očital, akoravno mi je ubogi otrok vedno zatrjeval, da se je v prvi vrsti za stariše žrtvovala; bila je preblaga, da bi mi bila ovadila pravi vzrok.“

„Da, angelj je“, zaklical je Viljem vneto.

„To je“, odvrnil je Goncelec. „Jaz sem potem izstopil iz službe, da bi nadzoroval rudokope moje sestre, in Mercedes je poravnala vse moje dolge, tako da sem bil rešen vseh skrbi.“

„A imel sem majhno strast“, nadaljeval je Goncelec, „katere nisem mogel opustiti; odkrito Vam povem, Viljem, jaz igram strastno, in to mi je mnogo sitnostij provzročilo: — ali Vi tudi igrate?“

„Ne“, odvrnil je Viljem, „to me ni nikdar veselilo.“

„Potem ste srečen človek“, zaklical je Goncelec, „a jaz nisem mogel opustiti igre, in na naših samotnih posestvih je ta strast včasih edina zabava. A sreče nisem imel in sem dostikrat in veliko zgubil; Mercedes je vedno plačala, a s solznimi očmi me je prosila, naj neham igrati: — ni mi bilo mogoče.“

„Včeraj sem se dal zopet zapeljati, in sem v klubu tako nesrečno igral, da sem zgubil precejšnjo svoto, zato moja raztresenost: — ne govoriva več o tem.“

„Samo še eno vprašanje“, prosil je Viljem. „Odpustite mi ljubi Artur, ali ste mogli poravnati Vašo zgubo?“

„Deloma, a potem me je zgrabila jeza nad izgubo, in jaz se moram rad ali nerad obrniti na Mercedes, da mi bo mogoče poravnati še ostanek mojega dolga.“

„To ne smete storiti, ljubi Artur!“ zaklical je Viljem. „Ne povejte Mercedes nič o tem, jaz Vam dam vsoto. Koliko p znaša?“

„Teга nikakor ne sprejemem, ljubi Viljem“, branil je Goncelec, „jaz sem le o tej malenkosti govoril, ker sem videl, da se Vam moja raztresenost čudna zdi in — —“

„Če Vas pa prosim, da sprejmete to uslugo“, rekel je Viljem, „saj je vendar častni dolg?“

„Seveda“, pritr dil je Goncelec, „a jaz nikakor ne morem privoliti v Vašo blagodušno ponudbo.“

„Potem me užalite“, odvrnil je Viljem živahno, „torej prosim, povejte mi, dragi Artur, koliko rabite? Jaz se toliko veselim, da Vam morem enkrat postrežen biti.“

„Zakaj neki sem Vam povedal to zadevo“, zaklical je Goncelec navidezno jezen, „a odkrito priznam, da bi le nerad Mercedes mojo lahkomišljenost razodel, kajti 20.000 dolarjev je vsekakor velika vsota?“

Viljem se je silno prestrašil.

Mislil si je, da bo Goncalec zahteval kake 2—3000 dolarjev, a nazaj ni mogel več in je zato ponovil ponudbo.

Goncalec je bil zapazil obotavljanje mladega moža.

„No, jaz sprejemem Vašo ljubeznjivo ponudbo, dragi Viljem, in Vam bom v par mesecih vrnil vsoto.“

„To se ne mudi“, zagotovil je Viljem plaho. „jaz se le veselim, da Vam morem postreči.“

Mladi mož je šel v sosednjo sobo in se vrnil čez nekaj minut z zavitkom bankovcev, katere je izročil Goncalecu.

Ta jih je vtaknil v žep in se mu tako vroče zahvalil, da je Viljem kmalu pozabil svojo nejevoljo nad visoko vsoto in se je zopet veselo zabaval z Goncalecom.

„Ali imate jezdnega konja?“ vprašal je Goncalec tekom pogovora.

„Da, lepega španskega žrebca“, odvrnil je mladi mož; „jaz celo rad jaham.“

„Tega ne morem trditi o sebi“, zaklical je Artur, „a Mercedes je strastna jahalka. Ona namerava, predno odpotujeva, kupiti par jezdnih konj, kajti v naših krajih ni dobiti nič posebnega.“

„Da bi bil to le poprej vedel“, odvrnil je Viljem veselo, „potem bi bil že davno Mercedi kupil konja in bi bil jezdil z mojo lepo nevesto. A kar sem zamudil, hočem takoj popraviti; jaz poznam tu nekega kupca, ki je sedaj pripeljal uprav krasne živali in jaz se nekaj razumem na to. Pojdite, ljubi Artur, spremlite me tje!“

„Da, jaz grem rad z Vami, a tega nakupa ni treba, Viljem,“ dejal je Goncalec, kateremu ni bilo dosti ležeče na tem, ker konja vendar ni mogel takoj prodati in bi mu torej povzročil nepotrebne stroške.

A Viljem ni odnehal, in prijatelja sta se peljala k nekemu kupčevalcu s konji, katerega je Viljem prav dobro poznal, ker je vže prej od njega kupil.

„No, gospod O...., jaz iščem lepega jezdnega konja za neko mlado damo“, zaklical je Viljem, ko je predstavil Goncaleca, „če imate kaj primernega, pustite mi ga pokazati.“

„Včeraj sem dobil konja iz Andaluzije, ki zadostuje vsem zahtevam; a predrag Vam bo, gospod Tajlor!“

„Predrag, ne verujem, pokažite mi to čudo, potem bom takoj videl, če mi je prav!“

Čez nekaj minut pripeljal je hlapec snežnobelega konja. Lična žival se je zibala na svojih tenkih nogah, bele pene so mu stale okolu gobca in so dale očitno naznanilo o goreči nestrpnosti krasnega dirjača.

„Prekrasno, — izborno!“ klical je Viljem vnet, in celo Goncalec je občudujé pritrnil.

„Koliko stane konj?“ vprašal je Viljem, ko je zadostno občudoval prelepo žival.

„Vi ste dober kupee, gospod Tajlor“, odvrnil je kupčevalec, „vam ga pustim za 8000 dolarjev, to je prav ceno in jaz dobim vsak trenotek to vsoto zanj.“

To pot ni Viljem nič ugovarjal.

Komaj je slišal Goncaleca, ki je nujno in sedaj odkritosrčno odsvetoval od kupčije.

Mladi mož je ukazal, naj se mu popoldne pripelje konja in je prosil Goncaleca, naj Mercedes sporoči, da pride po obedu in bodeta skupaj jezdila ven.

Potem sta se razšla moža in Goncalec je hitel k Mercedesi, da ji pove o novem daru Viljema.

Lepa žena je ležala na divanu, ko je Goncalec vstopil in s porogljivim obrazom pripovedoval, kako novo presenečenje je pričakuje danes popoldne.

„Jezdno obleko imam v kovčegu“, odvrnila je Mercedes, „in se veselim, da ni treba vedno doma sedeti. Ti se pač jezíš, da mi Viljem nekaj podari, kar ne moreva takoj prodati?“

„Seveda“, zavrnil je Goncalec jezno, „sedaj morava vzeti hlapca in plačati krmo; ako morava potem naglo na odpotovati, nama ne preostaja časa, konja prodati; morava ga pustiti tu.“

„Ne skrbi za to, Artur“, dejala je Mercedes hladnokrvno, „stroške bodem jaz prevzela, zato imam pa tudi zabavo.“

„Jaz bodem vendar gledal, da dobiš še enega snubača“, nadaljeval je Goncalec. „Mladi človek ni tako bogat, kakor sem mislil; sedaj hoče stiskati.“

„Ti si gotovo prosil, naj ti kaj posodi?“ vprašala je Mercedes naglo.

„To je moja stvar“, odgovoril je Goncalec razkačen; „jaz Ti nisem zaračunal denarja, kar sem ga porabil za vožnjo semkaj in za druge stroške. Jaz tudi od konja ne zahtevam ničesar, v slučaju, da ga prodaš; le pri dragocenostih naj velja delitev.“

Mercedes je zlobno pogledala Goncaleca izpod temnih vejic, česar pa ta ni opazil, ker je raztreseno gledal k oknu.

„Prav imaš, Artur“, rekla je Mercedes hladno, „le pojdi v klub in zaigraj denar, to je edina Tvoja strast, jaz se bom medtem z Viljemom zabavala.“

„Zavoljo mene, stori, kar hočeš“, odvrnil je Goncalec mirno, „jaz pa bodem storil potrebne korake, da dobiš družega snubača; saj si menda zadovoljna?!“

„Mislim, da se s tem prav lahko ovadiva, moja zaroka z Viljemom je že povsodi znana, in najmanjša neprevidnost lahko odkrije goljufijo.“

Goncalec ni mogel ničesar odgovoriti na to, ker Mercedes je imela prav.

Ponovitev te frivolne igre je bila sedaj nemogoča.

„Potem moraš vse poskusiti, da Tvoj „zaročenec“ večje vsote daje“, začel je Goncalec nejevoljno; „kaj nama pomaga teh par tisoč dolarjev, ki so v nekaj tednih potrošeni?!“

„Storila bom, kar možno“, odvrnila je Mercedes, „zmislila sem si načrt, ki nama bo donesl velikansko vsoto.“

„Radoveden sem“, zaklical je Goncalec, „prosim, povej!“

„Za sedaj še ni tako daleč, dragi brat“, rogala se je Mercedes, „pozneje boš zvedel vse in pri izvršitvi igral Tvojo ulogo. Počakati moram pa še ugodni čas.“

„No, zmešala si ga temeljito“, odvrnil je Goncalec, „saj je blazno zaljubljen v Tebe.“

„Neobhodno potrebno pa je, da natanko poizveduješ, ker moram vedeti, kako premoženje ima rodbina Tajlor“, nadaljevala je Mercedes, „vse drugo je potem moja skrb.“

„Dobro torej, udam se Tvojim željam; a pričakujem, da se stvar predolgo ne zavleče, ker jaz rabim denar in sem tega solidnega življenja sit.“

„To se mi enako godi“, odvrnila je Mercedes, „a kaj pomaga, sedaj se morava premagati, da bova potem uživala sadove najinih dejanj. Ako se moj načrt posreči, imava denarja dovolj; a potem morava takoj odpotovati in si poiskati novo polje za naše delovanje.“

To ne pojde tako hitro“, dejal je Goncalec dvomljivo, „gotovo bodo naju zasledovali, in jaz sem žal v državah tako poznan, da moram kar narbolj previden biti.“

„Da, proti Tebi sem jaz nedolžna golobica, dragi Artur“, odvrnila je Mercedes zasmehljivo, „naj sem tudi grešila, a kaj je vse to napram Tvojim dejanjem. Don Juan se mora sramotno skriti pred Teboj.“

„Molči“, zarohnel je Goncalec. „Ni dobro, me dražiti.“

Mercedes ga je merila s pogledom, ki ni obetal nič prida. Zla beseda ji je prišla na ustna, a premagala se je in molčala.

„Še ni čas za to“, mislila si je „a malo dni še, potem Ti bom očitala Tvojo prekanjenost in Ti bodeš moral molčati!“

229. poglavje.

„Blagosrčnost“ brata in sestre.

Popoludne je stopila Mercedes v jekleno-modri jezdni obleki, ki se je tesno prijela bujnega života, v salon.

„Slišim peketanje konjskih kopit“, dejala je Goncalecu, ki je površno pogledal lepo ženo. „Gotovo je prišel Viljem.“

„Seveda, Tvoj zaljubljeni Seladon je zunaj, le hiti k njemu in skušaj, kaj dobiti za naju; danes zvečer bom doma.“

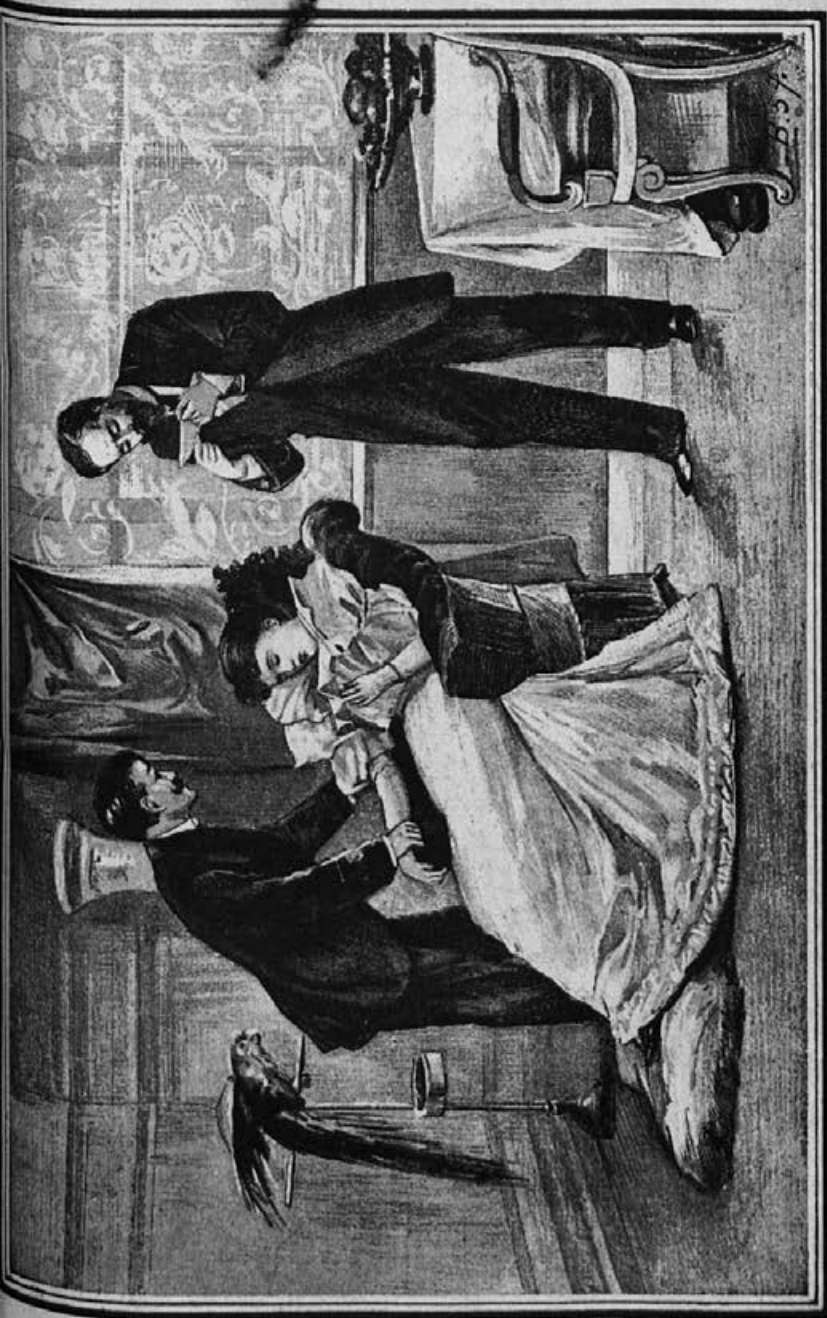
Mercedes je, zganivši z ramama, zapustila salon in stopila na zunanje stopnice vile, kjer jo je njen ženin željno pričakoval.

Viljem je jezdil čilega rjavca in je držal rezgetajočega konja, katerega je pripeljal za Mercedes, na vajetih.

Ko je zagledal svojo nevesto, skočil je hitro raz sedla in peljal krasnega konja pred njo.

„Artur mi je povedal, da si strastna jahalka, draga Mercedes, zato sem Ti kupil konja, in upam, da se Ti bo dopadel.“

Mercedes je ogledovala prelepo žival in znova jo je obšel čut obžalovanja, da bo morala krasnega konja nekdaj pustiti tu.

V tem, ko je Merceda ležala bleda z zatisnjenimi očmi na zofi in je William zanjo skrbel, je Gonzales zadobil spet svoj mir. Prečital je pismo do konca in potem vskliknil: „To je nezasišana lopovščina.“

„Jaz sem veselo iznenadena, ljubi Viljem“, šepetala je s plamtečim pogledom, „ne vem, kako bi se Ti zahvalila za vso ljubeznjivost“.

Viljem je gledal svojo lepo nevesto z žarečimi očmi; ni se mogel nagledati njene ljubkosti.

Potem jo je s krepko roko vzdignil na belega konja in je dirjal s svojo lepo spremljevalko po širokih cestah predmestja.

Mercedes je videla, da je bil njen zaročenec zelo poznan, povsodi so ga pozdravljali, ker je štela rodbina Tajlor med najodličnejše ljudi San Franciska.

Hinavski ženi je bilo zdaj skoraj žal, da je hotela uničiti mladega moža.

Ko bi ne bila padla tako globoko in ko bi bila mogla odstraniti laži, v katere je zapletala Viljema, bi bila opustila zlobno igro.

A tako ni mogla več nazaj, vstop v to rodbino ji je bil zaprt za vedno; svojo ulogo je morala doigrati in potem zapustiti pozorišče svojih hudobij.

Končno sta se vrnila domu in Viljem je izročil konja hlapcu, kateri jima je prišel naproti v bližino Mercedinega stanovanja.

„Majhen košček poti greva peš“, dejala je Mercedes Viljemu, „po izpreježi grem rada par korakov, le daj konja hlapcu in pojdiva tu po cesti, kjer bova hitro doma.“

Viljem je vstregel njeni želji in ponudil svoji nevesti roko. —

Ta je dvignila vlečko svoje jezdne obleke in je šla smeje in klepetaje poleg svojega ženina.

„Poglej tam izložbo“, dejala je nenadoma Mercedes, „to si moram ogledati.“

Viljem je šel s svojo nevesto na drugo stran in je stopil pred izložno okno nekega zlatarja.

„Ah, kako lepo!“ zaklicala je Mercedes radostno, „ta broša in ti uhani; isti okov imajo kakor ovratnica, katero si mi Ti podaril; res prekrasno.“

Viljemu je bilo tesno pri srečanju. Od svoje dedščine izdal je bil že 100.000 dolarjev, in zdaj si je Mercedes želela lišp.

„Broša, katero si dosedaj nosila, je bila lepša, draga moja“, je odvrnil tiho.

„Da, ali ne več moderna; in tak lišp bi se k moji verižici izborno podajal. Pojdi, vprašajva po ceni, želim ga kupiti!“

Še predno je zamogel Viljem kaj odgovoriti, odprla je Mercedes vrata in ž njim vstopila.

Zlatar je prihitel in uljudno vprašal gospodo po njenih željah.

„Rad bi vedel, koliko stane briljantni lišp v vaši izložbi?“ vpraša Viljem z zadušnim glasom.

„O, to je unikum!“ zakliče zlatar. „Ah, ali prav vidim, gospod Tajlor, čast mi je. No, Vam dam ta lišp prav po ceni. 50.000 dolarjev je zadnja cena.“

Viljema je mrzlo spreletelo; toraj ga je prodajalec celo poznal.

Videl je, da zdaj mora kupiti lišp, in da s tem popolnoma izda svojo dedščino.

150.000 dolarjev v par dneh, to je bilo preveč; Mercedes je gotovo mislila, da je milijonar.

„Ali hočeš lišp res imeti?“ vpraša trepetaje.

„Kupila ga bom“, odgovori Mercedes malo zbadljivo.

Viljem je videl, da zdaj mora kupiti lišp, sicer bi bila njegova nevesta užaljena.

„Pošljite mi lišp z računom v moje stanovanje“, zakliče odločno.

„Rada bi te dragocenosti kar seboj vzela“, zašepeče Mercedes; „preveč me mika, da bi ga pripela.“

Dragotinar je v trenutku vzel lišp iz izložbenega okna.

Zbal se je, da bi se Viljem ne skesal, zato je hitro položil brošo z uhani v eleganten etui, katerega je izročil mlademu možu.

Potem spremi zaročenca z mnogimi poklenci do vrat ter prosi Viljema, naj ga še večkrat poseti.

Viljem je bil jako slabe volje in je komaj poslušal na veselo kramljanje svoje neveste.

Bil je vesel, ko je ž njo stopil v salon, kjer se je Mercedes za nekaj minut poslovila.

Mladi mož ostal je sam s svojimi motnimi mislimi.

Kaj bo neki mati rekla k temu, da je premoženje, katero mu je zapustil stric, izdal v nekaj dneh! In zvedeti je to morala, ker je rabil denar in jo moral prositi, da mu kaj da.

Lahek sum se je začel pri njem oglašati.

Goncalec je od njega dobil 20.000 dolarjev, Mercedes je je na tako čuden način zahtevala nakup tega dragocenega darila. S kakšnimi zahtevami mu bode še prišla?

Kar šumelo mu je pri teh mislih v glavi.

Zdaj stopi Mercedes v salon.

Oblekla je zapeljiv kostum, katerega je imela pri njegovi snubitvi, ter si pripela dragoceni lišp, katerega ji je malo prej kupil. —

„No, dragi Viljem“, zakliče z milobnim glasom, „kako sem ti všeč?“

„Nebeško, — prekrasno“, jeclja začudeni in potegne lepo ženo na svoje prsi in strastno poljublja njena ustna.

Bilo je že pozno zvečer.

Viljem se je že pred nekaj urami poslovil, ko se je Goncalec vrnil.

Mercedes je med časom že poiskala onega dragotinarja, čegar naslov je poizvedela, ter mu prodala lišp za 30.000 dolarjev. Seveda se ta ni zavezal, poslati lišp v inozemstvo, nego to krasoto takoj položil v izložbeno okno. —

Goncalec se je vrnil slabovoljno domu.

Zopet je igral in ves svoj denar, tudi onih 20.000 dolarjev, katere je zjutraj dobil od Viljema, do nekaj tisoč dolarjev zaigral.

Slabe volje se vrže pustolovec v naslanjač in reče čmerno:

„No, ali si se pri jahanju dobro zabavala?“

„O gotovo, prav dobro“, odgovori Mercedes, „Viljem je izvrsten družabnik.“

„Tako, tako, in kako je z novimi darili, ali si kaj dosegla?“

„Tudi to“, odgovori Mercedes mirno.

„Ali govori vendar, žena!“ zakliče Goncalec napeto. „Ali ti hoče jutri kaj seboj prinesiti?“

„Kupil mi je že danes lišp“, odgovori lepa dama.
„Danes, — ga že imaš? — Pokaži ga vendar. Seveda, zdaj je že prepozno, šele jutri ga zamorem prodati.“

„To ni potrebno“, odvrne Mercedes, „lišp je že prodan!“
„Že prodan?“ zakliče Goncalec začudeno. „Ti si ga prodala?“

„Da, ali prosim te, ne bodi tako glasen, zidovi imajo časih ušesa“, svari Mercedes.

„Toraj si ravnala samostojno! No, radi mene“, reče Goncalec s pritajenim glasom. „Koliko je veljal lišp?“

„50.000 dolarjev“, bil je hladnokrvni odgovor.

„Kako, — to si ti dosegla?“ vpraša Goncalec veselo. „Zdaj mi pa povej, za koliko si ga prodala?“

„Za 30.000 dolarjev, lepa svota, kaj ne?“ šepete Mercedes z nežnim glasom.

„Gotovo, čisto lepa svota, no, to je dobro, jaz potrebujem jutri denarja.“

„Tu je tvoj delež, dragi Artur“, šepete Mercedes in da Goncalecu nekaj bankovcev.

„Da, to se vendar ne ujema“, ji odgovori ta, „dala si mi samo 5000 dolarjev, tu glej!“

„Gotovo, 5000 dolarjev“, reče Mercedes mirno „to se ujema.“

„Jaz vendar dobim 15.000 dolarjev!“ zakliče Goncalec nepotrpežljivo, „ali nočeš pošteno deliti?“

„To je prav deljeno, le malo pomisli. Tvoj izborni spomin ti bo prišel na pomoč.“

„Ne razumem te, ne govori v uganjkah, kaj se to pravi?“

„Pst, — ne razburi se, ti si v damski družbi, dragi brat“, šepete Mercedes porogljivo. „Obdržala sem si danes onih 20.000 dolarjev, katere si pri prodaji verižice vtaknil v svoj žep.“

„Žena, stoj, sicer gorje ti!“ zakliče Goncalec togotno.

„Ali me hočeš morda zadaviti kakor lepo Manuelito Blackburn v M.....su?“ se mu roga Mercedes. „Nikari se nepotrebno ne trudi; poznam te in sem poskrbela za svojo varnost.“

In mali s srebrom okovani samokres se zabliska proti Goncalecu.

„Da znam streljati, to veš, in svetujem ti, z menoj lepo občevati, sicer zgubiš tisto četrtniko milijona dolarjev, katere odpade na tvoj delež.“

Ta pripomba je pomagala.

Goncalec se je takoj pomiril in se zopet vsedel na svoj naslanjač, medtem ko je Mercedes skrila samokres v svoj žep. „Oprosti, da sem se tako malo brzdal, jeclja Goncalec. „Od mene se ti ni treba ničesar bati; samo tvoje roganje zdržilo me je do togote.“

„Ali, moj ljubi bratec, kako moreš le tako postopati proti tvoji ubogi sestri“, se mu posmehuje Mercedes, „kje ostaja tvoja dvorljivost, tvoja bratovska skrb?“

„Ne govori več o tem!“ zapove Goncalec surovo. „Kaj misliš zdaj z Viljemom? Ali se sme vedeti?“

„Gotovo“, zakliče Mercedes, „pazljivo poslušaj, da boš tvojo ulogo dobro igral.“

S tihim glasom začela mu je svoj načrt razvijati, medtem ko jo je Goncalec le sem in tja s kako besedo ali kakim okretom roko prekinil, ter tako dokazal svoje zadovoljstvo.

Ko je končala, pokima Goncalec zadovoljno.

„Ti si satanska ženska: priznati moram, da bi sam težko prišel na tako ženjalen načrt. Ali zdaj daj Viljemu en teden miru, potem lahko zopet začneš svojo igro.“

„Vidiš, moj ljubi brat, tako mi ugajaš!“ zakliče Mercedes, „in zdaj hitro poizvedi, če lahko zahtevamo to veliko svoto.“ — —

230. poglavje.

Nova nezaupnost.

Gospa Tajlor je zrla s težkimi slutnjami v blede obraz svojega sina, ki je sedel zraven nje in zaman iskal po besedah, da bi svoji materi povedal o svoji zadregi.

Ali vse obotavljanje mu ni nič pomagalo in zato je začel Viljem z zadržanim glasom:

„Ali mi zamoreš kakih par tisoč dolarjev dati, mama; imel sem nekaj izdatkov in zato potrebujem nekaj denarja!“

„Ali Viljem, kako naj razumem tvoje besede?“ vpraša njegova mati prestrašena, „kaj nimaš več denarja? — Saj si komaj pred nekaj tedni dobil svoje premoženje!“

„Nikari se ne huduj, mama, — kupil sem Mercedi nekaj dragocenih daril; pa saj so tudi moja lastnina, potem ta denar ni zgubljen.“

„Ponavljam ti, da tega ne razumem“, odgovori gospa Tajlor zelo resno. „Dobil si od mene 150.000 dolarjev; zdaj mi povej, za kaj si izdal to veliko svoto.“

„Kupil sem Mercedi briljantno verižico“, jeclja mladi mož, „in ta je bila zelo draga.“

„Koliko je veljal lišp?“

„65.000 dolarjev, mama, ali vredna je veliko več“, zagotovi Viljem.

„Viljem!“ zakliče gospa Tajlor vsa iz sebe, „ali me hočeš res razdražiti; ti veš, da te čez vse ljubim; ali resno ti moram povedati, da si ravnal jako nepremišljeno.“

„Ali mama, saj bi mi stric tudi lahko ničesar ne zapustil“, odvrne Viljem.

„A storil je to, in zagotovem, da je tvoj stric denar zelo težko zaslužil. In ti izdaš to premoženje za nekaj daril! Ne, Viljem, — take lahkomiselnosti ti nisem prisojala.“

Mladi mož zrl je bled in v zadregi na tla; čutil je, da ima njegova mati prav.

„In ostali denar?“ poizveduje gospa Tajlor, „kaj si naredil z drugim denarjem?“

S pretrganim glasom pripovedoval je Viljem, kako je ostali denar izdal včeraj.

Gospa Tajlor je žalostno zrla v blede obraz svojega sina; ljubila ga je preveč, da bi še dalje očitala, ali njeno sree je bilo polno nezaupnosti proti Mercedi in njenemu bratu.

„Tvojih 20.000 dolarjev ne boš videl nikdar več, Viljem“, reče gospa Tajlor konečno, „in da je tvoj bodoči svak igralec, napolnjuje me z največjo bojaznijo. Nikdar več mu ne smes dati denarja, slišiš?“

„Obljubim ti“, reče Viljem trdno, „čeprav mislim, da mi bo to pri Mercedi škodovalo, če njenemu bratu odrečem kako prošnjo.“

„Če te tvoja nevesta ljubi, si lahko brez vse skrbi“, odgovori njegova mati. „Gospod Goncalee bo molčal, ker bi sicer

njegova sestra zvedela, da si mu posodil denarja, in potem se gotovo postavi na tvojo stran. Ali vse to me ne skrbi tako, kakor ta hipna zahteva tvoje neveste, katera je tako nujno hotela imeti lišp; jaz nočem nobene nezaupnosti izraziti, a mislim, da bo tvoja soproga potem stavila take zahteve, da jih nikakor ne boš mogel izpolniti“.

„Ali Mercedes je zelo bogata“, reče Viljem.

„Moj ljubi sin, v Arizoni imenujejo ljudi bogate, ki imajo rudokope in veliko polja, ali taka posestva delajo ogromne stroške, in dosti izgledov je že bilo, da je lastnik velikanskega posestva imel komaj toliko denarja, da je živel. Misli si, da te prosi tvoja nevesta ali žena večje svote, — svote, ki bi se mogoče v desetih ali dvajsetih letih dobro obrestovala, — kaj potem?“

Viljem je molčal, na to ni vedel odgovora.

„Jaz sem premožna“, nadaljuje gospa Tajlor, „ali nikdar ne bom dovolila, da utakneš denar, katerega so naši predniki težko prislužili, v tako podjetje. Svojo zadnjo voljo sem tako uredila, da ostane naše premoženje nedotaknjeno, in ti dobiš le bogate obresti. Če pozneje stanuješ s svojo soprogo v tej hiši, imel bodeš letnih dohodkov 25.000 dolarjev. To zadostuje za jako dobro življenje; z ostalim živela bom sama v svoji vili na deželi.“

„Ali mama, tako žrtev vendar ne morem sprejeti!“ zakliče Viljem ginjen.

„To sem že dolgo tako uredila“, reče gospa Tajlor. „Ponavljam ti, da bi rada videla, če bi si poiskal deklico iz kake tukajšnje izborne hiše; a tudi s tvojo sedanjo volitvijo sem zadovoljna.“

„Ah, ti si predobra, mama!“ zakliče Viljem, „prepričan sem, da si Mercedes ne bo ničesar več želela, ker sem ji naredil tako dragocena darila. Če bi pa še kaj zahtevala, ji bom pa z lepa odklonil; videla bodeš, da bo potem rada odstopila.“

Gospa Tajlor je neverjetno zrla predse, ali odgovorila ni ničesar na to opazko.

„Imaš še kaj plačati?“ vpraša potem.

„Ne, a imam samo še nekaj sto dolarjev; zato obrnil sem se do tebe, ker imam v prihodnjih dneh različne male izdatke.“

„Dam ti 10.000 dolarjev na razpolaganje, Viljem“, reče gospa Tajlor resno. „Vzameš si to svoto v večkratnih obrokih od mojega bankirja; ali še enkrat te prosim, bodi previden in ne pusti se od svoje dobrosrčnosti zapeljati. Pred vsem mi pa obljubi, da ne boš Goncaleca več podpiral v njegovi strasti.“

„Zanesi se na to, mama; Goncalec ne dobi dolarja več od mene in Mercedes hočem o prvi priložnosti o najini bodočnosti poučiti.“

„Stori to, Viljem“, odgovori njegova mati pomirjena. „Potem boš precej videl, če te tvoja nevesta v resnici ljubi; jaz tako sodim, da nas ima za neizmerno bogate. Če je tako, potem ti bo kmalu povedala svoje mnenje.“

„Ali brez Mercedes ne morem biti nikdar srečen“, zakliče Viljem prestrašen.

„Ti si še zelo mlad, moj sin; pozneje sodil boš in misli drugače. Če pa se zgodi, česar ne želim, da se Mercedes izda, da te vzame le radi tvojega denarja, potem hočem rada potrpeti izgubo tvoje dedščine.“ —

Viljem se je poslovil od svoje matere.

Bil je zelo zamišljen in sklenil je, da se hoče opominov svoje matere, katere je ravnokar čul, strogo držati.

Mercedes ni dobro storila, da je včeraj silila za nakup lišpa; celo v Viljemovi nepokvarjeni duši jela se je gibati nezaupnost. Zdaj še le je spoznal, kako nepremišljeno da je ravnal.

Ravno je hotel hišo zapustiti, da bi se šel malo sprehajat, ko je prihitel za njim služabnik in mu naznanil, da ga v njegovi sobi Goncalec pričakuje.

Viljem se je takoj vrnil in šel v stanovanje, kjer ga je Goncalec že pričakoval.

„Danes se nahajam v jako sitnem položaju“, začne Goncalec po prvih pozdravih. „Premislite si, ko sem včeraj hotel plačati svoj dolg, zvedel sem na svoj strah, da ne dolgujem 20.000 dolarjev, nego 30.000; jaz sem moral to napačno razumeti. — Skratka, jaz potrebujem še 10.000 dolarjev in bi Vam bil zelo hvaležen, če bi mi hoteli dati še to svoto.“

Viljem ostrmi.

Danes zahteval je Goncalec denar, katerega je včeraj začetkoma odklonil.

„Rad bi Vam ustregel, ljubi Artur“, odgovori Viljem nekoliko rezervirano, „ali pri najboljši volji ne morem sedaj te svote preskrbeti, ker nimam zdaj denarja na razpolaganje.“

„On nekaj sumi“, si misli Goncalec. „Če nima Mercedes sedaj sreče, potem ni tukaj nič več dobiti.“

„Na, potem se moram pa že k Mercedes zateči“, reče glasno, „za mojo sestro je to malenkost.“

„Prav žal mi je“, ga zagotovi Viljem; „če bi imel denar, takoj bi ga Vam dal; ali za prihodnje tedne do moje poroke imam samo še 12.000 na razpolaganje, in pri tem imam še večje izdatke.“

„Po poroki bi Vam takoj vrnil denar“, zakliče Goncalec, ki je zopet začel upati. „Saj ste vedar tukaj znani in imate gotovo velik kredit.“

„Ne, kar kupim, takoj plačam“, odgovori Viljem odločno. „Naše bodoče stanovanje je sicer že popolnoma opremljeno, a vendar manjka še marsičesa, za to nujno potrebujem denarja.“

Goncalec se je ugriznil v ustne in komaj je zadrževal porogljivo opazko. Ali še o pravem času se je domislil, da Viljema še potrebuje in zato je zadržal svojo togoto radi odklonitve svoje prošnje.

„Potem pa pojdem precej k Mercedi po denar, v nekaterih urah moram že plačati“, meni Goncalec ter se precej hladno poslovi od Viljema, ne da bi ga povabil, naj ga spremi.

A tudi Viljema ni veselilo sedaj Mercedo obiskati.

Enkrat prebujena nezaupnost je bila od nove zahteve bodočega svaka le še bolj podprta; hotel je biti sam s svojimi mislimi.

Tako je šel zamišljeno po cesti in slučajno prišel tudi v ono samotno ulico, kjer je stanoval oni dragotinar, ki je kupil verižico.

Viljem je zamišljeno obstal pred malo izložbo in ogledoval dragocene predmete, ki so tam bili izloženi.

Čudno se je dozdevalo mlademu možu, da v tej samotni strani prebiva dragotinar, še bolj je pa bil začuden radi dragocenih predmetov, ki so bili tukaj izloženi.

Med njimi nahajala se je tudi krasna, zlata verižica za uro. Viljem je bil radoveden na ceno, ker je že dlje časa iskal po enaki.

Vstopil je v prodajalno, kjer je bil zlatar ravno pri tem, da uredi različne dragocenosti.

Viljem je želel videti verižico in zlatar je takoj odprl izložbo in vzel verižico iz nje.

Pogledi mladega moža hiteli so brezmiselno čez prodajalno mizo, kjer je stalo več etuijev, med katerimi se je eden posebno odlikoval s svojo velikostjo in eleganco.

Nehote je pritisnil na gumb.

Pokrov odskoči in pokaže se prekrasna briljantna verižica.

Mladi mož je nehote začudenja vzkliknil.

„Moj Bog, kako je to mogoče, taka podobnost, — ali je mogoče, da sta dva tako krasna enolična predmeta?“

Zlatar je bil zelo v zadregi, kar je Viljem opazil.

„Ali imate to verižico že dolgo?“ vpraša mladi mož napeto.

„Gotovo, že leto dni leži pri meni, take dragocene reči le malokdaj kdo kupi pri meni“, se laže starec in previdno zapre etui.

Viljem ga nezaupno pogleda.

„Pred kratkim sem enak lišp kupil“, reče z ostrim naglasom, „veljal je 65.000 dolarjev — —“

„65.000 dolarjev!“ zakliče zlatar in prebledi, „potem me je — — —“

„Kaj, kako pravite?“ vpraša Viljem.

„Kupil sem lišp že pred dolgim časom“, zakliče zlatar. „Vrednost je bila takrat cenjena na 100.000 dolarjev; če ste pa sličen lišp kupili za 65.000 dolarjev, potem so me takrat oslepili.“

„Ne verujem“, odgovori Viljem mrzlo; „lišp je te svote vreden; jaz sem ga le po ceni dobil.“

„Na, potem sem poniirjen“, meni zlatar, „in tukaj je verižica za uro, kaj ni lepo delo?“

Cena je bila zmerna in zato je kupil Viljem verižico, potem pa hitro zapustil prodajalno, ker od molčečega zlatarja tako ni mogel izvedeti resnice, od kod da je verižica.

Zunaj za trenotek obstoji kakor omamljen; strašna misel mu je vstajala. Sicer se je je hitro otresel, ali vedno mu je prihajala na um.

„Ali je bil to oni lišp, katerega je on kupil Mercedes, ali je bilo več verižic, ki so bile oni podobne.“

Hitro odločen je sedel v neki voz in se peljal v stanovanje svoje neveste, da bi se na vsak način prepričal.

Mercedes je bila sama, ker je bil Goncalec v klubu.

Lepa žena je sprejela Viljema z resničnim veseljem; zdaj je vsaj lahko dolgočasni popoldan prekrاملjala z ljubeznjivim, mladim možem.

„Ah, to je lepo, da si prišel!“ zakliče živahno, „Artur me pusti tolikokrat samo in tebe sem pričakovala šele proti večeru. Zdaj sem srečna, da me toliko preje obišeš, dragec.“

Viljem na lahko poljubi svojo nevesto na usta in se zamisljeno vsede k nji.

„Kaj pa imaš danes, saj si docela drugačen kakor sicer?“ vpraša Mercedes začudeno.

„Imam neko prošnjo, draga Mercedes, ali bi mi pokazala ono verižico, katero sem ti kupil o priliki najine zaroke?“

Lepa žena je držala pahljačo pred obraz da zakrije smrtno bledost: mislila je, da je vse izgubljeno in da je Viljem zvedel za ostudno prevaro.

Ali njena duševna prisotnost je ni zapustila niti trenutka; zdaj je bilo treba tajiti in sum, če še ni bilo gotovosti, takoj zadušiti.

„Artur ima verižico zaklenjeno“, reče odločno, še danes sem videla lišp, ko sem brošo in uhana zraven položila.“

Ali Viljemova nezaupnost ni bila s tem odstranjena.

„Potem prosi svojega brata, da jutri zjutraj verižico tebi izroči; videl sem danes lišp, ki je temu za las sličen in ker je tuja verižica višje cenjena, sem radoveden, če je mej njima kaka razlika. Torej stori mi to ljubav, ljubica.“

„Gotovo, Viljem“, šepetaje Mercedes. „Le pridi jutri zvečer, ker danes se Artur še le pozno vrne domov, potem ti hočem pokazati verižico; tudi mene zanima to, da se nahaja enak lišp; veselila sem se že, da imam edinega te vrste.“

Viljem ni bil pomirjen.

Čudno se mu je zdelo, da je zaupala Mercedes svojemu lahkomisljenemu bratu dragoceni lišp.

Ali je Goncalec verižico morda skrivaj prodal, da bi lahko dalje igral? — Ali je bil lišp, katerega je Viljem danes videl,

ponarejen; ali pa je bila Mercedes celo s svojim bratom v tajnem sporazumljenji.

Ostro in preiskovaje pogleda na lepo ženo, ki je komaj zakrivala svojo zadrego. Ali so te oči lagale, — ali so njega, ki je bil poln zaupanja, imeli goljufi za norea?

Instiktivno čutila je Mercedes, da ji preti nevarnost; zato je poskušala vse, da bi Viljema pomirila. Ali to se ji ni posrečilo, ker je Viljem vedno znova govoril o lišpu in ponovil svojo željo, da ga vidi.

Olajšano je vzdihnila, ko se je njen ženin poslovil in toliko časa je bdela, da se je Goncalec vrnil iz kluba.

Pustolovec je bil jako slabe volje, ker je zopet vse izgubil. Njegova razdraženost postala je še večja, ko mu je Mercedes povedala, kaj da jima preti.

„Jutri mu hočem vrata pokazati“, zakliče Goncalec jezno. „Še tega bi se nam manjkalo, da bi nas tak mladič zadrževal.“

„Poskusi, če hočeš, da ti pošlje policijo na vrat“, reče Mercedes. „Bolje je, da še danes zapustiva San Francisko.“

„No, potem mi pa daj kak svet, kako naj zopet nazaj dobim ono verižico“, zakliče Goncalec, „saj je ravno tako, kakor da bi imel sam vrag svoje kremplje zraven. Zdaj mora ta človek priti v oni samotni del mesta in še najti verižico.“

„Do jutri popoldan jo morava dobiti“, odgovori Mercedes, „sicer nama ne preostaja družega kakor najhitrejši beg.“

„In potem imava prazen nič“, se roga Goncalec. „Teh 150.000 dolarjev, katere sva mu odvzela, stalo je dosti truda. In to svoto dobila sva le deloma, ker sva pri prodaji veliko zgubila: konja vzel je Viljem v svoj hlev, zdaj sva brez sredstev.“

„Da odideva, bodem to pot jaz poskrbela“, odgovori Mercedes, ki je z največjo togoto mislila na onih 5000 dolarjev, katere je naplačala za verižico; ta denar je bil tudi izgubljen.

„No, potem pa hitro poskrbi, da pospraviva svoje reči: na ta način morava po noči oditi, da naši upniki nič ne opazijo“, zakliče Goncalec divje.

„Stoj, še eno sredstvo“, reče Mercedes, „imam neko misel, katero morda, — jaz rečem morda — lahko izpeljem. Če mi veruje, potem lahko še dalje ostaneva in Viljema še enkrat lahko prevariva. V drugem slučaju odpotujeva jutri po obedu in sicer

ločeno, skupaj ne smeva ostati, ker bi nas sicer preganjalci prehitro našli.“

„Dvomim o tem“, meni Goncalec nejeverno. „Dragotinar si bo premislil, da bi nama vrnil verižico; starec je zvita buča in se ne da zlepa prevariti.“

„Le pusti mene narediti“, reče lepa žena zagotovljuje. „Morda se mi pa vendar le posreči; sama hočem poiskati onega dragotinarja in se z njim pogovoriti. Pri mojem prvem posetu natvezila sem neko bajko, katera mi morda zdaj prav pride.“

„In kaj, če hoče tvoj ženin videti tudi oni drugi lišp?“ vpraša Goncalec.

„To ne stori; zanesi se na to; ko mu bom pokazala verižico, očitala mu bom njegovo nezaupnost, da me bo moral prositi odpuščanja. V gotovem oziru mi je ta nezaupnost zdaj skoro prav, ker se mi bo moj težavni načrt tem lažje izvršil. Ali kakor rečeno, vse je odvisno od tega, če dobim jutri verižico ali ne.“

„Jaz zdaj grem in pospravim najine stvari“, meni Goncalec, „služabništvo morava takoj odposlati, sicer bi kaj sumili.“

„Prav imaš“, reče Mercedes pritrjuje, „a počakaj do jutri popoldan; če se mi moj načrt ne posreči, potem se obrneva proti drugemu mestu. Če pa dobim verižico, če tudi samo za nekaj ur, potem razpolagava v nekaterih dneh čez pol milijona dolarjev.“

231. poglavje.

Prevaran.

Bilo je še precej zgodaj dopoldne, ko je hitela Mercedes k dragotinarju.

Vedela je, da je bilo od te poti vse odvisno, ter bila pripravljena na marsikatero neprijetnost.

Pri prvih besedah, ki jih je govorila z dragotinarjem, je opazila, da je postal starec precej nezaupen. Prepričala se je,

da je Viljem pri svojem slučajnem obisku marsikaj povedal, kar je zlatarja k največji previdnosti opominjalo.

„Ali hočete zdaj lišp kupiti?“ vprašal je godrnjaje. „Vesel bom, če se te verižice znebim, ker se mi ta cela zadeva jako čudna zdi“.

„Lišp moram pokazati višjemu uradniku, ki bo poročil mojo gospico“, se laže Mercedes. „Prinesite verižico danes popoldne k meni, potem se nakup takoj lahko zvrši.“

„Ne verujem v to bajko“, meni starec mrmraje. „Saj mena ta stvar ne briga dosti, ali to je vendar sumno. Najprvo pride neki gospod in proda lišp, potem pridete Vi in zahtevate slično lišp, precej na to pride drugi gospod, ki je rekel, da je podoben lišp kupil, in sedaj naj prinesem lišp na ogled. — Ne, v to se ne spuščam, imam že drugega odjemalca, in če do jutri ne kupite lišpa, potem Vam vrnem Vaših 5000 dolarjev. S tem je stvar za me pri kraju.“

Mercedes je bila vsa obupana.

Zaman je starca zapeljivo pogledovala; ostal je nepristopen in odgovarjal prošnjam lepe žene le z majanjem ramen.

Mercedes je že obupano hotela zapustiti prodajalno, ko ji pride še neka misel; poskusiti je hotela, če njegova lakomnost ne premaga njegovega zoperstavljenja.

„Nekaj Vam pojasnim“, reče torej nejevoljno. „Gospod, ki je bil včeraj tukaj, je moj ženin in je meni kupil ta lišp. Bila sem v denarnih zadregah, zato sem pustila od nekega znanca verižico prodati. Moj zaročenec je videl pri Vas lišp in ga hoče od mene videti; zato Vas prosim, ne spravite me v nesrečo in prinesite mi lišp za nekaj ur v moje stanovanje. Ostanete lahko v sosednji sobi, kjer vse to opazujete.“

„Tako imam samo prazno pot in jezo; kaj imam za svoj trud? — Nič!“ — odvrne zlatar.

„Hočem Vam dati 500 dolarjev za to“, reče Mercedes.

Starčeve oči se lakomno zasvetijo.

„Dajte mi pobotnico za onih 5000 dolarjev nazaj in odstopite od denarja, potem Vam hočem za danes posoditi verižico; pridem potem proti večeru k Vam.“

Le nerada privolila je Mercedes v to, čutila je, da je nespametno ravnala, ali bila je največja sila, in starec je dobro vedel to uporabiti.

„Dobro, pridite s pobotnico“, se Mercedes konečno odloči; „tu je moj naslov.“

Komaj je pazila na uljudne besede veselega zlatarja ter hitela domov, ker je bojazljivo čakajočemu Goncalecu vse pripovedovala.

„No, to se pravi imeti srečo“, meni ta in globo vzdahne. „Mislil sem že, da je vse izgubljeno; naredim ti poklon.“

„Če nas ta človek le ne izda“, zašepeče Mercedes; „kakor je bilo videti, Viljema sicer ne pozna, ali kako lahko bi ta še enkrat prišel v njegovo prodajalno.“

„Da, meni goré že tla pod nogami“, meni Goncallec, „skrajni čas je že, da izvršiš svoj načrt, sicer morava San Francisko zapustiti brez posebnega dobička.“

„Bodi brez skrbi“, ga tolaži Mercedes, „Viljem nama mora še danes preskrbeti zaželjeno bogastvo ali pa vsaj kaj takega storiti, kar nama z enim mahom vrže brez vsega truda 500.000 dolarjev v naročje.“

„Pričenjam te obćudovati!“ zakliče. „Žena, ti si v stanu, še vragu iz krempļjev iztrgati ubogo dušo. Ali zdaj mi povej, kakšno ulogo naj danes igram?“

„Prav nobene“, odgovori Mercedes, „pojdi mirno v svoj klub. Ko se vrneš, izročim ti potrebne papirje, kateri nas za dlje časa rešijo iz zadrege.“

„To mi je tudi ljubše, da mi ni treba biti prisoten: zaljubljeni sestanki so mi zelo zoperni.“

Zvečer je prišel dragotinar in prinesel Mercedi verižico, katero je previdno postavil na mizo.

„Tukaj je Vaša pobotnica“, reče Mercedes in izroči dragotinarju papir, katerega ji je svoječasno dal za onih 5000 dolarjev. „Vsedite se tukaj v sosedno sobo, gospod bo kmalu prišel in od tam vse slišite.“

„Jaz imam priče, da sem prinesel verižico“, meni zlatar.

„Bodite brez skrbi“, prekine ga Mercedes osorno, „kakor hitro pride moj zaročenec, dobite lišp v pol ure nazaj. — Stoj, dozdeva se mi, da je že tukaj, hitro, pojdite v sosedno sobo.“

Hitro porine dragotinarja v drugo sobo in potegne zagrijalo čez uhod.

Viljem je skesano vstopil; očital si je, da je bil proti Mercedi nezaupen, in namenil se je, če ima res verižico, svojo nevesto z dvojno ljubeznijo in nežnostjo odškodovati.

Mercedes je bila danes precej hladna proti svojemu ženinu; ponudila mu je samo lice v poljub ter ga peljala k mizi, na kateri je stal etui.

„Tukaj je verižica“, reče tiho, „zdaj preiskuj, če je ista, kakor ona, katero si videl.“

Viljem je le površno pogledal v odprti etui; bil je osramočen.

Zdaj ni bilo nobenega dvoma več; njegova nezaupnost je bila neopravičena, in delal si je radi tega bridka očitanja.

Mercedes je vzela verižico in jo nesla v sosedno sobo, kjer jo je oddala čakajočemu dragotinarju.

„Tukaj“, zašepeče, „še enkrat pridem k Vam, zdaj pojedite tiho skozi druga vrata na hodnik, od tam pridete na cesto.“ —

Potem se vrne Mercedes k Viljemu in se oddaljeno od njega vsede k nekemu oknu.

Mladi mož stopi k svoji nevesti, ali ona mu zabrani vsako srčkovanje in ga očitaje pogleda.

To je bilo več, kakor je mogel mladi mož prenesti.

„Ali, ljubica moja, kaj si huda na mene“, vpraša ljubeznjivo, „ali sem te nehote užalil?“

„Da,“ zašepeče Mercedes solznih oči in z zadušnim glasom in mojstrsko hlinjenostjo. „Globoko si me užalil, ker si se včeraj tako čudno proti meni vedel; celo noč sem radi tega prejkotala. Kaj si me se že naveličal?“

„Ali moj presrečno ljubljeni angelj!“ zakliče Viljem obupno. „Ti se motiš, to je nemogoče; vsaj jaz si nisem svest, da bi ti kaj hudega storil. Pridi, bodi dobra; če res nisem bil ljubeznjiv s teboj, torej te zdaj tisočkrat prosim odpuščanja!“

„Jaz se kar ne morem radi tvoje brezsrčnosti potolažiti“, nadaljuje Mercedes jokaje, „zdaj imam polno glavo skrbi in potem si še ti, ljubček, brezsrčen z menoj. — O, to je preveč.“

„Ali, Mercedes, moj edini, sladki angelj, pomiri se vendar“, prosí prestrašen Viljem. „Lepo te prosim, ne huduj se na mene, ljubica, in povej mi skrbi, ki te težijo. Ali se je na tvojih

posestvih kaj pripetilo? Govori, vse hočem slišati in ti na strani stati.“

Lepa žena objame Viljema in ga presrčno poljubi.

„Ne hudujem se na tebe, moj Viljem“, reče nežno, „akoravno me zelo boli vsako preziranje. Če bi vedel, kako te ljubim, potem bi ne bil nikdar več tako brezsrčen kakor včeraj.“

„A zdaj mi povej svoje skrbi, srček moj“, prosi Viljem in nežno pritisne ljubico na svoje prsi. „Ti veš, da sem ti zdaj prvi, zato prosim, povej mi vse; morda ti zamorem pomagati in svetovati.“

Mercedes vstane in vzame nekaj listin s sosedne mizice.

„Dobila sem danes nekaj pisem“, začne zaupljivo. „Oskrbnik mojega najbogatejšega rudokopa mi piše, da se je njegova bojazen, katero je že dlje časa imel, uresničila. Odvajanje vode več ne zadostuje in rudokop je v nevarnosti, da ga gorske vode požro. — Nesrečo sem že dalje časa videla prihajati, in zato sem že pred meseci naročila izborne stroje, katere so pred kratkim izvršili in kateri bi pretečo nevarnost takoj odvrnili. Žal, da dobim še le v enem mesecu večjo svoto denarja, katero mi mehikanska vlada dolguje za poslano srebrno rudo. Nekaj čez en milijon dolarjev.“

Viljem se začudi nad velikanskim premoženjem svoje neveste, čeprav ga je čudno čustvo obhajalo.

Ali morda Mercedes hoče od njega kako svoto denarja?!

„Jaz sem takoj poslala nakaznico na tukajšnjo „Kaliforniško banko“, nadaljuje Mercedes, „ker stroji morajo biti takoj plačani; banka je nakaznico vzprejela. Ker sem pa tuja, se brani, mi 500.000 dolarjev izplačati in zahteva poroštvo uglednega in premožnega prebivalca.“

„Nič lažje kot to!“ zakliče Viljem olajšan. „Moje ime je pri „Kaliforniški banki“ dobro znano, ker ima moja mati tam svoje premoženje shranjeno. Jaz ti dam svoj podpis kot poroštvo, in ti precej dobiš denar.“

„Srčna hvala ti“, šepče Mercedes nežno. „S tem mi izkažeš veliko uslugo. Sicer je pa to vse le formalno; in jaz bom za to skrbela, da ležijo jutri potrebne listine pri banki. Najbolje bo, da prideš zjutraj po me in da skupaj greva tja.“

„Gotovo, srček moj“, reče Viljem, ki v svoji nerazsodnosti ni slutil ni o dalekosežnosti takega poroštva. „Ali povej mi, kje pa je Artur, saj ga še videl nisem.“

„V klubu je“, odgovori Mercedes. „In tako lahko cel večer preživiva kar zase, ker sem presrečna, da si mi odvzel to skrb.“

Nežno sedela je srečna dvojica skupaj, in bilo je že pozno, ko se je Viljem z žarečimi poljubi poslovil od svoje neveste. — — —

Ko se je Goncalec vrnil, našel je Mercedo v salonu čakajočo na njega.

„Ali se je vse srečno izteklo?“ vpraša napeto. „Ali te je prosil odpuščanja?“

„Gotovo“, odgovori Mercedes, „ali to je malovažno. Zdej ti hočem nekaj naročiti, kar moraš še zjutraj izvršiti.“

Goncalec napeto poslušal.

„Pojdi jutri zgodaj h kakemu notarju“, nadaljuje Mercedes. „Tukaj so listine, ki dokazujejo, da sem jaz posestnica več rudokopov v Sonori in Arizoni. Pusti si narediti nakaznico za 500.000 dolarjev na „Kaliforniško banko“ z opombo, da gospod Viljem Tajlor jamči za to svoto. To nakaznico bo moj zaročenec jutri podpisal.“

„Ženska!“ zakliče Goncalec zmedeno. „To se ti je posrežilo, ali je to mogoče?“

„Meni je vse mogoče“, reče Mercedes mirno.

„In rudokopi v Sonori in — — —“

„So seveda v oblakih in listine napačne. Ali to naj te ne skrbi, moj dragi bratec Artur.“

---

232. poglavje.

Anonimno pismo.

Od zadnjih dogodkov preteklo je že teden.

Poroka mladega Tajlorja z Mercedo imela je biti v petih dneh. —

V krasni hiši je od zjutraj do zvečer mrgolelo ljudi, ki so prinašali ženitovanjskih daril, ali pa so imeli opravka z zadnjimi pripravami za slovesnost.

Viljem je bil najsrečnejši človek pod solncem. Celi dan je bil na nogah, ker je vsa dela sam nadzoroval.

Stal je ravno z več gospodi v elegantno opremljenem salonu in se živahno pogovarjal radi nekaterih premen, ko vstopi služabnik in Viljemu izroči več pisem.

Mladi mož vtaknil jih je v žep, ker je mislil, da so le voščila za njegovo poroko, ter se zopet obrne k svojemu delu.

Šele po obedu mislil je na pisma in jih odprl, da jih hitro pregleda.

Bila so, kakor je slutil, večjidel od prijateljev, ki so mu od blizu in daleč voščili srečo.

Vrže jih malomarno na stran in odpre zadnjega.

Zdaj se Viljem zgane.

To je bilo čudno pismo. — Vedel ni, kaj naj si o njem misli in bral ga je še enkrat.

„Spoštovani gospod Tajlor!

Oprostite mi, da Vam kratko pred Vašo poroko pridem s svaritvijo. — Jaz sem dolgoletni prijatelj Vaše visokospoštovane rodbine in ne bi rad videl, da je član te rodbine nesrečen. — Slušajte me, in premislite moje svarilo: Odložite svojo poroko: — natanko poizvedujte o preteklosti svoje neveste; ona ni to, za kar se izdaja, in njen spremljevalec nima nič dobrega z Vami v mislih. Uvažujte mojo svaritev, sicer bo prepozno, in Vi boste vse svoje življenje to obžalovali!

N. — — —

Viljem je postal smrtno bled, ko je to tajinstveno pismo prebral. Ali v naslednjem trenutku zaničljivo vrže pismo na mizo. —

„Ničvredni opravljivec“, mrmra. „Gotovo kak človek, ki se je preje trudil za Mercedo in katerega je kratko odslovila.“

— Fej, to je brezčastno ravnano.“

Viljemova razburjenost je bila opravičena. Sicer še ni stari notar, kateremu je gospa Tajlor naročila, naj poizve preteklost Mercedino, ničesar natančnega povedal, ali poslal je kratko naznanilo, da se res nahaja posestvo Iturbide v Arizoni,

katero se bogato obrestuje. To začasno naznanilo bilo je za Viljema dovolj.

Bridko si je očital, da je bil kdaj proti Mercedi nezaupen in je zdaj ko skala trdno verjel v svojo nevesto, katero je naravnost oboževal. —

„Ničvredni capin“, mislil je ogorčen. „Boji se, da bi se podpisal. — Proč s tem opravljivim pisanjem!“

Že je hotel pismo raztrgati, ko si je hipoma premislil in pismo vtaknil v žep.

„Morda najdem tega opravljivca“, si misli togoten: „potem ga hočem kaznovati in prisiliti, da besedo za besedo prekličē!“

Zvečer sedela sta Goncalec in Mercedes v salonu svoje vile ter se živahno pogovarjala o velikanskem načrtu, katerega je hudodelna žena tako lokavo izvršila.

„Noč in dan nimam miru“, reče Goncalec nejevoljno. „Vsak trenotek se bojim, da se kaj nepričakovanega zgodi, ne smeva še tega mesta zapustiti.“

„Kdaj naj dobiva tega pol milijona dolarjev?“ vpraša Mercedes zamišljeno.

„Pojutranjem, — nisem si mislil, da bo banka toliko sitnosti delala.“

„Sprejela je sicer Viljemovo poroštvo, ali uradniki so rekli, da nimajo tako veliko svoto v denarjih in tako zategujejo izplačevanje dan za dnevom. Jutri zvečer dobim konečno nakaznico in pojutranjem lahko dvignemo denar.“

„Da, tu ni ničesar pomagati“, meni Mercedes, „inorava pač čakati in zaupati v svojo srečo.“

„Ali jaz imam neko neprijetno čustvo, da nam nekaj izvanrednega preti“, odgovori Goncalec. „Moje slutnje me redko kdaj varajo, — videla bodeš, da bom imel prav.“

„Jaz to stvar bolj hladnokrvno pregledujem“, reče Mercedes. „A tiho“, zakličē in posluša, „mislim, da pride Viljem, da, on je.“

Mladi mož stopi v salon in pozdravi svojo nevesto z nežnim poljubom.

„Zakaj prihajaš šele tako pozno, Viljem?“ vpraša Mercedes očitaje, medtem ko je Goncalec stopil k oknu.

„Odpusti, ljubica, ali priprave za najino poroko mi vzemo ves moj čas. Jaz vse sam vodim, zato da najdeš prav prijeten in elegantno opremljen dom.“

„O, ti moj dobri ljubček!“ zakliče Mercedes ter objame svojega ženina.

Goncalec se porogljivo nasmehne. Ko bo zaljubljeni Viljem čakal na svojo nevesto, bo že zdavno s svojim plenom izginila. —

Tudi Mercedes ni obžalovala svoje nič zlega sluteče žrtve; trepetala je pričakovanja, da dobi prisleparjeni denar in da potem za vedno izgine.

„Radovedna sem, videti dragoceno pohištvo“, reče potem glasno. „Prepričana sem, da boš vse najokusnejše uredil.“

„Gotovo, moje drago srčece“, jo zagotovi Viljem in potegne nekaj risbarij iz žepa, katere izroči Mercedi.

„Tukaj vidiš nekaj podob najinega bodočega doma“, nadaljuje. „Upam, da so ti všeč.“

Mercedes s hlinjeno pazljivostjo ogleduje risbarije in se potem pohvalno izreče, kar je Viljema docela vzradostilo.

„Kaj pa je to?“ vpraša naenkrat lepa žena. „Tukaj je neko pismo, katerega si gotovo pregledal.“

Viljem vzame pismo in obraz se mu stemni, ko je zagledal anonimno pismo.

„Da, le pomisli“, reče ogorčen, „to pismo prejel sem danes zjutraj; jaz ti ga nisem hotel pokazati, a zdaj ga pa beri in sama o njem sodi.“

Lepa žena prebere pismo in se instiktivno obrne, da bi zakrila smrtno blodost.

Zdaj je bila izgubljena, ker to pismo izdalo je polno resnico. Če kdo prej izve o njenem prejšnjem življenju, potem je bila edina rešitev: najhitrejši beg.

Goncalec je opazil strah svoje zaveznice in hitro pristopil, da bi v potrebi vskočil.

Vzel je pismo iz njenih tresočih se rok in ga hitro prebral. A tudi on je smrtno prebledel in kazal podobo silnega strahu.

Viljem je z začudenjem zrl na strah dvojice; debelo je gledal enega in drugega, ker si to hipno izpremenjeno ni mogel tolmačiti.

Konečno dobi Goncalec svojo duševno prisotnost, medtem ko leži Mercedes bleda z zaprtimi očmi v naslanjaču.

„To je pa vendar ničvredno opravlanje!“ zakliče pustolovec z dobro igrano ogorčenostjo. „Povejte vendar, Viljem, ali nič ne slutite, kdo je ta brezčastni opravljivec?“

„Ne“, reče Viljem odkritosrčno. „Če bi mi bil znan, potem bi ga že davno bil poklical na odgovor. Ali Mercedes, povej mi, kaj pa ti je, saj si bleda kakor smrt?“

„Saj to ni čudež, da je moja ubogo sestro vsebina tega pisma popolnoma uničila“, zakliče Goncalec ježno. „Ubogi, nedolžni otrok je od tega hinavskega pisma najglobeje užaljen; pridi, pomiri se, Mercedes; našel bom pisatelja tega pisma in ga strogo kaznoval.“

Mercedes globoko vzdihne in nežno objame svojega zaročenca.

„Ah, ljubi Viljem“, šepče hinavska žena. „Nikari ne omadeževaj svojih rok s krvjo tega ničvredneža; take zanikrneže se mora zaničevati!“

„Gotovo je kak nekdanji snubač, katerega je Mercedes odslovila“, meni Goncalec. „Ne privošči Vam srečo, Viljem; zato poskuša Vas na ta način ločiti od Mercedes.“

„To se mu ne posreči“, zagotovi mladi mož. „Hotel sem pismo že raztrgati in sem ga le spravil, ker sem upal, da pisatelja najdem in ga prisilim, da prekliče besedo za besedo. Ali zdaj nočem več videti tega ničvrednega opravlanja.“

In Viljem strga pismo na drobne kose in jih vrže v peč. Mercedes se še vedno ni mogla pomiriti, zato je prosila Viljema, da naj jo zapusti, ker jo je lopovsko pismo le preveč presunilo.

Viljem se uda njeni želji in se poslovil od Mercedes in njenega brata, medtem ko se je v mislih penil togote proti pisatelju pisma.

Ko je vilo zapustil, planila je Mercedes kakor furija po konci.

„Če bi le vedela, kdo je oni človek“, zakliče z bliščečimi očmi. „Tako bi ga moral odstraniti; ker če poišče Viljema, je vse izgubljeno.“

„To je neverjetno“, odgovori Goncalec, „sicer bi ne bil pisal, nego rajši Tajlorja poiskal. Gotovo je kak prešnji tvoj ljubimec, ki se hoče na ta način maščevati.“

Mercedes molči in Goncalec nadaljuje:

„Sicer se pa lahko pri meni zahvališ, da sem Viljemu pritrdil; ti si bila komaj v stanu, govoriti; obnašala si se na tak način, da bi Tajlor, če bi ne bil tako brezsluten, takoj spregledal celo goljufijo.“

„Imaš prav“, šepetaje Mercedes, „ali to je vse tako hitro prišlo, tako nepričakovano, — da sem bila kakor da bi me strela zadela. Mislila sem, da je vse očitno, in da mi je Viljem nalašč dal pismo.“

„Tako sem opazil, da ni verjel obdolžitve“, jo zagotovi Goncalec, „ker je bilo njegovo začudenje radi tega pisma naravno. Ti si pač bila popolnoma zmedena, in tudi jaz sem le težko prikril svoj smrtni strah.“

„Ali nočeva rajši San Franciska zapustiti?“ vpraša Mercedes. —

„Zdaj, ko dobiva to veliko svoto v nekaj dneh? — Nikdar!“ zakliče Goncalec. „Nasprotno, sedaj morava popolnoma mirno nastopati, ker naši upniki ne smejo ničesar slutiti, sicer naša silo zadržijo.“

„Vse sem potolažila do poročnega dne“, odgovori Mercedes.

„Potem naj pridejo, midva bodeva že davno na varnem.“

„Ker so naše reči pospravljene, lahko zapustiva San Francisko pojutranjem zvečer“, meni Goncalec. „Zjutraj dvignem denar. Z nočnim vlakom zapustiva to mesto, ter se ločiva čez prilično osem ur, v S.....u. Ti se potem pelješ z južno in jaz s severno pacifik-železnico do Santa Fe, kjer se zopet združiva. V najinih ročnih kovčegih sem naredil skrivni žep, kjer lahko skrijeva najin delež, ker nama je zelo paziti, da ne padeva policiji v roke.“

„Jaz ne verujem, da bi rodbina Tajlor naznanila celo stvar policiji“, reče Mercedes premišljuje. „Saj se mora bati, da jo to v občnem mnenju ponižuje. Za to bo gotovo celo stvar zamolčala in nam k večjemu poslala nekaj detektivov na sled.“

„Tega ne verujem“, odgovori Goncalec, „ker bo njihova škoda prevelika. Izguba te svote jih skoraj popolnoma uniči in gotovo bodo vse sile napeli, da namá vzamejo plen.“

„Potem je pa morda bolje, da najin beg večkrat pretrgava“, meni Mercedes. „Jaz že pridem iz zadrege, zanesi se na to: ne bo prvokrat, da bo moja premetenost preganjalce prevarala.“ — — —

V ti noči ostala je hudodelna dvojica budna in bojazljivo prisluškovala na vsak šum v bližini. Šele proti jutru sta se pomirila, ker nista slutila, kakšna nova, grozna nevarnost se bliža.

233. poglavje.

Grozna poizvedba.

Viljem je bil zelo nejevoljen, ko ga je drugi popoldan služabnik poklical, da ga neki gospod čaka v njegovi sobi, ki ima nekaj nujnega ž njim govoriti.

Mislil je, da je morda kak usiljiv agent ali pa prodajalec, ter bil odločen, da ga s kratkimi besedami odslovi.

Tujec bil je visoka postavna prikazen in približno kakih 45 let star; bil je jako elegantno napravljen, in se s prijaznim pozdravom približal Viljemu, ki je samo na kratko odzdravil.

„Ali mi je čast govoriti z gospodom Tajlorom?“ vpraša tujec. —

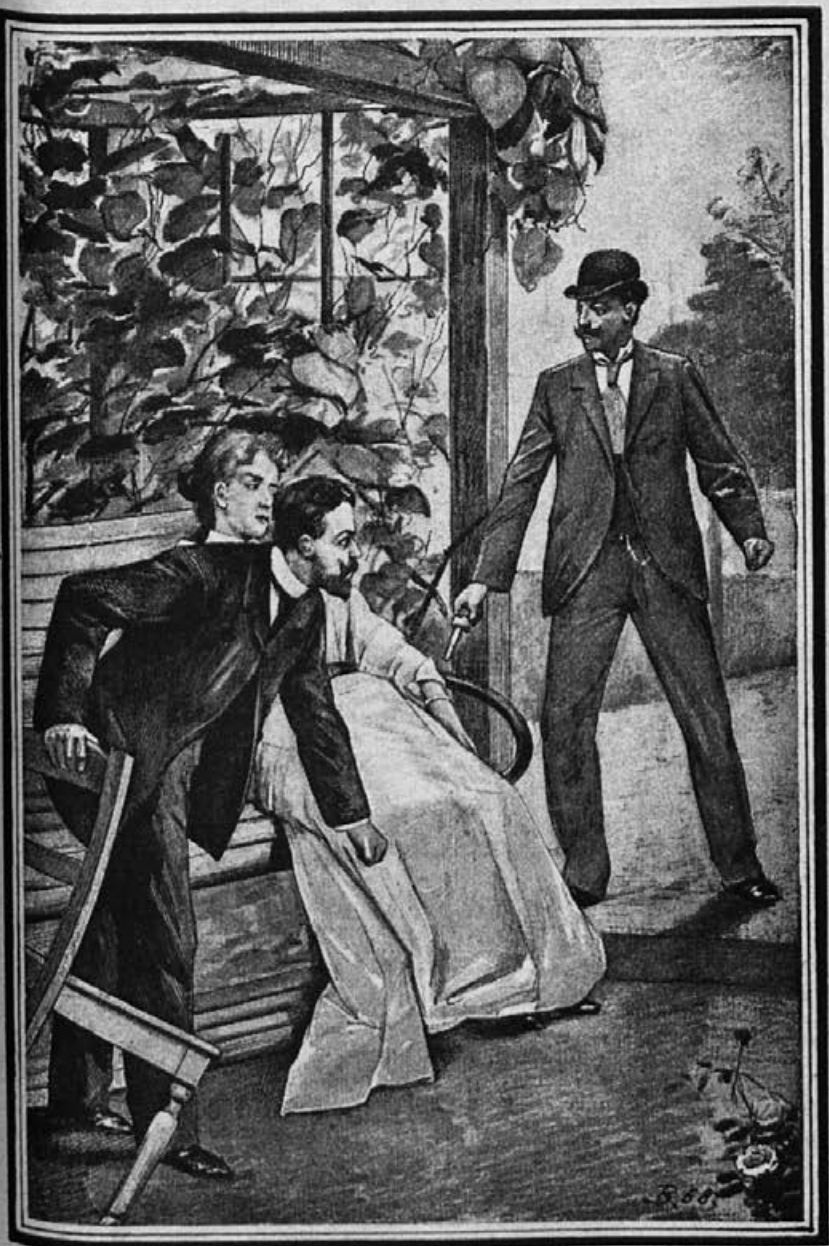
„Tako mi je ime“, odgovori Viljem, „in kaj mi daje čast Vas videti?“

„V nujni zadevi imam z Vami govoriti“, ga zagotovi tuji gospod. „Moje ime je Glover, jaz poznam Vašo rodbino že veliko let.“

„Gotovo kak agent“, si misli Viljem in potem glasno nadaljuje: „Na razpolago sem Vam, prosil bi Vas pa, da se kratko izrazite, ker je moja navzočnost v hiši nujno potrebna.“

„Brez dvoma, tako kratko pred poroko!“ meni gospod Glover resno. „Ali ne bom Vas dolgo zadrževal, samo vprašal bi rad, če ste prejeli neko anonimno pismo?“

„Gotovo“, vzraste Viljem. „Ali veste, kdo je oni ničvredni — — —“

„Ničvredna hudodelska dvojica“ — je nakrat zagrmel William. „Zdaj dobita ničvredneža zaslužen plačilo; idita k zlodju!“

Gonzales je planil proti došlecnu med tem ko je Merceda padla smrtnobleđa nazaj na klop.

„Počasi, — le počasi; nobenih razžaljenj, gospod Tajlor“, meni tujec. „Jaz sam sem ono pismo pisal.“

„Vi, Vi ste oni — — — gospod?“ Viljem divje vzkipi. „Potem mi boste dali odgovor, Vam rečem; jaz sem sicer še mlad, a vendar me ni treba smatrati za otroka, kateremu se lahko natvezijo razne bajke!“

„Kdo Vam pa pravi, gospod Tajlor, da so to izmišljotine?“ vpraša gospod Glover zelo resno. „Ali imate kake druge dokaze proti mojim? Še enkrat Vam ponovim, Vaša nevesta ni to, za kar se izdaja. Da govorim resnico, se lahko zanesete.“

„Ne, ne verujem!“ vpil je Viljem ves iz sebe, „in kaznoval Vas bom za obrekovanje, — takoj, — na mestu!“

Mladi mož je hotel besno planiti na gospoda Gloverja, a ta je z železno pestjo zgrabil grozeče vzdignjeno roko.

„Imel sem Vas za poštenjaka, gospod Tajlor!“ zaklical je z grmečim glasom; „a obrnil se bom na Vašo mater, akoravno sem hotel častitljivi dami prihraniti bolelost nad mojim razodetjem.“

„Ne drznite se!“ zaklical je Viljem ter zamašan skušal svojo roko osvoboditi, „saj bi Vam itak ne verjela. Jaz pa Vam bom pokazal, da ne pustim, da bi Vi opsovali mojo nevesto!“

„Bridko sem se varal o Vas“, odvrnil je gospod Glover mrzlo. „Gospa Tajlor me pozna, ona me bo slušala; z Vami nimam ničesar več govoriti, — z Bogom.“

Hotel je iti, a Viljem ga je držal nazaj.

„Če ste poštenjak, mi boste dali krvavo zadoščenje!“ zaklical je smrtnobledi, mladi mož, „drugače Vas ustrelim, kjerkoli Vas srečam.“

„Jaz dam le takim gospodom zadoščenje, ki so ali mene razžalili, ali katere sem jaz vedoma razžalil“, zavrnil je tujec. „Vi me ne morete razžaliti, ker ste v takem dušnem stanju, da ne veste, kaj govorite. A jaz Vas pa nisem žalil, ker se brezimno pismo popolnoma ujema z resnico.“

Gospod Glover je hotel iti, a Viljem je hitel za njim.

„Stojte! Še en trenotek, gospod Glover, samo še eno vprašanje!“

Tujec se je ustavil in se vrnil v sobo, v kateri je Viljem z velikimi koraki hodil gori in doli.

„Ali mi boste dali zahtevano zadoščenje, če Vam dokažem, da je moja nevesta angeljsko bitje in tako nedolžna, da

ne obvisi na njej ni senca najmanjšega sumničenja?“ vprašal je Viljem čez nekaj časa.

„Rad Vam ga dam“, odgovoril je gospod Glover, „tekoma malo ur se bom postavil pred Vaš samokres in Vam celo dovolil prvi strel; to je enakega pomena z mojo smrtjo, ker vem, da ste izvrsten strelec.“

Viljem je začudeno pogledal svojega nasprotnika; potem je vendar pokazal na stol in prosil gospoda Gloverja, naj sede.

„Ovrgel bodem Vaše obdolžitve besedo za besedo“, začel je Viljem. „Žal mi je le, da sem raztrgal brezimno pismo, a vsebina mi je še v spominu.“

„Predlagam Vam nekaj drugega“, dejal je gospod Glover, „povejte mi, kar veste o svoji nevesti, gospod Tajlor, in jaz Vam potem povem resnico.“

Viljem je hotel znova zarohneti in nanagloma pretrgati ves razgovor, a pogled v resni obraz gospoda Gloverja pripravil ga je, njegovo zahtevo izpolniti.

Sedaj se je celo veselil, obrekovalcu opisati blagi, visokodušni značaj svoje neveste in gospoda Gloverja prisiliti, da ga prosi za odpuščanje.

„Moja nevesta je rojena Goncalec, nje krstno ime je Mercedes“, začel je Viljem; „njena rodbina je iz Sonore.“

Ustavil se je in vprašuje pogledal gospoda Gloverja, kateri ni trenil z očesom.

„Ti podatki so natančni, dama nima vzroka jih spremeniti“, odvrnil je mirno.

„A pisali ste mi vendar, moja nevesta ni to, za kar se kaže“, ugovarjal je Viljem.

„Soveda, a pri tem nisem mislil na ime; prosim, pripovedujte dalje!“

„Rodbina moje neveste je zašla po nedolžnem v bedo“, nadaljeval je Viljem. „Vroč ljubljeni brat Mercedin je bil reven častnik in se je zakopal v dolgove. Revno dekle se je žrtvovalo in dalo svojo roko staremu, bogatemu posestniku rudnikov po imenu Iturbide, ki je pod tem pogojem dovolil pomoč njenim starišem in bratu.“

„Stariši Mercedes Goncalec so bili sorodniki neke družbe vrvoplescev; Mercedes sama je bila vrvolazka. O kakem bratu mi ni ničesar znano“, je bil mrzli odgovor gospoda Gloverja. Viljem je zarežal.

„Ali imate dokaze za svojo trditev?“ vprašal je grozilno. „Gotovo, če spričevalo od najmanj treh do štirih poštenih mož še kaj velja. Sploh je pa resnično, da se je dama poročila z nekim posestnikom rudokopov po imenu Iturbide.“

„Vidite“, veselil se je Viljem. „Mogoče je tudi, da je bila Mercedes umetnica, akoravno tega še ne verujem, morda pa mi je to zamolčala iz rahločutnosti; a žrtvovala se je za svoje stariše.“

„Njen oče je bil davno prej umrl vsled pijačevanja“, dejal je gospod Glover mirno. „Mati je bila za delj časa zginila in je potem nastopila kot gostilničarka v Mehiki.“

„Ne verujem!“ zaklical je Viljem odločno.

„Žal, da Vam ne morem vsiliti svojega prepričanja“, nadaljeval je gospod Glover neustrašeno. „A, da je bila Vaša nevesta res plesalka na vrvi, Vam lahko takoj dokažem, tu je njena slika.“

Ponudil je Viljemu podobo.

Mladi mož jo je naglo zgrabil in od jeze zarudel.

V resnici je to bila Mercedes, ki je stala v zapeljivi, globoko izrezani obleki poleg mize polne šampanjskih kozarcev ter je smelo dvignila tak kelih.

„Ali bi mi zaupali sliko za nekaj ur?“ vprašal je Viljem v zadregi.

„Prav rad“, odvrnil je gospod Glover, „jaz je itak ne potrebujem več. Ali Vam je Vaša nevesta povedala, da je bila poročena s klovnom, kateri jo je pa kmalu zapustil?“

„Ne“, jecljal je Viljem, „o tem mi ni nič znano: ali je to resnica?!“

„Gotovo, ker sem pred kratkim slišal, da se ubogi črviček, sad tega zakona, vzreja v najdenišnici v Santa Fé. Nenaravno matere ni bilo najti.“

„Gospod!“ zavpil je Viljem in skočil kvišku. „Ali me hočete mučiti do smrti? Jaz ne morem verjeti, ne, to je nemogoče!“

„Prosim, le pripovedujte dalje“, rekel je gospod Glover mirno. „Saj imate mojo besedo, da sem Vam na razpolago.“

„No, tu ni več dosti povedati; soproj moje neveste je umrl in ona je postala lastnica njegovega posestva. Dolgo je odbila vse ponudbe, da se je njen brat seznanil z menoj in sem jaz pridobil Mercedino ljubezen.“

„Vrvolazka se je res poročila z gospodom Iturbide“, rekel je gospod Glover resno, „a zaupnost starega gospoda, ki je lopo ženo vroče ljubil, je bila varana. Njegova žena mu ni bila zvesta, in le ozir na velespoštovano ime je zabranilo, da gospod Iturbide ni zapodil svoje nezveste žene iz hiše.“

„Kaj?“ zavpil je Viljem, „ali morete dokazati to obdolžitev?“

„Seveda, lahko“, je bil odgovor, „vprašajte velespoštovano rodbino; tam se Vam bo dalo zaželjeno pojasnilo. Gospod Iturbide je kmalu potem umrl, govorilo se je, da je bil zastrupljen.“

„Gospod!“ zavpil je Viljem smrtnobled. „Prisegam Vam, da Vas raztrgam na kose, če Vaše besede niso resnične.“

„Ali poznate pisavo svoje neveste?“ vprašal je gospod Glover nakrat, ne zmené se za užaljive opazke mladega moža.

„Ne“, vzdihnil je ta in mehanično prijel za majhna pisemca, katera mu je ponudil tujec.

Bili so majhni listki, ki so pričali o goreči strasti in so dokazali, da se je pisalka rogala poštenju in nrvnosti.

„Ta pisma so podpisana z M. G., ali so resnično od nje?“ vprašal je Viljem, kateri se je še vedno oklepil bilke upanja.

„Ubogi, nesrečni mož“, dejal je gospod Glover obžalujé. „Ničvredna ženska Vas je popolnoma preslepila; smilite se mi v srce.“

„Jaz ne maram Vašega usmiljenja!“ vpil je Viljem besno. „Ne imenujte moje neveste ničvrednieo“, drugače ste izgubljeni; zadavim Vas, če še enkrat izgovorite to besedo.“

„Fej, večna sramota na Vas, gospod Tajlor, da zagovarjate propadlo žensko!“ zaklical je gospod Glover z grmečim glasom. „Tu, nesrečnež, berite še ta zadnji list, v kojem me nesramna žena vabi na sestanek, — ona, omožena žena, — le berite!“

To je bil smrtni sunek.

Predno je mogel razjarjeni svarilec zapustiti sobo, se je Viljem zgrudil na tla.

Sedaj se je gospodu Gloverju znova vzbudilo usmiljenje.

Hitel je k njemu, vzdignil nezavestnega, da bi ga s pomočjo naglo poklicanega sluge položil na zofo.

A trajalo je precej časa, predno je izmučeni mladi mož odprl oči.

Večer je bil že davno nastal in še vedno je sedel gospod Glover pri neutolažljivem Viljemu, ki je le v dolgih presledkih z globokim vzdihom dajal znamenje, da je še med živimi.

Ko se mu je vrnila zavest, mu je vsa groznost stala jasno pred duhom, a ob enem se je vzbudil nov dvom nad pripovedovanjem gospoda Gloverja.

Tujec je to opazil.

„Namenjen sem, še danes iti na policijo in tam provzročiti, da se to žensko zapre: Vi ste žrtev pustolovke, gospod Tajlor!“

„Ne, prosim Vas, ne storite tega“, zdihoval je Viljem. „Jaz bodem Mercedes očital Vaše obdolžitve, ona naj mi odgovori.“

„Ali je Vaša nevesta zahtevala od Vas denar?“ vprašal je gospod Glover resno.

„Zakaj? Mercedes je bogata, njej ni tega treba: njeni rudokopi ji donašajo velikanske svote.“

„Njeni rudokopi?“ dejal je gospod Glover zaničljivo. „Ona nima ni pedi zemlje v Arizoni, kajti ko je umrl njen soprog, pokazali so ji njegovi sorodniki takoj vrata hiše, katero je s svojim breznačajnim obnašanjem onečastila.“

„Nehajte!“ zaklical je Viljem. „Jaz sem vže na pol blazen!“

„Jutri bodem jaz obiskal Mercedo Goncalec in ji v obraz povedal moje obdolžitve!“ dejal je gospod Glover. „Prepričan sem, da se bo pod težo dokazov zgrudila, in Vi boste temu priča.“

„Stojte!“ dejal je Viljem. „Prosim Vas, gospod Glover, pridite šele ob pol deseti uri v vilo, v kateri bivata brat in sestra; tu je naslov. Jaz bodem že prej tam in bom zabranil, da ne ubežita; — a pomnite, gospod Glover, jaz rečem to samo, če se uresničijo Vaše besede, drugače bi Vas na grozen način poklical na odgovornost.“

„Tu moja vizitnica“, odvrnil je tujec. „Jaz stanujem v S. . . . . hotelu in sem tam zelo poznan, moja domovina je Stokton; to mesto je blizu San Franciska.“

„Zakaj me niste prej svarili?“ šepnil je Viljem.

„Prišel sem predvčerajšnjim v San Francisko in sem zvedel, da ste zaročeni z neko Mercedes Iturbide; istega popoldne videl sem Vas z Vašo nevesto in na prvi pogled sem spoznal to žensko. Vaša rodbina mi je dobro znana in svaril

sem Vas z brezimnim pismom. Šele pozneje mi je prišlo na mar, da mu morda ne bodete verjeli, in hitel sem k Vam.“

Viljem je srepro zrl predse.

„Danes je prepozno“, začel je čez nekaj časa, „drugače bi še danes zvečer poiskal Mercedes, a pretrpel bom do jutri akoravno danes po noči ne bom našel miru.“

„Stvar s tako imenovanim bratom mi je tudi zelo dvomljiva“, govoril je gospod Glover zamišljeno. „Jaz nisem nikdar slišal, da bi imela brata; morda je samo pomočnik, katerega rabi, da izpelje svoje nakane.“

Viljem je bil toli premagan od duševne bolesti, da ni stavljeno poročstvo niti mislil ni; pred njegovimi očmi je stal krasna žena, katero je strastno ljubil. In ta ljubki, očarujoči obraz naj bi bil obraz podle goljufice?!

Gospod Glover je menda uganil misli mladega moža.

„Njen lep obraz je že marsikoga varal“, dejal je z naravnim glasom. „Gospod Iturbide je bil jako preudaren mož in jo je vendar vzel za ženo, akoravno so ga svarili vsi njegovi prijatelji. Nihče ni bil varen pred njeno zapeljivostjo: jaz jo imam za brezsrčno, nesramno in hudobno.“

„A saj mi je vendar pokazala pisma od njenega oskrbnika rudokopov!“ zaklical je Viljem.

„Ti so ponarejeni, zanesite se na to, gospod Tajlor. Jaz sem prav dobro znan z rodbino Iturbide in vem gotovo, da je brat umrlega edini dedič.“

„Meni se vrti v glavi; bojim se, da zblaznim!“ tožil je nesrečnež.

„Ne ženite si tega k srcu“, tolažil je gospod Glover. „Mladi ste in imate mater, ki ima pravico do Vas. Ako je žena goljufica, potem se ni treba žalostiti, kajti prej ali slej jo čakajo vešala.“

Pri teh besedah je tujec vstal in se poslovil od Viljema.

Ta je ostal v groznem dušnem stanu; dobro je bilo, da svoje nesreče niti spoznati ni mogel, temveč je kakor otrpjen zrl predse.

Končno se je zavedel in stopil pred omaro, v kateri je imel svoja orožja.

S tresočo roko je vzel iz nje krasen samokres in je vtaknil vanj pet patron.

„Tako, to bo zadostovalo“, mrmral je, „ali za ona dva, ali pa za tujca; — prizanašal ne bom nikomur.“

Sedaj ni občutil nobene bolesti več nad ogoljufano lju-beznijo; le nekak votel pritisk na sencih mu je izdal, da je pred par minutami zvedel nekaj strašnega.

Glavo mu je hotelo raznesti; vtaknil je orožje v žep in šel proti vratom.

„Jaz moram na prosto“, vpilo je v njem, „med temi štiri steni zblaznim, — zadušim —“

Zunaj je vladala popolna temota.

Viljem je tekkel po cestah, da so se mimogredoči ozirali za njim; slutili niso ničesar o obupnosti, ki je vrela v srcu mladega moža.

234. poglavje.

Ogoljufan.

Ure so minevale in še vedno je hitel obupani po obljudenih cestah, vedno z mislijo v izmučeni duši: „Ti si ogoljufan, — izdan, — varan!“

Edino le upanje, da se bodo napovedi gospoda Gloverja morda vendar kot neresnične izkazale, je nesrečneža vzdržalo. Oklepal se je te majhne nade kakor potaplajoči bilke.

Ali je bila Mercedes goljufica? Naj bi se bile lagale te lepe oči?!

Nehote je krenil proti vili, v kateri sta stanovala brat in sestra.

Tam je hotel ostati, da bi se začelo daniti in na vsak način dobiti gotovost.

Samotno poslopje je bilo v tihem miru; noben svetlobni žarek ni bliščal iz oken, vse je ležalo v globokem spanju.

Viljem ni hotel ostati na cesti; vedel je, da so majhna vrtna vrata vedno odprta in je mislil na vrtu počakati jutra.

Našel je res odprta vrata in je hitel po obsajenih potih, da bi prišel v ute in se tam ugloobil v svoje tužne misli.

Osupnil je.

Ali niso bili to tihi glasovi, ki so ravnokar prišli njemu na uho?

Stopil je na travo, da bi ga škripajoči pesek ne izdal.

Potem je pazno poslušal; — brez dvoma, glasovi so prihajali iz ute.

Že se je hotel oddaljiti, ker je sumil, da so si tu služabniki dali ljubavni sestanek, ko ga je znan glas prisilil ostati.

Poslušal je ostreje in je natančno razložil glas svojega svaka, ki je prav živo z nekom govoril. Na to je odgovorila ta oseba — bila je Mercedes.

„Sedaj — ali nikoli“, prešinilo je Viljema bliskoma. „Prisluškoval bom; morda zvem, če se naslanja neverjetno na resnico. Morda zadobim prepričanje, da me je ničvrednejš imel za norca, potem je Mercedes neomadeževana in moja mučena duša pomirjena.“

Previdno je stopal po travi in dospel v varstvu grmovja za uto, iz katere so prihajali glasovi.

Viljem se je ustavil in zadrževal sapo, da je vsako besedo dobro slišal.

„Najbolje bo, da greva k počitku“, dejal je Goncalec. „Že zadnjo noč nisva zatisnila očesa.“

„Jaz itak ne morem spati“, odvrnila je Mercedes. „Teži me v prsih, kakor kamen, jaz slutim novo nesrečo.“

„Da, čudil sem se tudi jaz, da Viljema danes ni bilo blizu“, menil je Goncalec. „Sedaj ima mnogo opravila s pripravami za poroko, gotovo mu je bilo potem prepozno.“

„Dobro je le, da ne zahteva več videti ovratnice“, rekla je Mercedes po dolgem molku: „lišp je sedaj prodan, jaz bi ne mogla Viljema v drugič varati.“

Nesrečni mladi mož je čutil, kako se mu je strdila kri v žilah.

Hotel je skočiti pred nje, a groza nad tem razkritjem ga je popolnoma ohromila. Bilo je, kakor da bi ga nevidna, tajna moč držala na svojem prostoru in ga tako prisilila k nepremičnosti.

„Da, to je bilo takrat izborno dejanje od Tebe“, dejal je Goncalec. „Mladi Tajlor je bil že nezaupljiv postal, in midva va bila blizu uničenja.“

„Ovratnica je bila krasna“, odgovorila je Mercedes, „za ta lišp mi je bilo v resnici žal.“

„A dobila sva vendar lepo svoto zanj!“ odvrnil je Goncalec. „Le pomisli, 50.000 dolarjev.“

„Od teh si pa sicer „po pomoti“ obdržal 20.000 dolarjev, dragi Artur“, zavrnila je Mercedes porogljivo.

„To svoto si pri prodaji drugega lišpa odtegnila, ljuba Mercedes“, odvrnil je Goncalec naglo.

Viljem je trpel peklenške muke, a bil je kakor okamenel. Sedaj je hotel vse slišati, — vse.

Potem pa pride maščevanje nad zlobno dvojico.

„Škoda, da nisva mogla konja prodati“, dejal je Goncalec.

„To bi bilo vzbudilo pozornost; za teh par tisoč dolarjev ne bova žalovala“, rekla je Mercedes.

„Prav imaš“, odgovoril je Goncalec: „svoje dedščine se je znebil, to sva dobila vso.“

„Povej mi sedaj odkritosrečno, Artur, — ali si od Viljema izposodil kaj denarja?“

„Borih 20.000 dolarjev“, odvrnil je zaničljivo. „Ko sem drugi dan zahteval še 10.000 dolarjev, mi je kar naravnost odbil.“

„In kaj si mu na to rekel?“

„Kazal sem se malo užaljenega in rekel, da mi bo „preljuba sestra“ dala željeno svoto“, zaklical je Goncalec smeje.

„Preljuba sestra“, bogata posestnica rudnikov, ha, — ha, — ha!“ —

Viljem je čutil, da se mu šibe kolena; mehanično se je oprijel, — veja je pokala pod njegovimi tresočimi prsti.

Mercedes se je prestrašila.

„Ali nisi nič slišal, Artur?“ šepetala je. „Poslušaj, nekaj šumi.“

„Morda kaka nočna ptica ali kak martinček“, odvrnil je Goncalec. „Pomiri se, saj ni nič.“

„Ne, prosim Te, poglej; zdelo se mi je, kakor da bi bila čula neko stokanje! — Moj Bog, če naju kdo posluša, potem sva izgubljena!“

Goncalec je vstal in stopil iz ute.

Gledal je na vse strani, a opazil ni ničesar sumljivega.

Naglih korakov je obhodil najbližjo okolico in je prišel tik mimo nepremičnega Viljema.

Goncalec je šel nazaj v uto.

„Nič ni bilo, otrok, tu ni nikogar.“

„Kdaj greš po denar, Artur?“ vprašala je Mercedes.

„Takoj jutri dopoldne; zvečer potem lahko še enkrat igraš „ljubečo nevesto.“ Kakor hitro se bo Viljem poslovil, zapustiva vilo in beživa na kolodvor.“

„Da bi le že bila na potu“, šepnila je Mercedes. „Jaz nimam nobenega miru več, odkar se mi je pred nekaj dnevi zdelo, da sem videla gospoda, kateri me je prej dobro poznal.“

„Seve, to bi ne bilo prijetno, če bi se Ti sedaj tak ljubi, stari znanec predstavil. Je bil gotovo eden Tvojih čestilcev, ko si še telovadila na trapecu, — kaj?“

„Ne“, odvrnila je Mercedes ostro. „Prosim Te, Artur, pusti te stare reči; onega gospoda poznam izza časa, ko sem bila omožena z Iturbidom.“

„Ubogi soprog“, rekel je Goncalec porogljivo. „Temu si tudi s Tvojo pohlepnostjo grenila življenje; vsaj nekaj takega sem slišal enkrat.“

„No, tako hudo kakor Ti pa vendar nisem naredila“, zarohnela je Mercedes. „Če sem tudi ljubila moške, tako vendar nisem počela, kakor Ti. Ali morda še veš, da si bil enkrat s tremi ženami poročen ob enem času?“

„Molči!“ zavpil je Goncalec. „Ni dobro, da mi take stvari očitaš!“

„A mene pa smeš zbadati“, zaklicala je Mercedes. „Jaz imam isto pravico kakor Ti, kajti Ti se nisi zbal največjega hudodelstva — umora.“

„Mercedes, še enkrat Te svarim, varuj se takih besed!“

„Pah, ne bojim se Te“, rekla je Mercedes hladnokrvno. „Ti me potrebuješ, in brez mene ne boš mogel nikdar izvršiti Tvojih naklepov.“

„Dosti prednosti sploh nimam pred Teboj“, odvrnil je Goncalec bolj mirno. „Tvoj mož je tako nenadoma umrl; govorilo se je nekaj o pijačici, katero mu je dala ljubeča soproga.“

Mercedes ni odgovorila.

„Vidiš, bodiva odkritosrčna drug napram drugemu“, nadaljeval je Goncalec. „Ti moraš vedno pomisliti, da sem pred svetom Tvoj ljubeči Te brat. Kako bi se Viljem čudil, ko bi zvedel, da sem bil le Tvoj zaveznik in da je služila pravljica

o bratu in sestri le za to, da je bil najin skupen nastop opravičen.“

Kaj se je med tem pogovorom vršilo v Viljemovi duši, se ne da opisati.

Zopet in zopet je mislil prednje skočiti, a groza ga je otrpnila in prisilila nesrečneža, kelih spiti do dna.

Mrzel pot mu je stal v velikih kapljah na smrtnobledem čelu, žareče oči so hotele prodreti gosto grmovje.

Sedaj se ga je polastil nekak fatalizem. On ni več občutil bolesti nad prevarano ljubeznijo; le vroča želja po maščevanju gorela je v njegovih žilah, — ogenj, ki je grozil s smrtjo in uničenjem.

„Jaz nisem nikdar mislila, da se bo mož kakor Tajlor oglasil na časniški inserat“, začela je Mercedes znova. „Vsekakor sem prepričana, da je sestavil svoj odgovor v trenutku dobre volje, a sumila sem, da bo čudno oznanilo vzbudilo pri čitateljih opravičen premislek.“

„Tu poznam jaz bolje svet“, dejal je Goncalec. „Bogastvo vedno vabi; mlada, lepa vdova je zanimiva in tu živimo v zahodu, kjer taka oznanila niso redka.“

„Najino ulogo sva izborna igrala“, odvrnila je Mercedes. „Celo najnatančnejši opazovalec bi bil naju imel za brata in sestro; ne meniš-li tudi, Artur?“

„Gotovo“, rekel je ta. „Nikdar se nisva izdala; jaz sem bil ljubeznjiv brat, Ti dobra sestra, nikomur se ni mogla vzbuditi nezaupnost.“

„Kaj narediva pozneje?“ vprašala je Mercedes. „Ali naj v najinem novem bivališču s čim podobnim poskusiva, ali naj živiva sprva samotarno?“

„To je vse odvisno od okoliščin“, odgovoril je Goncalec premišljujoč. „Na vsak način morava nekaj časa mirna ostati; če se nama ne bo več bati zasledovalcev, lahko ponoviva komedijo.“

„Če le ne bo žaloigra“, rekla je Mercedes zamišljeno.

„Ti misliš, da si bo Tvoj zaljubljeni Seladon, mladi Tajlor, kaj žalega storil! Ne, tega ne verujem, otrok, klel bo, razsajal, a se potolažil.“

„Ne verjamem, on je blazno zaljubljen; prepričana sem, da me ne bo nikdar pozabil!“

„To je tudi moje ninenje“, zaklical je Goncalec, „vpraša se samo, s kakimi čuvstvi se Te bo spominjal.“

„Ljubi me, to je gotovo“, rekla je Mercedes.

„No, saj imaš tudi nekako sočutje z revežem“, rogal se je Goncalec. „Ni treba zarežati; jaz nisem prav nič ljubosumen, a neizkušeni človek je dovolj drago plačal Tvoje poljube.“

Mercedes je molčala.

„Meni se zdi, da si danes sentimentalna“, zaklical je Goncalec smeje. „Mercedes, saj si imela vže toliko ljubimcev in si bila celo meni nekaj časa prijetna zabava. Ali se Ti mladi Tajlor smili?“

„Ne mislim na to“, rekla je Mercedes z zaničljivim glasom. „Viljem je bil prijeten družabnik, in brez njega bi se bila mnogokrat dolgočasila. — A ljubezni, ne, te nisem občutila nikdar za neizkušene mladega človeka. Mene samo mika, če se ne vrača moje ljubezni. Pri takem možu ne mirujem prej, da mi, premagan od moje lepote, ne leži pred nogami. — A tak mladi fant, ki se pri drugem posetu kakor blaznež vede in na kolnih prosi za mojo ljubezen, — ta —“

Mercedes je glasno zakričala.

Temna senca se je pokazala v vhodu ute.

„Ničvredna dvojica!“ zavpil je Viljem z grmečim glasom. „Ha, — sedaj bodeta dobila zasluženno plačilo, — v pekel s Vama!“

Goncalec je planil kakor tiger na vstopivšega, medtem ko je Mercedes smrtnobleda padla nazaj na stol.

Strel se je zabliskal in Goncalec se je zgrudil na tla.

„Sedaj k Tebi, prokleta vlačuga!“ kričal je Viljem. „S tisočerimi mukami se bodeš pokorila za Tvojo hudobijo.“

Zgrabil je Mercedes za roko in jo vlekel kvišku.

„Nesramna vlačuga!“ hreščal je, „ničvrednica — —“

Smrtni strah je dal Mercedes moč.

Pahnila je Viljema od sebe in bežala mimo njega iz ute.

V največji naglici hitela je po poti.

Viljem je hitel za njo.

Zopet se je zabliskal strel, krogla je švignila tik Mercedesine glave.

Skočila je v stran v grmovje in dosegla zadnja vrata vile, kjer je en del služabnikov, zbeganih od strelav, boječe gledal na vrt.

„Pomoč! Pomoč!“ vpila je Mercedes. „Roparji, — rešite, — pomagajte!“

„Držite nesramnico!“ kričal je Viljem z grmečim glasom.

„Nazaj, — ali pa Vas ustrelim!“

Neki sluga je besnemu zastopil pot, a Viljem ga je z groznim udarcem vrgel v stran, tako da se je zadeti kakor mrtev zgrudil.

Ostali služabniki so se preplašeno umaknili.

V naslednjem trenutku so se zaprla težka vrata.

Viljem ni bil več človek, podoben je bil blaznežu, kateremu se je v zadnjem trenutku iztrgala žrtev.

Držal je revolver ob ključavnico vrat in je strel za strelom sprožil vanje; a zaman.

Od vseh strani so sedaj prihiteli ljudje na vrt; vsi sosedeje so bili razburjeni.

Klicali so policijo in zbegano letali sem in tje, ker nihče ni poznal pravega vzroka nočnega motenja.

Viljemu se je vrnila zavest.

Mislil je na Goncaleca, katerega je po svojem mnenju ustrelil.

Če bi ga sedaj zaprli, potem bi ne mogel Mercedes pozvati na odgovor, zbežala bi morda in se odtegnila njegovemu maščevanju za vedno.

Naglo se je preril skozi naraščajočo množico in je zginil za gostim grmovjem.

Mercedes je kakor brezumna bežala po sobi.

Hitro je spravila nekaj rečij v kovčeg, ker je bila namenjena vilo takoj zapustiti.

V tem so se s silo vrata odprla.

Mercedes je zavpila na ves glas in zbežala k drugemu vhodu.

„Mirno, jaz sem“, šepnil je Goncalec, ker on je bil. „Tiho, nobenega glasu, takoj morava proč, samo še roko si moram hitro obvezati!“

Viljemova krogla ni hudodelca smrtno ranila, ampak mu le obstrelila roko.

Groza in bolečina sta ga vrgli ob tla, kjer je ostal nepremičen, ker je bil brez orožja in se je bal, da ga razkačeni nasprotnik pri najmanjšem pregibu ustrelji.

Čez nekaj minut se je vrnil iz sosednje sobe.

„Tako morava oditi“, začel je. „V vili ne smeva ostati. Ti moraš z majhnim kovčegom vporabiti stopnice zadaj, da kolikor mogoče neopaženo zapustiš poslopje. Jaz pa bodem rekel, da grem na policijo.“

„A kje naj ostaneva danes čez noč?“ vprašala je Mercedes obupno. „Saj ne gre noben vlak več.“

„Ne pomaga nič; tu nisva več varna“, odvrnil je Goncalec. „Kako je bilo mogoče, da naju je Viljem poslušal, mi je še zdaj nerazumno; moral se je skrivaj vtihotapiti. A o tem ne smeva sedaj govoriti, minute so drage. Počakaj me spodaj, potem bova vže našla kako skrivališče za to noč in jutri zjutraj s prvim vlakom zapustiva San Francisko.“

„Če naju policija ne aretuje na kolodvoru!“ ugovarjala je Mercedes.

„Tega se ni bati“, odvrnil je Goncalec. „Tajlor je mnenja, da sem mrtev; on se bo jutri ali celo še to noč vrnil tu sem, da bi se tudi nad Teboj maščeval. Od te strani naju ne pričakujejo neprijetnosti; jaz bodem celo — — —“

„Kaj boš?“ vprašala je Mercedes, ki je še vedno polno strahu gledala na vrata.

„Jaz bom šel jutri v banko po denar!“ zaklical je Goncalec odločen. „Nakaznico sem danes prejel, poskusil bom smelo igro; plena nikakor ne pustim!“

„Te bodo zaprli“, rekla je Mercedes polna strahu, „ne stori tega!“

„Vse eno poskusim“, dejal je pustolovec odločno. „Zaupam v mojo srečo, ki mi je že tolikokrat pomagala iz še bolj nevarnega položaja. Ali prinesem pol milijona dolarjev s seboj, ali pa me ne vidiš nikdar več.“

235. poglavje.

V obupnosti.

Po nočnih samotnih cestah zahodnjé metropole San Francisco tavela je temna postava brez cilja okoli.

Bil je nesrečni Viljem Tajlor.

Obraz se mu je postaral za leta. Kakor blaznost mu je svetila iz strmih oči, ko je, mrmraje nerazumne besede, blodil okoli. —

Prebujenje iz sna je bilo pregrozno: čutil je, da mu je bilo življenje uničeno na veke.

Bil je žrtev brezsrčne hudodelske dvojice.

Žena, katero je ljubil z vso gorečnostjo svojega mladega srca, je bila ničvrednica, ki ga je na najnesramnejši način izkoriščala. —

„Moja uboga, — uboga mati“, zdihoval je nesrečnež, „kako bo prenesla to gorje?!“

„A maščeval se bom“, zarohnel je divje. „Z nogami bom strl to lepo kačo. V njene smrtne vzdihne naj se vpletejo moji klici jeze in na njenem zadnjem dihu naj obvisi moja kletev, — kletev, katero naj vzame s seboj v večnost. Nikdar naj ne najde miru, moja senca naj jo spremlja in zasleduje vekomaj!“

Pod najhujšimi duševnimi mukami mislil je Viljem na poljube in prisege hinavske žene in si je najbridkeje očital, da je tako lahkomišelnó zapravlil svojo dedščino.

Mislil je, da je njegova krogla usmrtila Goncaleca, a kesanja ni občutil. Olajšanje mu je bilo, da je osvobodil svet takega lopova.

Kot brat in sestra sta se izdala hudodelca, — da, njegova draga mati ju je takoj spoznala, njeno sumničenje je bilo opravičeno. Le mož, kakor brezumno zaljubljeni Viljem, se je dal varati s takó goljufijo.

On, zadnji potomec čislane rodbine, je bil postal žrtev hudodelne vlačuge in je zlobnemu bitju s polnimi rokami metal težko prihranjeni denar svojega marljivega strijca v naročje. Videl je v duhu svojo mater pred seboj, kako se je zgrudila ob tem strašnem poročilu in nova groza otrpnila mu je čute.

Vendar, — vendar se je začelo mračiti zaželjeno jutro: svetloba zorečega dneva je vrgla svoje pomirljive žarke v dušo mladega moža.

Še vedno je taval brez cilja okoli, ker ni vedel, ali bi hitel najprvo k materi, ali bi hudodelnico pozval na odgovor.

Končno se je odločil za zadnje, ker si je moral misliti, da bodeta hudodelca kmalu odšla, in Viljem si je vže očital, da ni bil ostal v bližini sovražene mu vile.

Kmalu je dospel na cilj in je nedaleč od njega poiskal skrivališče, iz katerega bi neopažen lahko obdržal hišo v očeh.

A tam je bilo vse tiho; zagrinjala so bila spuščena doli in nič ni kazalo, da bi prebivalci čuli.

V tem je zagledal Viljem nekega slugo iz hiše stopiti.

Isti je šel naglo čez prazni prostor in je prišel v bližino hiše, kjer je stal Viljem skrit.

Mladi mož je bliskoma skočil iz svojega skrivališča in zgrabil prestrašenega za ovratnik.

„Če izustiš en sam glas, si izgubljen“, šepetal mu je. „Govori, — ali je Tvoja gospoda že vstala?“

Ogovorjeni je boječ gledal na revolver, katerega je Viljem potegnil iz žepa.

„Saj bom vse povedal, milostni gospod“, jecljal je, „o Bog, gospod Tajlor, kaka nesreča!“

„Ne stokaj!“ zarežal je Viljem, „ali sta gospa Iturbide in gospod Goncalec vže vstala?“

„Saj sta še po noči odšla“, dejal je sluga. „Mi nismo prav nič opazili, a gospod je rekel, da se vrne. Ko je šla potem dekla v spalno sobo gospe, je bila postelja nedotaknjena in kovčega je manjkalo.“

Viljem bi bil zatulil od jeze.

Hudodelska dvojica je torej mirno zapustila vilo.

Mladi mož je vedel, da po noči ni odhajal noben vlak; tudi ni verjel, da bodeta odpotovala po železnici, ker sta si morala misliti, da bo velikansko goljufijo takoj naznanil policiji. —

Gotovo sta se kam skrila in čakata, da bi mogla zbežati.

A Viljem je sklenil, vse storiti, da bi ju ujel.

„Ves naš zaslužek je šel ž njima“, tarnal je sluga. „Ni ga vinarja v hiši.“

„Vi si lahko obdržite hišno opravo“, dejal je Viljem kratko.

„Oprava, — Ti ljubi Bog, ta je le najeta!“ zaklical je sluga.

Viljem je temno zrl predse.

Mercedes mu je mnogokrat pripovedovala, da bode pohištvo pozneje dala bratu. Tudi vilo je hotela prodati, da bi imel Goncalec pozneje v San Francisku svoj lastni dom.

„Nesramna lažnjivka“, zašepetal je zaničljivo.

„Vrnem se čez nekaj ur“, zaklical je slugi in hitel proti mestu.

Kam naj bi šel sedaj?!

Čakala ga je strašna pot; moral je mater pripraviti na to grozno vest in njenemu dobremu sreču prizadeti najhujšo rano.

Neprestano je drvil naprej in bil kmalu v bližini očetove hiše.

V tem mu je padel pogled na znano poslopje.

Bila je to „banka Kalifornija“, ki je ravno odprla svojo pisarno in menjalnico.

Viljemu je prišlo na mar, da je bil tu dal svoje ime za poroštvo velikanske svote; vedel je tudi, da denar še ni bil izplačan.

„Hvala Bogu“, mrmral je, „to je migljaj od zgoraj. Danes dopoludne je imel denar pripravljen biti, hitro skočim gori in zabranim, da se denar ne izplača zlobni ženski.“

Hitel je po stopnicah gori.

V svoji razburjenosti ni zapazil moške postave, katera ga je prej zagledala in zginila sedaj kakor senca za širokim marmornatim stebrom.

Bil je Goncalec, ki je bil z neverjetno drznostjo ravnokar spravil svoj plen.

Hudodelec je pazil ob bančnem posloplju in je takoj, ko se je odprla pisarna, pokazal svojo nakaznico.

Velikanska svota 500.000 dolarjev se mu je brez ovir izplačala in Goncalec je ravno mislil poslopje zapustiti, ko je videl Viljema drveti po stopnicah gori.

Zavednost ga ni zapustila ni za trenotek; hitro je stopil za steber in videl svojega zasledovalca mimo hiteti.

Malo sekund po tem je Goncalec zapustil hišo in je sedel v vozu, kateri ga je hitro odpeljal na kolodvor.

Viljem je bil medtem hitel k glavni blagajni.

„Moje ime je Tajlor“, rekel je naglo blagajniku. „Jaz sem bil pred nekaj časom za poroka na neko nakaznico za posestnico rudnikov Mercedes Iturbide. To poroštvo vzamem nazaj, ker ta dama nima nikake pravice k napravi take nakaznice.“

„Da bi bili le par minut poprej prišli, gospod Tajlor!“ zaklical je uradnik prestrašeno. „Jaz sem ravnokar izplačal denar nekemu gospodu, kateri se je izkazal kot pooblaščenec.“

„Kaj?“ zavpil je Viljem, „kakšen je bil ta gospod?“

„Velik, vitek, lep mož, levo roko je imel v obezi.“

„O, jaz sem nezaslišano ogoljufan!“ je zakričal Viljem kakor blazen. „Ta lump je hudodelec; za njim!“

„Hitro, obvestite policijo, naj gre za njim na vse kolo dvore“, ukazal je uradnik bančnemu uslužbencu. „Hitro, gre se za velikansko svoto!“

Kakor veter so se razšli ljudje; nadejali so se velikega plačila.

Vsi so bili videli tujca, ker je bil prvi današnji obiskovalec.

Enega bančnih ravnateljev je privabil šum; sočutno je pristopil k Viljemu.

„A, gospod Tajlor, kako ste vendar prišli do tega, poroštvo prevzeti“, rekel je. „Mi smo se že čudili, a Vaše cenjeno ime je zadostovalo za vse slučajnosti.“

„Ha, uničil sem našo rodbino, jo onečastil, izpostavil jo zasmehovanju!“ zavpil je Viljem nakrat. „Zame je samo ena še, smrt!“

Potegnil je samokres iz žepa.

Predno so mogli uradniki priskočiti, si je nastavil orožje na čelo, — petelin je zaropotal — a strel ni počil.

Ravnatelj je izvil Viljemu samokres.

„Ali ste pozabili, gospod Tajlor, da imate še mater“, očital mu je stari gospod.

Viljem se je vedel kakor besen.

Upal je, da konča svoje strašno trpljenje in je bil sedaj prisiljen, dalje živeti.

Sedaj šele se je spomnil, da je v grozni noči sprožil zadnje strele v ključavnico Mercedesine vile.

Brez lastne volje pustil je sedaj vse s seboj narediti.

„Potrebna poizvedovanja vzamem nase“, dejal je ravnatelj obupanemu. „Hitite sedaj domu in pomirite Vašo mater. Ali hočete, da bo zvedela o dogodku od tuje strani?“

„Ne, — nikakor“, zaklical je Viljem in kakor brezumen drvil odtod.

„Ubogi mladi mož“, rekel je ravnatelj usmiljeno. „Rod-bina je uničena; vse njihovo premoženje je odnesel lopov. Jaz ne razumem mladega Tajlora, poroštvo je bila lahkomišelnost, ki se ne da nikdar več popraviti.“ — — —

Viljem je dospel domu in je vprašal nekega slugo, če je njegova mati v svoji sobi.

„Milostljiva je jako slabo spala in še ni vstala“, odvrnil je vprašani.

Mladi mož je hitel po stopnicah gori in je vstopil v veliki salon, v katerem se je več olupševalcev bavilo s pripravami za ženitev.

„Pustite dela za sedaj“, zarezal je nad začudenimi in odšel v svojo delavno sobo.

Tam je stala podoba goljufive neveste, dragocena podoba v krasnem pozlačenem okvirju.

„Hinavska kača“, siknil je Viljem ter od jeze in bolesti škripal z zobmi. „Ha, ta lepi obraz je goljufija in laž; ničvrednica, brezčastna vlačuga me je varala na najnesramnejši način! — Proč s teboj, ti gladka krinka, — v pekel!“

Treščil je sliko ob zid, da se je krasni okvir razletel na tisoč kosov.

Viljem je hitel tje in raztrgal sliko na cunje, katere je z grozotnim smehom razmetal po sobi.

„O, nesramnica je storila prav, da se je odtegnila moji osveti!“ vpil je divje, „tako kakor njeno sliko bi bil zdrobil nesrečno žensko. Njeni smrtni kriki bi mi bili naslada, za njene dolge lase bi jo bil vlekel in njeno lepo telo razbil.“

V tem so se odprla vrata in gospa Tajlor je vstopila z zmedenim obrazom.

„Ah!“ — zaklical je mladi mož in se opotekal nazaj, „moja mati, — moja nesrečna mati!“

236. poglavje.

Materino srce.

Gospa Tajlor je hitro stopila k svojemu nesrečnemu sinu in prijela s svojo tresočo desnico njegovo ledeno-mrzlo roko.

„Viljem, kaj se je zgodilo? — Govori, — konec me bo od strahu.“

Mladi mož je stal nepremično; njegove oči so bile srepro uprte v drago mater, ki je boječe gledala preljubega sina.

„Ravnokar sem dobila od notarja zahtevana pojasnila; — beri, Viljem!“

Mehanično je ta vzel list v roko in prebral kratke, a prevažne vrste notarjevega poročila.

Glasile so se:

„Mercedes Iturbide je soproga umrlega posestnika rudnikov Iturbide v Arizoni. Posestev ona ni podedovala in so takšna poročila neresnična. Po smrti soproga je morala njegova posestva takoj zapustiti. Sorodniki umrlega niso radi svojega odličnega imena sodnijsko postopali proti zgoraj imenovani Mercedes I. Ona je pustolovka, ki se ničesar ne ustraši, in bo kol taka gotovo nastopila v večjih mestih.“

„Naš notar se je moral zmotiti, Viljem“, rekla je gospa Tajlor, ko je mladi mož prebral pismo; „to ni Tvoja nevesta, jaz ne verujem tega.“

„Da, mama, je“, odvrnil je Viljem z votlim glasom.

„Viljem, — za Boga!“ zavpila je dama. „Kaj slišim, — Ti sam izgovoriš to grozno obdolžitve?!“

„Da, kajti pred par urami sem zvedel, da me je hude-delska dvojica ogoljufala na najnesramnejši način.“

Gospa Tajlor je padla na stol; — nje mili obraz je bil smrtnobled.

Viljem je skočil k materi in padel poleg nje na kolena.

„O, draga mama, ne prekolni me, — ne pahni od sebe lahkomiselnega. Odpusti mi, kajti duševne muke, katere jaz trpim, so kazen, da si hujše ni mogoče misliti.“

Ljubeznjivo se je nagnila gospa Tajlor k sinu, a prestrašeno se je dvignila.

Lasje nesrečnega mladega moža so v zadnji noči osiveli, — globoke gube bolesti okoli ust kazale so ga za leta starejšega. —

„Viljem, moj ljubi otrok!“ ihtela je gospa Tajlor. „Vstani, saj sem Ti že davno odpustila. Pozabi ničvrednico; na mojem sreču boš našel tolažbo.“

A nesrečnež se ni ganil.

„Ah, mama“, zdihoval je, „če bi Ti vedela, kaj me tolikanj muči. O Bog, kako boš to prenesla.“

„Kako? — Saj sem že vse zvedela“, dejala je gospa Tajlor. „Ali si mi še kaj zamolčal?“

„Najhujše od vsega, mama“, zahreščal je Viljem; „zvedi še to, — moja lahkomišljenost nas je uničila!“

Gospa Tajlor je padla nazaj na stol; blagodejna nezavest ji je zatisnila oči.

Kako nasprotje! — Krasno opremljena soba in tam na stolu nezavestna žena, pred koje nogami je ležal obupani mož, — ki ji je ravno zaklical grozne besede o uničenju stare, spoštovane rodbine! — Kar so očetje v trudapolnem, dolgoletnem delovanju prislužili, je nepremišljenost zadnjega Tajlora v malo dneh drzni goljufici vrgla v roko.

Dolgo je ležala uboga mati nezavestna, — otrpnjena kakor mrtva.

Končno se je vendar izvil vzdih njenim tresočim ustnam.

„Viljem“, šepetala je komaj slišno. „Govori, povej nezapodljivo, vse, — vse hočem vedeti.“

Ustavlja se je pripovedoval mladi mož, kako je s svojim imenom bil za poroka za nesramno ženo. Potem je poročal z ugasujočim glasom, kaj se je prigodilo to noč.

Ko je končal, je padla glava gospe Tajlor medlo v naslonilo stola.

„Mama, draga, preljuba mama!“ vpil je mladi mož v divji obupnosti, „ne prekolni me radi moje brezmejne lahkomišljenosti. — Vse hočem zopet poravnati, za Te delati noč in dan, za Te beračiti, samo ne pahni me od sebe!“

„Viljem“, šepnila je mati, „o, da bi Tvoj oče še živel; te sramote bi ne bil prestal!“

„Tudi jaz sem hotel danes končati trpljenje“, odvrnil je Viljem tožno. „Le misel na Tvojo boleost me je obdržala pri življenju; ker Ti, draga mama, imaš sedaj pravico name. Vsem se bom odrekel, le zate bom živel. Nič mi ne bo pretežko, ker treba je zate skrbeti in se moje neskončne lahkomišljenosti celo življenje kesati ter z napornim delom se pokoriti.“

Gospa Tajlor je pritisnila glavo svojega sina k sebi; materina ljubezen je že davno odpustila otroku.

„Vse Ti odpustim, moj sin“, rekla je mehko. „Zašel si; a Ti si mlad in neizkušen. Lepota one hudobnice Te je oslepila, z njenim hinavskim ljubimcem je zlorabila Tvojo zaupljivost in Te naredila nesrečnega. Kaj so vsa očitanja napram mukam, katere si prestal; trpljenje zadnjih ur je obelilo Tvoje lase in Te zgodaj postaralo. Ti si huje kaznovan, nego si zaslužil!“

Viljem je še vedno ležal na kolenih, z vročimi poljubi je pokrival roki drage matere, in potrto sree si je dalo duška v krčevitem ihtenju.

„O mama, — draga mama“, šepetal je. „Hvala Ti za Tvojo dobroto, katere ne zaslužim; a prisežem Ti, da bo vse življenje odslej le Tvoje; nikdar ne bodeš imela vzroka pritožiti se. Zate bom delal do zadnje ure, Tebi ne bo ničesar manjkalo, to Ti obljubim slovesno, — in Bog mi bo pomagal.“

Lepe oči gospe Tajlor so milo gledale govorečega.

„Ne glej tako temno v prihodnost, moj sin“, tolažila je obupanega. „Sicer je naše premoženje izgubljeno, a upanje nam še ostane, da se hudodeleca ujameta. In če se to tudi ne zgodi, imamo razen nekaj tisoč dolarjev še hišo, katero lahko damo v najem. Dohodki te hiše nas obvarujejo skrbij za živež; jaz imam uplivne sorodnike in znance, kateri Ti bodo kmalu preskrbeli dobro in prijetno službo; torej pogum in pozabi one zlobneže, ki so Ti zastrupili mladost.“

„O, mama, kako naj Ti povrnem Tvojo žrtev?!“ zaklical je Viljem.

„S tem, da me za naprej vedno vprašaš za svet; ta bo le v Tvojo korist. Jaz nimam drugega ko Tebe, Viljem, pomisli to, in jaz sem Tvoja mati, ki Te nad vse ljubi in Ti je vse odpustila.“

„Nikdar, — nikdar se ne boš imela pritožiti čez mene“, obetal je Viljem. „Ne besede, a dejanja Ti bodo dokazala!“

Gospa Tajlor je objela Viljema, pozabila je svojo izgubo nad zavestjo, da ji je Viljem zopet dan; saj se je tolikanj bala, da ji bo lepa žena odtujila preljubega sina.

Nakrat je Viljem začutil, da je glava matere težko slonela na njegovi rami.

V skrbeh je pogledal v dragi obraz, ki je bil videti kakor odrevenel; bal se je nove nezavesti in nežno pritisnil mater nazaj v stol.

„Kaj Ti je, ljuba mama?“ vprašal je prestrašen. „Ti si tako izpremenjena.“

„Ne vem, nakrat mi je postalo slabo“, tožila je gospa Tajlor s slabim glasom. „Prosim, daj mi vode.“

S tresočimi rokami je prinesel Viljem zahtevano in držal kozarec k smrtnobledim ustnam.

„Mama, draga mama!“ zaklical je prestrašen. „Bolna si, kaj ne? Naj pošljem po zdravnika?“

Gospa Tajlor je prikimala z glavo in Viljem je naglo poslal slugo k staremu zdravniku, ki je bil znanec rodbine in je stanoval prav blizu.

Potem je boječe prijel mrzli roki predrage.

Prijazen obraz gospe Tajlor je postal višnjev; težavno je dihala in odgovarjala na sinova vprašanja z nerazumljivim šepetanjem.

„Z mano gre h koncu“, dihnila je komaj slišno.

„Mama!“ zavpil je Viljem, „govori, — za Boga, — ne zapusti me, — kaj naj počnem, če greš od mene?!“

„Z Bogom, Viljem“, šepetala je gospa Tajlor, „odpustila sem Ti vse, — bodi srečen, — Ti si mož, — in boš vse premagal.“

„Ne, jaz Te ne zapustim, mama“, vpil je Viljem v skrajni obupnosti. „Ali naj po mojem groznem trpljenju še Tebe zgubim, — mama, — ali me še slišiš — —?!“

Kakor dih je prišlo izza bledih ust:

„Bog Te blagoslovi, Viljem, moj dragi, preljubi sin.“ —

Nagli koraki so se bližali vratom.

Stari doktor je hitro stopil v sobo.

En sam pogled mu je pokazal neživo postavo.

Slišal je obupen krik, s katerim se je nesrečnež vrgel čez drago mater, — drug preiskovalen pogled rekel je zdravniku, da je tu vsa človeška pomoč zaman.

Ginjen je prijel mrzlo roko umrle.

„Živi — kaj ne, živi?!“ zaklical je Viljem s pretresujočim glasom.

„Osrčite se, gospod Tajlor“, odvrnil je zdravnik, „Vaša mama ne biva več med živimi. Kap jo je zadela in končala je njeno življenje hitro in brez bolečin.“

Z divjim krikom zgrudil se je nesrečnik poleg predrage pokojnice, prijel je njeni mrzli roki in jih pokrival s poljubni šepetajoč besede ljubezni.

Tu je bilo vse prigovarjanje brezuspešno in zdravnik je stopil v sosedno sobo. Čutil je, da je bila vsaka tolažilna beseda zaman.

Vrata so se že davno zaprla za njim in še vedno je ležal nesrečni mladi mož na kolenih poleg zveste varovalke njegove mladosti; mati ga je zapustila na veke. Sedaj je bila raztrgana zadnja vez, ki ga je še priklenila na ta svet.

Viljem je vstal in vzel samokres iz žepa.

Z bridkim smehljajem je ogledoval orožje, ki je imelo bito orodje njegove osvete.

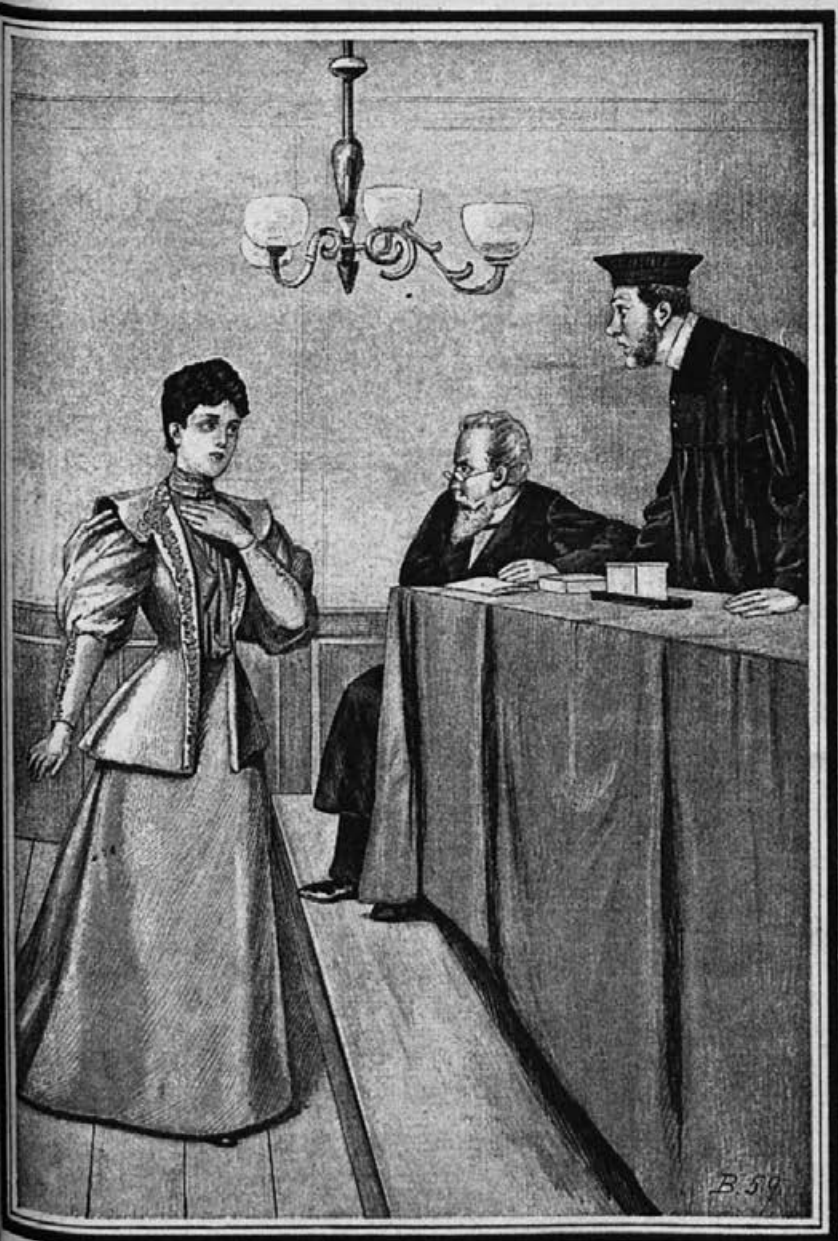
Položil je samokres v omaro in vzel drugega, katerega je hitro utaknil v žep.

Potem je še enkrat stopil h pokojnici in poljubil mrzlo čelo mrtvega trupla.

„Z Bogom, draga mama, — na svidenje, — tam zgoraj!“

Mirno in odločno je zapustil sobo, kjer mu je neizprosna smrt vzela zadnje upanje.

„Sedaj bom še enkrat obiskal kraj moje sramote“, rekel je sam sebi. „Tam se bodem pokoril; kri zadnjega Tajlora ne sme onečastiti praga stare rodbinske hiše!“

„Kje se mudi sedaj dozdevni Vaš mož, inženjer Sever?“ je nakrat vprašal sodnik.

„Tega ne vem; kraj, kjer se mudi sedaj moj mož, mi je popolnoma neznan“ je s solznimi očmi odgovorila Helena.

„Pustite te prazne izgovore“ je preiskovalni sodnik zarohnel na nesrečnico.

237. poglavje.

Konec prevaranega.

V vili, kjer sta Goncalec in Mercedes do sedaj stanovala, stali so služabniki in vili roke ter se z malo uljudnimi izrazi spominjali svojih ubeglih gospodarjev.

Kakor blisk se je raznesla novica o begu dozdevnega brata in njegove sestre in služabniki so vsak trenotek pričakovali upnike.

Ni trajalo dolgo, ko pride tovarnar pohištva in med kletvami in psovskami ukaže, naj takoj odneso pohištvo.

Debel gospod prisopiha hitro po stopnicah.

„Kaj delate tukaj?“ zakliče jezno. „Pohištvo je moje!“

„Gospod, ste-li zblazneli?“ zarohni nad njim tovarnar.

„Jaz sem opravo samo posodil; tukaj je posodilni kontrakt; vse je moja last!“

„In tukaj je kupna pogodba!“ upije debeluh. „Gospod Goncalec je meni vso opravo prodal; niti enega kosa se ne smete dotakniti!“

Med tem, ko sta se prevarana še divje kregala, prišlo je vedno več ljudi na lice mesta.

Bili so razni rokodelci, peki, mesarji, zastopniki raznih prodajalcev; vsi so vpili vprek, ker so bili za znatne svote opeharjeni.

Služabniki so zaostalo prtljago pustolovske dvojice, kakor tudi obleko že zjutraj znesli v varnost, zato so našli srditi upniki samo prazna predala in omare, kar jih je seveda še bolj raztogotilo.

Kmalu so dolžili služabnike, da so v skrivnem sporazumenju s svojo gospodo, in služabniki so odgovarjali na pretenja in očitanja z malo nežnimi besedami.

Kreg je postajal vedno hujši, in ni trajalo dolgo, ko so si bili vročekrvni Amerikanci v laseh.

„Tukaj je gospod Tajlor!“ zakliče nakrat nekdo. „Zarobenec ubegle dame mora vse poplačati!“

Ta beseda je padla kakor iskra v sod smodnika.

Vse je dirjalo prišlecu naproti ter ga naskočilo s srditimi besedami.

„Vi ste za vse odgovorni, gospod Tajlor!“ vpije tovarnar pohištva. „Vi mi jamčite za vsako škodo“.

„Gotovo“, upije neki služabnik. „Če mi ne plačate moje plače, Vas tožim.“

Viljem je zrl zmedeno na to divjerazburjeno množico.

Ni se mu zdelo vredno, da bi divjakom kaj odgovoril.

To je ogoljufane ljudi še bolj raztogotilo, in pretili so mu, da ga dejanski napadejo.

Tu mu pride hipoma nepričakovana pomoč.

V vratih se prikaže več policijskih uradnikov, ki so takoj spoznali položaj napadenega in mu prišli na pomoč.

„Odidite vsi!“ zakliče policijski komisar. „V to hišo ne sme do daljne odredbe nihče vstopiti!“

Redarji so potisnili brezozirno naprej, in glasno godrnjaje zapustili so osleparjenci krasno vilo.

Ko se komisar ozre po Viljemu, je bil ta že zginil.

Nesrečnik je stekel po stopnicah gori in stopil v mali salon, kjer je preživel tako srečne ure. —

Zmedeno se je oziral po krasno opremljeni sobi.

Tam na oni zofi je lepa žena tolikokrat slonela; in on je sedel na njeni strani in žareče besede ljubezni šepetal v uho brezsrčne kokete.

Fin batistni robec ležal je na tleh.

Mehanično ga pobere mladi mož, ali v naslednjem trenutku ga zažene daleč od sebe kakor kako strupeno kačo; robec je bil namočen z ono omamljajočo dišavo, katero je Mercedes čez vse ljubila.

Zdaj šele so jele rane izdane ljubezni neprenehoma krvaveti; čutil je, da ono brezčastno ženo iz dna svoje duše zaničuje, ali njegova ljubezen do lepe kače je bila tako vroča, da so se njegove misli na njo zadevale kakor ostra bodala v njegovo srce.

Za trenotek je mislil, da bi vse sile zastavil v svrhu, da bi ubegle zasledoval, ali te misli je opustil, ker je čutil, da vendar ne more dalje živeti.

Poznal je samo še en smoter: groznim samoobtožbam naređiti hiter konec.

Počasi je korakal Viljem po salonu sem in tja; glava mu je gorela kakor ob hudi mrzlici, in mraz je spreletaval trdno njegovo telo.

Potem je stopil k oknu.

Pri tem oknu je stal zadnje dneve velikokrat s svojo nevesto in v ljubkem kramljanju zidal za bodočnost gradove v oblake, medtem ko so njegovi žareči pogledi viseli na njeni bujni postavi.

In tam v onem kotičku je očarujoča Mercedes ovila svoje polne, mehke roke okrog njegovega vratu in vračala njegove žareče poljube z divjo strastjo.

Obupno zastoče; slika mrtve matere se daleč umakne; mislil je samo na svojo ljubico, ki je njegovo zvesto srce na tako strašen način ogoljufala.

Pred njegovo dušo vrstile so se slike onih lepih večerov, ko je sedel na njeni strani in sanjal o zlati bodočnosti.

To je zdaj vse minilo; — pred njim je zijal teman prepad; temna negotovost, katero mora vsaki umrjoč prepotovati. —

Redarji niso slutili, da je bil nesrečni gospod Tajlor v prvem nadstropji; čakali so sodnijsko komisijo, ki je imela kmalu priti.

Zdaj je vstopil neki starejši gospod v sobo; bil je gospod Glover, ki je po svoji obljubi semkaj prišel.

Zvedel je od nekega služabnika o begu pustolovcev, obenem pa tudi zvedek, da se nahaja Viljem v vili.

„Govoril bi rad z gospodom Tajlorjem“, reče hitro komisarju.

„Gospod Tajlor?“ reče ta začudeno. „Ta gospod je že preje vilo zapustil. Dal sem vilo izprazniti, ker ima vsak čas priti sodnijska komisija.“

„Protom prosim, da oprostite“, odgovori gospod Glover in se obrne k vratom.

Zdaj se začuje iz gornjega nadstropja glasen pok.

„Kaj je to?“ zakliče komisar in poskoči kvišku. „To se slišalo kakor strel!“

Gospod je hitel pred redarjem po stopnicah gori; slutil je, kaj se je zgoraj zgodilo.

Hitro odpre vrata v salon.

„Ali, moj Bog, — gospod Tajlor!“ zakliče ves prestrašen. „Gospod Tajlor, ali me še slišite?“

Stražniki so se pririli v sobo ter strahoma videli, kako kleči gospod Glover zraven Viljema in mu previdno vzdiguje glavo. —

Nesrečni mladi mož krvavel je iz rane, katero si je v prsi prizadejal; zraven njega je ležal še samokres, iz katerega se je še vzdigoval lahek, moder oblaček.

„Ali gospod Tajlor!“ zakliče gospod Glover obupano. „Kaj niste nič premislili, kakšno boleost provzroči Vaši materi to, kar ste storili!“

„Ona je mrtva“, vzdihne umirajoči. „Odpustila mi je, — jaz nisem mogel več prenašati tega življenja. Imeli ste prav, dragi prijatelj; ona ničvrednica je bila brezčastna vlačuga, a živeti nisem mogel dalje, preveč sem jo ljubil!“

„Hitro po zdravnika!“ zakliče gospod Glover. „Mogoče je še nesrečnika rešiti!“

Eden redarjev odide hitro.

„Ne trudite se več“, hrope nesrečnik, „dobro sem se zadel, — potem imam vender enkrat, — vender enkrat mir. — Hvala Bogu, — potem je konec teh bolesti.“

„Maščeval Vas bodem na onih ničvrednejših!“ zakliče gospod Glover svečano. „Nočem mirovati, dokler onih zločincev ne zalotim in jih izročim posvetni pravici, — to Vam prisezam.“

„Zdaj bodem kmalu pri svoji ljubljeni materi“, zašepeče Viljem z ugašajočim glasom, „zadnja moja prošnja, — naj počivam zraven nje, — ah, saj je že tu, — pridem, — mati, — pridem!“

Še enkrat spreleti život nesrečnika življenska iskra, potem nagne svojo glavo.

Viljem Tajlor je bil mrtev. —

Gospod Glover položi mrtveca s pomočjo stražnika na zofa in zatisne ubogemu mlademu možu oči.

„Ta brezsrčna vražja ženska je zahtevala novo žrtev“, še peče gospod Glover. „Naj bi bila njena zadnja!“

Potem gre hitro iz hiše in izgine med množico, ki se gnetla pred njo. —

Nekaj dni pozneje pomikal se je nedogleden mrtvaški sprevod po cestah San Franciska. Žalujoča množica je sledila dvema mrtvaškima krstama, ki sta hranili žrtve one katastrofe, in resni obrazi so pričali, da so ljudje obe žrtvi najglobokeje obžalovali.

Sprevod je došel na pokopališče.

Tam je stala pod visokimi cipresami mramornata kapelica, rodbinsko pokopališče Tajlorjevih, h kateri so nesli zadnja dva tega starega rodu.

Vzdignili so krasni krsti z voza. Bili sta popolnoma zakriti z venci in palmovimi vejami; zadnjimi pozdravi in dokazi ljubezni sorodnikov in prijateljev.

Častit duhovnik je stopil v kapelico, kjer sta stali krsti pri odprti rakvi.

Nepregledna množica je stala v pobožnem molčanji; niti glasu ni bilo čuti, le veter je šumljal med vejami visokih cipres.

Z gorkimi besedami spominjal se je duhovnik ranjke gospe Tajlorjeve; slavil je njeno radodarnost in njeno pobožnost, njeno požrtvovalno materinsko ljubezen in njeno plemenito prijaznost; katera ji je osvojila srca vseh, ki so jo poznali.

Potem se je obrnil duhovnik h krsti, v kateri je ležal Viljem.

„Danes si mislil stopiti z izvoljenko svojega sreča pred altar, ali Bog je drugače sklenil. Dan veselja spreobrnil se je v dan žalosti in mi te prinašamo k zadnjemu počitku. Če si tudi grešil, ko si prostovoljno raztrgal vezi, ki so te vezale na življenje, mi te nočemo soditi, ker si trpel, kakor le malokdo izmed nas. — V miru počivaj!“

Neka ginjenost spreleti množico. Vse je zrla na kraj, kjer je zraven krst omedlela mlada deklica, katero je mati v rokah držala. —

Duhovnik je izgovoril blagoslov, potem so krsti spustili v rakvo.

Počasi so zapustili žalujoči mirodvor; pokopališče je zopet samotno ležalo v vročem popoldanskem solncu.

Samo malo oseb ostalo je v kapelici Tajlorjevih.

Bili so sorodniki in prijatelji mrtvih, ki so še tiho molili.

Potem pristopijo k mladi deklici, ki je med govorom duhovnika omedlela.

Stara gospa, ki jo je spremljala, položi ljubeznivo roko krog plakajoče deklice.

„Pridi, Florens“, prosi, „pojdi z menoj, ljubo moje dete; bojim se za te, če še dalje tukaj ostaneš.“

„Samo še trenotek, ljuba mama“, prosi deklica in z rokami zakrije svoj nežni in mili obraz. —

Da, tu doli počiva oni, katerega je tajno in vroče ljubila; brezbrizno je šel mimo nje in ni slutil, da tu za njega bije čisto in zvesto srce.

In zdaj je bil vročeljubljeni mrtev! —

A pri vsi svoji globoki bolesti občutila je uboga Florens vsaj to tolažbo, da ga ni bilo treba gledati na strani druge ženske. Zdaj ga je Florens smela ljubiti, in čutila je, da njeno srce ne bo nikdar bilo za drugega.

Pomirjena vstane ter zapusti z jokajočo materjo mirodvor.

Samota je vladala naokrog, in samo solnčni žarki so silili v tiho kapelico in se igraje lesketali na mramornatih ploščah, pod katerimi sta počivala gospa Tajlor in njen sin.

238. poglavje.

Prijeta.

Med tem dogodkom bivala je Helena še vedno v Augusti, ker ni smela mesto zapustiti.

Od onega spomina vrednega dne, ko je zvedela od detektiva, da leži na nji neki sum, ni zamogla nesrečnica poizvedeti, česa jo pravzaprav dolžijo.

Helena je samo to vedela, da jo policija opazuje. Občutila je to novo sramoto tako bridko, da jo je le njeno brezkončno zaupanje v Boga obvarovalo skrajne obupnosti,

Večkrat je ubožica premišljevala, kakšna usodepolna naključja je prouzročila to novo izkušnjo; ali zaman si je belila glavo. —

Samo eno je bilo mogoče, da je Sever imel zopet svojo roko vmes. Kdo ve, kakšne temne načrte ta zlobnež zopet kuje.

Nežna rudečica, ki je dajala njenemu licu krasno svežost, je obledevala; njen ljubki obraz je bil smrtno bled; njene lepe in mile oči so bile dostikrat solzne vsled najbridkejše dušne bolesti.

Zvesta Juno, ki je videla svojo gospo trpeti, jo je zaman skušala tolažiti. Velikokrat je zamorka predlagala Heleni, naj skrivaj zapusti mesto, ali Helena je ta predlog vedno zavrnila, ker je mislila, da se njena nedolžnost vendar kmalu izkaže.

Nobena beseda bi ne zamogla popisati grozno duševno muko, ki jo je zdaj uboga Helena morala prenašati.

V svesti si je bila, da ni niti najmanjšega zagrešila, zato je občutila to sramotno postopanje toliko globokeje. Večkrat je s strahom mislila na kako sodnijsko obravnavo; ker ni imela več svojih izkaznih listin, moralo je to zle posledke imeti.

In vsej tej nesreči bil je vzrok oni mož — Sever, katerega je nekdanj tako vroče ljubila. Pregarjal jo je brez usmiljenja, ker je hotel angeljsko lepo ženo zopet dobiti v svojo oblast, da bi jo čez kratek čas zopet pahnil od sebe.

Samo plemenito, čisto srce je Heleno zadrževalo, da ni onega zlodejca klela; njeno mehko srce odpustilo je celo temu zločincu, kateri jo je pripravil v to strašno bedo.

S strahom in trepetom mislila je na ječo. Mogoče, da je morala ona, ki svoje nedolžnosti ni mogla dokazati, — dolga leta pretrpeti v ječi, — mogoče — — ?!

Pri teh mislih udrle so se ji vedno vroče solze; pogled na ubogo ženo je moral vsacega pretresti; saj bi se je celo divja zver usmilila. Vse, kar je že prestala, zginilo je pred tem najstrašnejšim, kar jo je čakalo: onečasjujoča ječa.

Samo njena globoka pobožnost, njena vera na večno usmiljenega Boga je Heleno še hrabrila. V teh tožnih urah prosila je srčno Boga in v molitvi zadobila novo moč za trpljenje.

Zapustila ni več svoje sobe, ker se je bala radovednih pogledov hišnih prebivalecev. Ljudje so kaj dobro vedeli, da pri tej tujki ni bilo vse v redu. Ugibali so sem in tje, kaj da je ta dama pač zakrivila.

Tako ji je pošel dan za dnevom s svinčeno počasnostjo.

Tudi danes zjutraj sedela je žalostna v svoji sobici.

Zdaj vstopi Juno in pove, da želi neki gospod govoriti s Heleno.

Pričakovaje pogleda nesrečnica proti vratom.

Zgane se, ko vidi, da ustopi oni detektiv, ki jo je že enkrat obiskal.

Uradnik pogleda z izrazom globokega sočutja na ubožico, katero je smatral za nedolžno. Komaj je vedel, kako bi naznanil Heleni ukaz, katerega je danes zjutraj dobil.

„Bojim se, da Vam moj današnji poset naredi malo veselja“, začne konečno.

Helena pokaže ponosno na stol; bila je na vse pripravljena, slutila je, kaj da zdaj pride.

„Dobili ste ukaz, da me primete?“ vpraša milo. „Ne prizanašajte mi; prestala sem že toliko in bom tudi to — zadnje še prenesla.“

„Dobil sem pač povelje, da Vas pripeljem v preiskovalni zapor“, odgovori uradnik hitro. „Ali nujno Vas prosim, ne smatrajte to za kako sramoto. Vaša prepeljatev vršila se bo na najprizanesljivejši način, ker se je policija prepričala, da ne mislite pobegniti.“

Helena ga vprašaje pogleda s svojimi lepimi očmi.

„Težak sum leži na Vas“, nadaljuje detektiv, „ali takoj opomnim, da sloni ta sum na jako slabih nogah, da sem trdno prepričan, da se bo v nekaterih dneh od Vas odmaknil; da, jaz grem še dalje, jaz mislim, da ste popolnoma nedolžni.“

„In česa me sumijo?“ prosi Helena bolestno.

„Tega Vam ne smem povedati“, odgovori uradnik. „Imamo samo ukaz, z vami kolikor mogoče prizanesljivo ravnati in počakati nadaljne odredbe.“

„Srčna Vam hvala“, reče Helena mirno. „Brez obrambe sem in tuja; teh malo prijateljev, kar jih imam, so zelo oddaljeni. Samo ena oseba je, ki me hoče ugonobiti; in gotovo se imam tudi nji zahvaliti za novo izkušnjo.“

„Kdo je to?! Imenujte mi ono osebo, mogoče, da Vam zamorem v tej žalostni zadevi pomagati“, zakliče detektiv hitro.

„Jaz one osebe ne bom imenovala“, odgovori Helena odločno. „Naj mi še take bolesi prouzroči, da me celo najgroznejši usodi izroči, — jaz je ne bom izdala!“

Z globokim sočutjem je zrl uradnik na ubogo bitje, katero ni hotelo imenovati svojega zagrizenega preganjalca; čutil je

da ima Helena angeljsko mehko srce, katero celo najhujše molče prenaša. —

„Ali naj Vas zdaj spremim?“ vpraša Helena s tihim glasom.

Detektiv se iz svojih misli prebudi.

„Ne“, zakliče ubranivši. „Saj sem Vam že preje povedal, da se policija ne boji Vašega bega; pridite sami v sodnijsko poslopje; opoldan Vas bom tam pričakoval. Ne bojte se, da pridete v ječo; tudi za to je poskrbljeno, da se bo, ko bodete v preiskovalnem zaporu, kar najobzirneje ravnalo z vami.“

„Torej jetnica!“ zakliče Helena bolestno in se zgrudi, glasno jokaje, na stol.

„Pomirite se“, prosi usmiljeni detektiv. „Trdno sem prepričan, da pride Vaša nedolžnost na dan. Gorje pa onemu zavržencu, ki je ta sum na Vas napeljal; strogost postave ga bo kar najtežje zadela!“

Po teh besedah uradnik hitro zapusti sobo; videl je, da je tukaj vsaka tolažba odveč, tudi je pogled na ubogo trpinko komaj prenašal.

Juno je pri vratih prisluškovala; zdaj je hitela k svoji gospej, da jo z nežnimi besedami potolaži.

Uboga zamorka je bila radi prijetbe svoje gospe vsa iz sebe, ter prisegala nepoznanemu tožitelju grozno osveto.

„Pridite, gospa; mi bežimo; policija nas nič ne najde; Juno zelo navihana; pozna vsa skrivališča; v nekaj urah smo že zelo daleč; daleč od tukaj, potem naj nas išče.“

„Ne, jaz ne bežim, Juno“, odgovori Helena trdno. „Jaz sem nedolžna; Bog mi bo tudi v tem groznem položaji pomagal.“

„Juno to bolje pozna“, meni zamorka. „Katerega policija enkrat ima, tega ne spusti zlepa, — ona ga kar lepo utakne v luknjo, več tednov ali pa mesecev, potem sliši policija, da je gospa nedolžna, — pa reče: O, oprostite gospa, mi smo se zmotili, — gospa potem zastonj sedela v luknji.“

Ali vse govoričenje zveste zamorke ni zamoglo nesrečnico odvrniti od storjenega sklepa.

Ukazala je Juno, naj ji popoldne prinese njeno prtljago v sodnijsko hišo; potem se je bolestno poslovila od zdihujoče zamorke.

„Juno ostane, kjer bo gospa!“ upije zamorka. „Policija naj tudi mene zapre; kjer je gospa, tam hoče biti tudi Juno, — nas ne smejo ločiti.“

Heleni je skoro srce počilo pri teh besedah; vendar je po možnosti tolažila zamorko, ker je upala, da jo kmalu oproste.

Hitro uredi svoje reči, katerih večji del izroči zamorki, da nastopi težko, grozno pot.

Detektiv jo je pričakoval v veži sodnijske hiše. Uljudno jo je naprosil, naj gre z njim v prvo nadstropje.

Tam pelje Heleno v precej veliko, priprosto opremljeno sobo. —

Nesrečnica pogleda okna, ki so vodila na dvorišče.

„Tukaj ni železnih mrež“, jo tolaži uradnik. „Prepričani smo, da nam žalostno dolžnost po možnosti olajšate. Samo to obžalujem“, dostavi resneje, „da je stari preiskovalni sodnik zbolel; drugi gospod je nekaj čuden.“

Helena prestrašeno pogleda prijaznega uradnika.

„Le pomirite se“, ji reče detektiv. „Mi Vas imamo le zaslišati, potem pošljemo poročilo v Novi Jork; odtam je potem vse drugo odvisno.“

„O, jaz čutim, da mi dobro želite“, zakliče Helena ginjena. „Prisezam Vam, da si nisem v svesti najmanjšega pregreška.“

„Prepričan sem o tem“, odgovori uradnik. „Dam Vam še en svet. Čez nekaj minut boste zaslišani; odgovarjajte kratko in jasno; — ne jemljite si morebitnih surovih besed preiskovalnega sodnika preveč k srcu, jaz upam, da se še vse dobro izteče.“

Še predno je zamogla Helena odgovoriti, stopi sodnijski sluga v sobo in povabi Heleno pred preiskovalnega sodnika.

Zasliševanje.

Sodnijski sluga pelje Heleno po dolgem hodniku, na čigar koncu odpre neka vrtata, in povabi nesrečnico, naj ustopi.

Pri neki z zelenim suknom pregrnjeni mizi sedela sta preiskovalni sodnik in pisar; radovedno pogledata na Heleno, katero sodnijski sluga pripelje k mizi.

Sodnik je bil še mlad mož, čigar nelepi obraz je kazal surovost in samopovzdigovanje. Njegove male, sive oči so motrile Heleno z nesrečo naznanjajočimi pogledi, njena mila lepota ni ganila trdega srca tega človeka.

Mladi sodnik je bil velik sovražnik žensk, čeprav so zli jeziki trdili, da je to le postal, ker si je ta uradnik pri različnih snubitvah pridobil ravno toliko košaric, čemur se spričo njegove grdosti ni bilo čuditi.

Zato je sodnik sovražil vse ženske.

Helena mu je prišla ravno prav, da nad njo znese vso svojo nejevoljo radi tolikih razžaljenj.

Sodnijski pisar pa je pomiluje zrl v lepi, smrtno blede obraz revice. Le nejevoljno je vzel pero v roko, ko mu sodnik reče, da naj piše.

„Kako se pišete?“ vpraša kratko pred njim stoječo.

„Helena Sever“, bil je tihi odgovor.

„Rojeni?“

„... avgusta 18... na Ostrovrškem gradu.“

Sodnik pogleda v neki zraven njega ležeči akt.

„Ali je Sever ime Vaših starišev?“

„Ne, tako se piše moj soprogl!“

„Tako, hm, — kako se pišejo Vaši stariši?“

„Moj oče je grof Ostrovrhar, in živi na Avstrijskem.“

„Obubožan plemič, — kaj?“

Heleni stopi vsa kri v obraz, ko odgovori:

„Moj oče živi na svojem gradu Ostrovrhu.“

Uradnik mrmra nekaj nerazumljivih besedi.

„Ali imate listine, katere svedočijo istinitost Vaših izpovedb?“

„Ne“, odgovori Helena.

„Tako, — potem bomo povprašali, Avstrija ne leži izven tega sveta.“

Helenin ljubki obraz postane snežno bel.

„Moj Bog, moj oče naj izve, da sem v zaporu?“ vzklikne prestrašeno.

Sodnijski pisar pomiluje pogleda revico, ali preiskovalni sodnik se nič ne zmeni za to; bil je temu že vajen.

„Zakaj ste zapustili svoje stariše?“ vpraša dalje.

„Moja močitev z inženjerjem Severjem je bila temu vzrok“, odgovori Helena zamolklo. „Moji stariši je niso želeli, — zato sem zapustila svojo domovino.“

„Torej recimo, — priprosto ušla“, meni brezsrčno sodnik.

Helena stisne v neznosnih mukah roko na svoje prsi; videla ni ničesar, vse je le plavalo kakor v megli.

Pisar sodnika nejevoljno pogleda.

Ta pregleduje neke akte, ki so ležali zraven njega.

„Tukaj stoji, da Vi z omenjenim Severjem sploh niste poročeni!“ reče nakrat.

Helena se uspne.

„Kdo se upa kaj takega trditi?“ zakliče užaljena.

„Mirujte, tu stojite pred sodnikom!“ zakliče uradnik rezko.

„Še enkrat mi tako završite in kaznujem Vas disciplinarno.“

Helena molče vije roke.

V trenutku se odpro vrata in stari detektiv stopi v sobo.

„Odgovorite na moje vprašanje!“ zarohni sodnik nad nesrečnico.

„Jaz sem v A . . . 4. aprila 18 . . . poročena“, odgovori Helena s tresočim glasom. „Cerkvene knjige in pa na mestni oblasti bodo moje izpovedbe potrdili.“

„To lahko vsakdo reče“, meni sodnik brutalno. „Jaz ne verujem besedice vsega tega.“

„Ali se načete preje morda obrniti na našega ukazodajalca?“ se zdaj oglasi oster glas.

Sodnik se hitro ozre.

„Ah, Vi ste“, reče s slabo zakrito nejevoljo. „Bodite tako prijazni in ne motite me pri izpraševanju!“

„Ne, tega ne storim, ali zanesete se lahko, gospod sodnik, da bom o Vašem izpraševanju natanko poročal na pristojnem mestu“, reče detektiv ledeno.

Sodnik ga divje pogleda, uradnik isto tako njega.

Ali je sodnik našel svojega mojstra? Nadaljeval je izpraševanje, ne da bi bil odgovoril.

„Hočem torej verjeti, da je Vaš zakon z inženerm Severjem postaven; ali imate iz tega zakona kaj otrok?“

Helenine lepe oči se napolnijo s solzami.

„Imam enega otroka“, zašepeta.

„In kje je ta otrok?“ poizveduje sodnik.

„Pri mojem soprogu Artur Severju“, odgovori Helena trdno. —

„Tako, — tako — torej s tem gospodom ste še vedno v zvezi; to je zelo sumljivo!“

„Med mojim soprogom in menoj ne obstoji nikaka zveza več“, odgovori Helena odločno.

„Saj ravnokar pripovedujete, da se nahaja Vaš otrok pri tem inženerm Severju!“ zakliče sodnik.

„To pač; ali brez mojega dovoljenja. Moj soprog prisvojil si je mojega otroka na nepostaven način. Odvedel mi ga je!“

„To je zelo romantična povest“, se posmehuje sodnik. „Le škoda, da je ne morem verjeti!“

Helena je mislila, da jo te porogljive besede zgrudijo na tla. Proseče pogleda k detektivu; ali ta je ni pogledal, ker si je nekaj nujno zapisoval.

Sodnik je nekaj tiho povedal pisarju, potem se zopet obrnil k Heleni.

„Kje se nahaja zdaj inženir Sever, Vaš takozvani soprog?“ vpraša nenadno.

„Tega ne vem; kraj, kjer biva moj soprog, mi je neznan!“

„Ne delajte praznih ugovorov!“ zarohni sodnik nad nesrečnico. „Vi stojite tukaj pred sodnijo in si s takim izgovorom le še bolj poslabšate svoje stanje!“

„Jaz res ne vem“, odgovori Helena s solzami zadušenim glasom.

Pogled na ubogo trpinko bi najtrdosrenejšega človeka prisilil k usmiljenju. Detektiv in sodnijski pisar sta komaj prikrivala svoje sočutje, samo sodnika je ta, po njegovem mnenji nalašč zanikajoči odgovor še bolj razdražil.

„Postopal bom ostreje proti Vam“, ji zagrozi. „Odgovorite zdaj: kje se nahaja Vaš soprog?“

Helena je mislila, da se zgrudi, ko nenadoma detektiv stopi k mizi in sodniku zašepeče nekaj besedi.

„Do tega nimate pravice“, odgovori preiskovalni sodnik.

„To Vam hočem dokazati“, odgovori polglasno detektiv. „Tukaj sem sestavil brzojavko na maršala in predlagam, da se izpraševanje nadaljuje v Novem Jorku. Ukaz višje sodnije mi je natanko znan, Vi imate tukaj samo zapisnik narediti, ne pa izvršiti nekak inkvizitorij. Vi ste samo namestnik, in še danes hočem poročati o Vašem postopanju Vašim predstojnikom!“

Sodnik je postal bled ko zid, ali brzdal se je in jecljal nekaj opravičevanj, ker je čutil, da je šel predaleč.

Detektiv se je odvrnil od brutalnega človeka ter šel na svoje mesto.

„Kako ste prišli v Združene države?“ nadaljuje sodnik čez nekaj časa.

„Hotela sem poiskati svojega soproga; zapustil me je, jaz sem zvedela, da je šel v Ameriko“, odgovori Helena.

„In ste ga tudi našli?“

„Da, v Novem Jorku“, odgovori ubožica.

„Aha, to je bil oni Jon Gould, ki je pozneje pobegnil ali ni tako?“ vpraša sodnik in lista po aktih.

Helena pritrdi.

„Če se Vaše izpovedbe uresničijo, da ste v resnici soproga onega Severja ali Goulda, potem se bo proti njemu dvignila tožba radi bigamije“, meni sodnik brezčutno.

Ubožica se je skoro zgrudila.

„Tukaj berem, da ste bili v hiši svojega tako zvanega soproga kot družabnica gospe Gouldove; to je vendar jako čudno in se nikakor ne ujema z Vašo prejšnjo trditvijo, da niste s tem Severjem v nikaki zvezi. Razjasnite mi ta čudni dogodek.“

Helena se iskaje pomoči ozira po sobi. Naj-li pove temu brezsrčnemu človeku svoje takratne duševne muke; mu pove da si je hotela takrat še vročeljubljenega soproga nazaj priboriti! — Ne, tega ni mogla, — rajši umreti!

„Ali ste razumeli moje vprašanje?“ zarohni sodnik.

„Na to Vam ne morem odgovoriti“, zašepeče Helena.

Sodnik ostal je neganjen.

„Pišite: Zatoženka odklanja vsak odgovor“, zapove pisarju. „V Novem Jorku Vas bodo že pripravili do tega, da boste govorili, le zanesite se na to“, zakliče sodnik z zadržanim gnevom.

„Dolgo niste ostali v Gouldovi hiši“, nadaljuje sodnik. „Vaš tako imenovani sprog pustil Vas je prepeljati v blaznico; je-li to resnica?“

Helena je zamogla le z glavo pokimati, njene moči so bile pri kraji.

Ravno je hotel sodnik revico s kako brutalno besedo prisiliti k govorjenju, ko ga je srep pogled detektiva zadel.

„Zahtevam glasen in jasen odgovor od Vas!“ zakliče sodnik. „Ali je to, kar sem Vam zdaj povedal, istina?“

„Da“, odgovori Helena tiho.

„No torej, — drugič pa precej odgovorite, — zdaj bi pa od Vas rad vedel, kje se nahaja Vaš tovariš Srečko Korošec?“

„Tudi tega ne vem“, reče Helena.

„Prav tako! Le vedno tajite“, meni sodnik togotno. „Kaj mislite, da Vam le eno samo besedo verujem? Če se, kar domnevam, Vaše pripovedke, da ste grofovka hčer i. t. d., izkažejo kot izmišljotine, potem inate trdo kazen pričakovati.“

Helenine nežne roke iskale so opore; čutila je, da jo noge ne držijo več.

„Ah, le ne hlinite se!“ se zadere sodnik nad njo. „Take komedije tukaj nič ne pomorejo, — torej dalje!“

„Ta Srečko Korošec, neki brivec, Vas je rešil iz blaznice, kaj ne?“

Helena potrdi to vprašanje.

„Hm, zelo čudno, ali vendar umevno“, meni sodnik. „Saj je bil z Vami v ozki zvezi“, pristavi porogljivo.

Helena vzplamti.

„Kaj naj ta vprašanja pomenijo?“ zakliče s plamtečimi očmi. —

„Vi imate toliko časa molčati, dokler se Vas ne vpraša!“ zakriči surovež nad njo. „Vidite, da pridem na vse Vaše tajnosti!“

„Torej s tem Korošcem ste potem skupno potovali“, nadaljuje. „Prišel je že z Vami semkaj?“

„Ne“, odgovori Helena začudeno. „Videla sem tega moža šele v blaznici. Ker je bil preje brivec v bližnjem kraju Ostrovrha, pomagal mi je, da sem zbežala iz blaznice.“

„Zato je imel tehtne vzroke“, meni sodnik. „Saj ni smel pustiti svoje sokrivke v zadregi!“

Helena ga s široko odprtimi očmi pogleda: neka strašna misel ji je vstajala.

„Da, le glejte me“, se roga brezsrčnež. „Ta Srečko Korošec se je moral bati, da bi se ono temno dejstvo prehitro ne izvedelo, zato je skrbel, da ste ubegli. Medtem ko so nedolžne sumničili, odtegnili ste se s svojim tovarišem rokam pravice.“

„Jaz Vas ne razumem“, jeclja Helena. „Kaj naj pomenijo te pripombe?“

„To boste že še pravočasno zvedeli“, se porogljivo smeje sodnik. „Ali morda celo ne veste, da Vas sumijo umora milijonarja Smita, tasta onega Severja, Vašega tako imenovanega soproga?“

Detektiv, ki je že pred nekaj trenotki vstal, priskoči hitro: držal je onesveščeno Heleno v svojih rokah.

„Vidite“, se raduje sodnik, „zdaj je razkrinkana: to je prišlo prehitro in tej obdolžitvi ni mogla kljubovati.“

„Moj poklon, gospod sodnik“, ga prekine detektiv z ostrim glasom, „izborni ste za inkvizitorja.“

Sodnik je hotel togotno odgovoriti na to zavrnitev, kar se vrata odpro in postaren, časti vreden gospod vstopi.

Pri pogledu na onesveščeno damo obstane, potem hitro pristopi k tej skupini.

Ko je zagledal detektiv starega gospoda, je olajšano vzdihnil.

Hitro nese ubožico k stolu in prosi sodnijskega slugo, naj ji prinese kozarec vode.

Potem se obrne k staremu gospodu, katerega pozdravi kot preiskovalnega sodnika, in mu tiho vse natanko razloži, kar se je pred nekaterimi minutami tukaj prigodilo.

Stari gospod je nejevoljno pogledal sodnika, ki je mirno listal po aktih, in se delal, kakor da ga cela stvar nič ne briga.

„Ker sem zopet ozdravel, bom nadalnje izpraševanje sam prevzel, gospod kolega“, reče preiskovalni sodnik, ko je detektiv končal.

Mladi sodnik togotno pogleda detektiva.

„Smatram to osebo za nevarno zločinko“, zakliče in pokaže na onesveščeno Heleno.

„Naša naloga je le, to damo izprašati, ne pa uprizoriti kako obravnavo“, prekine ga resno stari gospod. „Že večkrat sem imel priliko Vas karati radi Vašega postopanja proti obdolžencem; take obravnave so morda umestne na severu pri roparjih in morilcih, ne pa tukaj v deželah in celo pri dami, na kateri leži le slabo podprt sum.“

„Vse je zlagano, kar reče“, zakliče mladi sodnik. „Izdaja se za grofovsko hčer, in razen tega hotela mi je še druge bajke natveziti.“

„Ali imate protidokaze pri rokah?“ vpraša stari gospod. „Ne, ali prepričan sem, da je vse le laž in goljufija.“

„Vaše mnenje se tukaj ne upošteva“, odloči stari preiskovalni sodnik. „Prepričan sem, da ste hoteli to damo prisiliti h kakemu priznanju, a ponovim Vam, da sme sodnijska obravnava biti samo v Novem Jorku. Mi imamo samo izpovedbe obtoženke na zapisnik vzeti in akte vposlati; vse drugo nas nič ne briga.“

Potem pogleda v blede obraz mlade dame.

„Jutri bom nadaljeval izpraševanje“, nadaljuje stari gospod. „Dame ne moremo danes več izpraševati, ker je preveč izmučena. Kakor sem ravnokar čul, je neka zamorka, katera jo je spremljala, doli. Skrbite za to, da ostane služabnica pri gospej, da ji postreže.“

Pri teh besedah je odprl vrata.

Detektiv in sodnijski sluga pristopita k Heleni in jo počasi peljeta v njeno sobo, medtem ko se je mladi sodnik z divjiimi pogledi odstranil.

Nepričakovano snidenje.

Brzovlak pacifične železnice južnega Teksasa zapustil je postajo San Antonijo.

Hitel je dalje proti vzhodnim državam.

V salonskem vozu sedela je čudna dvojica, katero so sopotovalci večkrat začudeno ogledovali.

Da sta bili osebi poročenca, izdajala sta njiju poročna prstana, čeprav se je moralo misliti, da ta dva ni pripeljala skupaj obojestransko ljubezen.

Gospod je bil visoka, postavna oseba, ki je imela še mladostno gibčnost in svežost, a zelo sivi lasje in skoraj bela brada so kazali, da je bil že precej v letih.

Čez desno oko imel je štirivoglato obvezo, ki je bila s črnimi trakovi na glavi privezana. Kakor je sedel tukaj z naprej pripognjenim zgornjim životom, delal je utis telesno trpečega človeka, ki je iskal v glavnih mestih zdravniške pomoči.

Njegova spremljevalka je bila mlada, izvanredno krasna dama, katere svitlo rumeni bujni lasje so se čudno razlikovali od njenih črnih, žarečih oči; bila je kakor njen spremljevalec, tako elegantno oblečena ter imela krasen briljantni nakit, ki je pri sopotovalcih po pravici vzbujal pozornost.

Ta dva čudna potovalca sta le malo govorila med seboj, ter večkrat skrivaj pogledovala proti vratom salonskega voza.

Bilo je videti, kakor da se bojita, da bi kdo vstopil, ki jima je bil neprijeten.

Kar se stari gospod zgane.

Hitro vzame časopis iz žepa, na kar ga tako razprostre, da je list njegov obraz zakrival.

Iz vrat, ki so peljala v sosedni kupe, stopi gospod, čigar visoka, močna postava je izdajala, da je nje lastnik ali častnik ali pa uradnik. Bil je nekdanji policijski polkovnik Rogers, ki je prišedši od potovanja iz južne Lujizijane, se s tem vlakom peljal v vzhodne države.

Njegovo ostro oko je preiskovaje preletelo navzoče osebe v salonskem vozu.

Ni mu odšlo, da se skuša stari gospod skriti za časopisom; zato se je vsedel v njegovo bližino, da bi v primernem trenutku tujca lahko opazoval.

Našim čitateljem lahko izdamo, da sta bila stari gospod s svojo lepo spremljevalko Sever in Mercedes, ki sta prišla iz Santa Fé, kjer se jima ni zdelo dovolj varno za daljše bivanje.

Sever je nekdanjega policijskega polkovnika Rogersa spoznal na prvi pogled.

Instiktivno je čutil, da bi bilo nadaljno skrivanje sumno, zato je spustil časopis, ter se z nekaterimi navadnimi besedami obrnil k Mercedi.

Rogers je hotel pri pogledu na Severja vstati, ali besede zločinca navedle so ga, da je še ostal.

Če tudi obraza ni spoznal, mu je bil vendar glas znan, tudi je poznal lokavost svojega nasprotnika, ki je vedno pod drugo masko iskal in našel zavetja pred pravico.

Rogers je pazljivo zrl v pretvorjeni obraz njemu nasproti sedečega potovalca. Mislil je, da najde v njem nekaj potez, ki so ga spominjale na Severja, ali gotov vendar ni bil.

Sever je bil v smrtnem strahu.

Videl je oči svojega najhujšega sovražnika trdo vprte nase, in bal se je, da bi ga polkovnik precej ne prijel.

Ali duševna prisotnost ni za trenotek zapustila Severja; govoril je mirno z Mercedo o vsakdanjih stvareh, ne da bi se brigal za polkovnika, ki ga je neprenehoma opazoval.

Nekdanjemu polkovniku bilo je jasno, da mora tukaj z največjo pazljivostjo ravnati: imel ni nobene pravice sumljivega tujca prijeti, zato je bil še nadalje popolnoma pasiven, da si zadobi zaželjeno gotovost.

Hipoma mu pride srečna misel.

Hotel je dozdevnega Severja nagovoriti: mogoče, da tako spozna, pri čem da je.

Odločno se obrne k tujcu.

„Oprostite, gospod, ali Vi imate neko čudno podobnost z nekim znancem, katerega že dlje časa nisem videl.“

Severja spreletelo je ledeno mrzlo, a niti za trenotek ni izgubil miru.

„Ne da bi vedel“, odgovori uljudno, „Vi ste mi popolno neznan, gospod . . .“

„Rogers mi je ime“, odgovori ta.

„Zasebnik Munoz“, se predstavi tujec. „Hočem obiskati s svojo soprogo Združene države; moje bivališče je Meksika.“

„Oprostite“, zakliče Rogers navidezno zmotljen: „Vaše špansko ime mi priča, da ne morete biti z nekim Severjem v sorodu.“

„Sever, Sever?“ ponovi tujec. „Ne, takega gospoda ne poznam.“

Rogers se oprusti in odide.

Ali ta glas se mu je zdel preveč znan: zato se ni mogel pomiriti.

„Mercedes“, zašepče Sever, „v veliki nevarnosti sva; ta mož, ki je ravnokar z menoj govoril, je policijski polkovnik, ki me zasleduje.“

„Le bodi miren“, mu Mercedes tiho odgovori, „morda se da le premotiti; tvoja maska se je izvrstno posrečila.“

Rogers je stopil v sosednji kupej.

Skozi razpoko pri vratih je dvojice lahko opazoval, in opazil je, da nekaj šepetata.

„Mislim, da je Sever“, mrmra Rogers za se. „Pretvoril se je, ali mene se ne more tako lahko premotiti.“

Vlak se je bližal postaji, kjer so dalje časa ostali.

Kar vidi Rogers, da tujec vstane in gre skozi voz.

V svoji razburjenosti je Sever pozabil na vso previdnost; zravnal je svojo visoko postavo in šel k drugemu oknu voza.

Rogers je le s trudom vdušil vzklik veselja.

Poznal je natančno Severjevo hojo, zdaj je vedel, da je bil iskani zločinec v vlaku. Zločinec se je sam izdal.

Vlak je ravno peljal v postajo, kjer je Rogersovo ostro oko takoj zapazilo nekaj policijskih uradnikov na peronu.

V trenutku je zapustil voz, in hitel k uradnikom.

Ali tudi Sever je natančno opazoval svojega sovražnika.

Videl je, da se Rogers vrača z nekaterimi policisti.

Hitro zašepče Mercedi nekaj besedi, — potem bliskoma odpre vrata na nasprotni strani vagona in naglo zapusti s svojo lepo spremljevalko kupej.

Sopotniki so bili preveč začudeni, da bi bežeča zadrževali.

Še predno so zamogli govoriti o tej stvari, prihrumi Rogers s policijstom v voz.

„Kje je zločinec?“ vpraša hitro.

„Tam ven“, odgovori sopotnik in pokaže na odprta vrata. „Tam tečeta, — zdaj prideta v gozd.“

Policijisti so hitro tekli za bežečima, medtem ko je Rogers ostal v vozu, kamor je ravnokar prišlo več policijskih uradnikov.

„Tukaj ni nobenega dvoma več, da je ta mož oni dolgo iskani Sever ali Gould!“ zakliče Rogers. „Žal, da ga nisem mogel sam takoj prijeti, ker sem izstopil iz službe, moje ime je Rogers, bivši policijski polkovnik iz Novega Jorka.“

Uradniki se uljudno priklonijo.

„Tukaj je prtljaga bežečih“, reče eden sopotnikov, ter pokaže na dva ročna kovčega, katera je sumljiva dvojica v pre-nagljenem begu pustila v vlaku.

Uradniki vzamejo mala kovčega s seboj, medtem ko se Rogers odloči, da nekaj časa tukaj ostane.

Če so begune prijeli, potem je bilo njegovo pričanje največje važnosti; opustil je torej daljno vožnjo in se podal z uradniki na policijo.

Tam so mala kovčega preiskovali, ali našli niso družega kakor nekaj perila.

Nič pisanega, nič, kar bi pričalo in razjasnilo, kaj je s temi čudnimi tuji, se ni našlo; da so pa bili iskani zločinci, dokazal je njihov beg.

Rogers je še enkrat preiskoval mali kovčeg.

„Stoj, — tu je nekaj“, zakliče nakrat. „Prosim, dajte mi oster nož, jaz moram dno odparati.“

„Moj poklon, gospod Rogers“, zakliče višji policijski uradnik, ki je hitro prinesel zahtevano.

„Vi ne zatajujete svojega poklica; od nas ne bi bilo nobenemu na misel prišlo, iskati kake skrivne prostorčke v kovčegu.“

„Tudi v drugem kovčegu se nahaja tak žep“, zakliče Rogers, in spretno prereže dno.

„Kaj vraga!“ zakliče uradnik, ki je radovedno gledal, „to so vendar bankovci!“

V trenutku sta bila oba kovčega izpraznjena; bankovce so položili na mizo in jih prešteli.

„500.000 dolarjev!“ zakliče eden. „Saj to je velikanska svota, kje je neki ukradena?“

„Stoj, jaz vem!“ zakliče drugi. „To sta gotovo bila pu-stolovca iz San Franciska; tam sta uničila rodbino Tajlorjevo.“

Gotovo, to se ujema, 500.000 dolarjev je bila svota, katero je banka izplačala; saj to je izvrsten plen!“

„Le samo škoda, da sta ušla“, meni eden uradnikov obžaluje. „Gozd pri postaji je zelo nepristopen, tam se lahko skrijeta, čeprav sem vse policijste poslal, da bi jih ujeli.“

„Zato se je torej Sever skrival pod masko starega gospoda“, zakliče Rogers divje. „Spoznal sem ga takoj po glasu in na njegovi gibčni hoji, ker je v razburjenosti pozabil igrati ulogo bolnega.“

„Ženska, ki ga je spremljevala, je igrala v San Francisku ulogo bogate vdove“, zakliče oni uradnik, ki je že prej to zadevo omenil. „Našli so v Tajlorjevi hiši njeno raztrgano sliko, katero so skrbno skupaj sestavili — tukaj je sledilno pismo z njeno sliko.“

Rogers vzame list v roke.

„Ona je!“ zakliče. „Ali hudodelnica si je lase pobarvala; takoj se mi je čudno zdelo, da je imela plave lase in črne oči.“

„Da, demonično lepa žena je“, potrdi uradnik. „Ne vidi se ji, da je hudodelnica.“

„Takoj se peljem v San Francisco, in tam poiščem rodbino Tajlorjevo“, reče Rogers. „Mogoče, da od nje kaj posebno važnega poizvem.“

„Vaša vožnja bi bila zaman, gospod Rogers“, odgovori uradnik. „Rodbina Tajlorjeva obstala je iz udove in njenega sina. Damo je zadela kap, ko je zvedela o svoji nesreči in sin se je koj potem ustrelil.“

„Grožno!“ zakliče Rogers prestrašen. „Ta Sever je vrag! Povsod, kamor pride, napravi kako nesrečo. V Novem Jorku, v Novem Orleansu, v M... su in Nasvilu je prouzročil nepopisne nesreče; hudodelec je, kateri se nobene stvari ne zboji!“

„Mogoče, da je tudi z onim eiganom identičen, katerega iščejo v Čikagi“, reče uradnik. „Njegov popis se popolnoma ujema z onim Severjem ali Gouldom, kakor se je imenoval.“

„O tem mi ni ničesar znano“, reče Rogers radovedno.

„Tam v Čikagi je governer Watson ali pravzaprav njegova soproga postala žrtev tega brezvestnega človeka. Izdajal se je za francoskega markija. Nesrečnica dala mu je ogromno svoto denarja, mož jo je radi tega sumničil, in jo v napadu ljubosumnosti ustrelil. Vicegoverner se je potem sam ovadil sodniji, ki ga je pa oprostila, ker ga je žena varala.“

„To je prav mogoče, da je to bil Sever“, reče Rogers zamisljeno. „Ta capin se rad izdaja za grofa ali barona; zato se mu vedno posreči, dobiti nove žrtve v svoje zanjke; kdo ve, na kakšen način je ubogo ženo governerja presleparil.“ —

Ves drugi dan in drugo noč poizvedovali so po ubeglih, a bilo je vse zastonj. Sever in njegova spremljevalka sta izginila.

---

241. poglavje.

„Dobrotljiva“ zakonska dvojica.

Sever je z Mercedo srečno dosegel gozd; tam mu je bilo lahko, se skriti pred zasledujočimi policijsti.

Po pravici je domneval, da ga bodo iskali sredi razsežnega gozda; zato je ostal z Mercedo ob robu gozda, odkoder je lahko opazoval železniško progo.

Kar se pustolovec zgane.

Mercedes se ustraši, ker je mislila, da so jima zasledovalci blizu, čeprav ni v gozdu ničesar mogla zapaziti.

Severjev vzklik ji je hitro vse razjasnil.

„Ročni kovčegi“, zastoka Sever. „Pustili smo jih v vlaku; zdaj je ves denar proč!“

Tudi Mercedes je bila vsa iz sebe.

Ta ogromna svota je bila za vedno izgubljena; gotovo sta padla kovčega policiji v roke, katera jih brez dvoma natančno preišče.

Ali zločinska žena je kmalu prebolela to izgubo, medtem ko je Sever v temnem molčanju šel naprej.

„Nikari ne obupaj, Artur“, ga tolaži njegova tovarišica, „jaz imam še nekaj tisoč dolarjev; sicer pa najdem dosti potov in sredstev, da si kmalu novo premoženje pridobiva.“

Sever je z občudovanjem zrl na lepo ženo, ki je s tako gotovostjo gledala v bodočnost.

Mercedes je nekaj časa premišljevala, potem pa začela dalje idoč razvijati svojemu tovarišu predrzen načrt, kateremu je Sever pritrdil.

Sever je pogledal na uro.

„Še precej zgodaj zjutraj je“, meni pustolovec. „Šla sv kakor si videla, nazaj, to seveda najmanje slutijo naši preganjanci; gotovo mislijo, da sva obrnila na drugo stran.“

Beguna sta zdaj prišla na kraj gozda.

V daljavi sta opazila malo železniško postajo, ki je obstajala iz malo poslopij; kraj, kamor je spadala, bil je videti precej oddaljen, ker se daleč naokrog ni moglo videti kake naselbine. Pred njima je bila glavna cesta, ki se je daleč razprostirala; gotovo je peljala v mesto, za katero je bila postaja napravljena.

„Zdaj ne smeva uporabiti železnice“, meni Sever. „Gotovo so vse postaje o najinem begu brzozjavno obveščene. Kako bi bilo, če bi šla v mesto, ki gotovo leži tukaj v bližini?“

„Tam bi najin prihod vzbujal pozornost“, reče Mercedes premišljaje. „Pomisli, peš prideva brez prtljage; to je precej nevarno, in bi naju lahko izdalo.“

„Tam pride voz“, zakliče Sever, in pokaže na glavno cesto. „Čakaj, da se z možem zmenim.“

Voz se je hitro bližal kraju, kjer je Sever stal na cesti; bil je priprost voz, katerega je neki mlad mož vodil.

„He, dragi prijatelj!“ ga ogovori Sever. „Ali se peljete v mesto?“

Voz se ustavi.

„Če mislite Georgetovn, potem da, gospod“, odgovori voznik. „Peljal sem svojega gospoda v Belton, in se sedaj vračam.“

„Ali bi mogli mene in damo s seboj vzeti; prideva s postaje, a nisva dobila tam nobenega voza“, lagal je Sever. „Hodela sva že peš v mesto iti, a je predolga pot.“

„Da, še pet milj“, dejal je kočijaž. „rad Vas vzame s seboj.“

Sever je podaril prijaznemu možu par dolarjev, katere je ta smehljaje spravil.

Mercedes je prišla zraven in hudodelca sta stopila na voz, kateri je hitro oddrdral proti mestu.

„O, kako sem Vam hvaležna, gospod maršal,“ je rekla Marija.
„Koj odpotujem k nesrečni ženi in si na kolenih izprosim njeno
odpuščanje. Prepričana sem, da mi odpusti, ker je čistega in
plemenitega srca.“

V dveh urah so bili v Georgetovnu. Sever je prosil voznika, naj ju pelje v najboljši hotel, na kar se je voz čez nekaj minut ustavil pred veliko hišo.

Sever je vzel dve elegantni sobi, in je pripomnil, da pride njegova prtljaga zvečer s postaje.

Ko je natakar hotel sobo zapustiti, poklical ga je Sever nazaj. —

„Ob kateri uri se obeduje?“

„Skupni obed se začne ob 4. uri“, odvrnil je natakar.

„Prihranite dva prostora zame in za mojo ženo; — sicer pa še eno vprašanje: upam, da je le odlično občinstvo navzoče, drugače obedujem raje v najini sobi.“

„Pri tem obedu so zastopani le dostojniki mesta“, odgovoril je natakar samozavestno. „Sedaj je tu v hotelu kot gost tajnik g. Grant, zelo bogat gospod, ki se bo nekaj časa tu mudil.“

Sever je dosti zvedel.

Ko je natakar zapustil sobo, obrnil se je veselo k Mercedi.

„Ta je naš mož!“ zaklical je. „Visok uradnik, pri tem bogat; upam, da ni prestar.“

„Glavna stvar je, da uradnik nima žene“, odvrnila je Mercedes. „O tem morava zadobiti gotovost, drugače se ne da izvršiti najin načrt.“

„To bova kmalu zvedela“, dejal je Sever. „V knjigo za tujece sem se vpisal kot prihodnjak Munoz s soprogo iz Meksike. Pri obedu bodem izvrstno igral ulogo starega, sitnega moža, ki muči svojo lepo, mlado ženo; če tajnik ni oženjen, potem se kmalu vname zate.“

„Le ne pozabi najinega družega načrta z dobrodelnim nabiranjem“, opomnila je Mercedes.

„Ne skrbi!“ odvrnil je Sever. „Velika povodenj v Pensilvaniji, o katerej pišejo sedaj vsi časniki, mi bo primerna pretveza.“

Mercedes je imela pod svojim plaščem jako elegantno obleko, ki je povzdignila zapeljivi, bujni život lepe žene.

Prepričana je bila, da bo njena prikazen vzbudila splošno občudovanje.

Sedaj je vročila Severju nekaj bankovcev.

„Tu“, rekla je, „imaš 5000 dolarjev, to je skoraj ves denar, kar ga še imam. Ti moraš položiti veliko vsoto na krožnik,

drugače bo udeležba premajhna. Jaz bodem dala svoj lišp z
briljanti: ponarejen je tako dobro, da ga nihče ne spozna.“

Hudodelska dvojica si je zamislila nove satanske nakane,
katere naj bi jima kmalu doprinesle zgubljeno vsoto. — — —

Ob 4. uri se je podal Sever z Mercedo v veliko obedo-
valnico hotela.

Tam je bila zbrana odlična družba, koje središče je bil
zavezni tajnik Grant. Ta je bil razmeroma mlad uradnik, ki še
ni prekoračil 35. leta; bil je zelo bogat, neoženjen, prijetne zu-
nanjosti, zato pa predmet posebnega zanimanja ženitve željnih
dam. —

Ko je stopil Sever z Mercedo v dvorano, so se vsi pogledi
obrnili na čudno dvojico.

Posestnik hotela je predstavil nova prišleca, pri čemur so
navzoči komaj zadrževali svoje začudenje nad različnima za-
koncema.

Mercedina bliščeča lepota je v trenutku razvnela vsa
moška srca, posebno tajnik je vso pozornost obračal na njo;
da, skrivaj je prosil hotelirja, naj zanimivo damo posadi blizu
njega. —

Radovoljno je ta izpolnil željo odličnega gosta in je skrbel
za to, da je dobila Mercedes svoj sedež ob strani visokega
uradnika.

Sever se niti zmenil ni za svojo soprogo, tako da je bila
ta navezana izključno le na tajnikovo zabavo.

Ta je storil vse, da bi se prikupil ljubki dami; prekašal
se je v uljudnostih, posebno ko je opazil, da med zakoncema
ne vlada posebno sporazumljenje.

Ko je Mercedes stavila nekaj vprašanj na svojega tako-
imenovanega soproga, ji je ta nejevoljno odgovoril, tako da je
g. Grant potem s podvojeno ljubeznivostjo skušal potolažiti, po
njegovem mnenju nesrečno ženo.

Sever je medtem marljivo govoril s svojim sosedom o po-
vodnji, ki je opustošila Pensilvanijo.

„6000 ljudij je brez zavetja“, zaklical je. „To je strašno:
tam mora vladati grozna beda.“

„Ali ste Vi tudi slišali o velikanski nesreči, milostna?“
vprašal je zavezin tajnik lepo Mercedo.

„Ravno čujem, da je toliko ljudi brez domovanja“, odgovorila je Mercedes s solznimi očmi. „Ah, to je strašno; ali bi se ne moglo tej sili malo odpomoči?“

„Povsod se nabira“, dejal je uradnik. „A za tako nesrečo je treba velikanskih vsot!“

Mercedes je molče gledala predse. Nakrat se je obrnila, kakor v hipnem sklepu, k tajniku.

„Tudi jaz hočem pomagati po svoji moči; tu, — to naj se porabi za revne, saj imam še dovolj briljantov.“

Gostje so začudeno pogledali lepo ženo, ki je hitro snela z vratu briljantni lišp in ga položila na krožnik.

„Za ponesrečence v Pensilvaniji!“ zaklicala je z navdušenjem.

Potem je ponudila krožnik svojemu možu, kateri je sedel poleg nje, in hladnokrvno vrigel na krožnik število bankovcev.

„5000 dolarjev“, dejal je površno svojemu sosedu. „Dajte krožnik naprej; če je tudi malenkost, bo morda vendar revnim prišlo prav.“

Gostje so se čudili, a predlog lepe gospe, ki si je v trenutku pridobila vsa sreča, je bil navdušeno sprejet.

Od vseh strani so leteli bankovci na krožnik, na katerega je tudi tajnik položil 10.000 dolarjev.

Nabiranje je bilo končano.

Vse oči so bile s pričakovanjem obrnjene na zaklad, ki je ležal pred uradnikom na krožniku.

„Predsednik države Pensilvanije mi je dobro znan“, rekel je Sever malomarno, „dovolite, da mu jaz pošljem denar?“

Že so hoteli navzoči pritrditi, ko se je oglasil starejši gospod.

„Jaz predlagam, da zavezni tajnik g. Grant vpošlje vsoto na pomožni odbor v Kleveland“, dejal je mirno. „Mi podpišemo svoja imena, ker je vendar privatno nabiranje.“

„Gotovo!“ zaklicali so vsi gostje enoglasno. „G. Grant naj denar odpošlje in naslov podpiše s svojim cenjenim imenom!“

Sever je komaj zamogel prikriti svojo osupnenost.

Srdito je gledal na krožnik, na katerem je ležal zadnji denar, kar sta ga imela hudodelca.

Sedaj je bilo vse izgubljeno; moral je z Mercedo zbežati po noči, ker briljanti se bodo kmalu spoznali kot ponarejeni;

potem je bil razkrinkan.

Obupno je pogledal Mercedo.

A ta je ostala mirna; lepi obraz ni kazal nikake razburjenosti. Govorila je z zaveznim tajnikom, kateri ji je pošiljal zaljubljene poglede.

„Vi se bodete gotovo hudovali nad menoj, milostna“, šepetal je uradnik, „ker Vas vedno odtegujem Vašemu soprogu. Ta mi bo gotovo zameril.“

Mercedes je odgovorila z zaničljivim pogledom na soproga, medtem ko je poteza bolesti zaigrala okolu majhnih rožnatih ust. —

Uradnik je to opazil.

„Gotovo je nesrečna z možem“, mislil si je. „Ubogo, lepo bitje; smili se mi v srce.“

Medtem časom je trpel Sever nepopisne muke: zaman je premišljeval, kako bi dobil denar v svojo posest. A bilo je zastoj, — izhoda ni našel.

Mercedes je vračala ognjevite poglede tajnika, da je vsakikrat kakor v nedolžni zmedenosti povесila oči. Ko je bil obed končan, je bila koketna žena zapletla svojo žrtev v nerazvezne vezi.

„Ali ste že mislili napisati adresu na odbor?“ zašepetala je svojemu sosedu.

„Takoј bodem storil, kar sem zamudil“, zaklical je uradnik.

„Ah, to je vendar lepo, če se more izvršiti dobro delo“, dejala je Mercedes. „Jaz bi se silno rada posvetila taki nalogi; potem ima življenje vendar blag namen.“

„Uboga nesrečnica“, mislil je g. Grant.

Potem pa je vstal s svojega sedeža.

„Častiti pričujoči!“ zaklical je glasno. „Predno vstanemo od obeda, predlagam, da se vsota izroči dami, katera je spodbujala to nabiranje; ona je žrtvovala v svoji blagodušnosti dragocenost in je s tem dosegla lepi uspeh.“

„Bravo, — dobro!“ donelo je od vseh strani.

„Ali hočete znesek nabiranja vposlati odboru, milostna?“ vprašal je zavezni tajnik uljudno.

Mercedes se je zahvaljujé priklonila.

„Rada“, odvrnila je, „tembolj, ker sem še drugo dragocenost namenila v to svrhu.“

Zopet so zadoneli pohvalni klici; gostje so bili ginjeni od požrtvovalnosti tujke.

Mercedes je vzela krožnik in se je poslovila od svojega soseda.

„Ali ostanete še delj časa v Georgetovnu?“ je vprašal zavezni tajnik tiho.

„Nekaj dni, še ni odločeno!“ šepnila je Mercedes s pogledom, ki je uradnika očaral.

„Torej Vas bom še večkrat videl, milostna?“ rekel je s tresočim glasom.

Mercedes se je plaho ozrla po Severju, a ta je bil v živahnem razgovoru z nekim gospodom; za svojo ženo se je komaj brigal. —

Lepa žena je še enkrat zapeljivo pogledala tajnika, potem je hitro zapustila dvorano in se podala v svojo sobo.

Čez nekaj minut je vstopil Sever.

Bil je še vedno zelo razburjen, ker je že mislil, da je vse izgubljeno.

Previdno je zaprl vrata, medtem, ko je Mercedes mirno stala pri mizi in štela bankovce.

„Približno 60.000 dolarjev“, rekla je. „Dovolj malo; mojih 5000 dolarjev sem zopet nazaj vzela, tu je Tvoj delež.“

„Sedaj pride glavna stvar“, nadaljevala je Mercedes. „Le pusti mene za vse skrbeti; Ti igray sitnega soproga, ki bo jutri pri obedu neljubeznjivo ravnal z menoj, potem sva v kratkem času preskrbljena z denarjem.“

„Jaz sem bil toli prestrašen nad dozdevno izgubo zadnjega denarja, da nisem niti videl, kako daleč si prišla z novim ljubimcem“, zaklical je Sever. „To je bila drzna igra, Mercedes, kako lahko bi nam bilo vse spodletelo in midva bi bila mora bežati kot berača.“

„Pah, — Ti še premalo poznaš mojo bistrournost, Artur“, odvrnila je Mercedes smeje. „Le počakaj, v malo dneh boš videl čudeže, zaljubljeni bedak bo lahko vesel, če se bo z nekaj stotisoč dolarjev rešil iz komedije.“

242. poglavje.

„Nesrečna“ soproga.

Odličniki mesta Georgetovna so bili zbrani v obednici.

Zavezni tajnik Grant se je komaj zmenil za pozornosti s kojimi so ga obsuli; pazljivo je gledal na vrata, ker sta se danes zopet pričakovala pri obedu čudna zakonca.

Ubogi tajnik je bil včeraj ves obupan, ker se je prihodnjak Munoz počutil nekaj slabo in je s svojo soprogo izostal od obeda. —

V resnici pa je Sever naglo kupil nekaj kovčegov, perila in drugih potrebnih rečij; stvari so se, rekši da pridejo s postaje, poslale v hotel, medtem ko si je Mercedes dala pri šivilji napraviti novo, zapeljivo obleko.

Ker zamore denar čudeže delati, je bilo zaveznikoma le en dan treba se nove žrtve ogniti. Da, Mercedi je bila včerajšnja odsotnost od obeda celo v tem oziru ljuba, ker bi se hitro vzplamtela ljubezen tajnika še povečala.

Dvokrilna vrata dvorane so se odprla in Mercedes je prisunela ob roki Severja v obednico.

Tajnik ji je hitel naproti.

„Srčno pozdravljeni“, zaklical je, očaran od lepote skrivaj ljubljene. „Vsi smo Vas že včeraj željno pričakovali.“

Mercedes je bila v resnici dražestna. Svitla obleka je dala videti krasen tilnik in lepi roki, dragocen lišp pa je blesteče bliske iskril na vse strani.

Uradnik je peljal Mercedo k mizi.

Brigal se ni za godrnjanje postarnega moža, ki je nejevoljno sledil svoji ženi.

Mercedes se je zopet vsedla poleg svojega čestilca, medtem ko se nje mož ni zmenil za njo, ker se je takoj spustil v pogovor s svojim sosedom.

Uradnik je storil vse, da bi zabaval svojo lepo sosedo, a ta ni bila tako živahna kakor predvčerajšnjim, marveč je kazala žalosten obraz, kakor da bi jo mučila skrivna bol.

„Surovež menda trpinči ubogo ženo“, mislil je Grant razkačen.

Mercedes se je sedaj obrnila k svojemu soprogu.

„Ali nočeš vzeti od te jedi, ljubi Artur?“ vprašala je milo.

„Ah, pusti me v miru“, godrnjal je. „Saj vidiš, da govorim z gospodom J . . ., ne moti me vender vedno!“

Mercedes je potegnila robeč iz žepa in si skrivaj obri-
sala oči.

Tajnik se je težko premagal.

„Pošast“, škripal je na tihem. „Sramota je, kako ta človek
ravna s svojo ženo.“

Sever je izvrstno igral svojo ulogo. Včasih je svojo ženo
srdito pogledal ali pa na njena plaha vprašanja tako osorno
odgovarjal, da je uradniku kar zavrela kri.

Le proseči pogledi Mercedezadržali so ga, da ni surovega
soproga pozval na odgovornost.

Ta pa je storil, kakor da bi bilo to ravnanje njegovej
ženi samo ob sebi umevno.

Obed je bil končan.

Munoz-Sever je vstal raz svojega prostora.

„Meni vendar ni še prav dobro“, rekel je Mercedi. „Pusti
me sedaj par ur zgoraj spati. Ti lahko spodaj ostaneš v salonu
za dame ali kje drugod, drugače me vedno motiš, — slišiš!“

Mercedes je te zlobne besede poslušala z angeljskim po-
trpljenjem.

Spremila je svojega čmernega moža do sobe, kjer se je ta
godrnjaje poslovil od nje. — — —

Vsi drugi gostje so bili že davno odšli, samo tajnik je
bil ostal.

Uradnik se je približal prvemu natararju, katerega je
skrivaj poklical v stran.

„Ali je gospa Munoz v damskem salonu?“ vprašal
je tega.

„Ne, gospod“, odvrnil je natarar ponižno, „dama je v
konverzacijski sobi.“

Gospod Grant je bil vesel, ker je tam lahko mirno go-
voril s svojo oboževalko.

Ko je uradnik stopil v krasno sobo, je bil iznenaden, lepo
ženo najti samo.

Mercedes mu je obrnila hrbet, vendar je videl, da je pri-
tisnila robeč na oči in se je ves život krčevito stresel.

Vže se je hotel uradnik umakniti, ko je ljubezen do očarujoče žene premagala vse modrovanje.

Počasi je stopil k nji, a Mercedes ga menda ni opazila, ostala je nepremična.

Šele ko je gospod Grant stal tik nje, prestrašila se je močno.

„Moj Bog, tudi to še!“ zaklicala je obupno.

V naslednjem trenutku je skočila kvišku in je hotela mimo tajnika hiteti k vratom.

„Ostanite, milostna“, zaklical je uradnik tiho. „Oprostite moje nadlegovanje, a nisem Vas mogel gledati, da trpite, zato sem pristopil.“

Lepa žena je kakor onemogla padla v stol.

V svoji navidezni zapuščenosti nudila je tako zapeljivo podobo največje ljubkosti, da je gospod Grant čutil zavreči svojo kri.

„Ne pogledjte me kot tujca“, šepnil je. „Napravili ste nam s prvim trenutkom tako globok, neizbrisen utis, da bi vse storil, kar od mene zahtevate, če bi Vam mogel izpolniti kakor željo.“

Mercedes je žalostno gledala v njega.

„Vem, da mi hočete dobro“, vzdihnila je. „A pomagati mi vendar ne morete, sama moram prenašati mojo nesrečo.“

„To je angeljsko srce“, mislil je gospod Grant. „Vi niste srečni, milostna“, rekel je glasno. „Mene ne varate; takoj po obedu sem opazil, da trpite.“

„O Bog, — jaz nesrečnica!“ ihtela je Mercedes. „Rada bi trpela sama moje muke, a da morajo to tudi tujci opaziti — gorjé je zame preveliko!“

„Jaz nisem tujec za Vas“, šepnil je tajnik vneto. „Zaupajte mi; morda bi Vam vendar mogel svetovati in pomagati.“

„Meni ne more nihče pomagati“, tožila je Mercedes. „Jaz sem sama in zapuščena! — O Bog, s čim sem toli zagrešila v mojem mladem življenju, da moram pretrpeti tako nezno muke?“

Uradnik je čutil, da mu je vzkipela kri pri pogledu na divno lepoto te ženske.

„Ha, ali se morda oni ničvrednež drzne Vas trpinčiti!“ zaklical je. „To bi bila njegova smrt!“

„Prizanesite mu, moj soprog je!“ zašepnila je Mercedes.

„Jaz pa ne trpim, da bi mučil tako angeljsko bitje!“ zaklical je gospod Grant jezno. „Če se že v navzočnosti drugih oseb tako obnaša kakor danes, kaj morate prestati šele v njegovi družbi!“

Mercedes si je pokrila obraz z rokama. Vzdihnila je globoko, skozi prste pa opazovala razburjenost tajnika.

Navidezno prestrašena potegnila je obleko za vratom malo višje; tam je bila videti rudeča lisa, katero je opazil gospod Grant.

Slutil ni, da je to majhno znamenje prirojeno; neka mrzlica šinila mu je po žilah.

„Ha, kaj je to?“ vzplamtel je. „Lopov Vas je uda — — —“

„Ne zgovorite te strašne besede“, prekinila ga je Mercedes s presečima rokama. „Ne mučite me, — zapustite me, ker upam, da bo ura rešitve bila tudi zame.“

„Kaj mislite s tem, milostna?“ zaklical je uradnik prestrašeno.

„Opustite mi odgovor“, prosila je Mercedes. „Jaz ne morem delj prenašati tega življenja — jaz — —“

Strastni mož je zgubil oblast nad seboj.

„Ne govorite tako“, prosil je iskreno. „Jaz bi ne mogel prenesti Vaše izgube: — ne, ne glejte proč od mene; — ljubim Vas, — obožavam Vas; — v prvem trenutku, ko sem Vas zagledal, ukovali ste moje srce v nerazvezljive vezi.“

„Gospod tajnik!“ zaklicala je Mercedes s plamtečimi očmi, „sicer sem uboga nesrečnica, a zasmehovati me ne smete —“

„Za Boga, kaj mislite o meni?“ rekel je gospod Grant preplašeno. „Prisežem Vam, da so moje besede odkritosrčne; ljubim Vas z vso strastjo.“

„Nehajte, gospod Grant“, prekinila ga je Mercedes. „Ne smem Vas poslušati, ker sem priklenjena na mojega moža; o, to je strašno. Vi ga še ne poznate, kadar je razkačen; ubil bi me, — a prej raztrgal moj život z bičem.“

„O Bog, kaj sem ravno dejala“, nadaljevala je takoj potem prestrašeno. „Kaj ne, — da niste slišali prestrašnega, — jaz —“

„Vse sem slišal“, dejal je uradnik zamolklo. „Vse vem, da ste Vi, preljubo, drago bitje, v rokah hudobneža.“

Mercedes je kakor onemogla padla na stol.

Nakrat je skočila kvišku.

„Ali slišim prav, tam je nekdo: — stopinje se bližajo, — z Bogom!“

V naslednjem trenutku je bila zginila, medtem ko je tajnik ostal na pol omamljen, sam. —

Mercedes je hitela po stopnicah gor.

Vstopila je v svojo sobo in vrata skrbno zaprla za seboj. Sever je ležal na zofi.

Radovedno je pogledal kvišku, ko je Mercedes stopila k njemu in se smeje vrgla v stol poleg svojega zaveznika.

„Brez rešitve je ujet!“ zaklicala je končno. „Čez malo dni uidem ž njim, potem je dozorel najin načrt.“

„Ali si že tako daleč ž njim?“ vprašal je Sever radovedno.

Mercedes je pripovedovala, kako je varala uradnika.

„Le varuj se pred njim“, končala je šaljivo svoj govor. „Ubogí gospod Grant je silno zaljubljen, najraje bi Te nabodel.“ —

„Mercedes, Ti si pravi satan“, zaklical je Sever zadovoljno. „Svet je najin; akoravno sva morala v San Francisku pridobljati denar izgubiti, kmalu ga bova na drug način zopet pridobila.“

„Da, tu vidiš, kaj zamore zal obraz“, odvrnila je Mercedes. „Koketna ženska zapelje najboljšega moža v največje budalosti; celo zavezni tajnik pozabi svojo visoko mesto in leži pred mojimi nogami.“

Sever je pritisnil lepo ženo dopadljivo nase.

„Če bi le ljudje vedeli, kakšen si v resnici“, zaklicala je Mercedes. „Čas je, da se zopet spremeniš v lepega moža, kaj terega sem prej tolikanj občudovala.“

Sever je spustil Mercedo iz rok.

„Da, jaz sem tudi sit preobleke“, dejal je trpko. „Pretvara mi je zoperna. A da imam enkrat druga sredstva, potem se bom več nagrdil, saj vidiš, da me je polkovnik Rogers celo v tej obliki spoznal.“

„Upam, da je zgubil najin sled“, odvrnila je Mercedes. „Če bi naju tu našel, bi bilo vse zvito preračunanje zaman.“

„Tu se naju ne išče zlepa“, dejal je Sever mirno. „Zavezni tajnik mora molčati. — Kar se tiče zadeve dobrodelnega nabiranja, bo težko kdo povpraševal.“

„Kam se obrneva, če se je posrečil načrt z uradnikom?“ vprašala je Mercedes.

„V južne države; tam ni policija tako natančna, kakor na severu. V Georgiji in v Alabami bova našla še marsikako mesto, kjer bova lahko ponovila staro igro, da — —“

„Da se naju enkrat zasači, — kaj ne?“ vprašala je Mercedes.

„To se pa našim zasledovalcem ne bo tako lahko posrečilo“, odvrnil je Sever. „Sploh pa imam v mislih načrt, ki bo naju hipno spremenil v milijonarja. Zadnji čas si Ti igrala glavno ulogo; čas je, da jo jaz prevzamem.“

---

243. poglavje.

Sumljiva.

Uboga Helena je bila na jutro po onem strašnem zaslišanju obolela; huda mrzlica je tresla nežni život, tako da je zdravnik priporočal veliko skrb.

Med tem časom je stari preiskovalni sodnik natanko pregledal vse, slučaj Smith zadevajoče akte.

Priljudni uradnik je razvidel iz tega, da je bil sum sezidan na jako slabih nogah.

Naši čitatelji se bodo morda spomnili, da je bila Marija, ko je bila svojega soproga Artur Severja k sebi vzela, varana po njegovih lažeh, hitela k maršalu Bernardu. Opisala mu je Heleno v tako slabi luči, da je ta v resnici osupnil. Ker so poleg tega še nekateri dogodki, kakor beg iz blaznice, govorili proti nesrečnici, je maršal Bernard ukazal njeno aretovanje.

Ko je Sever takrat Marijo okradel, in je razun tega grof Ostrovrhar razkril vse njegove laži, je bila Marija skrajno razburjena.

Osveteželjna je hitela v južne države, da bi našla hudo delca; v naglici svojega odpotovanja je pozabila, kako nesrečo je provzročila s svojo izpovedjo.

Marija je bila sedaj popolnoma prepričana, da jo je Sever nalagal na najbolj nesramen način; v svoji bridki prevari je pozabila, Bernardu pojasniti in Heleno opravičiti. —

Uboga trpinka ni slutila, kaka grozna usoda ji je pretila.

Policiji je bilo lahko najti Helenino bivališče; ona ni nikdar skrivala svojega imena, ker ni niti sanjala, da leži na na njej kak sum. A s svojim vednim potovanjem je postala še bolj sumljiva, ker se ni vedelo, da Helena išče svojega otroka, temveč se je mislilo, da se hoče s tem odtegniti oblasti.

K tem se je še zvedelo, da je Helena delj časa potovala s Srečko Korošcem.

Ker je po Marijinih podatkih slovenski brivec izvršil umor gospoda Smitha, je bil zgornji primerek nov izvor suma.

Helena je ozdravela bolezn.

Danes je zopet stala pred preiskovalnim sodnikom. A danes se ni imela bati posmehljivih opazk; bil je stari pri-ljudni uradnik, kateri je smrtnobledo damo zaslišal kar najbolj prizanesljivo.

Reva je sedela na stolu, medtem ko ji je sodnik še enkrat prebral protokol.

Končal se je z onim groznim sumom, ki je Heleno takrat naplnil s toliko grozo, da je obolela.

Sodnik se je ogibal vsakega namiga, da je bila Helena sumna umora gospoda Smita, ker se mu je smilila uboga trpinka.

„Kje ste srečali v Ameriki brivca Srečka Korošca?“ vprašal je prijazno.

„V blaznici“, odvrnila je Helena tiho. „Zvesti mož me je spoznal; prepričan je bil, da se mi godi krivica, zato mi je pomagal zbežati.“

„Ali mi morete zagotoviti, da niste že prej v Ameriki občevali z brivcem Korošcem?“ vprašal je sodnik resno.

„Ne; na zadnje sem ga videla v Avstriji; a takrat še nisem bila omožena z inženirjem Severjem!“

„Ali je to res?“

„Da, pri Bogu, gola resnica.“

„Čudno je le, da ste prišli kot družabnica v hišo svojega prejšnjega soproga“, nadaljeval je sodnik. „V protokolu berem, da ste se branili izpovedati; a bi ne hoteli meni povedati, kak vzrok Vas je privedel k temu čudnemu sklepu.“

Uboga trpinka je zaupljivo gledala v resni obraz starega spoštljivega uradnika: — da, temu možu je lahko odkrila svojo dušo.

Plaho je pogledala sodnijskega pisarja, kar je stari gospod zapazil.

Zašepetal je uradniku nekaj besed, in ta je zapustil sobo.

„Zahvaljujem se Vam za prijaznost“, šepetala je Helena. „Izvedite torej, da sem takrat še vedno ljubila svojega moža, kateri me je pustil v največji bedi. V Novem Jorku sem ga našla ob strani druge žene; ljubezen je premagala mojo boleost. Neka meni nejasna višja moč vlekla me je k njemu, — hotela sem si ga pridobiti nazaj, zato sem mu pisala, naj me sprejme v svojo hišo. Upala sem, da me bo zopet ljubil in cenil, ter pustil svojo drugo ženo. Izpolnil je mojo željo, a samo, da me je mučil. — Prosim, opustite mi opisovanje mojih strašnih doživljajev, kateri so mi šele razkrili pravi značaj mojega moža.“

Helena je globoko ginjena molčala, stari gospod pa je polno usmiljenja gledal na njo.

„Ali mi zamorete povedati, kje so ostali Vaši papirji?“ vprašal je čez nekaj časa.

„Ne; moj mož, Artur Sever mi jih je s silo iztrgal, a pozneje si jih bom zopet preskrbela iz Avstrije. Cerkvene knjige in uradni spisi morajo potrditi moje napovedi.“

„Ali nimate prav nikogar, ki bi že sedaj potrdil Vaše podatke?“

„Da, Srečko Korošec; on bo gotovo lahko dokazal, da me ni poznal pred mojim bivanjem v zavodu.“

„Bojim se, da Vam ta priča ne bo dosti koristila“, menil je sodnik. „Oni Korošec je sam na sumu; policija ga tudi išče.“ —

„Potem Vam še lahko imenujem policijskega polkovnika Rogersa iz Novega Jorka“, dejala je Helena in temna rudečica je oblila njeni ozki lici.

Sodnik je obžalovalno zmajal z glavo.

„Gospod Rogers ni več policijski polkovnik; on je nenadoma stopil iz službe. Njegovo bivališče je neznano; sploh —“

pristavil je obotavljaše, „berem v protokolu, da je nekdanji polkovnik tudi v gotovi meri sumljiv, — bajé je bil z Vami zelo zaupen.“

„Ne, to ni res!“ vsplamtela je Helena. „Gospod Rogers se je vedno obnašal kakor kavalir napram meni. A iskal je mojega moža, katerega je zasledoval v svoji lastnosti kot policijski polkovnik. Ker je pa moj mož tudi mene iskal, je bilo neizogibno, da je bil polkovnik včasih v moji bližini.“

„Kaj Vam je pa hotel Vaš mož?“ vprašal je nakrat sodnik.

Helena je zarudela.

„Rekel je, da se kesa svojega prejšnjega življenja; jaz naj bi se k njemu vrnila.“

„V prvem zasliševanju ste izpovedali, da je ta Sever odpeljal Vašega otroka. S tem Vas je hotel prisiliti, — kaj ne?“

Helena je pritrdila.

„No, prepričan sem, da bo Vaš soprog kmalu prijet“, dejal je sodnik, „oblasti se kar najbolj trudijo, ga dobiti v roke. Ako se to posreči, potem se mu lahko dokaže, da je edini proizvoditelj onega hudodelstva v Novem Jorku.“

„Torej do tje sem jaz jetnica“, vzdihnila je Helena obupno.

„Ne mislite takoj najhujšega“, tolažil je človekoljubni uradnik. „Ponovim, da je sum proti Vam na jako slabi podlagi. Iz Novega Jorka smo dobili ukaz, kar najbolj prizanesljivo z Vami postopati; to bi se ne bilo zgodilo, če bi bil sum očiten.“

Helena je molče gledala predse.

„Kako ste prišli do zamorke, katera Vas že delj časa spremlja.“

Helena je pripovedovala poslušajočemu svoje dogodke izza časa, ko je zapustila Novi Jork; zamolčala je mnogo od svojega trpljenja, a stari gospod je slišal iz njenih besed, kako grozna usoda ji je bila dodeljena.

Ko je končala, je sodnik komaj zadržal svoje globoko sočutje.

„Ali ste Vi edini otrok grofa Ostrovrharja?“ vprašal je potem.

Čez Helenino lice so kapale debele solze.

„Da“, šepnila je.

„Vi ste bili v svojem mladem življenju tako hudo izkušeni, da bi bilo vsako očitanje neopravičeno“, rekel je sodnik resno. „A pomisliti morate tudi, da je Vaše nepremišljeno ravnanje globoko užalilo Vašega očeta. Ali se načete še enkrat nanj obrniti?“

„Pahnil me je od sebe“, ihtela je Helena. „O, jaz poznam svojega očeta, nikdar ne vzame svoje besede nazaj.“

„Morda vendar“, odvrnil je stari gospod resno. „Vaš oče je sedaj star: leta marsikaj oblažé. Kdo ve, če osamljeni ne hrepeni po svojem edinem otroku. Ponavljam, Vaša dolžnost je, da se še enkrat proseči približate težko razžaljenemu. — Ubogajte moj svet; — jaz Vam le dobro želim.“

„Sedaj, — ko sem onečaščena, — jetnica, sumljiva največjega zločinstva!“ zaklicala je Helena obupano, „sedaj naj se prikažem pred očetom?“

„Ne, tega ne zahtevam“, prekinil jo je sodnik. „Če ste nedolžni, se to kmalu izkaže, a potem se spomnite mojih besed; spravite se s svojim očetom, predno je prepozno in Vas smrt na veke loči od njega.“

Helena je pritrdilno nagnila svojo glavo.

„Tako je prav“, dejal je stari gospod. „Zanosite se, Vaš oče Vam bo v ljubezni odprl roki, nekdam bodete blagoslovili Vašo odločitev.“ —

„Protokol pošljem sedaj v Novi Jork“, nadaljeval je potem. „Tamošnja gosposka bo potem vse daljno ukrenila.“

„In me kot jetnico dala prepeljati v to mesto“, vzdihnila je Helena z ugašujočim glasom.

„Zaupajte v Boga“, opominjal je stari gospod. „Če ste nedolžni, Vas bo On varoval, ki je vsegaveden.“